PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

cvmr
centrum pro výzkum měst a regionů

Hodnocení regionálního rozložení investic do vzdělávací infrastruktury Integrovaného regionálního operačního programu 2014-2020

Závěrečná zpráva

Zpracoval: prof. RNDr. Luděk Sýkora, Ph.D.

Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů (CVMR)

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

Hodnocení regionálního rozložení investic do vzdělávací infrastruktury Integrovaného regionálního operačního programu 2014-2020

Závěrečná zpráva

Zpracoval: prof. RNDr. Luděk Sýkora, Ph.D.

Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů (CVMR), https://web.natur.cuni.cz/cvmr/

Tým podílející se na řešení úkolu

Klíčový podíl na řešení a finálních výstupech

prof. RNDr. Luděk Sýkora, Ph.D. – vedoucí týmu, sociální geograf, analýzy rozmístění podpor IROP v území, v regionálním a sídelním systému ve vztahu k regionální politice, sociálnímu vyloučení a kapacitám školských zařízení, doporučení pro veřejné politiky a IROP, příprava datových podkladů a návrhů obsahu map a online mapových a datových aplikací

Mgr. Vojtěch Blažek, Ph.D. – geoinformatik, návrh řešení a zpracování online interaktivních mapových a datových aplikací, samostatné mapové výstupy, mapy zobrazující výsledky analýz v závěrečné zprávě

Poděkování

doc. RNDr. Miroslav Marada, Ph.D. – sociální geograf, podíl na přípravě hodnocení a jednání se zadavatelem v počáteční fázi řešení

RNDr. Lukáš Brůha, Ph.D. – geoinformatik, příprava návrhu online interaktivních mapových a datových aplikací pro vstupní zprávu (aplikace zůstaly v návrhu a již dále nebyly rozvíjeny)

© Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, 2024

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

cvmr
centrum pro výzkum měst a regionů

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

Obsah

Manažerské shrnutí 10
Executive Summary 14
1 Úvod 18
2 Postup hodnocení, metodologie a zdroje dat 20
2.1 Upřesnění předmětu hodnocení 20
2.2 Postup hodnocení a metodologie 21
2.3 Data a geodata 23
3 Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) 28
3.1 Úvod 28
3.2 Výchozí nastavení hodnocení 30
3.3 Investice do vzdělávací infrastruktury podle specifických cílů IROP 32
3.4 Regionální a územní variabilita rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury na úrovni krajů a SO ORP a odlišnosti mezi cíli IROP 34
3.5 Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury a odlišnosti mezi cíli IROP 37
3.6 Investice do vzdělávací infrastruktury podle typů vzdělávání 45
3.7 Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury podle typů vzdělávání 48
3.8 Mapová a datová aplikace REG 58
3.9 Mapová a datová aplikace TYPY vzdělávání 61
4 Rozmístění investic IROP v územních celcích a typech vymezených SRR 21+ 64
4.1 Úvod 64
4.2 Výchozí nastavení hodnocení 69
4.3 Regionální a územní rozmístění investic IROP do vzdělávací infrastruktury s ohledem na územní celky a typy vymezené SRR 21+ 70
4.4 Metropolitní oblasti a aglomerace a podpora v rámci ITI 71
4.5 Území místních akčních skupin a podpora CLLD 76
4.6 Regionální centra 84
4.7 Hospodářsky a sociálně ohrožená území 89
4.8 Strukturálně postižené kraje 91
4.9 Mapová a datová aplikace SRR 93
5 Rozmístění investic IROP s ohledem na území s vyšší mírou sociálního vyloučení 94
5.1 Intenzita podpory IROP pro posílení vzdělávací infrastruktury s ohledem na území s vyšší mírou sociálního vyloučení 94
5.2 Výchozí nastavení hodnocení 98
5.3 Typologie SO ORP podle míry sociálního vyloučení a segregace 99
5.4 Regionální a územní rozmístění investic IROP v územích s vyšší mírou sociálního vyloučení 102
6 Rozmístění investic IROP s ohledem na území s nedostatečnými kapacitami mateřských škol . 106
6.2 Výchozí nastavení hodnocení 109
6.3 Regionální a územní rozmístění investic IROP v územích s nedostatečnými kapacitami mateřských a základních škol 110
7 Hodnocení a odpovědi na evaluační otázky 115
8 Doporučení 119
8.1 Doporučení k rozmístění a zacílení podpory IROP s ohledem na sociálně vyloučené lokality 119
8.2 Doporučení k rozmístění a cílení podpory IROP s ohledem na kapacity školských zařízení 119
8.3 Doporučení k regionálnímu rozmístění a cílení podpory IROP s ohledem na priority národní regionální politiky 120
8.4 Doporučení ke zvýšení podpory IROP v regionech s výrazně podprůměrným čerpáním 120
8.5 Doporučení pro monitorování a hodnocení podpor IROP 120
8.6 Doporučení pro hodnocení územních důsledků projektů podpořených IROP 120

9 Literatura 123
10 Přílohy 125
10.1 Specifické cíle IROP (2014-2020) v oblasti vzdělávání 125
10.2 Složené mapy IROP (2014-2020) 130
10.3 Technická příloha 132

Seznam obrázků

Obrázek 3.1: Rozdělení podpory vzdělávání podle specifických cílů IROP 2014-2020 33
Obrázek 3.2: Celkové způsobilé výdaje na obyvatele podle specifických cílů IROP 2014-2020 v oblasti vzdělávání 33
Obrázek 3.3: Různorodost v intenzitě výdajů na obyvatele mezi specifickými cíli IROP (kraje) 35
Obrázek 3.4: Různorodost v intenzitě výdajů na obyvatele mezi specifickými cíli IROP (SO ORP) 35
Obrázek 3.5: Různorodost ve výdajích na projekt mezi specifickými cíli IROP (kraje) 36
Obrázek 3.6: Různorodost ve výdajích na projekt mezi specifickými cíli IROP (SO ORP) 36
Obrázek 3.7: Kraje: celkové způsobilé výdaje na obyvatele podle specifických cílů IROP 39
Obrázek 3.8: Kraje: regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) 40
Obrázek 3.9: SO ORP: regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) 40
Obrázek 3.10: SO ORP: celkové způsobilé výdaje na obyvatele podle specifických cílů IROP 41
Obrázek 3.11: Rozdělení podpory IROP 2014-2020 podle typů vzdělávání 45
Obrázek 3.12: Rozdělení podpory IROP 2014-2020 podle typů vzdělávání a specifických cílů 46
Obrázek 3.13: Celkové způsobilé výdaje na obyvatele podle typů vzdělávání a specifických cílů IROP 2014-2020 47
Obrázek 3.14: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – CZV na obyvatele celkem a typy vzdělávání, kraje 49
Obrázek 3.15: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – CZV na obyvatele celkem a typy vzdělávání, SO ORP 49
Obrázek 3.16: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – předškolní vzdělávání, kraje 51
Obrázek 3.17: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – základní vzdělávání, kraje 51
Obrázek 3.18: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – střední vzdělávání, kraje 52
Obrázek 3.19: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – SC 2.4 individuální projekty a typy vzdělávání, kraje 52
Obrázek 3.20: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – SC 2.4 integrované projekty ITI a IPRÚ a typy vzdělávání, kraje 53
Obrázek 3.21: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – SC 4.1 integrované projekty CLLD a typy vzdělávání, kraje 53
Obrázek 3.22: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – předškolní vzdělávání, SO ORP 55
Obrázek 3.23: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – základní vzdělávání, SO ORP 55
Obrázek 3.24: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – střední vzdělávání, SO ORP 56
Obrázek 3.25: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – SC 2.4 individuální projekty a typy vzdělávání, SO ORP 56
Obrázek 3.26: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – SC 2.4 integrované projekty ITI a IPRÚ a typy vzdělávání, SO ORP 57
Obrázek 3.27: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – SC 4.1 integrované projekty CLLD a typy vzdělávání, kraje 57
Obrázek 3.28: Aplikace REG – základní schéma úrovně krajů 59
Obrázek 3.29: Aplikace REG – úroveň obcí 59
Obrázek 3.30: Aplikace REG – výběr územních celků 60
Obrázek 3.31: Aplikace REG – zobrazení údajů ve vyskakovacím okně 60
Obrázek 3.32: Aplikace TYPY – zobrazení za SC 2.4 individuální projekty, kraje 62

Obrázek 3.33: Aplikace TYPY – zobrazení za SC 2.4 integrované projekty ITI a IPRÚ, SO ORP 63
Obrázek 3.34: Aplikace TYPY – zobrazení za SC 4.1 integrované projekty CLLD, obce.....63
Obrázek 4.1: Vymezení území pro účely SRR 21+.....64
Obrázek 4.2: Vymezení ITI a IPRÚ v programovém období 2014-2020.....65
Obrázek 4.3: Vymezení ITI v programovém období 2021-2027.....66
Obrázek 4.4: Vymezení Místních akčních skupin (MAS) (2022) 67
Obrázek 4.5: Vymezení Hospodářsky a sociálně ohrožených území v programovém období 2021-2027 67
Obrázek 4.6: Podpora IROP pro území metropolitních oblastí a aglomerací.....73
Obrázek 4.7: Podpora IROP pro území Místních akčních skupin.....79
Obrázek 4.8: Podpora IROP pro regionální centra.....85
Obrázek 4.9: Podpora IROP pro hospodářsky a sociálně ohrožená území 89
Obrázek 4.10: Podpora IROP pro strukturálně postižené kraje 91
Obrázek 4.11: Aplikace SRR - Rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) za specifické cíle a formy podpory v územích SRR 21+.....93
Obrázek 5.1: Příklad zobrazení z aplikace Lokality sociálního vyloučení a segregace 94
Obrázek 5.2: Webová stránka segregace.cz nabízí mapové a datové aplikace, metodické postupy a doporučení 95
Obrázek 5.3: Index sociálního vyloučení v obcích v roce 2022 96
Obrázek 5.4: SO ORP se sociálně vyloučenými lokalitami (2015).....97
Obrázek 5.5: Typologie SO ORP podle míry sociálního vyloučení a míry segregace 100
Obrázek 5.6: Podpora vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) s ohledem na míru sociálního vyloučení a segregace (2020) v SO ORP.....104
Obrázek 6.1: Nedostatečné kapacity MŠ v SO ORP 107
Obrázek 6.2: Nositelé a území Místních akčních plánů (MAP) vzdělávání.....108
Obrázek 6.3: Podpora vzdělávací infrastruktury předškolního vzdělávání financované z IROP (2014-2020) a skóre rizikovosti nedostatku kapacit mateřských škol (MŠMT ČR).....111
Obrázek 6.4: Podpora vzdělávací infrastruktury základního vzdělávání financované z IROP (2014-2020) a skóre rizikovosti nedostatku kapacit základních škol (MŠMT ČR).....112
Obrázek 10.1: Složená mapa Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – primární zobrazení podle specifických cílů IROP 130
Obrázek 10.2: Složená mapa Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – primární zobrazení podle typů vzdělávacích aktivit 131

Seznam tabulek

Tabulka 3.1: Přehled výzev v rámci specifických cílů IROP v oblasti vzdělávání....28
Tabulka 3.2: Rozdělení celkových způsobilých výdajů podle specifických cílů 32
Tabulka 3.3: Kraje: celkové způsobilé výdaje (CZV) podle specifických cílů IROP 38
Tabulka 3.4: Kraje: celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) a lokalizační kvocient (LQ) podle specifických cílů IROP....38
Tabulka 3.5: Kraje: počet (míst realizace) projektů IROP (PP) a průměrné celkové způsobilé výdaje na jeden projekt (CZV/P) podle specifických cílů IROP....39
Tabulka 3.6: SO ORP: nejvyšší a nejnižší celkové způsobilé výdaje (CZV) a počet (míst realizace) projektů IROP (PP) podle specifických cílů IROP 42
Tabulka 3.7: SO ORP: nejvyšší a nejnižší celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) a lokalizační kvocient (LQ) podle specifických cílů IROP....43
Tabulka 3.8: SO ORP: nejvyšší a nejnižší průměrné celkové způsobilé výdaje na jeden projekt (CZV/P) a počet (míst realizace) projektů IROP (PP) podle specifických cílů IROP....44
Tabulka 3.9: Celkové způsobilé výdaje (CZV) podle typů vzdělávání a specifických cílů IROP....45
Tabulka 3.10: Celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) podle typů vzdělávání a specifických cílů IROP 46
Tabulka 3.11: Celkové způsobilé výdaje podle typů vzdělávání a podíl typů vzdělávání na CZV v krajích Česka....48
Tabulka 3.12: Celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) a lokalizační kvocient CZV/OB v krajích Česka....50
Tabulka 3.13: Celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) podle typů vzdělávání a specifických cílů IROP 50
Tabulka 4.1: Rozdíly v intenzitě podpory IROP pro území, jež jsou předmětem SRR 21+ 70
Tabulka 4.2: Rozdíly v intenzitě podpory IROP pro území metropolitních oblastí a aglomerací 72
Tabulka 4.3: Území ITI: celkové způsobilé výdaje podle specifických cílů IROP....74
Tabulka 4.4: Území ITI: celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) a lokalizační kvocient (LQ) podle specifických cílů IROP; pořadí podle integrovaných projektů ITI a IPRÚ....75
Tabulka 4.5: Místní akční skupiny s nejvyšším podílem CZV za SC 4.1 v porovnání s CZV celkem za SC 2.4 a 4.1....77
Tabulka 4.6: Místní akční skupiny s nejnižším podílem CZV za SC 4.1 v porovnání s CZV celkem za SC 2.4 a 4.1....78
Tabulka 4.7: Místní akční skupiny s nejvyššími a nejnižšími CZV celkem za SC 2.4 a 4.1....80
Tabulka 4.8: Místní akční skupiny s nejvyššími a nejnižšími CZV za SC 4.1 81
Tabulka 4.9: Místní akční skupiny s nejvyššími a nejnižšími CZV celkem za SC 2.4 a 4.1 na obyvatele.82
Tabulka 4.10: Místní akční skupiny s nejvyššími a nejnižšími CZV za SC 4.1 na obyvatele 83
Tabulka 4.11: Regionální centra: celkové způsobilé výdaje podle specifických cílů IROP 84
Tabulka 4.12: Regionální centra: celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) a lokalizační kvocient (LQ) podle specifických cílů IROP....85
Tabulka 4.13: Regionální centra A: celkové způsobilé výdaje podle specifických cílů IROP 86
Tabulka 4.14: Regionální centra B: celkové způsobilé výdaje podle specifických cílů IROP 86
Tabulka 4.15: Regionální centra C: celkové způsobilé výdaje podle specifických cílů IROP 87
Tabulka 4.16: Regionální centra D: celkové způsobilé výdaje podle specifických cílů IROP 88
Tabulka 4.17: SO ORP zařazené mezi HSOÚ s nejvyššími a nejnižšími CZV za SC 2.4 a 4.1 celkem.....90
Tabulka 4.18: Strukturálně postižené kraje: celkové způsobilé výdaje podle specifických cílů IROP....92
Tabulka 4.19: Strukturálně postižené kraje: celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) a lokalizační kvocient (LQ) podle specifických cílů IROP....92
Tabulka 5.1: Míra sociálního vyloučení a míra segregace....100
Tabulka 5.2: Míra sociálního vyloučení a segregace....101
Tabulka 5.3: Rozmístění CZV specifických výzev zaměřených na SVL podle typů SO ORP na základě metodiky identifikace lokalit segregace....102

Tabulka 5.4: Rozmístění CZV specifických výzev zaměřených na SVL podle typů SO ORP dle indexu sociálního vyloučení ASZ MMR ČR.....103
Tabulka 6.1: Alokace CZV specifických výzev zaměřených na předškolní vzdělávání (MŠ) podle typů SO ORP na základě skóre rizikovosti nedostatku kapacit MŠ (MŠMT ČR).....111
Tabulka 6.2: Alokace CZV specifických výzev zaměřených na předškolní vzdělávání (MŠ) podle typů SO ORP na základě skóre rizikovosti nedostatku kapacit MŠ (MŠMT ČR).....112
Tabulka 8.1: Přehled doporučení.....121
Tabulka 11.1: Přehled výzev v rámci specifických cílů IROP v oblasti vzdělávání.....125

Seznam zkratek

ASZ: Agentura (Odbor) pro sociální začleňování, MMR ČR
CLLD: Community Led Local Development (komunitně vedený místní rozvoj)
ČSÚ: Český statistický úřad
ČR: Česká republika
DSO: Dobrovolné svazky obcí
EU: Evropská unie
HSOU: Hospodářsky a sociálně ohrožená území
IPRÚ: Integrovaný plán rozvoje území
IROP: Integrovaný regionální operační program
ITI: Integrated Territorial Investment (integrované územní investice)
KPSVL: Koordinovaný přístup k sociálnímu vyloučení
KRV: Koncepce rozvoje venkova
LQ: lokalizační kvocient
MAS: Místní akční skupina
MŠ: mateřská škola
NS MAS: Národní síť Místních akčních skupin České republiky
MMR ČR: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MPSV ČR: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
MŠMT ČR: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NOK: Národní orgán pro koordinaci
OPZ+: Operační program zaměstnanost plus (2021-2027)
RC: regionální centrum
RSO: Registr sčítacích obvodů
RÚIAN: Registr územní identifikace, adres a nemovitostí
SLDB: Sčítání lidu, domů a bytů
SMO ČR: Svaz měst a obcí České republiky
SMS ČR: Svaz místních samospráv České republiky
SO ORP: správní obvod obce s rozšířenou působností
SPK: strukturálně postižené kraje
SPO PNZ: společně posuzované osoby pro poskytnutí příspěvku na živobytí
SRR 21+: Strategie regionálního rozvoje 2021+
SŠ: střední škola
SVL: sociálně vyloučené lokality
SVO: sociálně vyloučené osoby
TA ČR: Technologická agentura České republiky
ZSJ: základní sídelní jednotka
ZŠ: základní škola
ZUJ: základní územní jednotka
ZUP: Zásady urbánní politiky

Manažerské shrnutí

Předmětem této studie je **vyhodnocení regionálního rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury** Integrovaného regionálního operačního programu (dále IROP) 2014-2020; formulace **doporučení k územnímu rozmístění a územnímu zacílení** podpory, a návrh a zpracování **vizuální prezentace regionálního rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury** a výstupů hodnocení prostřednictvím **interaktivních on-line mapových a datových aplikací**.

Studie vedle těchto klíčových výstupů a výsledků rovněž **navrhla a uplatnila metodické postupy hodnocení**; **připravila přehledy dat dokumentující regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury** IROP 2014-2020 v členění podle specifických cílů IROP a typů vzdělávacích aktivit, a to za regionální strukturu ČR (kraje, okresy, SO ORP, obce) a území, jež jsou předmětem národní regionální politiky (SRR ČR); **poskytla doporučení ke shromažďování a struktuře datových a dalších vstupů** pro zajištění opakované realizace hodnocení a vizualizace jeho výsledků.

Hlavními **přínosy** evaluace jsou:

- **hodnocení a vizualizace regionálního rozmístění** investic do vzdělávací infrastruktury IROP 2014-2020, a to až do úrovně obcí;
- **souhrnné hodnocení a zobrazení forem podpory v územních celcích** (prostřednictvím odlišných specifických cílů IROP a specificky tematicky zaměřených výzev) – např. v území ITI a CLLD se snoubí podpory prostřednictvím individuálních výzev a integrovaných výzev ITI a IPRÚ a CLLD;
- poukázaní na **mimořádnou různorodost čerpání z IROP** (s ohledem na typ vzdělávacích aktivit, specifické cíle IROP a míru čerpání, tj. celkové způsobilé výdaje na obyvatele) v územních celcích, a to na úrovni SO ORP a obcí, a také krajů;
- dokumentování **nižší úrovně čerpání** v územích s vyšší potřebou podpory s ohledem na priority národní regionální politiky a potřeb sociálního začleňování a prevence sociální exkluze a segregace;
- poskytnutí **informační podpory** sloužící nejen k **hodnocení ze strany národní úrovně** (řídícího orgánu IROP, MMR ČR, ad.) ale rovněž pro **sebehodnocení aktérů v území**, a to vzájemným porovnáním svých výsledků s ostatními aktéry v území a jejich výsledky.

Evaluační otázky (EO) byly formulovány nad rámec specifických cílů programu IROP 2014-2020 v oblasti vzdělávání. IROP 2014-2020 je ve studii hodnocen z pohledu vybraných aktuálních otázek spojených s intervencemi do vzdělávací infastruktury. Evaluační otázky byly formulovány oproti cílům programu šířeji s cílem **vyhodnotit regionální rozmístění podpory ze strany IROP s ohledem na možnost využít výsledky analýz a hodnocení pro zpřesnění územního zacílení podpor pro budoucí intervence**. Hodnocení regionálního rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury IROP 2014-2020 bylo tudíž **provedeno vůči ex-post stanoveným kritériím**.

EO 1 Jaké bylo regionální rozložení investic IROP do úrovně SO ORP?

Výsledky **ukázaly poměrně různorodý vzorec rozmístění investic IROP na úrovni SO ORP** a obcí. Území Plzeňského kraje, Karlovarského kraje a Ústeckého kraje se přitom vyznačují nižší mírou intenzity podpory IROP, než tomu bylo u ostatních krajů České republiky. Vzhledem k tomu, že jde o regiony spojované s vyšší mírou sociálního vyloučení a kraje, na něž prioritně cílí národní regionální politika, zjištění poukazuje na skutečnost, že **mezi alokací podpory ze strany IROP pro infrastrukturu vzdělávání a naplňováním priorit národní i regionální politiky v oblasti podpory zmírňování regionálních disparit nebyla zjištěna jasnější souvislost**. Tato skutečnost je ovšem daná tím, že IROP 2014-2020 mohl v podstatě podpořit všechny dobře připravené projekty. **Regionální rozmístění investic IROP 2014-2020** tak bylo především **odrazem aktivity aktérů v území** a objemu předložených projektů z daného regionu. Zjištění lze interpretovat také tak, že aktéři v krajích, SO ORP a obcích s nižší mírou intenzity podpory IROP nevyužili dostatečně možnosti podpory, která se v období 2014-2020 nabízela.

EO 2 Do jaké míry odpovídá intenzita/zaměření podpory IROP prioritám Strategie regionálního rozvoje ČR (SRR) 14-20 a zaměření SRR 21+?

S výjimkou kategorie regionálních center byla intenzita podpory IROP v územích, jež jsou prioritou Strategie regionálního rozvoje, pod průměrem za celou Českou republiku. V případě strukturálně postižených krajů to bylo necelých 80 % národního průměru (a to přesto, že na podporu tzv. uhelných regionů byla dodatečně vyhlášena specifická výzva č. 92) a v hospodářsky a sociálně ohrožených územích jen 91 % národního průměru. Nižší, než celostátní průměr byla rovněž podpora investic v oblasti vzdělávání v metropolitních oblastech a aglomeracích, kde je největší tlak na kapacity školských zařízení. Na druhou stranu je zřejmé, že výzvy IROP zaměřené na **integrované projekty v rámci ITI/IPRÚ a CLLD** a alokace finanční podpory pro vzdělávací infrastrukturu **pomáhají posilovat územní spolupráci v metropolitních regionech a aglomeracích a na území MAS**. K výsledkům hodnocení je nicméně nutné poznamenat, že **v rámci hodnocených územních kategorií a typů existují značné rozdíly v intenzitě využité podpory IROP na obyvatele**. Celkové obecné hodnocení za územní typ jako celek musí být tudíž při jeho aplikaci **doplněné o detailní územní vhled a vyhodnocení na úrovni jednotlivých regionů a obcí.**

EO 3 Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s vyšší mírou sociálního vyloučení?

Podpora vzdělávací infrastruktury alokovaná prostřednictvím výzev specificky zaměřených na SVL v období 2014–2020 směřovala do území s vyšší mírou sociálního vyloučení v podprůměrné míře. Tyto zdroje často disproporčně pomáhaly v územích a regionech s nižší mírou sociálního vyloučení. **Investiční prostředky poskytnuté prostřednictvím specifických výzev zaměřených na SVL pomáhaly i v jiných než sociálním vyloučením ohrožených a segregací poznamenaných územích a regionech**. Tento výsledek je dán **zacílením výzev zaměřených na SVL na úroveň správních obvodů ORP**, v nichž se SVL vyskytovaly. SO ORP byly zahrnuté bez ohledu na míru sociálního vyloučení, a tak zahrnovaly většinu území a populace Česka (bez Prahy). Konkrétní SVL bylo přitom možné **prioritně podpořit ve výzvách na základě projektů předložených v rámci KPSVL**. IROP všechny žádosti v rámci KPSVL podpořil. Na úrovni KPSVL bylo ale připraveno jen **málo projektů o malém investičním objemu**.

EO 4 Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s vyšší mírou problémovosti z hlediska SRR a sociálního vyloučení ve vzdělávací soustavě?

Dva typy území, jež jsou dlouhodobými prioritami zacílení SRR, a to strukturálně postižené kraje a hospodářsky a sociálně ohrožená území vysoce korelují s regiony s vysokou mírou sociálního vyloučení a mimořádným výskytem sociálně vyloučených lokalit. V obou případech byla **intenzita využité podpory ze strany IROP výrazně podprůměrná**. Tato regionální nerovnoměrnost v intenzitě podpory IROP je **odrazem aktivity aktérů v území** a počtem/objemem předložených projektů z daného regionu. Vzhledem k dostatku zdrojů IROP (po navýšení původní alokace), lze konstatovat, že aktéři v krajích, SO ORP a obcích s nižší mírou intenzity podpory IROP **nevyužili dostatečně možnosti podpory, která se v období 2014-2020 nabízela**.

EO 5 Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s nedostatečnými kapacitami mateřských škol?

Podpora vzdělávací infrastruktury alokovaná prostřednictvím výzev specificky zaměřených na předškolní vzdělávání (MŠ) byla při porovnání s typy SO ORP podle míry naplnění kapacity školských zařízení (aktuálně, tj. v období po roce 2020) zcela různorodá a nevykazovala žádný zřejmý prostorový vzorec. Území a regiony s nižší mírou podpory nyní vykazují nedostatky kapacit. Zároveň, území s vyšší mírou podpory aktuálně nevykazují problémy s nedostatkem kapacit. V rámci diskusí nad výsledky hodnocení byla vyslovena **hypotéza, že díky podpoře z IROP 2014-2020 došlo v řadě lokalit a regionů k pokrytí potřeb** a aktuálně používaná typologie SO ORP podle nedostatečných kapacit MŠ tato území neukazuje jako problémová[1].

EO 6 Jaká jsou doporučení k územnímu rozložení podpory reflektující její nerovnoměrnost, tj. koncentraci intervencí do určitých území?

Provedená hodnocení a souhrnné odpovědi na evaluační otázky poukázaly na skutečnost, že intenzita podpory rozvoje vzdělávací infrastruktury v rámci IROP 2014-2020 **nekoresponduje s cíli regionální politiky v oblasti snižování regionálních disparit ani s cíli zaměřenými na snižování a prevenci sociálního vyloučení a segregace**. Zároveň je ale nezbytné poznamenat, že IROP buď **neměl dostatečné podklady pro podrobnější územní zacílení**, nebo reflektoval požadavky partnerů z MŠMT ČR (preference podpory prioritám na úrovni MAP a KAP vedoucí k plošným podporám IROP) a ASZ ČR (malý počet a objem projektů v rámci KPSVL). Nejdůležitějším faktorem pak byla skutečnost, že **objem žádostí nijak zásadně nepřevyšoval finanční možnosti IROP 2014-2020** a **většina žádostí byla uspokojena**[2]. **Regionální rozmístění investic IROP je tudíž výsledkem aktivity aktérů v území** a objemu předložených projektů z daného regionu. Jinými slovy, aktéři v krajích, SO ORP a obcích s nižší mírou intenzity podpory

[1] Podle tematicky souvisejících publikovaných studií (Výsledková tematická evaluace Dohody o partnerství pro období 2014-2020 a Výsledková evaluace přínosů evropských fondů na regionální úrovni) přispívala podpora z ESIF 2014 - 2020 k navyšování kapacit MŠ a služeb péče o děti a statisticky významně tak zvýšila podíl 3-4 letých dětí zapsaných v MŠ na všech dětech dané věkové kategorie.

[2] Z Výsledkové tematické evaluace Dohody o partnerství pro období 2014-2020 vyplývá, že podpora z ESIF celkově pokrývá 15 – 25 % investic do infrastruktury a vybavení v regionálním školství a prokazatelně zlepšuje kvalitu zázemí a vybavení škol.

IROP **nevyužili dostatečně možnosti podpory**, která se v období 2014-2020 nabízela. V aktuálním a budoucím období je nicméně nezbytné posílit **intenzivní spolupráci na propojení agend MMR ČR a MŠMT ČR**, a to od úrovně definování politik a strategií po jejich naplňování a monitorování důsledků a dosažených výsledků.

Na základě analýz a vyhodnocení evaluačních otázek bylo formulováno pět **doporučení:**

1) Doporučení k rozmístění a zacílení podpory IROP s ohledem na **sociálně vyloučené lokality**

SVL a lokality segregace mají sice výrazně nerovnoměrný regionální výskyt, zároveň ale jde o jevy, jež jsou velmi lokalizované. V rámci intervencí IROP zaměřených na vzdělávací infrastrukturu se doporučuje zvážit vazbu na tzv. „segregované" školy s vysokým podílem sociálně znevýhodněných žáků. Doporučuje se **územní cílení výzev specificky zaměřených na sociálně vyloučené lokality nejen v úrovni SO ORP, ale zároveň i v měřítku obcí, základních územních jednotek (ZUJ), popř. lokalit** (základních sídelních jednotek – ZSJ).

2) Doporučení k rozmístění a cílení podpory IROP s ohledem na **kapacity školských zařízení**

Doporučuje se **přesnější územní zacílení podpory na základě kombinace hodnocení potřebnosti intervence na úrovni SO ORP a v měřítku základní územní jednotky (ZUJ)**, tj. obce nebo městské části/obvodu ve velkých a správně členěných městech.

3) Doporučení ke zvýšení podpory IROP v regionech s výrazně **podprůměrným čerpáním**

Doporučuje se zjistit **důvody nízkých celkových způsobilých výdajů (CZV) na obyvatele** u Karlovarského, Plzeňského, Ústeckého a Moravskoslezského kraje, a to zejména s ohledem na skutečnost, že ve třech případech jde o strukturálně postižené kraje a kraje s mimořádně vysokou úrovní sociálního vyloučení a výskytem SVL a segregace. Zaměřit se na **podporu žadatelů v regionech s podprůměrnou mírou využití podpory** a zároveň s **vysokou mírou potřeby** pro podporu místního a regionálního rozvoje.

4) Doporučení pro **monitorování a hodnocení** podpor IROP

Lokalizovat projekty podpořené IROP do úrovně ZUJ (doplnit kódy ZUJ) ve městech členěných na obvody a městské části (Brno, Ostrava, Plzeň), tak aby bylo možné provádět **územně podrobnější hodnocení v rámci velkých měst**.

5) Doporučení pro **hodnocení územních důsledků** projektů podpořených IROP

Pro zachycení **územního rozsahu důsledků projektů podpořených IROP** zvážit využití **metodiky TIA**, jež byla připravena pod záštitou MMR ČR.

Executive Summary

This study evaluates the **regional distribution of investments in educational infrastructure** within the Integrated Regional Operational Programme (IROP) 2014-2020. It formulates **recommendations for the geographic distribution and targeting of support** and proposes the creation and processing of **visual presentations of the regional distribution of investments in educational infrastructure** and evaluation outputs through **interactive online mapping and data applications**.

In addition to these key outputs and results, the study also **proposed and applied methodological evaluation procedures**. It **prepared data overviews documenting the regional distribution of IROP 2014-2020 investments in educational infrastructure**, categorized by specific IROP objectives and types of educational activities, across the regional structure of the Czech Republic (regions, districts, administrative districts of municipalities with extended powers (SO ORP), municipalities), and areas subject to national regional policy (SRR CR). Furthermore, it **provided recommendations for the collection and structure of data and other inputs** to ensure repeated implementation of the evaluation and visualization of its results.

The main **benefits** of the evaluation are:

- **Assessment and visualization of the regional distribution of IROP 2014-2020 investments** in educational infrastructure.
- **Comprehensive evaluation and presentation of forms of support in territorial units** (through different specific IROP objectives and thematically focused calls) – e.g., in ITI and CLLD territories, supports combine through individual calls and integrated calls (ITI and IPRÚ, and CLLD).
- Highlighting the **exceptional diversity of IROP funding** (considering types of educational activities, specific IROP objectives, and funding intensity, i.e., total eligible expenditure per capita) in territorial units at the SO ORP and municipal levels, as well as regions.
- Documenting **lower funding levels** in areas with higher support needs concerning national regional policy priorities and the needs for social inclusion and the prevention of social exclusion and segregation.
- Providing **information support** not only for evaluation by the national level (IROP managing authority, Ministry of Regional Development of the Czech Republic (MMR CR), etc.) but also for self-evaluation by local actors, comparing their results with other actors and their outcomes in the region.

Evaluation questions (EQ) were formulated beyond the specific objectives of the IROP 2014-2020 program in education. IROP 2014-2020 is assessed in the study from the perspective of selected current issues related to interventions in educational infrastructure. The evaluation questions were broadly formulated against the program's goals to **assess the regional distribution of IROP support and utilize analysis and evaluation results for refining the geographic targeting of support for future interventions**. The regional distribution of IROP 2014-2020 investments in educational infrastructure was therefore **evaluated against ex-post established criteria**.

EQ 1: What was the regional distribution of IROP investments down to the SO ORP level?

Results showed a relatively **diverse pattern of IROP investment distribution at the SO ORP and municipal levels**. Plzeň, Karlovy Vary, and Ústí nad Labem regions exhibited lower IROP support intensity compared to other Czech regions. Given that these regions are associated with higher social exclusion and are priority targets for national regional policy, the findings indicate **no clear correlation between IROP educational infrastructure support allocation and fulfilling national and regional policy priorities in reducing regional disparities**. This is largely due to IROP 2014-2020's ability to support all well-prepared projects. The **regional distribution of IROP 2014-2020 investments** thus reflected the **activity of local actors** and the volume of submitted projects from the respective regions. This finding can also be interpreted to mean that actors in regions, SO ORPs, and municipalities with lower IROP support intensity did not sufficiently utilize the available support opportunities in 2014-2020.

EQ 2: To what extent did the intensity/focus of IROP support align with the priorities of the Regional Development Strategy of the Czech Republic (SRR) 14-20 and the focus of SRR 21+?

Except for regional centers, the intensity of IROP support in areas prioritized by the Regional Development Strategy was below the national average. In structurally affected regions, it was just under 80% of the national average (despite a specific call No. 92 for coal regions) and in economically and socially vulnerable areas, it was only 91% of the national average. Educational investment support in metropolitan areas and agglomerations, where there is the greatest pressure on school capacities, was also below the national average. On the other hand, it is clear that IROP calls focused on **integrated projects within ITI/IPRÚ and CLLD** and the allocation of financial support for educational infrastructure help **strengthen territorial cooperation in metropolitan regions and agglomerations and in MAS (local action groups) areas**. However, it should be noted that within the assessed territorial categories and types, there are significant differences in the intensity of IROP support per capita. Therefore, the overall general evaluation for the territorial type as a whole must be supplemented by a **detailed territorial insight and evaluation at the level of individual regions and municipalities**.

EQ 3: To what extent did the support for educational infrastructure target areas with higher social exclusion?

Support for educational infrastructure allocated through calls specifically targeting socially excluded areas (SVL) during 2014-2020 was directed to areas with higher social exclusion to a below-average degree. These resources often disproportionately helped areas and regions with lower social exclusion. **Investment funds provided through SVL-specific calls also benefited other areas and regions not affected by social exclusion and segregation**. This result is due to the targeting of SVL calls at the SO ORP level, that included all SO ORP regions with the incidence with the incidence of social exclusion of varying levels, covering the majority of the Czech territory and population (excluding Prague). Specific SVLs **could be prioritized in calls based on projects submitted within KPSVL**, all of which were supported by IROP. However**, few projects with small investment volumes** were prepared at the KPSVL level.

EQ 4: To what extent did the support for educational infrastructure target areas with higher issues concerning SRR and social exclusion in the education system?

Two types of areas, long-term SRR targeting priorities, namely structurally affected regions and economically and socially vulnerable areas, highly correlate with regions with high social exclusion and an extraordinary occurrence of socially excluded localities. In both cases, the **intensity of IROP support was significantly below average**. This regional unevenness in IROP support intensity reflects **local actors' activity** and the number/volume of submitted projects from the respective region. Given the sufficient IROP resources (after the original allocation increase), it can be concluded that actors in regions, SO ORPs, and municipalities with lower IROP support intensity **did not sufficiently utilize the available support opportunities in 2014-2020**.

EQ 5: To what extent did the support for educational infrastructure target areas with insufficient kindergarten capacities?

Support for educational infrastructure allocated through calls specifically targeting preschool education (kindergartens) was highly diverse and showed no clear spatial pattern when comparing SO ORP types by the degree of school facility capacity fulfillment (currently, i.e., post-2020 period). Areas and regions with lower support levels now exhibit capacity deficiencies, while areas with higher support levels currently do not face capacity issues. The evaluation discussions suggested that IROP 2014-2020 support **covered needs in many locations and regions**, and the currently used SO ORP typology according to insufficient kindergarten capacities does not identify these areas as problematic.

EQ 6: What are the recommendations for geographic support distribution reflecting its unevenness, i.e., concentration of interventions in certain areas?

Evaluations and summary answers to evaluation questions indicate that the intensity of educational infrastructure development support within IROP 2014-2020 **does not correspond to regional policy objectives in reducing regional disparities or goals focused on reducing and preventing social exclusion and segregation**. However, it should be noted that IROP either **lacked sufficient grounds for more detailed territorial targeting** or **reflected the requirements of partners** from the Ministry of Education, Youth, and Sports of the Czech Republic (MŠMT ČR) (preferences for support priorities at the MAP and KAP levels leading to broad IROP support) and ASZ ČR (few and small projects within KPSVL). The most critical factor was that **the volume of applications did not significantly exceed IROP 2014-2020's financial capacity**, and **most applications were satisfied**. Thus, the **regional distribution of IROP investments is a result of local actors' activity** and the volume of submitted projects from the respective region. In other words, actors in regions, SO ORPs, and municipalities with lower IROP support intensity **did not sufficiently utilize the available support opportunities** in 2014-2020. In the current and future periods, it is necessary to **strengthen intensive cooperation in linking the agendas of the Ministry of Regional Development of the Czech Republic (MMR ČR) and the Ministry of Education, Youth, and Sports of the Czech Republic (MŠMT ČR)**, from policy and strategy definition to implementation and monitoring of outcomes and results.

Based on the analyses and evaluation of the questions, five **recommendations** were formulated:

1. Recommendation for distribution and targeting of IROP support concerning **socially excluded localities**:

SVL and segregation localities have significantly uneven regional occurrences but are highly localized phenomena. In IROP interventions focused on educational infrastructure, it is recommended to consider the link to "segregated" schools with a high proportion of socially disadvantaged students. Targeted calls for socially excluded localities should be **aimed not only at the SO ORP level but also at the municipal, basic territorial unit (ZUJ), or locality** (basic settlement unit – ZSJ) level.

2. Recommendation for distribution and targeting of IROP support considering **school facility capacities**:

More **precise geographic targeting of support is recommended based on a combination of needs assessment at the SO ORP level and basic territorial unit (ZUJ) level**, i.e., municipality or city district/borough in large and administratively divided cities.

3. Recommendation to increase IROP support in regions with **significantly below-average uptake**:

It is recommended to identify the **reasons behind the low total eligible expenditure (CZV) per capita** in the Karlovy Vary, Plzeň, Ústí nad Labem, and Moravian-Silesian regions, especially considering that three of these are structurally affected regions with exceptionally high levels of social exclusion and occurrences of socially excluded localities (SVL) and segregation. Focus on supporting applicants in regions with below-average utilization of support, while also having a high need for local and regional development support.

4. Recommendation for **monitoring and evaluating** IROP support

Localize IROP-supported projects to the level of basic territorial units (ZUJ) by adding ZUJ codes in cities divided into districts and city parts (Brno, Ostrava, Plzeň) to **enable more detailed territorial evaluation within large cities**.

5. Recommendation for evaluating the **territorial impacts** of IROP-supported projects

To capture the **territorial scope of the impacts of IROP-supported projects**, consider utilizing the **TIA (Territorial Impact Assessment) methodology**, which was prepared under the auspices of the Ministry of Regional Development of the Czech Republic (MMR ČR).

1 Úvod

Předmětem úkolu je:

- **vyhodnocení regionálního rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury** Integrovaného regionálního operačního programu 2014-2020, a to včetně **doporučení k územnímu rozmístění podpory** s ohledem na cíle podpory;
- **vývoj, návrh a uplatnění metodických postupů hodnocení a vizuální prezentaci výstupů hodnocení prostřednictvím mapových a datových nástrojů**, a to včetně **doporučení ke shromažďování a struktuře datových a dalších vstupů** pro zajištění opakované realizace hodnocení a vizualizace jeho výsledků.

V prvém případě jde primárně o **analytickou studii regionálního rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury** Integrovaného regionálního operačního programu 2014-2020 a vztahu rozmístění k **cílům regionálního rozvoje**, a to podle typů území stanovených ve Strategii regionálního rozvoje České republiky, **územních rozdílů ve školských kapacitách a potřebách** a **územní diferenciace (nerovnosti) chudoby a sociálního vyloučení**. Jde tudíž o aplikovaný (orientovaný) výzkum.

V druhém případě jde o návrh a řešení **systému monitorování a hodnocení regionálního rozmístění podpory regionálního rozvoje** prostřednictvím Integrovaného regionálního operačního programu 2014-2020, a to na příkladu investic do vzdělávací infrastruktury a zároveň návrh a řešení **systému zprostředkování výsledků hodnocení prostřednictvím mapových a datových výstupů** pro škálu cílových uživatelů (od interních potřeb ŘO IROP a MMR ČR, po územní partnery, akademickou a širokou veřejnost).

Cílem a smyslem hodnocení je vytvořit a poskytnou prvotní **analytické podklady** a navrhnout, vyvinout a (na příkladu investic do vzdělávací infrastruktury IROP 2014-2020) otestovat první verzi **systému hodnocení regionálního rozmístění podpory z IROP 2014-2020** umožňující **zvýšení efektivity poskytování veřejných podpor z prostředků EU a dalších zdrojů s ohledem na uplatňování územní dimenze veřejných politik**[3], a to včetně přehledného a srozumitelného informování uživatelů.

Hodnocení se zaměřilo na zadané **evaluační otázky (EO)**:

- EO 1 Jaké bylo regionální rozložení investic IROP do úrovně SO ORP?
- EO 2 Do jaké míry odpovídá intenzita/zaměření podpory IROP prioritám Strategie regionálního rozvoje (SRR) 14-20 a zaměření SRR 21+?
- EO 3 Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s vyšší mírou sociálního vyloučení?
- EO 4 Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s vyšší mírou problémovosti z hlediska SRR a sociálního vyloučení ve vzdělávací soustavě?

[3] Územní dimenzí se rozumí takové zacílení veřejné politiky (resp. programů), které zohledňuje odlišné výchozí podmínky různých typů území a tomu odpovídající odlišné rozvojové cíle a nástroje.

- EO 5 Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s nedostatečnými kapacitami Mateřských škol?
- EO 6 Jaká jsou doporučení k územnímu rozložení podpory reflektující její nerovnoměrnost, tj. koncentraci intervencí do určitých území?

Při zodpovězení **evaluačních otázek** byly zpracovány a připraveny:

- **analýza dat poskytnutých IROP**[4] za předškolní vzdělávání, základní školy, střední školy, další vzdělávání a speciální vzdělávání, s rozlišením intervencí směřujících do sociálně vyloučených lokalit, intervencí CLLD a ITI;
- **návrhy na využití a zpracování dalších datových zdrojů** potřebných k zodpovězení evaluačních otázek;
- **on-line mapové a datové aplikace** v prostředí ArcGIS (ESRI) přehledně prezentující **regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury**.

Hodnocení bylo povedeno s předpokladem **využití následujícími uživateli:**

- IROP, oddělení řízení, vedení programu a další;
- NOK, evaluační jednotka;
- tvůrci regionálních strategií;
- územní partneři;
- členové pracovních týmů a skupin IROP včetně zástupců evaluačních jednotek a další.

Hodnocení je vstupní analytickou studií a návrhem řešení hodnocení a prezentace výsledků hodnocení, která vycházející z dat IROP 2014-2020 týkajících se investic do vzdělávací infrastruktury. Řešitelé nicméně vychází z předpokladu, že by nastavené postupy a způsoby hodnocení a (vizuální, datové, interpretační) prezentace výsledků a výstupů hodnocení vzdělávací infrastruktury **mohly být využity pro nastavení budoucích intervencí IROP**. Dále řešitelé předpokládají, že **navržené formy hodnocení mohou být případně aplikovány na další relevantní specifické cíle IROP**. Hodnocení je **součástí Evaluačního plánu IROP 2021-2027** schváleného 16.5.2023 (MMR-39913/2023-26, EK ref. č. Komise Ares (2023)3720575[5].

[4] Výzvy č. 14, 15, 32, 33(SVL), 46, 47(Sociálně vyloučené lokality: dále SVL), 56, 57(SVL), 86, 87, 88, 92 a kompletní výzvy ITI (Výzva 58, 66) a IPRÚ (Výzvy 59, 67) a CLLD v oblasti vzdělávací infrastruktury (Výzva 68).

[5] Realizace evaluačních povinností vyplývá z Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky, dále na Usnesení vlády České republiky ze dne 29. dubna 2019 č. 284 o Jednotném národním rámci pravidel a postupů v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu+, Fondu soudržnosti a Evropského námořního a rybářského fondu v programovém období 2021–2027 a Zákon č. 248 / 2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů.

2 Postup hodnocení, metodologie a zdroje dat

2.1 Upřesnění předmětu hodnocení

Hodnocení **regionálního a územního rozmístění veřejné podpory z IROP** spočívá ve **vyhodnocení poskytnuté podpory vůči potřebám území a očekáváním vlády ČR a EU z hlediska naplňování cílů regionální politiky** EU a národní regionální politiky (včetně urbánní politiky a politiky rozvoje venkova) a dalších politik s významnou územní dimenzí. Explicitním cílem těchto politik je **cílení podpory do míst, kde je potřeba snížit jejich nerovné postavení vůči jiným regionům** (např. hospodářsky a sociálně ohrožené oblasti), do míst, která jsou schopná veřejnou podporu **využít pro rozvoj s širšími regionálními a územními důsledky** (regionální centra) a do **regionů a území, kde je potřeba posílit spolupráci územních partnerů** prostřednictvím integrovaných nástrojů a projektů.

Hodnocení regionálního rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury IROP 2014-2020 se v souladu se zadáním evaluačních otázek zaměřilo na:

- území, na něž cílí **regionální politika** a jsou stanovené a definované ve Strategii regionálního rozvoje České republiky;
- **územní rozdíly v naplněnosti kapacit mateřských škol** a potřebu řešit nedostatečné kapacity v regionech;
- **územní diferenciaci (nerovnosti) chudoby a sociálního vyloučení**, a to zejména s ohledem na výzvy IROP zaměřené na sociálně vyloučené lokality, zmírňování důsledků a prevenci sociálního vyloučení v území a územní rezidenční segregace.

Zde je nezbytné poznamenat, že **evaluační otázky byly formulovány nad rámec specifických cílů IROP 2014-2020 v oblasti vzdělávání**, kterými bylo:

- zvýšení **kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání** a celoživotní učení;
- **posílení komunitně vedeného místního rozvoje** za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu.

Pro podrobnější kontext specifických cílů IROP viz příloha č. 11.1 Specifické cíle IROP (2014-2020) v oblasti vzdělávání.

Hodnocení se **nezaměřovalo na naplňování explicitně stanovených specifických cílů IROP v oblasti vzdělávání** a potažmo na hodnocení vztahu mezi rozmístěním investic do vzdělávací infrastruktury a dosahováním výše uvedených cílů IROP 2014-2020. Evaluační otázky byly formulovány oproti cílům IROP šířeji s cílem **vyhodnotit regionální rozmístění podpory ze strany IROP s ohledem na potenciální možnost využít výsledky analýz a hodnocení pro zpřesnění územního zacílení podpor ze strany IROP pro budoucí intervence**. Hodnocení regionálního rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury IROP 2014-2020 bylo tudíž **provedeno vůči ex-post stanoveným kritériím** (na základě zadaných evaluačních otázek). Jeho cílem tudíž primárně není hodnotit naplňování předem stanovených cílů IROP. Hodnocení se nicméně ve specifických částech k cílům IROP vztahuje, neboť například posílení komunitně

vedeného místního rozvoje (CLLD) odpovídá podpoře územní dimenze v oblasti regionální politiky České republiky zaměřené na posílení územní spolupráce.

2.2 Postup hodnocení a metodologie

Postup řešení úkolu vychází ze skutečnosti, že hodnocení regionálního rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury Integrovaného regionálního operačního programu 2014-2020 vyžaduje **návrh a testování metodických postupů** a následně jejich **uplatnění pro hodnocení**. Jelikož jde o prvotní takové hodnocení, jeho součástí je **příprava a vývoj celého metodického postupu hodnocení**, a to s ohledem na **záměr vytvoření systému hodnocení a prezentace a vizualizace mapových a datových výstupů hodnocení**. V případě přijetí, může systém nebo jeho část sloužit pro zajištění **opakované (a potažmo průběžné) realizace hodnocení a zprostředkování výsledků uživatelům** prostřednictvím mapových a datových vizualizací a široce srozumitelných interpretací.

Příprava a vývoj metodického postupu hodnocení a vývoj systému hodnocení, prezentace a vizualizace mapových a datových výstupů vyžaduje průběžné **testování variantních postupů a metod** prostřednictvím prvotních analýz zaměřených na hodnocení regionálního rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury IROP 2014-2020 a jejich vztahu k cílům regionálního rozvoje (podle územních typů stanovených ve Strategii regionálního rozvoje ČR), územním rozdílům v kapacitách mateřských škol a územní koncentraci sociálního vyloučení a segregace. Z hlediska postupu šlo tudíž o **vzájemné provázání vývoje metod, technik a systému hodnocení s aplikací a testováním těchto metod v analýzách**, a naopak, tj. **zohlednění výsledků analýz pro úpravu a další rozvoj a vývoj dílčích metod a technik** a návrh a testování celkového postupu a systému hodnocení a prezentace výsledků a výstupů hodnocení.

Vlastní hodnocení **postupovalo podle jednotlivých zadaných evaluačních otázek** (a to při vzájemně provázané iterace mezi definováním a uplatněním metod a postupů a dosažených výsledků). Příprava dat, metodické postupy a **vyhodnocení EO 1** „Jaké bylo regionální rozložení investic IROP do úrovně SO ORP?“ bylo přitom **výchozí a zásadní** pro zpracování dalších evaluačních otázek EO 2-5 s vazbou na území, jež jsou předmětem Strategie regionálního rozvoje ČR, vykazují vyšší míru sociálního vyloučení a segregace a vyznačují se nedostatečnými kapacitami mateřských škol. V průběhu analýz a hodnocení dílčích evaluačních otázek byla realizována EO 6 „Jaká jsou doporučení k územnímu rozložení podpory reflektující její nerovnoměrnost, tj. koncentraci intervencí do určitých území?

První etapa hodnocení zahrnovala:

- přípravu (první části) datové základny;
- vývoj, přípravu a testování metodických postupů analytických hodnocení pro evaluační otázky EO 1 a 2;
- vývoj, přípravu a testování forem vizualizace výsledků analytických hodnocení prostřednictvím výstupů ve formě online dostupných mapových a datových aplikací;
- zahájení zpracování EO1, EO2 s ohledem na poskytnuté datové zdroje, jejich validitu a využitelnost pro hodnocení.

Druhá etapa hodnocení zahrnovala:

- doplnění datové základny;
- vývoj, přípravu a testování metodických postupů analytických hodnocení pro evaluační otázky EO 3, 4 a 5;
- pokračující vývoj, přípravu a testování forem vizualizace výsledků analytických hodnocení prostřednictvím výstupů ve formě online dostupných mapových a datových aplikací a mapových výstupů určených pro tisk;
- zpracování EO 3, EO 4, EO 5 s ohledem na poskytnuté datové zdroje, jejich validitu a využitelnost pro hodnocení;
- využití flexibilního expertního panelu zástupců IROP a odborů MMR ČR se zaměřením na regionální politiku a sociální začleňování včetně konzultací s vybranými zástupci MŠMT ČR a dalšími odborníky;
- zpracování EO 6, doporučení, na základě zpracovaných EO 1-5.

První schůzka mezi zadavatelem a dodavatelem proběhla 15. 9. 2023. Na jednání byla projednána forma zpracování hodnocení, termín předložení Vstupní zprávy, bylo připraveno společné úložiště dokumentů a poskytnuty informace o dodání potřebných dat ze strany zadavatele. Vzhledem k nedostatkům a chybám v poskytnutých datech, bylo poskytnutí finálního a vyčištěného souboru dat zpožděné, což vedlo k opoždění analytických a tvůrčích prací. Vzájemnou dohodou ze dne 22. 11. 2023 bylo přistoupeno k dílčí změně a časovému posunu v dodání evaluačních otázek 1, 2 a 3 v kompletní podobě až do Závěrečné zprávy. Potažmo došlo ke snížení ceny za dodání první etapy hodnocení ve prospěch etapy druhé.

V návaznosti na Vstupní zprávu a vzhledem k potřebě diskutovat výsledky analýz a výstupy ve formě mapových a datových aplikací došlo 20. 12. 2023 k **druhé významné schůzce** mezi zadavatelem a dodavatelem. Na schůzce byla upřesněna terminologie a struktura prezentace specifických cílů v analytických výstupech, domluveno doplnění dat ze strany IROP, diskutovány podrobnosti k vybraným výzvám a výsledky analýz a zadavateli byly představeny připravené varianty mapových a datových aplikací.

Během hodnocení byly **průběžně využívány osobní a on-line schůzky, emailová i telefonická komunikace** mezi zadavatelem a dodavatelem k upřesnění zadání, poskytnutých podkladů a detailům prováděného hodnocení. Pro konzultaci specifických otázek vztažených k jednotlivým EO byl flexibilně využíván expertní panel zástupců IROP a odborů MMR ČR se zaměřením na regionální politiku a sociální začleňování, který doplňovaly adresně mířené konzultace s vybranými zástupci MŠMT ČR a dalšími odborníky.

Řešení evaluační otázky 5 bylo poznamenáno komplikacemi v procesu získávání dat MŠMT ČR. Problémy byly mezi zadavatelem a dodavatelem **průběžně komunikovány a opakovaně řešeny** emailem a telefonicky. Významná datová sada od MŠMT ČR byla z procesních důvodů předána dodavateli až 8. a 11. 3. 2024. Data MŠMT ČR byla z části do hodnocení zapracována v průběhu připomínkového řízení k Závěrečné zprávě, což vedlo k prodloužení termínu připomínkového řízení (v rámcích Smlouvy mezi Zadavatelem a Zpracovatelem). Pro urychlení připomínkového řízení a zapracování připomínek k Závěrečné zprávě z hodnocení byla realizována jednání s připomínkujícími subjekty, včetně garantů IROP a dalších uživatelů hodnocení. První jednání proběhlo 3. 4. 2024.

Hodnocení bylo **doplněné v rámci dvou kol připomínkování Závěrečné zprávy** v dubnu a květnu 2024. Na základě žádosti zadavatele byly analýzy zpracované v rámci evaluační otázky

EO1 doplněné o podrobné zpracování investic do vzdělávací infrastruktury Integrovaného regionálního operačního programu 2014-2020 **podle jednotlivých typů vzdělávání (předškolní, základní, střední, zájmové, speciální), a to celkem a zároveň podle specifických cílů a forem podpory projektů** (individuální, integrované) IROP. Na základě těchto analýz byly připraveny detailní mapové výstupy a návrhy doplnění online mapových a datových aplikací.

2.3 Data a geodata

Úspěšnost hodnocení a uplatnitelnost jeho výstupů zcela zásadně závisí na **kvalitě datových podkladů a vstupů** z hlediska vyhodnocení územního rozmístění a územních vazeb poskytovaných podpor IROP s ohledem na regionální (územní) rozdíly z hlediska socio-ekonomických a demografických charakteristik územních celků. Kvalitou datových vstupů se rozumí nejen existence údajů za projekty IROP a rozmanité socio-ekonomické a demografické jevy a procesy, ale především existence a využití takových datových vstupů a výsledků analýz těchto datových vstupů, které **umožní relevantně vyhodnotit regionální a územní rozmístění veřejné podpory** a jeho **důsledky.**

Řešení úkolu se bohužel od počátku potýkalo se **zásadními nedostatky datové základny**. Ty si za prvé vyžádaly **opakované úpravy vstupů dat z IROP** 2014-2020 a jejich konsolidaci pro analýzy na úrovni obcí a SO ORP, popř. krajů. Mnohem významnější byla **nedostupnost nezbytných datových vstupů z MŠMT ČR**, kde se po mnohastupňovém jednání podařilo podstatnou část potřebných datových vstupů zajistit až těsně před termínem odevzdání závěrečné zprávy. Nicméně s příslibem budoucí intenzivní a vstřícné spolupráce MŠMT ČR s MMR ČR v oblasti předávání dat z výkazů o mateřských, základních a středních školách, včetně podpůrných údajů z rejstříků.

Hodnocení zahrnuje **tři základní věcné (tematické) oblasti práce s datovými vstupy**:

- **regionální rozmístění investic** do vzdělávací infrastruktury **IROP 2014-2020**;
- **regionální (územní) diferenciaci jevů a charakteristik územních celků** (krajů, okresů, SO ORP, obcí, ZUJ) jež jsou předmětem regionální politiky EU, národní regionální politiky (včetně urbánní politiky a politiky rozvoje venkova) a dalších politik s významnou podporou územní dimenze;
- **regionální rozdíly a nerovnosti ve vztahu mezi poskytovanou podporou**, tj. regionálním rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury IROP 2014-2020**, a potřebami v území**, tj. regionální (územní) diferenciací socio-ekonomických a demografických charakteristik územních celků.

Primárním a klíčovým krokem pro hodnocení byla **příprava a harmonizace datové základny** ve všech výše uvedených oblastech. Ta zahrnovala:

- **Získání a ověření spolehlivosti dat** pro regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury IROP 2014-2020.

- **Získání a ověření spolehlivosti dat pro regionální (územní) diferenciaci socio-ekonomických a demografických jevů a charakteristik územních celků**, a to s ohledem na zadané evaluační otázky.
- Vzájemné **provázání dat v jednotné územní struktuře**. Jednotnou územní strukturou se přitom rozumí shromáždění datových vstupů za pro hodnocení relevantní územní jednotky podle RSO respektive RÚIAN[6]. Vzhledem k podstatě územního hodnocení rozmístění podpor IROP a vztahu k socio-ekonomickým a demografickým charakteristikám územních celků vychází práce z **předpokladu shromáždění a práce s daty v co nepodrobnějším územním detailu**, což následně umožňuje agregaci vstupních dat, jejich analytické zpracování a prezentaci výsledků hodnocení za územní jednotky žádoucí a vhodné měřítkové úrovně (např. SO ORP). K provázání vstupních, analytických a výsledných dat přitom dochází na úrovni **datových souborů strukturovaných na základě vybraných územních celků RSO/RÚIAN**. Jejich mapová vizualizace pak vyžaduje **propojení s geodaty** (prostorovými daty) za tyto územní celky.
- Zpětnou vazbu k datům poskytnutým ze strany IROP, odborů MMR ČR a MŠMT ČR a doporučení ke shromažďování a struktuře datových a dalších vstupů ve vazbě na cíle IROP.

Data za regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury IROP 2014-2020 byla zadavatelem poskytnuta za specifické cíle SC 2.4 „Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení“ a SC 4.1 „Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu“. Údaje o projektech zahrnují dva základní typy charakteristik:

- informace o projektu včetně zařazení podle specifických cílů a výzev IROP a podle typů vzdělávání;
- informace o geolokalizaci projektů pro hodnocení regionálního rozmístění.

První data za projekty IROP byla poskytnutá 18. 9. 2023. Vykazovala řadu **nedostatků** a nebylo je možné pro dosažení výsledků zpracovávat. Místo realizace bylo ve většině případů určeno do úrovně ZUJ (obec a v případě měst členěných do obvodů nebo částí jde o tyto části). Nicméně, v případě Brna, Ostravy a Plzně se u mnoha projektů uváděl **pouze kód obce a nikoliv ZUJ**. U některých projektů byla uvedena pouze příslušnost do SO ORP a u některých územní lokalizace chyběla. Z dat **nebylo zřejmé rozložení poskytnuté podpory v případě více míst realizace**.

Upravený dataset byl poskytnutý 31.10.2023. **Územní identifikace** byla poskytnutá za všechny projekty a **sjednocena na úrovni obec** (podrobnější identifikace na ZUJ v rámci měst již nebyla poskytnuta) a příslušnost do úrovně kraj. Při absenci místa realizace byl ze strany IROP použit kód obce z adresy žadatele. V datasetu nicméně zůstaly **duplicity** (i mnohonásobné opakování jednoho projektu) a v případě více míst realizace nebyly údaje za poskytnutou podporu rozdělené na místa realizace.

[6] RSO a RÚIAN viz https://www.czso.cz/csu/rso/co_je_rso

Na základě diskuse nedostatků se zadavatelem byl 7.11.2023 poskytnutý **opravený a doplněný dataset**, kde došlo k:

- smazání duplicit (celkem se jednalo o 3 projekty z cca 40)
- vypuštění projektů mimo PP stavy
- doplnění adresy žadatele, kód obce žadatele a právní formy žadatele
- do nejnižší územní identifikace se vrátil kód ZUJ městské části u obcí členěných na městské části, kde byl v databázi MS14+ uvedený
- byla doplněná proporční část nákladů na místa realizace projektů.

K poslednímu **doplnění** došlo 12.1.2024 a to o **názvy a kódy výzev integrovaných projektů ITI a IPRÚ a CLLD**. K dispozici pro analýzy byly dva datasety poskytnuté IROP:

- Přehled projektů – Vzdělávání: informace o 4238 projektech, včetně těch, kde nedošlo ke schválení a realizaci;
- Místa realizace projektů – Vzdělávání: informace o 3250 místech realizace projektů (kódy stavu PP).

Dataset projektů zahrnující místo realizace byl **zpracovatelem doplněn o geolokalizaci projektů do úrovně SO ORP a okresů**, a ověřen z hlediska lokalizace do krajů. Dataset byl doplněn vybranými daty ze souboru dat Přehled projektů – vzdělávání. Šlo o informace o typu vzdělávání, anotaci projektu, cíl projektu a klíčová slova.

Finální dataset, který byl podkladem analýz a hodnocení zahrnuje následné **informace o projektech IROP**: název, SC specifický cíl IROP, výzvy (včetně výzev pro ITI a IPRÚ a CLLD), stav projektu a kód stavu, typ vzdělávání, anotace projektu, cíl projektu, klíčová aktivita, počet míst realizace, celkové způsobilé výdaje (CZV) a příspěvek EU, proporční část obojího na místo realizace, žadatel, jeho adresa a právní forma.

Územní identifikace místa realizace (územní struktura k 1.1.2023) zahrnuje:

- údaje **poskytnuté z MMR ČR/IROP**: kraj a obec, a u vybraných měst (Brno, Ostrava, Plzeň), ale jen v některých případech ZUJ, tj. obvod/část
- údaje **doplněné zpracovatelem**: umístění do území v měřítcích SO ORP a okres.

Diskutována byla možnost doplnění dat **o údaje o územních důsledcích realizace podpořených projektů**. Vzhledem k informaci o nespolehlivosti těchto dat bylo od jejich využití upuštěno.

Doporučení

- *Pro potřeby podrobného územního hodnocení je vhodné **doplnit kódy ZUJ za obvody a MČ ve městech Brno, Ostrava, Plzeň**, tam, kde nyní chybí, tak aby bylo možné provádět **územně podrobnější hodnocení v rámci velkých měst**.*

- *Posuzování územních důsledků je jedním z klíčových prvků uplatňování a hodnocení politik EU. V kontextu České republiky se pod záštitou Ministerstva pro místní rozvoj připravila metodika TIA: Hodnocení územních dopadů projektových záměrů Friedek a kol. (2020, 2021)[7]. Pro hodnocení územních důsledků podpor ze strany IROP by bylo vhodné* ***metodiku TIA přizpůsobit pro zachycení územního rozsahu důsledků projektů****. Vzhledem k náročnosti TIA je takové přizpůsobení potřebné otestovat s využitím případových studiích a připravit pro příští programové období.*

Geodata byla připravena a spárována se statistickými daty pro územní struktury k 1.1.2023 (podle RSO/RÚIAN) pro následující úrovně:

- obec
- SO ORP
- okres
- kraj

Data o **demografických a socio-ekonomických charakteristikách územních celků** byla připravena pro územní strukturu (regionální/územní úrovně hodnocení) k 1.1.2023:

- obec
- SO ORP
- okres
- kraj

pro údaje:

- počet obyvatel (k 31.12. 2015-2022), ČSÚ
- počet obyvatel ve věku 0-14 let (k 31.12.2022), ČSÚ, Územně analytické podklady
- počet SPO PNZ (k 31.12. 2015-2022), MPSV ČR, společně posuzované osoby pro poskytnutí příspěvku na živobytí, indikátor chudoby a sociálního vyloučení

Po testování bylo rozhodnuto, že pro relativizaci podpor IROP bude vedle celkového počtu obyvatel územních celků **upřednostněno** použití dat o **počtu dětí v MŠ a počtu žáků ZŠ**, jež poskytuje MŠMT ČR, oproti údajům o počtu obyvatel ve věku 0-14 let. Další testování poukázalo na obtížnou interpretaci výsledných údajů v případě jejich vztažení k různorodým základům počtů dětí a žáků podle typů vzdělávání v databázích IROP (předškolní, základní, střední, zájmové, speciální). Bylo proto rozhodnuto údaje za projekty IROP v analýzách a hodnoceních primárně vztahovat k **počtu obyvatel k 31.12.2022**. V případě hodnocení podle typů vzdělávacích aktivit byly údaje IROP vztažené k **průměrnému počtu obyvatel v územní jednotce v období 2015-2022**, kam spadalo čerpání podpor z IROP.

[7] Na základě metodiky Friedek a kol. (2020) byla pro uživatele připravena jednoduchá brožura tia_brozura-1.pdf (tiammr.cz), která čtenáře uvádí do tématu a vysvětluje jednotlivé kroky hodnocení.

Data týkající se **mateřských a základních škol**, která byla nezbytná pro zpracování EO 5 „Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s nedostatečnými kapacitami mateřských škol?“ byla vyžádána z **MŠMT ČR**. Jde hlavně o údaje z **výkazů o MŠ, popř. ZŠ**, a k nim se vztahující doprovodná data v číselnících a rejstřících. Podstatná část dat byla ale bohužel **poskytnuta až těsně před termínem odevzdání závěrečné zprávy**. Připomínkové řízení přesto umožnilo jejich částečné vyžití jak pro doplnění analýz, tak pro návrhy možnosti jejich využití pro případné další analýzy a hodnocení.

V analýzách byla nicméně využita **data z modelu MŠMT ČR „Demografická predikce pro oblast kapacit mateřských škol zřizovaných obcí nebo dobrovolným svazkem obcí v jednotlivých ORP v období školních roků 2021/2022 – 2023/2024“**, které poskytl zadavatel (IROP, MMR ČR), jež je aktuálně využívá (pro období 2021-2027). Podobně, nad rámec zadání byla využita data z modelu MŠMT ČR **„Demografická predikce pro oblast kapacit základních škol zřizovaných obcí nebo dobrovolným svazkem obcí v jednotlivých ORP v období školních roků 2023/2024–2027/2028“**.

3 Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020)

3.1 Úvod

Prvním krokem analýz a hodnocení bylo řešení evaluační otázky EO1 „Jaké bylo regionální rozložení investic IROP do úrovně SO ORP?“. Hodnocení bylo provedeno za **souhrn a rovněž podle jednotlivých specifických cílů IROP v oblasti vzdělávání**. Prvním je **specifický cíl SC 2.4 „Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení“**, který je dále členěn na **individuální výzvy** a **integrované výzvy pro ITI a IPRÚ**. Druhým je **SC 4.1 „Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu“**, který se zaměřuje na celou řadu tematických oblastí, mezi nimiž se jedna **integrovaná výzva CLLD zaměřila na oblast vzdělávání**.

Tabulka 3.1: Přehled výzev v rámci specifických cílů IROP v oblasti vzdělávání

Spec.cíl	Kód výzvy	Název výzvy
SC 2.4	06_15_013	14. výzva IROP - Infrastruktura pro předškolní vzdělávání - SC 2.4
SC 2.4	06_15_014	15. výzva IROP - Infrastruktura pro předškolní vzdělávání pro sociálně vyloučené lokality - SC 2.4
SC 2.4	06_16_049	32. výzva IROP - Infrastruktura středních a vyšších odborných škol - SC 2.4
SC 2.4	06_16_050	33. výzva IROP - Infrastruktura středních a vyšších odborných škol (SVL) - SC 2.4
SC 2.4	06_16_062	46. výzva IROP - Infrastruktura základních škol - SC 2.4
SC 2.4	06_16_063	47. výzva IROP - Infrastruktura základních škol (SVL) - SC 2.4
SC 2.4	06_16_053	56. výzva IROP - Infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání - SC 2.4
SC 2.4	06_16_054	57. výzva IROP - Infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání (SVL) - SC 2.4
SC 2.4	06_16_041	58. výzva IROP - Infrastruktura pro předškolní vzdělávání (ITI) - SC 2.4
SC 2.4	06_16_042	59. výzva IROP - Infrastruktura pro předškolní vzdělávání (IPRÚ) - SC 2.4
SC 2.4	06_16_066	66. výzva IROP - Infrastruktura pro vzdělávání – integrované projekty ITI - SC 2.4
SC 2.4	06_16_067	67. výzva IROP - Infrastruktura pro vzdělávání – integrované projekty IPRÚ - SC 2.4
SC 4.1	06_16_075	68. výzva IROP - Zvyšování kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení - integrované projekty CLLD – SC 4.2
SC 2.4	06_18_108	86. výzva IROP - Infrastruktura vedoucí k přechodu do škol hlavního vzdělávacího proudu a k samostatnému způsobu života - SC 2.4
SC 2.4	06_18_109	87. výzva IROP Infrastruktura pro předškolní vzdělávání II. - SC 2.4
SC 2.4	06_18_110	88. výzva IROP - Infrastruktura pro předškolní vzdělávání (SVL) II. - SC 2.4
SC 2.4	06_19_116	92. výzva IROP - Infrastruktura základních škol pro uhelné regiony - SC 2.4

Zdroj: IROP, MMR ČR

Hodnocení za **specifické typy výzev bylo vztažené k vybraným evaluačním otázkám**. V prvé řadě šlo o hodnocení **výzev zaměřených na integrované projekty ITI a IPRÚ a CLLD a rovněž**

výzvy č. 92 pro uhelné regiony, a to ve vztahu k územím, na něž cílí **Strategie regionálního rozvoje ČR** (evaluační otázka 2 a 4). Za druhé byly samostatně hodnocené **výzvy cílící na sociálně vyloučené lokality (SVL)** hodnocené ve vztahu k míře sociálního vyloučení a segregace v území a regionech (evaluační otázka 2 a 4). V neposlední řadě pak šlo o **výzvy cílené na mateřské a základní školy**, a to ve vztahu k (nedostatečným) **kapacitám školských zařízení** (evaluační otázka 5).

Dále bylo hodnocení provedeno po jednotlivých **typech vzdělávacích aktivit** adresovaných v rámci výzev IROP, tj. pro členění na **předškolní vzdělávání, základní školy, střední školy, další (zájmové) vzdělávání a speciální vzdělávání**.

Regionální (územní) rozmístění intervencí do vzdělávací infrastruktury bylo hodnocené na základě vstupních dat poskytnutých zadavatelem, a to na základě geolokalizace projektů podpořených z IROP do úrovně obcí[8]. Data poskytnutá zadavatelem za jednotlivé projekty byla **agregována do územních jednotek a územní struktury** a propojena s geodaty a se statistickými daty za úroveň obec, SO ORP, okres, kraj a ČR.

Analýzy a hodnocení se primárně zaměřily na **celkové způsobilé výdaje** (CZV) v územních celcích a doprovodně na **počet projektů**. Vedle celkových způsobilých výdajů, které vyjadřují celkovou náročnost a význam projektu a tím pádem i jeho přínos pro rozvoj, byly ve vybraných případech použity informace o **příspěvku EU z EFRR**, a to zejména v přehledových informacích včetně mapových aplikací a zobrazení s cílem poskytnout základní a srovnávací informaci k příspěvku EU a čerpání z EFRR.

Hodnocení finanční podpory bylo provedené na základě **absolutních hodnot finanční alokace** celkových způsobilých výdajů (CZV) v územních celcích a **relativních hodnot v přepočtu na počet obyvatel** a **lokalizačního kvocientu**, který umožňuje porovnat nadprůměrnou/podprůměrnou intenzitu podpory v porovnání s průměrem Česka. Testován byl přepočet na počet obyvatel ve věku 0-14 let (věková skupina, jež se vztahuje k předškolnímu vzdělávání a docházce na úrovni základních škol). Po diskusi výsledků bylo rozhodnuto o upřednostnění **dat o počtu dětí v MŠ a počtu žáků ZŠ**, jež poskytuje MŠMT ČR, a to v případě specifických výzev zaměřených na příslušnou úroveň vzdělávání (MŠ nebo ZŠ).

Doprovodně bylo provedeno hodnocení na základě **průměrných CZV na projekt** (na základě počtu projektů v území vztažených k finanční alokaci) v územních celcích, a **lokalizačního kvocientu průměrných CZV na projekt**, který umožňuje porovnat nadprůměrnou/podprůměrnou intenzitu podpory v porovnání s průměrem Česka.

[8] V datech poskytnutých zadavatelem byla uvedena územní identifikace až do úrovně základních územních jednotek (ZUJ). Základní územní jednotkou se rozumí území obce nebo vojenského újezdu a v případě, že je obec členěna, území městského obvodu nebo městské části (https://www.czso.cz/csu/rso/zakladni_uzemni_jednotka). Data poskytnutá zadavatelem jen zčásti obsahovala územní identifikaci až do úrovně městských částí a obvodů, přičemž ve většině případů byla uvedena pouze identifikace na úrovni obce. Vzhledem k tomu, že zadavatel nemohl v těchto případech poskytnout přesnější lokalizaci než v úrovni obce, bylo rozhodnuto, že měřítková úroveň ZUJ nebude pro tuto analýzu a hodnocení využita a za jako výchozí se bude používat úroveň obcí (včetně vojenských újezdů).

Výstupy

- **Analýza a hodnocení** prezentované jako součást Vstupní a Závěrečné zprávy, a to včetně tabulkových přehledů a tematických map, které dokumentují **rozmístění investic IROP v ČR**. Analýzy a výstupy jsou provedené na úrovni krajů, SO ORP až do úrovně obcí.
- **Databáze a tabulkové přílohy** s datovými výsledky a výstupy.
- **Online webové interaktivní mapové a datové aplikace** prezentující Regionální (územní) rozmístění investic IROP do vzdělávací infrastruktury[9].
- **Mapové výstupy** v grafické podobě pro prezentaci uživatelům včetně širší veřejnosti.

3.2 Výchozí nastavení hodnocení

Základní popis rozmístění investic IROP byl proveden pro:

- obec
- SO ORP
- okres
- kraj

Hodnocení zahrnuje následující **indikátory**:

- Celkové způsobilé výdaje IROP (CZV)
- Celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB)
- LQ lokalizační kvocient pro celkové způsobilé výdaje na obyvatele v územní jednotce (LQ CZV / OB)
- Počet projektů (PP)
- Průměrný objem CZV na projekt (CZV/P)
- LQ lokalizační kvocient (nadprůměrný/podprůměrný výskyt) pro celkové způsobilé výdaje na projekt (LQ CZV/P)

V rámci územních celků bylo hodnocení provedeno podle:

- specifických cílů a forem podpory a také specifických výzev IROP
- typů vzdělávání
- kombinací typu vzdělávání a specifických cílů

Hodnocení investic pro podporu vzdělávání bylo **členěno za specifické cíle**, a to SC 2.4 a 4.1 ve struktuře:

- 2.4 a 4.1 IROP celkem

[9] Zadání úkolu uvádělo „vytvoření on-line mapové a datové aplikace přehledně prezentující výstupy do úrovně krajů a SO ORP s bodovou identifikací místa realizace na úrovni obce“. Vzhledem k tomu, že zadavatel neposkytl přesnou lokalizaci projektů (např. na adresní bod), nebylo možné bodovou identifikaci místa realizace provést.

- 2.4 IROP individuální projekty a integrované projekty ITI a IPRÚ celkem
- 2.4 IROP individuální projekty
- 2.4 IROP integrované projekty ITI a IPRÚ
- 4.1 IROP integrované projekty CLLD

Diskutován byl způsob prezentace ve formě tří nebo dvou **hierarchických stupňů**.

Třístupňové:
- 2.4 a 4.1 IROP celkem
    - 2.4 IROP individuální projekty a integrované projekty ITI a IPRÚ celkem
        - 2.4 IROP individuální projekty
        - 2.4 IROP integrované projekty ITI a IPRÚ
    - 4.1 IROP integrované projekty CLLD

Dvoustupňové:
- 2.4 a 4.1 IROP celkem
    - 2.4 IROP individuální projekty
    - 2.4 IROP integrované projekty ITI a IPRÚ
    - 4.1 IROP integrované projekty CLLD

Z hlediska finálních prezentací a mapových aplikací bylo rozhodnuto **preferovat dvoustupňovou hierarchii členění cílů**.[10]

Hodnocení podle **typů (aktivit) vzdělávání** bylo provedeno za členění:

- předškolní (MŠ)[11]
- základní (ZŠ)
- střední (SŠ)
- zájmové (záj.)
- specifické (spec.)

Podrobné **výsledky analýz** jsou ve formě databáze dostupné jako **součást Technické zprávy**.

[10] V rámci zpracování EO3, EO4 a EO5 je hodnocení zpracováno také za specifické výzvy zaměřené na SVL, uhelné regiony, předškolní vzdělávání a školní vzdělávání.

[11] V tabulkách, grafech, mapách, mapových a datových aplikacích i v textu jsou pro zjednodušení používány zkratky. Zkratka MŠ pro předškolní vzdělávání zahrnuje mateřské školy podle školského zákona č. 561/2004 Sb., zapsané do školského rejstříku, všech zřizovatelů bez rozdílu; dětské skupiny podle zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 127/2015 Sb.; služby péče o děti do tří let věku v denním režimu (vázaná živnost) a služby péče o dítě nad tři roky věku (do doby zahájení školní docházky) v režimu mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti (volná živnost, obor činnosti 72) podle zákona č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon; spolky zajišťující péči o děti do 3 let a předškolní vzdělávání dětí podle občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., např. lesní školky, mateřská centra, předškolní kluby. Speciální vzdělávání zahrnuje školy samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením (podle § 16 odstavce 9 a § 48 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a školská poradenská zařízení, tj. pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra (podle § 116 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

3.3 Investice do vzdělávací infrastruktury podle specifických cílů IROP

Z celkového objemu celkových způsobilých výdajů za všechny projekty IROP v oblasti vzdělávací infrastruktury připadalo **90,2 % na Specifický cíl SC 2.4** a zbývající **9,8 % na Specifický cíl SC 4.1**. Z toho **70,2 % připadlo na individuální výzvy** a **20 % na integrované výzvy ITI a IPRÚ**. V souhrnu tak projekty v rámci **integrovaných výzev** byly financované **29,8 %** z celku CZV. To ale neznamená, že území ITI (a IPRÚ) a MAS (CLLD) se na čerpání podílely jen 30 %.

Například, pokud se zaměříme na **území MAS (CLLD)**, ty absorbovaly 19 394 mil. Kč, tj. **68,9 % z celkového objemu CZV** projektů IROP[12], přičemž projekty podpořené v rámci specifického cíle **SC 4.1**, který byl zaměřený na území MAS (CLLD), se na tomto objemu CZV podílel **14,1 %, tj. velmi malou částí**. Území MAS (CLLD) byly podpořené rovněž z integrovaných projektů pro ITI a IPRÚ v rámci SC 2.4 a to 9,7 % z celkového objemu CZV do území MAS (CLLD). Více než tři čtvrtiny CZV připadaly nicméně na projekty v rámci individuálních výzev specifického cíle SC 2.4.

Celkový objem CZV projektů realizovaných v územích ITI (v aktuálním vymezení platném od roku 2021) byl ve výši 14 636 mil. Kč, což představovalo **52 % z celkového objemu CZV** projektů IROP pro posílení vzdělávací infrastruktury. Přitom se projekty uskutečněné v rámci integrovaných výzev pro **Specifický cíl SC 2.4 (pro ITI a IPRÚ) podílely na CZV v těchto územích 37,1 %**, projekty v rámci integrovaných projektů cíle SC 4.1. pro CLLD 6 % a individuální projekty cíle SC 2.4 většinovými 56,9 %.

Tabulka 3.2: Rozdělení celkových způsobilých výdajů podle specifických cílů

Specifické cíle IROP	Celkové způsobilé výdaje (CZV) v mil. Kč	CZV - podíl na celkem	CZV na obyvatele
2.4 a 4.1 IROP celkem	28 155	100,0%	2973
2.4 IROP individuální projekty a integrované projekty ITI a IPRÚ celkem	25 410	90,2%	2683
2.4 IROP individuální projekty	19 765	70,2%	2087
2.4 IROP integrované projekty ITI a IPRÚ	5 644	20,0%	596
4.1 IROP integrované projekty CLLD	2 745	9,8%	290

Poznámka: do celkových způsobilých výdajů na obyvatele není zahrnuta Praha

[12] Pro porovnání, počet obyvatel v území MAS byl v roce 6,54 mil., což je 60 % obyvatel Česka a 69 % obyvatel Česka bez hl.m. Prahy, která nebyla předmětem podpory z IROP 2014-2020.

Obrázek 3.1: Rozdělení podpory vzdělávání podle specifických cílů IROP 2014-2020

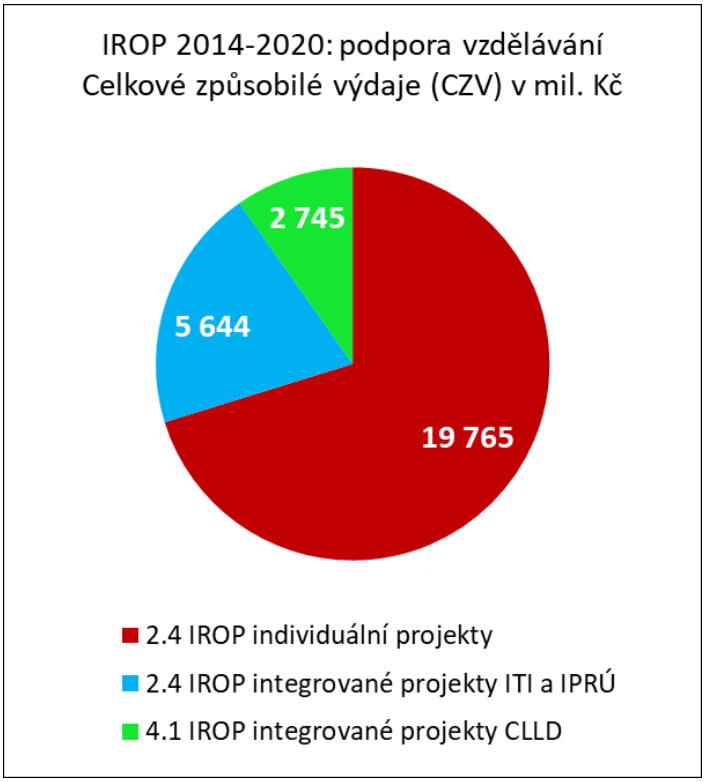

Obrázek 3.2: Celkové způsobilé výdaje na obyvatele podle specifických cílů IROP 2014-2020 v oblasti vzdělávání

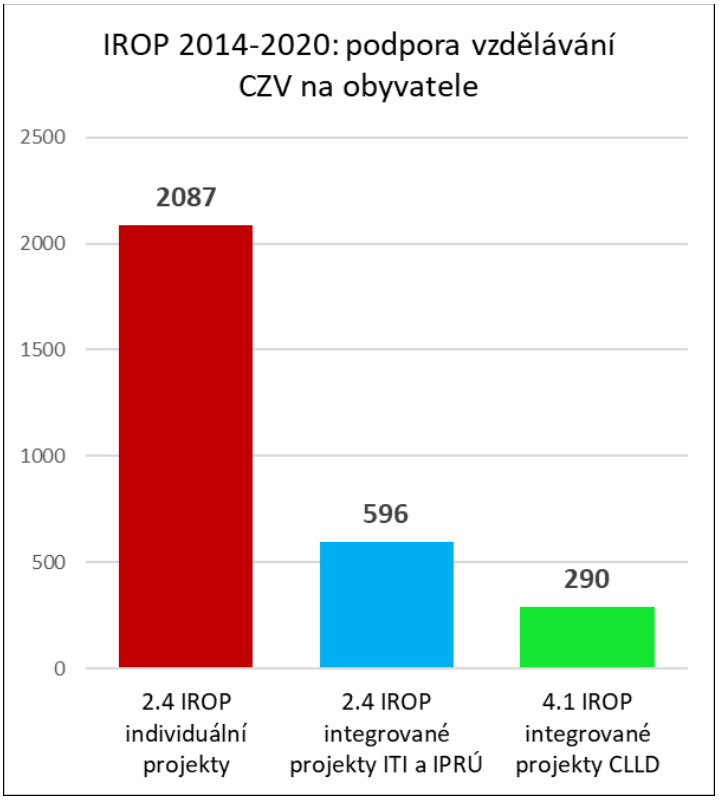

3.4 Regionální a územní variabilita rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury na úrovni krajů a SO ORP a odlišnosti mezi cíli IROP

Vstupní hodnocení EO 1 poukázalo na **mimořádné regionální odlišnosti mezi specifickými cíli IROP v intenzitě celkových způsobilých výdajů (CZV) na obyvatele a objemu výdajů na jeden projekt** v úrovni krajů a zejména SO ORP. Tyto značné odlišnosti, které jsou zřejmé na národní úrovni, se ještě **zvýrazňují v úrovni krajů** (Obrázky 3.3 a 3.5). V případě okresů a SO ORP jsou dále umocněné skutečností, že jednotlivé specifické cíle IROP a v rámci nich výzvy zaměřené na specifické typy území, mají **zásadně odlišné objemy prostředků** a, za druhé, **cílí na odlišné typy území** (regionů velkých měst v případě ITI a IPRÚ versus regiony kolem menších a malých měst v případě CLLD) (Obrázky 3.4 a 3.6).

Z hlediska **celkových způsobilých výdajů na obyvatele (CZV/OB)** je základní vzorec míry územních odlišností podle specifických cílů a způsobů intervence IROP v úrovni krajů a SO ORP v podstatě totožný. Celkové způsobilé výdaje (CZV) projektů vzdělávací infrastruktury podpořené z IROP v rámci obou specifických cílů SC 2.4 a 4.1 jsou ve většině objemu CZV tvořené individuálními projekty v rámci SC 2.4. (70 %, viz Tabulka 3.2). Tudíž **regionální diferenciace CZV/OB za souhrn obou specifických cílů v podstatě odráží rozmístění dané individuálními projekty SC 2.4, zatímco integrované projekty ITI a IPRÚ v rámci SC 2.4 a integrované projekty CLLD v rámci SC 4.2 ovlivňují celkovou regionální variabilitu jen doplňkově**. Regionální a územní rozdíly mezi kraji a SO ORP podrobněji hodnotí kapitola 3.5.

Smyslem této části není interpretovat odlišnosti mezi specifickými cíli IROP s ohledem na odlišnosti v míře podpory podle jednotlivých specifických cílů a její regionální a územní variabilitě. Důvodem je to, že mimořádné odlišnosti mezi individuálními projekty SC 2.4, integrovanými projekty SC 2.4 a integrovanými projekty SC 4.1, které jsou znázorněné na obrázcích 3.3 až 3.6, představují **značnou výzvu pro:**

- **interpretaci hodnocení** podle jednotlivých specifických cílů**;**
- **vizualizaci** výsledků hodnocení.

V prvém případě jde o obtížnou srovnatelnost hodnocení regionálního rozložení investic IROP do vzdělávací infrastruktury podle specifických cílů s ohledem na **řádově odlišný objem investic** mezi jednotlivými cíli. V druhém případě pak o obtížnost kartografické zpracování regionálního rozložení investic IROP do vzdělávací infrastruktury podle specifických cílů, a to s ohledem na **nastavení korespondujících legend** pro zobrazení podpor z IROP pro odlišné měřítkové úrovně území a různé specifické cíle a výzvy IROP.

Pro zobrazení takto odlišných úrovní celkových způsobilých výdajů na obyvatele podle jednotlivých specifických cílů IROP a za různé regionální a územní měřítkové úrovně se spíše než rozsáhlý soubor statických map **nabízí využití dynamické online mapové a datové aplikace**, která umožňuje výraznou **flexibilitu zobrazení** regionální a územní variability rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury.

Obrázek 3.3: Různorodost v intenzitě výdajů na obyvatele mezi specifickými cíli IROP (kraje)

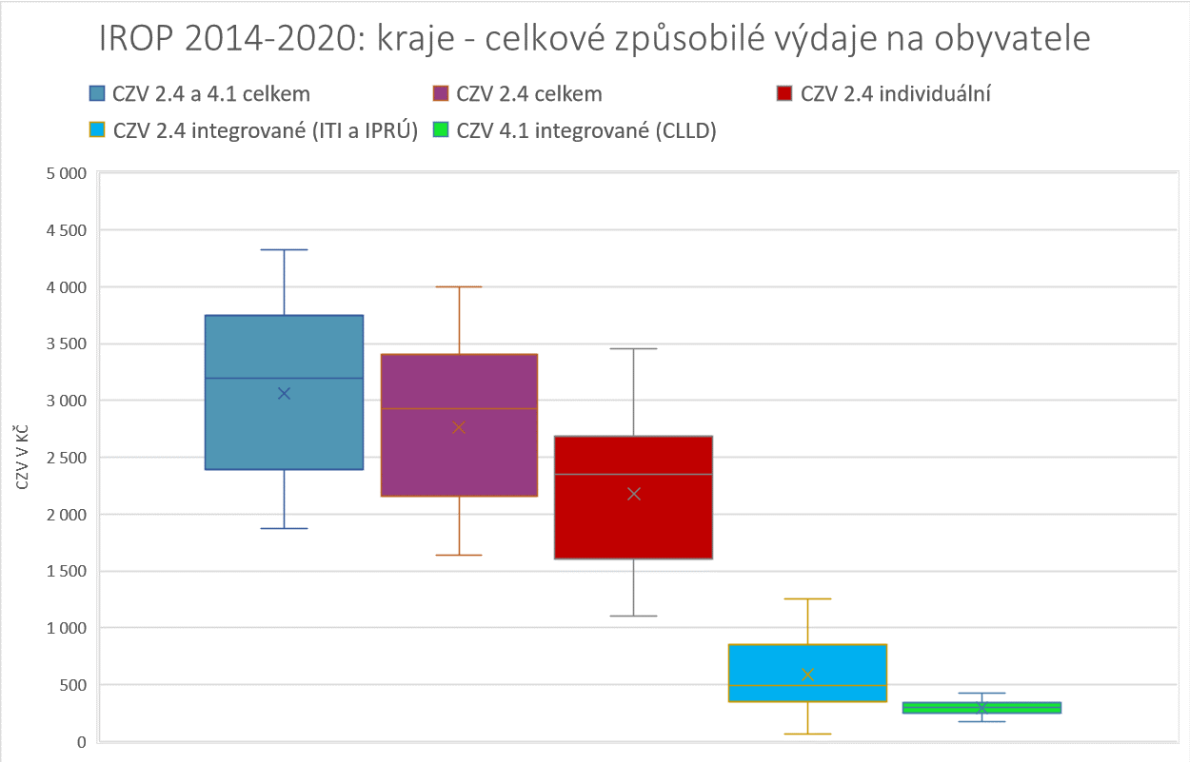

Obrázek 3.4: Různorodost v intenzitě výdajů na obyvatele mezi specifickými cíli IROP (SO ORP)

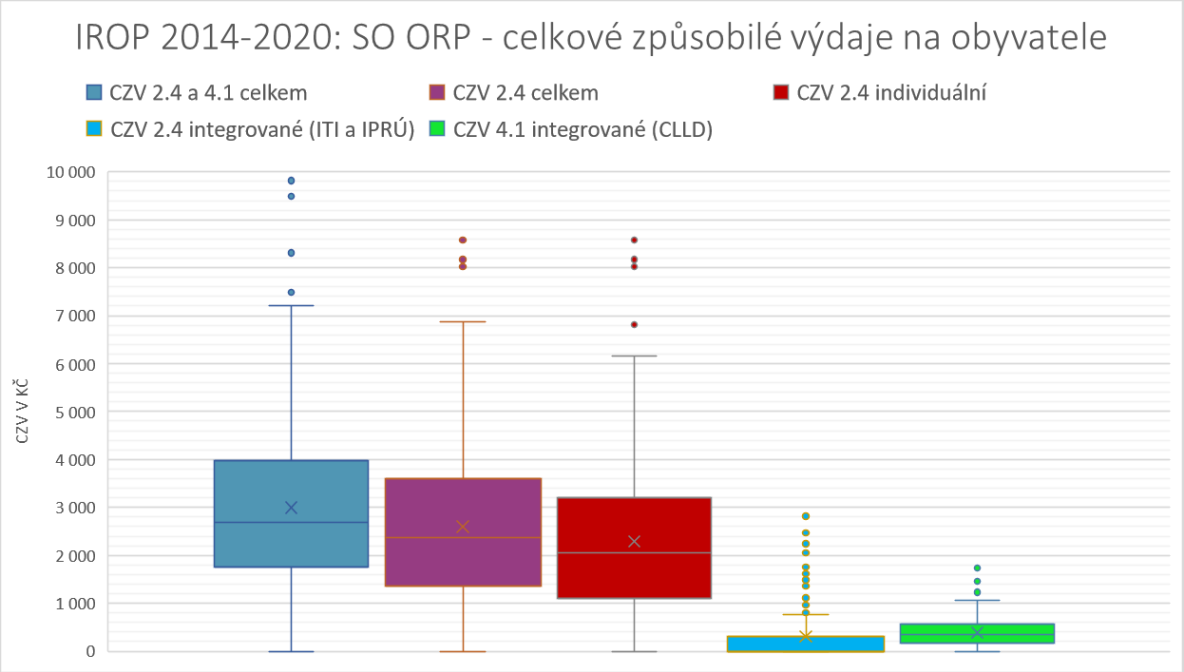

Obrázek 3.5: Různorodost ve výdajích na projekt mezi specifickými cíli IROP (kraje)

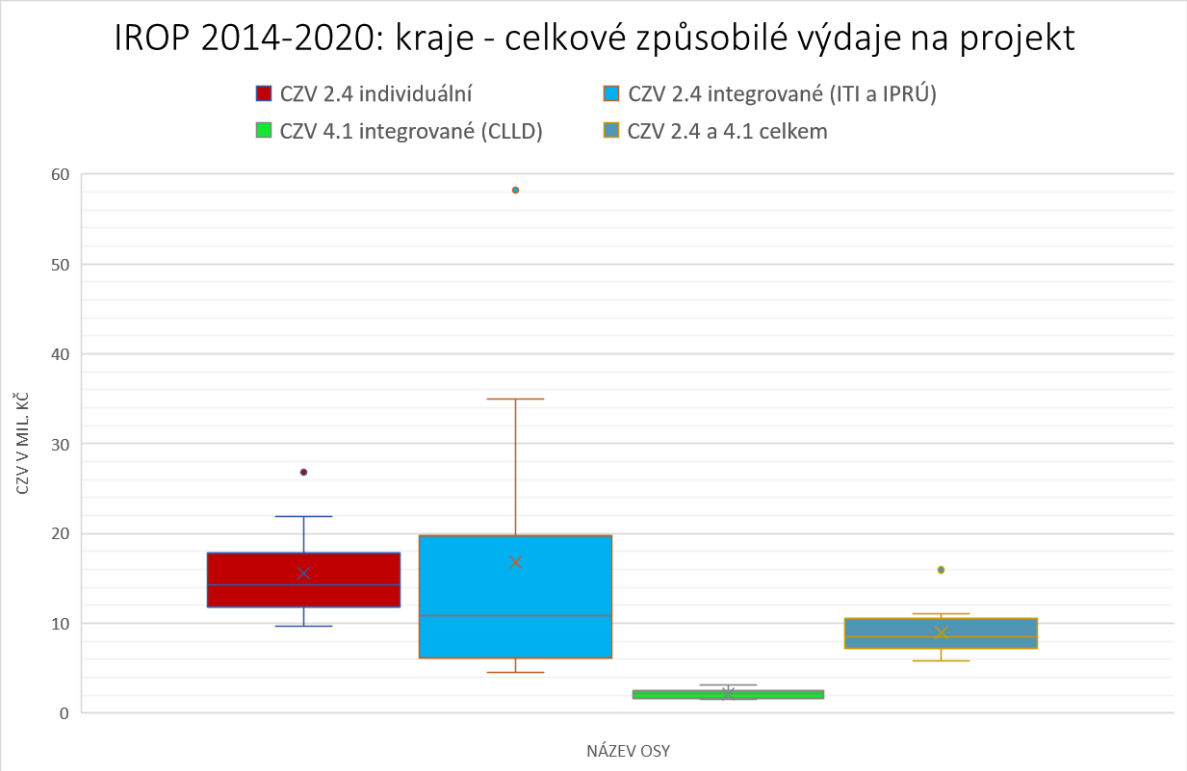

Obrázek 3.6: Různorodost ve výdajích na projekt mezi specifickými cíli IROP (SO ORP)

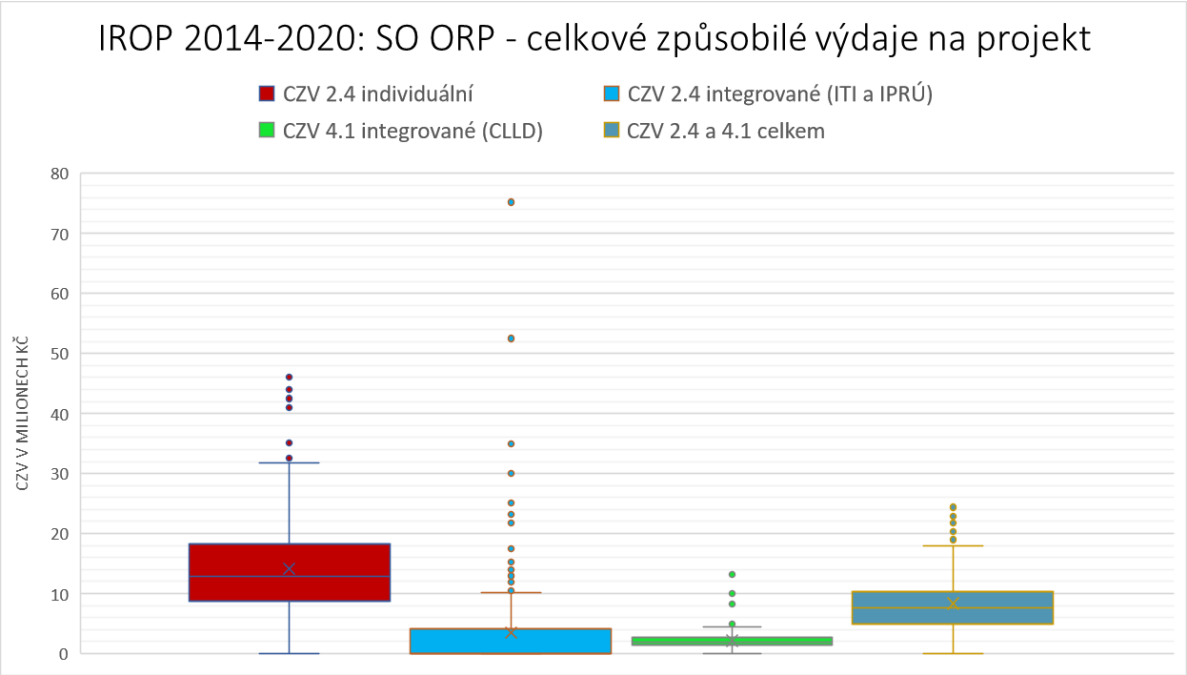

3.5 Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury a odlišnosti mezi cíli IROP

Objem celkových způsobilých výdajů za oba specifické cíle IROP SC 2.4 a SC 4.1 (vzdělávání) se v krajích ČR značně liší (Tabulka 3.3). To je jednak způsobeno velikostí krajů (Tabulka 3.3 ukazuje odlišnosti v počtu obyvatel), ale rovněž **územní nerovnoměrností CZV připadajících na jednoho obyvatele (CZV/OB) krajů**. Pokud pomineme Prahu, která v období 2014-2020 nepatřila mezi podporovaná území, CZV na obyvatele byly v Libereckém kraji 2,3krát vyšší než v Karlovarském kraji (Tabulka 3.4).

Zatímco podíl CZV specifického cíle SC 4.1 (integrované projekty CLLD) v oblasti infrastruktury pro vzdělávání se na celkových CZV za oba specifické cíle pohybovaly v úrovni 6,6 % (Moravskoslezský kraj) až 13,5 % (Ústecký kraj), **kraje se velmi lišily z hlediska podílu CZV za integrované projekty ITI a IPRÚ** v rámci SC 2.4, který se pohyboval od 1,8 % (Kraj Vysočina) po 30,7 % (Plzeňský kraj).

Vysoce podprůměrnou úroveň CZV/OB za oba specifické cíle 2.4 a 4.1 vykazovaly tři kraje (Obrázky 3.7 a 3.8). Vedle **Karlovarského kraje** (63 % celostátního průměru) a **Ústeckého kraje** (74 % celostátního průměru), které patří mezi strukturálně postižené, se nízká úroveň CZV na obyvatele týkala také **Plzeňského kraje** (64 % celostátního průměru). Při porovnání s ostatními kraji byly tyto nízké hodnoty způsobeny zejména **nízkými CZV na obyvatele v případě individuálních projektů specifického cíle SC 2.4** (Tabulka 3.4.). Nízké CZV na obyvatele vykazuje v případě individuálních projektů rovněž Moravskoslezský kraj (77 % průměru ČR). Výrazně nadprůměrné CZV na obyvatel u integrovaných projektů ITI nicméně v Moravskoslezském kraji zvyšují celkovou hodnotu CZV na obyvatele za oba specifické cíle. Nejnižší CZV na obyvatele v případě individuálních projektů **specifického cíle SC 2.4** jsou v Plzeňském kraji, a to v úrovni pouhých 53 % průměru ČR. V tomto případě ani téměř průměrné CZV na obyvatele u integrovaných projektů ITI kraji v celkovém souhrnu nepomohou.

Nejzásadnějším zjištěním hodnocení v úrovni krajů jsou **nízké CZV na obyvatele v případě individuálních projektů specifického cíle SC 2.4 u Karlovarského kraje, Plzeňského kraje, Ústeckého kraje a Moravskoslezském kraje**. Tři z těchto krajů se přitom **potýkají s vysokou úrovní sociálního vyloučení a segregace** a tím pádem zvýšených **nároků na inkluzi ve školských zařízeních**. V případě ITI Ostravské metropolitní oblasti a ITI Plzeňské aglomerace lze navíc očekávat vyšší potřeby v oblasti kapacit školských zařízení, a to na všech úrovních vzdělávání, což se projevilo výrazněji nadprůměrnou hodnotou CZV na obyvatele v případě Moravskoslezského kraje, nikoliv však Plzeňského kraje.

Doporučení

- ***Zjistit, jaké jsou důvody nízkých CZV na obyvatele*** *v případě individuálních projektů specifického cíle SC 2.4 u Karlovarského kraje, Plzeňského kraje, Ústeckého kraje a Moravskoslezském kraje. Regionální hodnocení NOK[13] poukázalo, že se regiony Karlovarského a Ústeckého kraje obecně vyznačují nižším čerpáním, a tudíž jde o* ***obecný strukturální jev*** *týkající se těchto krajů, nikoliv* ***specifický znak výzev zaměřených na vzdělávání****.*

[13] Viz Výsledková evaluace přínosů evropských fondů na regionální úrovni, MMR ČR, NOK (Ernst & Young, s.r.o) - DotaceEU - Výsledková evaluace přínosů evropských fondů na regionální úrovni).

- *Zaměřit se na **podporu žadatelů v regionech s podprůměrnou mírou využití podpory z IROP** (CZV na obyvatele) a **podporu organizací a institucí** v těchto regionech s cílem posílit absorpční kapacitu.*

Tabulka 3.3: Kraje: celkové způsobilé výdaje (CZV) podle specifických cílů IROP

Kraj	Počet obyvatel 31.12.2022	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 2.4 individ.	CZV 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1 integrované (CLLD)	CZV 2.4 individ.	CZV 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1 integrované (CLLD)
Středočeský kraj	1 439 391	4 028	2 531	1 022	475	62,8%	25,4%	11,8%
Jihočeský kraj	652 303	2 257	1 733	272	252	76,8%	12,1%	11,2%
Plzeňský kraj	605 388	1 158	665	356	137	57,4%	30,7%	11,8%
Karlovarský kraj	293 595	551	361	121	69	65,5%	22,0%	12,5%
Ústecký kraj	812 337	1 778	1 305	233	240	73,4%	13,1%	13,5%
Liberecký kraj	449 177	1 943	1 234	564	146	63,5%	29,0%	7,5%
Královéhradecký kraj	555 267	1 868	1 418	271	179	75,9%	14,5%	9,6%
Pardubický kraj	528 761	2 031	1 335	470	226	65,7%	23,1%	11,1%
Kraj Vysočina	514 777	1 993	1 780	35	178	89,3%	1,8%	8,9%
Jihomoravský kraj	1 217 200	3 304	2 442	544	319	73,9%	16,5%	9,7%
Olomoucký kraj	631 802	2 306	1 486	655	165	64,4%	28,4%	7,2%
Zlínský kraj	580 531	1 856	1 570	128	158	84,6%	6,9%	8,5%
Moravskoslezský kraj	1 189 674	3 082	1 907	973	202	61,9%	31,6%	6,6%
Strukturálně postižené kraje	2 295 606	5 410	3 573	1 328	510	66,0%	24,5%	9,4%

Poznámka: CZV - Celkové způsobilé výdaje (v mil. Kč)

Tabulka 3.4: Kraje: celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) a lokalizační kvocient (LQ) podle specifických cílů IROP

Kraj	CZV/OB 2.4 a 4.1 celkem	CZV/OB 2.4 individ.	CZV/OB 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1/OB integrované (CLLD)	LQ CZV 2.4 a 4.1 celkem	LQ CZV 2.4 individ.	LQ CZV 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	LQ CZV 4.1 integrované (CLLD)
Liberecký kraj	4 326	2 747	1 255	324	1,46	1,32	2,11	1,12
Kraj Vysočina	3 871	3 458	68	345	1,30	1,66	0,11	1,19
Pardubický kraj	3 841	2 525	888	428	1,29	1,21	1,49	1,48
Olomoucký kraj	3 650	2 352	1 036	262	1,23	1,13	1,74	0,90
Jihočeský kraj	3 461	2 657	417	387	1,16	1,27	0,70	1,33
Královéhradecký kraj	3 364	2 553	489	322	1,13	1,22	0,82	1,11
Zlínský kraj	3 197	2 704	220	273	1,08	1,30	0,37	0,94
Středočeský kraj	2 799	1 759	710	330	0,94	0,84	1,19	1,14
Jihomoravský kraj	2 715	2 006	447	262	0,91	0,96	0,75	0,90
Moravskoslezský kraj	2 591	1 603	818	170	0,87	0,77	1,37	0,59
Ústecký kraj	2 188	1 607	287	295	0,74	0,77	0,48	1,02
Plzeňský kraj	1 913	1 098	588	227	0,64	0,53	0,99	0,78
Karlovarský kraj	1 875	1 228	413	234	0,63	0,59	0,69	0,81
Česká republika	2 973	2 087	596	290	1,00	1,00	1,00	1,00

Poznámka: CZV/OB - celkové způsobilé výdaje na obyvatele (v Kč), LQ – lokalizační kvocient CZV/OB (LQ udává poměr mezi CZV/OB v územní jednotce vůči průměrnému CZV/OB v Česku bez Prahy)

Tabulka 3.5: Kraje: počet (míst realizace) projektů IROP (PP) a průměrné celkové způsobilé výdaje na jeden projekt (CZV/P) podle specifických cílů IROP

Kraj	PP 2.4 a 4.1 celkem	PP 2.4 individ.	PP 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	PP 4.1 integrované (CLLD)	CZV/P 2.4 a 4.1 celkem	CZV/P 2.4 individ.	CZV/P 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	CZV/P 4.1 integrované (CLLD)
Liberecký kraj	122	46	29	47	15 928	26 820	19 445	3 098
Kraj Vysočina	180	105	1	74	11 071	16 954	35 000	2 400
Středočeský kraj	380	150	54	176	10 601	16 876	18 930	2 697
Jihomoravský kraj	316	148	27	141	10 457	16 497	20 143	2 263
Královéhradecký kraj	215	76	25	114	8 688	18 654	10 855	1 569
Ústecký kraj	210	110	4	96	8 466	11 866	58 230	2 495
Zlínský kraj	220	110	24	86	8 436	14 269	5 329	1 842
Pardubický kraj	244	61	31	152	8 323	21 886	15 151	1 488
Olomoucký kraj	291	117	71	103	7 925	12 703	9 219	1 606
Jihočeský kraj	300	147	29	124	7 525	11 789	9 384	2 034
Plzeňský kraj	166	51	52	63	6 978	13 038	6 850	2 177
Karlovarský kraj	83	32	22	29	6 633	11 268	5 509	2 373
Moravskoslezský kraj	526	198	213	115	5 859	9 630	4 570	1 756
Česká republika	3 253	1 351	582	1 320	8 655	14 631	9 698	2 080

Poznámka: PP – počet (míst realizace) projektů, CZV/P - průměrné celkové způsobilé výdaje na jeden projekt v územní jednotce (v tis. Kč)

Obrázek 3.7: Kraje: celkové způsobilé výdaje na obyvatele podle specifických cílů IROP

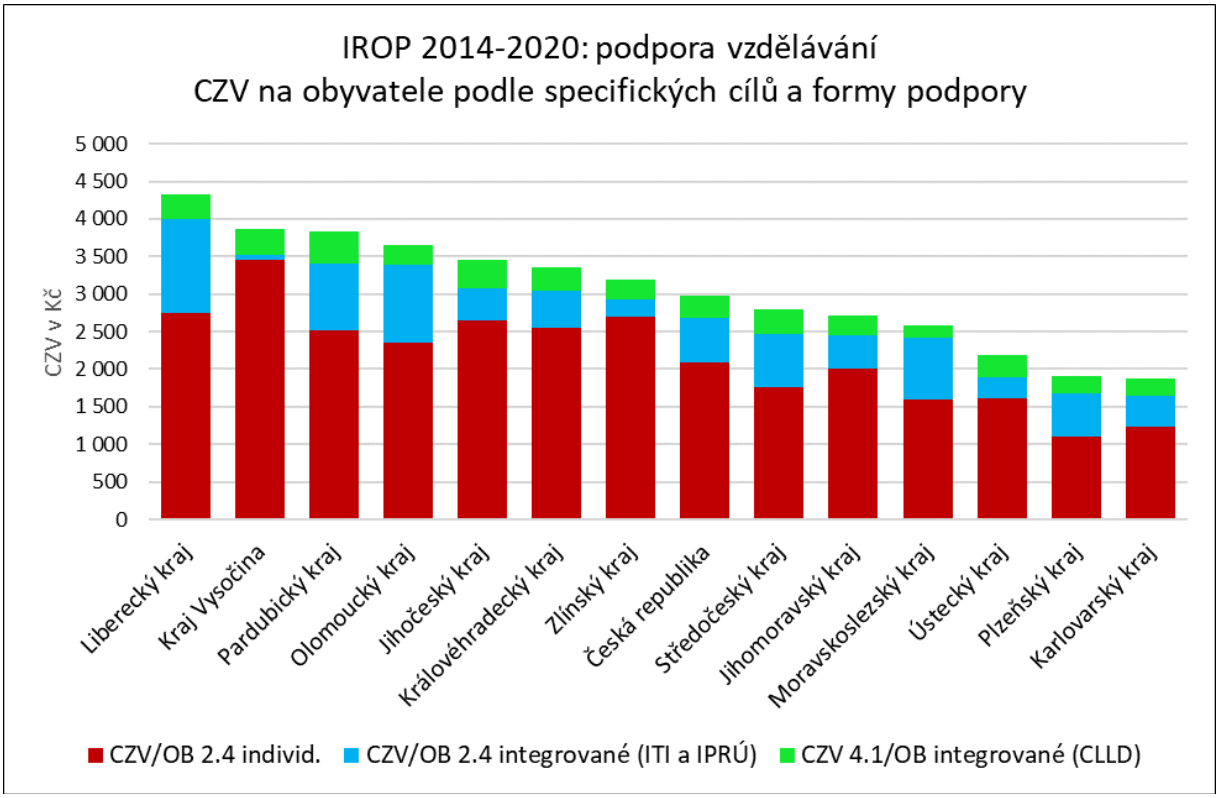

Poznámka: CZV/OB - celkové způsobilé výdaje na obyvatele (v Kč)

Obrázek 3.8: Kraje: regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020)

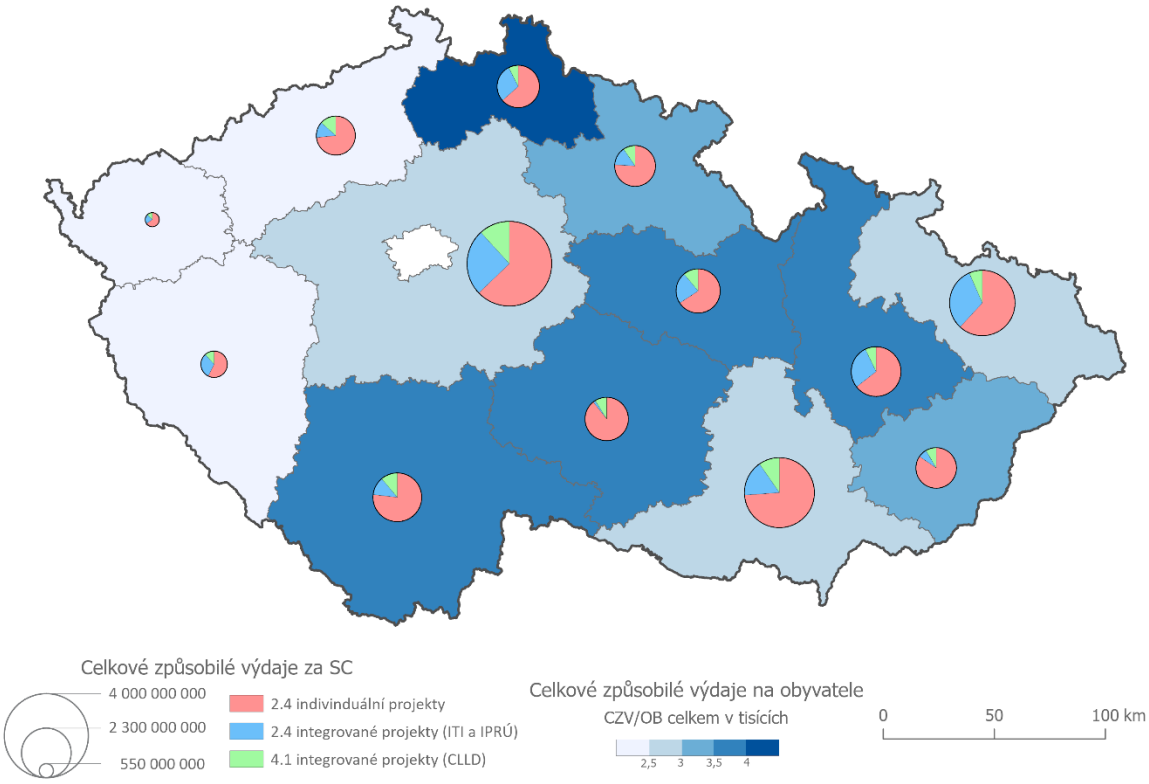

Obrázek 3.9: SO ORP: regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020)

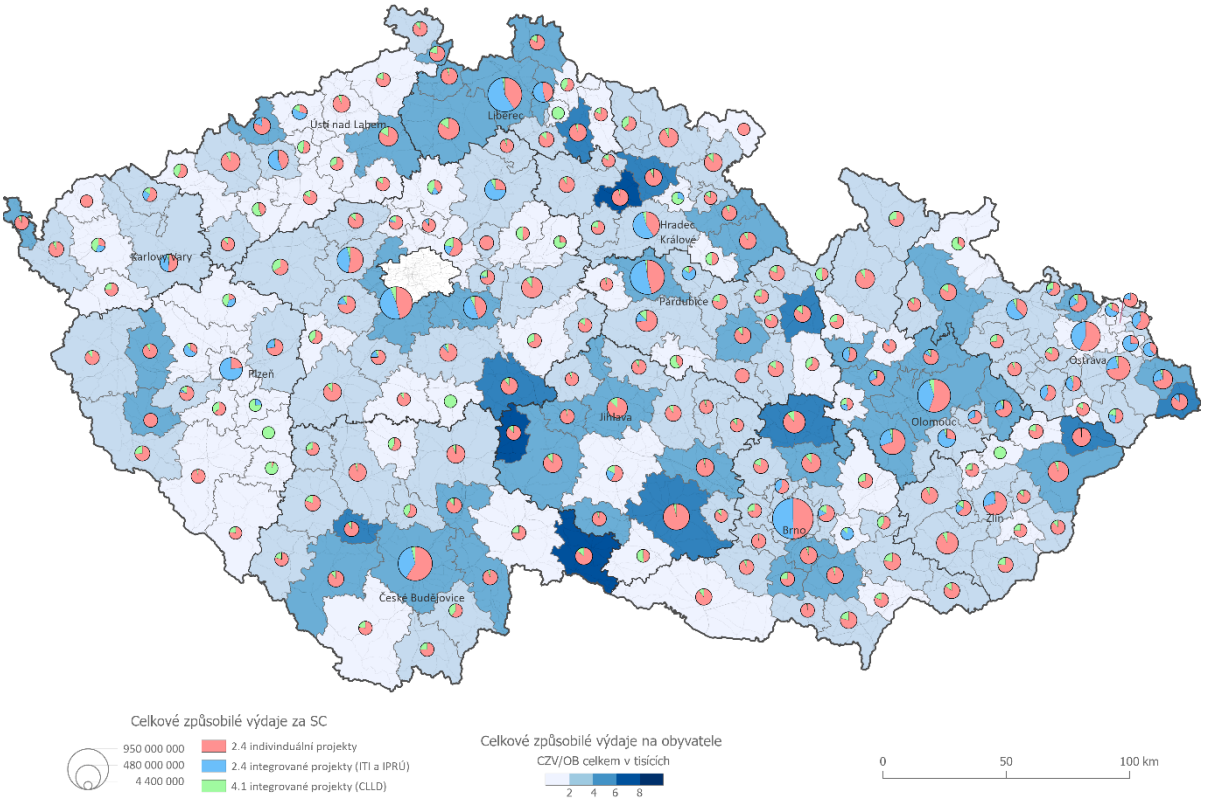

V **úrovni SO ORP jsou územní nerovnoměrnosti** v objemu celkových způsobilých výdajů (Tabulka 3.6), v přepočtu CZV na obyvatele (Tabulka 3.7) a CZV na projekt (Tabulka 3.8) **mnohem výraznější než u krajů** (Obrázek 3.9). Zatímco se v SO ORP Pacov celkové CZV na obyvatele blíží 10 tis. Kč, v SO ORP Bystřice pod Hostýnem nešlo ani o 300 Kč na obyvatele, což je více než 33krát nižší intenzita podpory na jednoho obyvatele (Tabulka 3.7, Obrázek 3.10). Nejde o ojedinělé případy. Celkem 17 SO ORP mělo CZV na obyvatele nižší než 1000 Kč, zatímco 21 SO ORP čerpalo na projekty vzdělávání více než 5 tis. Kč CZV na obyvatele.

Podíl jednotlivých specifických cílů a typů podpory (individuální / integrované) se mezi SO ORP **výrazně liší**. U SO ORP s nejvyššími hodnotami CZV na obyvatele až na výjimky (Pardubice) dominují podpory z individuálních projektů cíle 2.4. Mezi SO ORP s nižší úrovní CZV na obyvatele se vyskytují takové, které z individuálních projektů cíle 2.4 vůbec nečerpaly i takové SO ORP, kde převážná část čerpání byla z integrovaných projektů SC 2.4 pro ITI a IPRÚ (např. Slavkov u Brna) nebo integrovaných projektů 4.1 pro CLLD (např. Nepomuk).

Územní vzorec intenzity podpory (CZV/OB), je v případě SO ORP mnohem **rozmanitější** než v případě krajů. V případě SO ORP s nízkými hodnotami CZV na obyvatele ani zcela nekopíruje regionální disparity na úrovni krajů. Na druhou stranu vysoké hodnoty CZV na obyvatele vykazují SO ORP z krajů s vysokou úrovní CZV/OB. Lze proto usuzovat, že **SO ORP s vysokými hodnotami CZV na obyvatele mají zásadní vliv na hodnoty krajů**.

Obrázek 3.10: SO ORP: celkové způsobilé výdaje na obyvatele podle specifických cílů IROP

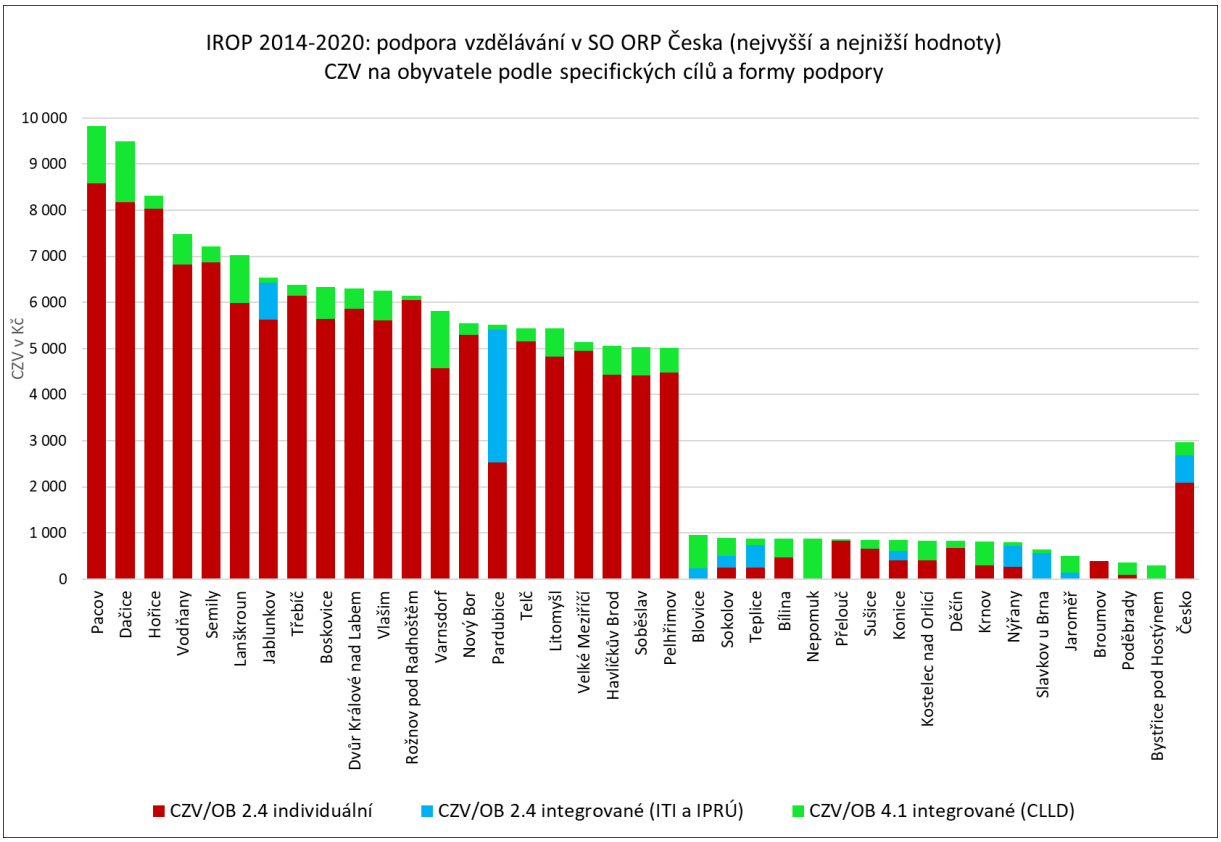

Poznámka: CZV/OB - celkové způsobilé výdaje na obyvatele (v Kč)

Tabulka 3.6: SO ORP: nejvyšší a nejnižší celkové způsobilé výdaje (CZV) a počet (míst realizace) projektů IROP (PP) podle specifických cílů IROP

SO ORP	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 2.4 indiv.	CZV 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1 integrované (CLLD)	PP 2.4 a 4.1 celkem	PP 2.4 indiv.	PP 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	PP 4.1 integrované (CLLD)
Brno	954	473	480	0	47	25	22	0
Pardubice	740	340	385	15	39	8	22	9
Liberec	739	301	421	17	33	13	18	2
České Budějovice	735	435	272	28	72	32	29	11
Olomouc	693	384	271	37	78	22	26	30
Černošice	681	315	325	41	49	15	14	20
Ostrava	574	327	243	3	97	38	56	3
Hradec Králové	489	199	269	22	50	15	24	11
Třebíč	472	455	0	17	33	24	0	9
Kladno	465	245	201	19	28	14	8	6
Prostějov	447	311	119	17	45	17	17	11
Frýdek-Místek	392	285	92	15	41	20	16	5
Zlín	380	269	105	6	38	16	18	4
Říčany	362	163	174	25	30	11	8	11
Plzeň	356	82	273	0	38	6	32	0
Boskovice	334	298	0	36	25	15	0	10
Uherské Hradiště	325	300	0	25	39	21	0	18
Česká Lípa	313	264	0	48	25	13	0	12
Chrudim	308	227	44	38	37	11	5	21
Mladá Boleslav	300	76	202	22	21	6	8	7
Kolín	295	264	0	30	25	12	0	13
Vsetín	288	272	0	16	27	16	0	11
Opava	284	107	159	18	66	17	35	14
Most	274	119	150	4	14	10	2	2
Havlíčkův Brod	273	238	0	34	20	8	0	12
Jablonec nad Nisou	268	123	142	2	15	3	11	1
Votice	19	0	0	19	5	0	0	5
Bílina	17	9	0	8	4	2	0	2
Slavkov u Brna	16	0	14	2	2	0	1	1
Kraslice	13	13	0	0	2	2	0	0
Železný Brod	13	0	0	13	5	0	0	5
Blovice	12	0	3	9	5	0	1	4
Poděbrady	12	3	0	9	5	1	0	4
Konice	10	5	3	3	6	1	1	4
Nepomuk	10	0	0	10	4	0	0	4
Jaroměř	10	0	3	7	6	0	1	5
Broumov	6	6	0	0	2	2	0	0
Bystřice pod Hostýnem	4	0	0	4	4	0	0	4

Poznámka: CZV - Celkové způsobilé výdaje (v mil. Kč), PP – počet (míst realizace) projektů

Tabulka 3.7: SO ORP: nejvyšší a nejnižší celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) a lokalizační kvocient (LQ) podle specifických cílů IROP

SO ORP	Počet obyvatel 2022	CZV/OB 2.4 a 4.1 celkem	CZV/OB 2.4 individ.	CZV/OB 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	CZV/OB 4.1 integrované (CLLD)	LQ CZV 2.4 a 4.1 celkem	LQ CZV 2.4 individ.	LQ CZV 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	LQ CZV 4.1 integrované (CLLD)
Pacov	9 478	9 816	8 586	0	1 231	3,30	4,11	0,00	4,25
Dačice	18 507	9 498	8 170	0	1 327	3,19	3,91	0,00	4,58
Hořice	18 536	8 312	8 029	0	283	2,80	3,85	0,00	0,98
Vodňany	12 589	7 488	6 814	0	673	2,52	3,26	0,00	2,32
Semily	25 605	7 211	6 869	0	342	2,43	3,29	0,00	1,18
Lanškroun	23 082	7 033	5 983	0	1 050	2,37	2,87	0,00	3,62
Jablunkov	22 480	6 536	5 631	798	107	2,20	2,70	1,34	0,37
Třebíč	73 908	6 382	6 153	0	230	2,15	2,95	0,00	0,79
Boskovice	52 822	6 329	5 644	0	686	2,13	2,70	0,00	2,37
Dvůr Králové nad Labem	27 118	6 310	5 856	0	454	2,12	2,81	0,00	1,57
Vlašim	26 226	6 255	5 605	0	650	2,10	2,69	0,00	2,24
Rožnov pod Radhoštěm	35 029	6 145	6 046	0	99	2,07	2,90	0,00	0,34
Varnsdorf	19 498	5 812	4 570	0	1 243	1,95	2,19	0,00	4,29
Nový Bor	26 349	5 555	5 291	0	264	1,87	2,53	0,00	0,91
Pardubice	134 359	5 510	2 532	2 868	110	1,85	1,21	4,81	0,38
Telč	13 045	5 442	5 160	0	282	1,83	2,47	0,00	0,97
Litomyšl	27 691	5 431	4 820	0	611	1,83	2,31	0,00	2,11
Velké Meziříčí	37 205	5 132	4 953	0	178	1,73	2,37	0,00	0,62
Havlíčkův Brod	53 841	5 061	4 429	0	633	1,70	2,12	0,00	2,18
Soběslav	22 423	5 035	4 424	0	611	1,69	2,12	0,00	2,11
Pelhřimov	46 163	5 019	4 471	0	548	1,69	2,14	0,00	1,89
Blovice	12 463	962	0	235	727	0,32	0,00	0,39	2,51
Sokolov	73 132	890	252	250	388	0,30	0,12	0,42	1,34
Teplice	108 055	884	253	486	146	0,30	0,12	0,81	0,50
Bílina	19 626	877	470	0	408	0,30	0,23	0,00	1,41
Nepomuk	11 279	874	0	0	874	0,29	0,00	0,00	3,01
Přelouč	26 522	868	826	0	41	0,29	0,40	0,00	0,14
Sušice	23 921	846	655	0	191	0,28	0,31	0,00	0,66
Konice	11 836	842	400	214	229	0,28	0,19	0,36	0,79
Kostelec nad Orlicí	25 176	832	413	0	419	0,28	0,20	0,00	1,45
Děčín	75 342	828	669	0	159	0,28	0,32	0,00	0,55
Krnov	39 407	811	296	0	514	0,27	0,14	0,00	1,77
Nýřany	60 054	804	270	454	80	0,27	0,13	0,76	0,28
Slavkov u Brna	24 877	648	0	563	85	0,22	0,00	0,94	0,29
Jaroměř	19 658	501	0	146	355	0,17	0,00	0,24	1,23
Broumov	15 665	398	398	0	0	0,13	0,19	0,00	0,00
Poděbrady	32 404	364	99	0	266	0,12	0,05	0,00	0,92
Bystřice pod Hostýnem	15 131	291	0	0	291	0,10	0,00	0,00	1,01
Česko		2 973	2 087	596	290	1,00	1,00	1,00	1,00

Poznámka: CZV/OB - celkové způsobilé výdaje na obyvatele (v Kč), LQ – lokalizační kvocient CZV/OB (LQ udává poměr mezi CZV/OB v územní jednotce vůči průměrnému CZV/OB v Česku bez Prahy)

Tabulka 3.8: SO ORP: nejvyšší a nejnižší průměrné celkové způsobilé výdaje na jeden projekt (CZV/P) a počet (míst realizace) projektů IROP (PP) podle specifických cílů IROP

SO ORP	Počet obyvatel 2022	PP 2.4 a 4.1 celkem	PP 2.4 indiv.	PP 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	PP 4.1 integrované (CLLD)	CZV/P 2.4 a 4.1 celkem	CZV/P 2.4 individ.	CZV/P 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	CZV/P 4.1 integrované (CLLD)
Nový Bor	26 349	6	3	0	3	24 395	46 469	0	2 322
Lysá nad Labem	31 575	3	3	0	0	22 812	22 812	0	0
Liberec	149 554	33	13	18	2	22 383	23 127	23 413	8 287
Horšovský Týn	15 115	3	3	0	0	21 700	21 700	0	0
Brno	396 101	47	25	22	0	20 292	18 938	21 830	0
Most	72 170	14	10	2	2	19 540	11 921	75 222	1 953
Pardubice	134 359	39	8	22	9	18 981	42 518	17 513	1 646
Rožnov pod Radhoštěm	35 029	12	10	0	2	17 939	21 180	0	1 734
Jablonec nad Nisou	57 541	15	3	11	1	17 847	41 027	12 953	2 146
Hořice	18 536	9	6	0	3	17 120	24 805	0	1 751
Benešov	63 219	11	5	3	3	16 976	32 569	3 717	4 246
Semily	25 605	11	4	0	7	16 786	43 972	0	1 250
Dobříš	23 935	5	3	1	1	16 633	20 748	15 247	5 675
Kladno	126 779	28	14	8	6	16 603	17 497	25 129	3 147
Dvůr Králové nad Labem	27 118	11	5	0	6	15 556	31 760	0	2 053
Ivančice	25 109	5	4	0	1	15 539	19 090	0	1 337
Beroun	69 040	12	4	3	5	15 392	35 142	9 801	2 948
Židlochovice	34 386	11	8	0	3	15 101	19 745	0	2 717
Přeštice	23 046	13	1	0	12	3 078	25 649	0	1 197
Týn nad Vltavou	14 068	11	4	0	7	2 971	4 788	0	1 933
Železný Brod	12 326	5	0	0	5	2 536	0	0	2 536
Nepomuk	11 279	4	0	0	4	2 463	0	0	2 463
Krnov	39 407	13	2	0	11	2 457	5 838	0	1 842
Blovice	12 463	5	0	1	4	2 397	0	2 923	2 266
Poděbrady	32 404	5	1	0	4	2 362	3 199	0	2 153
Kostelec nad Orlicí	25 176	9	1	0	8	2 329	10 408	0	1 319
Milevsko	18 188	13	6	0	7	2 242	2 836	0	1 732
Králíky	8 557	10	1	0	9	2 037	9 766	0	1 178
Hlinsko	21 127	14	1	0	13	2 031	11 493	0	1 303
Konice	11 836	6	1	1	4	1 662	4 738	2 527	677
Horažďovice	11 522	13	1	0	12	1 654	1 443	0	1 671
Jaroměř	19 658	6	0	1	5	1 642	0	2 869	1 396
Bystřice pod Hostýnem	15 131	4	0	0	4	1 102	0	0	1 102
Česko		3253	1351	582	1320	8 655 288	14 630 631	9 698 073	2 079 841

Poznámka: PP – počet (míst realizace) projektů, CZV/P - průměrné celkové způsobilé výdaje na jeden projekt v územní jednotce (v tis. Kč)

3.6 Investice do vzdělávací infrastruktury podle typů vzdělávání

Z celkových způsobilých výdajů za všechny projekty IROP v oblasti vzdělávací infrastruktury (ze specifických cílů SC 2.4 a SC 4.1) připadalo **47,3 % na základní vzdělávání, 22,6 % na předškolní vzdělávání, 21,8 % na střední vzdělávání, 5,5 % na zájmové a 2,7 % na specifické vzdělávání** (Tabulka 3.9 a Obrázek 3.11). Proti těmto průměrným hodnotám bylo v rámci integrovaných projektů specifického cíle 2.4 výrazněji podpořeno střední a zájmové vzdělávání. V rámci individuálních projektů specifického cíle 2.4 byl výraznější podíl podpory mateřských škol. V případě specifického cíle 4.1 zaměřeného na integrované projekty CLLD výrazně, ze tří čtvrtin dominoval objem CZV pro základní školy.

Tabulka 3.9: Celkové způsobilé výdaje (CZV) podle typů vzdělávání a specifických cílů IROP

SC a forma	CZV celkem	CZV MŠ	CZV ZŠ	CZV SŠ	CZV záj.	CZV spec.	CZV podíl MŠ	CZV podíl ZŠ	CZV podíl SŠ	CZV podíl záj.	CZV podíl spec.
SC 2.4 a 4.1	28 156	6 363	13 322	6 146	1 562	763	22,6%	47,3%	21,8%	5,5%	2,7%
SC 2.4 indiv.	19 766	4 946	8 657	4 425	975	763	25,0%	43,8%	22,4%	4,9%	3,9%
SC 2.4 ITI a IPRÚ	5 644	1 103	2 590	1 555	396	0	19,5%	45,9%	27,5%	7,0%	0,0%
SC 4.1 CLLD	2 745	314	2 075	166	190	0	11,4%	75,6%	6,0%	6,9%	0,0%

CZV - Celkové způsobilé výdaje (v mil. Kč)

Obrázek 3.11: Rozdělení podpory IROP 2014-2020 podle typů vzdělávání

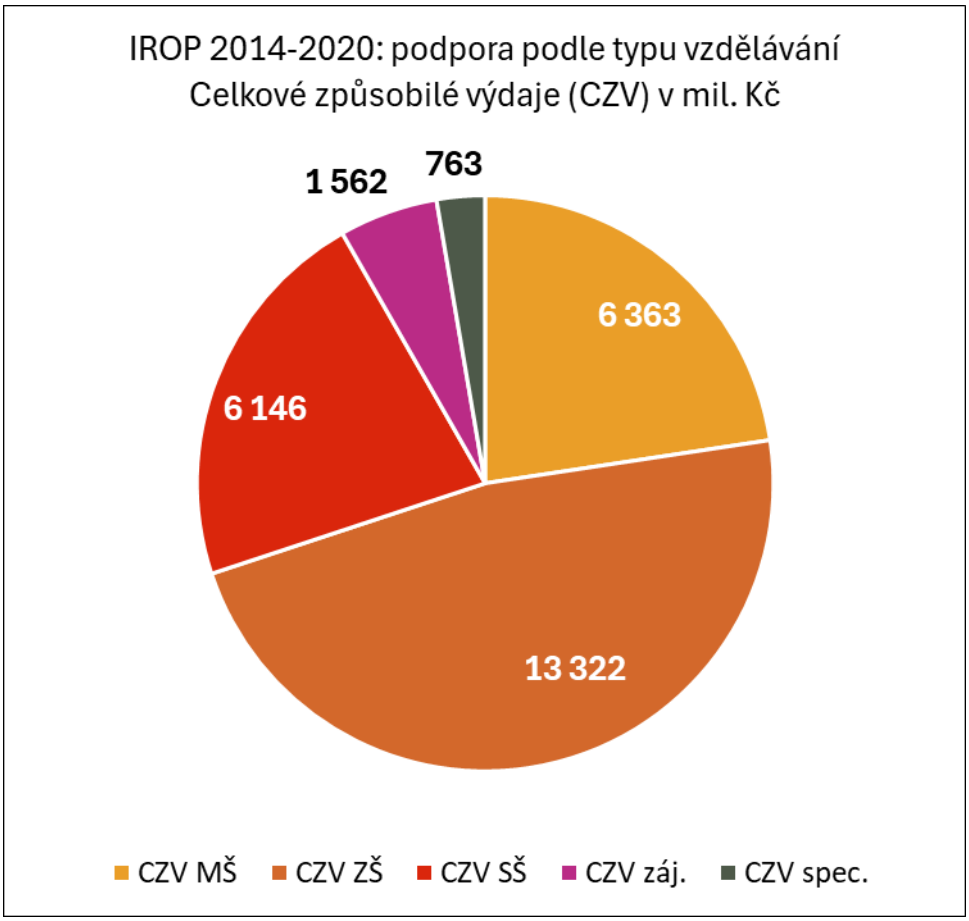

Obrázek 3.12: Rozdělení podpory IROP 2014-2020 podle typů vzdělávání a specifických cílů

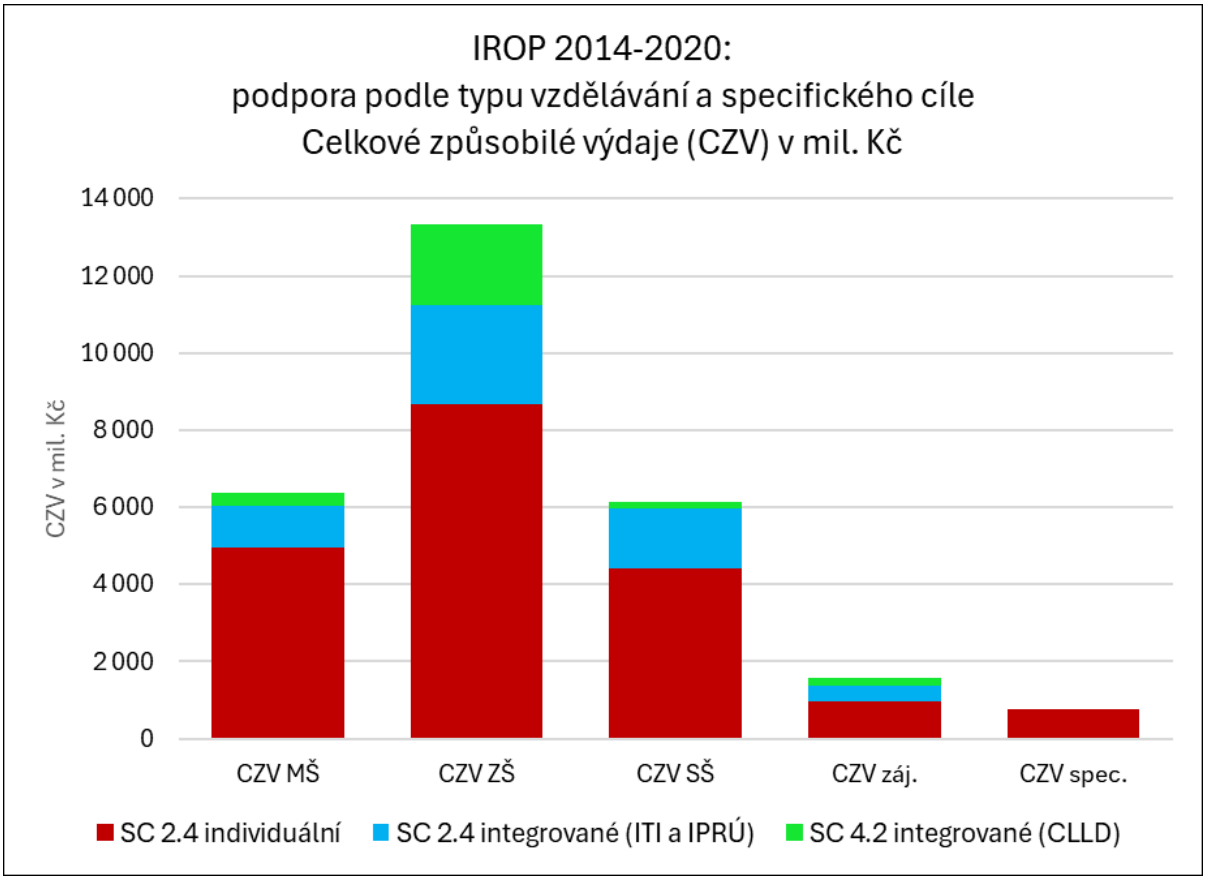

Poznámka: Celkové způsobilé výdaje v mil. Kč

Z hlediska celkových způsobilých výdajů na obyvatele existují značné rozdíly v objemu CZV mezi **typy vzdělávání** (Obrázek 3.12), přičemž **ve všech kategoriích typu vzdělávání jednoznačně dominovala podpora prostřednictvím individuálních projektů specifického cíle 2.4** (Tabulka 3.10. a Obrázek 3.13).

Tabulka 3.10: Celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) podle typů vzdělávání a specifických cílů IROP

SC a forma	CZV/OB celkem	CZV/OB MŠ	CZV/OB ZŠ	CZV/OB SŠ	CZV/OB záj.	CZV/OB spec.	Podíl SC na CZV celkem	Podíl SC na CZV MŠ	Podíl SC na CZV ZŠ	Podíl SC na CZV SŠ	Podíl SC na CZV záj.	Podíl SC na CZV spec.
SC 2.4 a 4.1	3 016	682	1 427	658	167	82	100%	100%	100%	100%	100%	100%
SC 2.4 indiv.	2 117	530	927	474	104	82	70%	78%	65%	72%	62%	100%
SC 2.4 ITI a IPRÚ	605	118	277	167	42	0	20%	17%	19%	25%	25%	0%
SC 4.2 CLLD	294	34	222	18	20	0	10%	5%	16%	3%	12%	0%

Poznámka: CZV/OB - celkové způsobilé výdaje na obyvatele (v Kč)

Obrázek 3.13: Celkové způsobilé výdaje na obyvatele podle typů vzdělávání a specifických cílů IROP 2014-2020

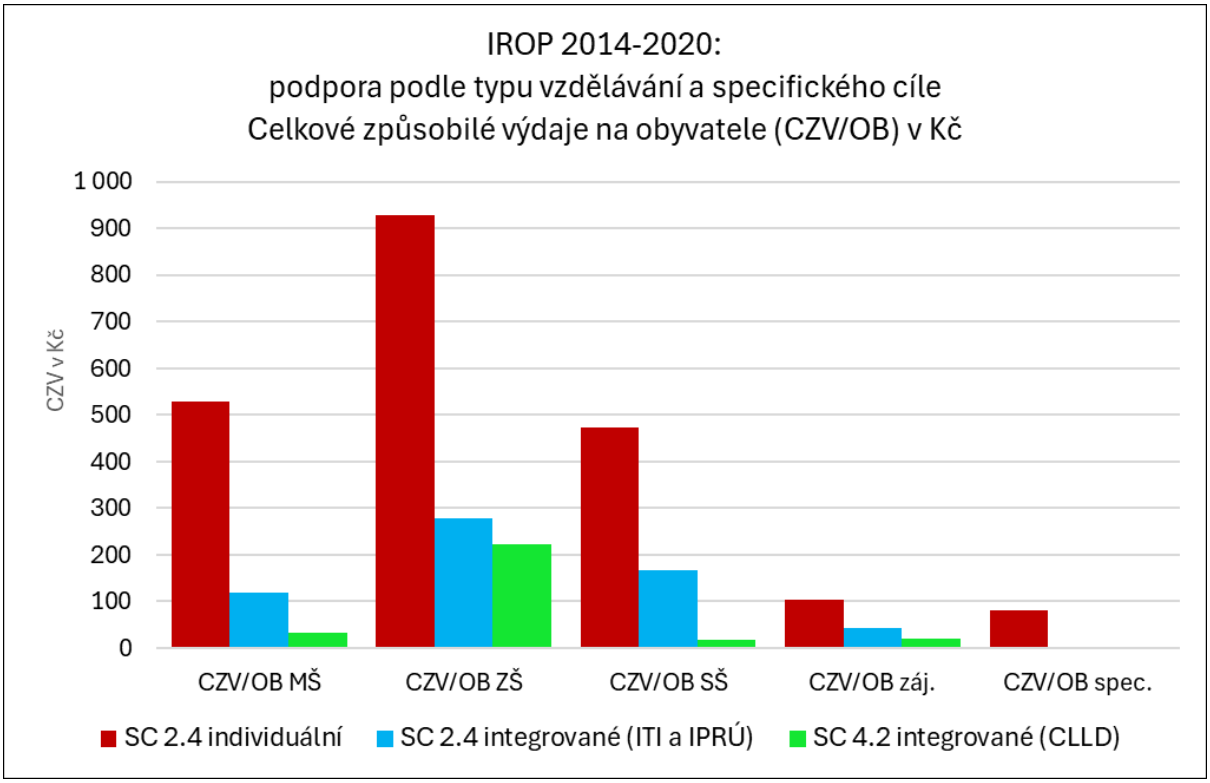

Poznámka: CZV/OB - celkové způsobilé výdaje na obyvatele (v Kč)

3.7 Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury podle typů vzdělávání

Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) se vyznačuje nejen **mimořádnou regionální a územní variabilitou** z hlediska celkových způsobilých výdajů za IROP celkem a specifické cíle a formy podpory IROP (viz kapitola 3.5), ale rovněž **podle typů vzdělávání**. **Kraje a SO ORP se mezi sebou velmi zásadně liší podle podílu typů vzdělávání na čerpání podpory IROP** (Tabulka 3.11, Obrázky 3.14 a 3.15). Například Karlovarský kraj čerpal, respektive realizované projekty v kraji čerpaly, 82,6 % CZV na podporu základního školství, přičemž předškolní vzdělávání tvořilo jen 1,1 % CZV v kraji. Naopak, Středočeský kraj čerpal největší část, 42,6 %, na předškolní vzdělávání. Liberecký a Jihočeský kraj vysoce nadprůměrně čerpaly na podporu středního školství a Pardubický kraj na zájmové a speciální vzdělávání.

Kombinovaný efekt nerovnoměrných CZV/OB celkem a různorodého čerpání podle typů vzdělávání pak ústí v **mimořádnou variabilitu míry podpory na obyvatele (CZV/OB) pro jednotlivé typy vzdělávání v krajích.** Zatímco Karlovarský kraj čerpal na podporu předškolního vzdělávání 20 Kč na obyvatele, v Libereckém kraji to bylo 1 533 Kč na obyvatele. Podobně, Pardubický kraj čerpal na speciální vzdělávání (v přepočtu na obyvatele) 200krát více než Moravskoslezský kraj (viz Tabulka 3.12). Z hlediska CZV na obyvatele byl na špici Liberecký kraj pro předškolní a střední vzdělávání, Kraj Vysočina pro základní vzdělávání a Pardubický kraj pro zájmové a speciální vzdělávání. Na druhé straně, Plzeňský a ústecký kraj v žádném z typů vzdělávání nečerpal nad průměrem České republiky (Tabulka 3.13).

Tabulka 3.11: Celkové způsobilé výdaje podle typů vzdělávání a podíl typů vzdělávání na CZV v krajích Česka

Kraj	Počet obyvatel: průměr 2015-22	CZV celkem	CZV MŠ	CZV ZŠ	CZV SŠ	CZV záj.	CZV spec.	CZV podíl MŠ	CZV podíl ZŠ	CZV podíl SŠ	CZV podíl záj.	CZV podíl spec.
Středočeský kraj	1 374 667	4 028	1 714	1 622	439	137	117	42,6%	40,3%	10,9%	3,4%	2,9%
Jihočeský kraj	641 991	2 257	442	896	720	174	25	19,6%	39,7%	31,9%	7,7%	1,1%
Plzeňský kraj	585 721	1 158	169	627	263	71	28	14,6%	54,1%	22,7%	6,1%	2,4%
Karlovarský kraj	293 742	551	6	455	52	32	6	1,1%	82,6%	9,4%	5,8%	1,1%
Ústecký kraj	816 910	1 778	262	952	457	89	18	14,7%	53,5%	25,7%	5,0%	1,0%
Liberecký kraj	442 106	1 943	678	566	648	39	12	34,9%	29,1%	33,3%	2,0%	0,6%
Královéhradecký	550 579	1 868	135	1 017	543	68	104	7,2%	54,5%	29,1%	3,6%	5,6%
Pardubický kraj	520 086	2 031	286	793	492	254	205	14,1%	39,0%	24,2%	12,5%	10,1%
Kraj Vysočina	509 261	1 993	475	949	478	55	36	23,8%	47,6%	24,0%	2,8%	1,8%
Jihomoravský kraj	1 189 224	3 304	879	1 602	596	129	98	26,6%	48,5%	18,0%	3,9%	3,0%
Olomoucký kraj	631 448	2 306	652	1 171	308	89	86	28,3%	50,8%	13,4%	3,9%	3,7%
Zlínský kraj	581 249	1 856	249	1 008	491	82	26	13,4%	54,3%	26,4%	4,4%	1,4%
Moravskoslezský	1 199 176	3 082	416	1 664	658	342	2	13,5%	54,0%	21,3%	11,1%	0,1%
Česko bez Prahy	9 336 159	28 156	6 363	13 322	6 146	1 562	763	22,6%	47,3%	21,8%	5,5%	2,7%

Poznámka: Celkové způsobilé výdaje v mil. Kč

Obrázek 3.14: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – CZV na obyvatele celkem a typy vzdělávání, kraje

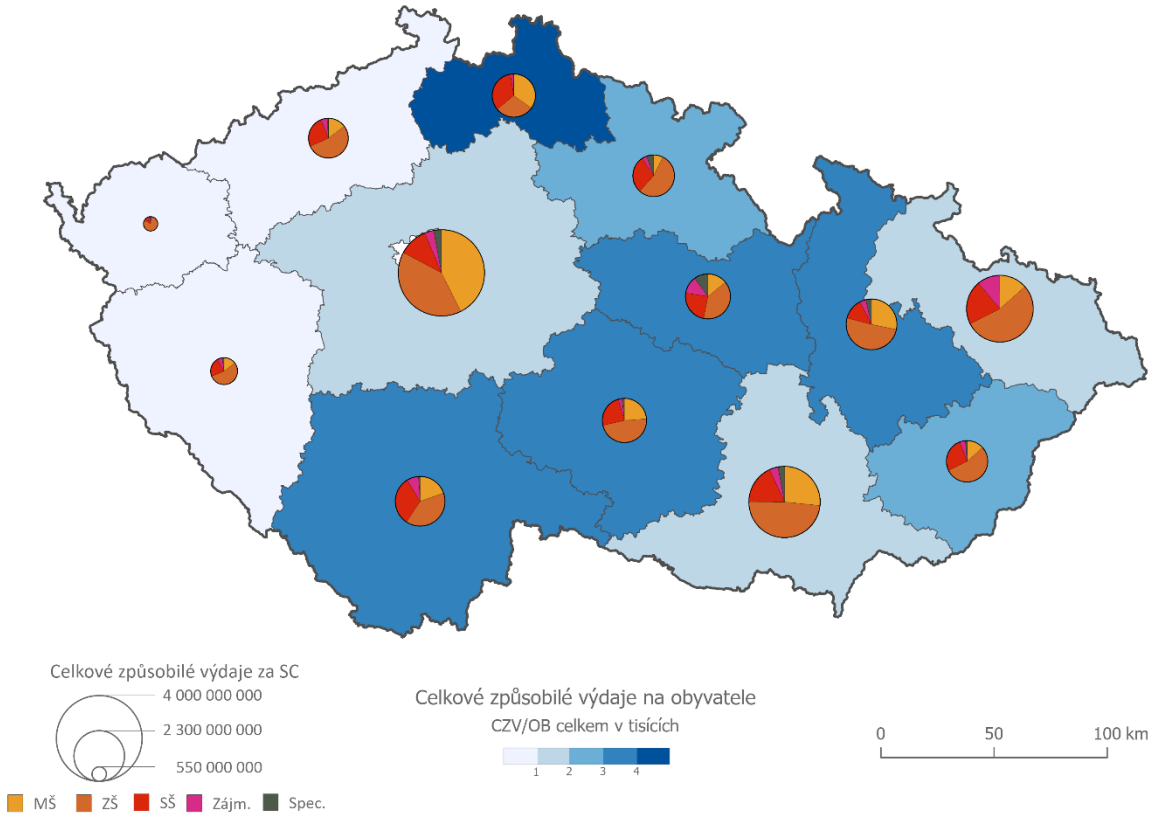

Obrázek 3.15: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – CZV na obyvatele celkem a typy vzdělávání, SO ORP

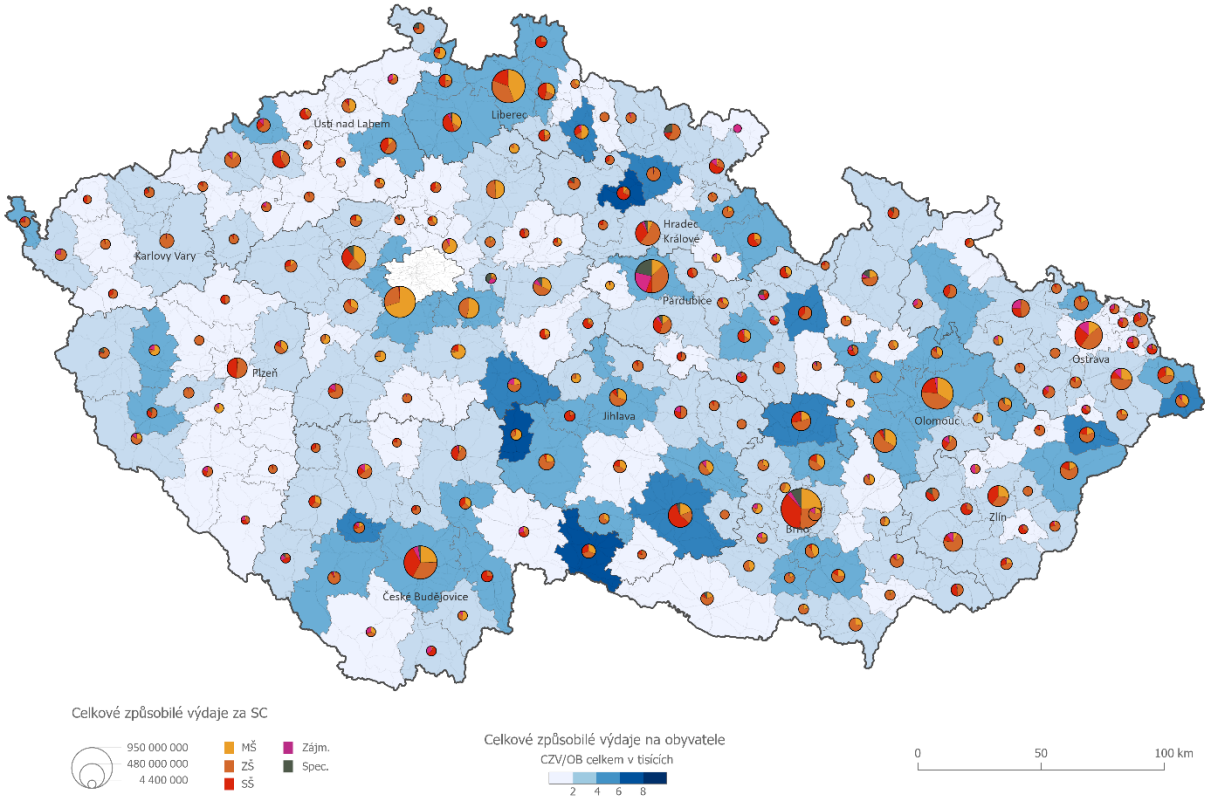

Tabulka 3.12: Celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) a lokalizační kvocient CZV/OB v krajích Česka

Kraj	CZV/OB celkem	CZV/OB MŠ	CZV/OB ZŠ	CZV/OB SŠ	CZV/OB záj.	CZV/OB spec.	LQ CZV celkem	LQ CZV MŠ	LQ CZV ZŠ	LQ CZV SŠ	LQ CZV záj.	LQ CZV spec.
Liberecký kraj	4 395	1 533	1 281	1 466	88	28	1,46	2,25	0,90	2,23	0,53	0,34
Kraj Vysočina	3 913	933	1 863	939	108	70	1,30	1,37	1,31	1,43	0,65	0,86
Pardubický kraj	3 905	550	1 524	947	489	395	1,29	0,81	1,07	1,44	2,92	4,83
Olomoucký kraj	3 652	1 032	1 855	488	141	136	1,21	1,51	1,30	0,74	0,85	1,66
Jihočeský kraj	3 516	689	1 396	1 122	271	38	1,17	1,01	0,98	1,70	1,62	0,47
Královéhradecký kraj	3 393	245	1 848	987	124	189	1,12	0,36	1,29	1,50	0,74	2,31
Zlínský kraj	3 193	429	1 734	844	142	45	1,06	0,63	1,21	1,28	0,85	0,55
Středočeský kraj	2 930	1 247	1 180	319	100	85	0,97	1,83	0,83	0,49	0,60	1,04
Jihomoravský kraj	2 779	739	1 347	501	108	82	0,92	1,08	0,94	0,76	0,65	1,01
Moravskoslezský kraj	2 570	347	1 388	549	285	2	0,85	0,51	0,97	0,83	1,70	0,02
Ústecký kraj	2 176	321	1 165	559	109	22	0,72	0,47	0,82	0,85	0,65	0,27
Plzeňský kraj	1 978	289	1 071	449	121	48	0,66	0,42	0,75	0,68	0,73	0,58
Karlovarský kraj	1 874	20	1 549	176	108	21	0,62	0,03	1,09	0,27	0,65	0,25
Česko bez Prahy	3 016	682	1 427	658	167	82	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Poznámky: CZV/OB - celkové způsobilé výdaje na obyvatele (v Kč); lokalizační kvocient ukazuje o kolik bylo CZV/OB vyšší nebo nižší oproti průměru Česka

Tabulka 3.13: Celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) podle typů vzdělávání a specifických cílů IROP

Kraj	CZV/OB MŠ	Kraj	CZV/OB ZŠ	Kraj	CZV/OB SŠ	Kraj	CZV/OB záj.	Kraj	CZV/OB spec.
LBK	1533	VYS	1863	LBK	1 466	PAK	489	PAK	395
STČ	1247	OLK	1855	JHČ	1 122	MSK	285	HKK	189
OLK	1032	HKK	1848	HKK	987	JHČ	271	OLK	136
VYS	933	ZLK	1734	PAK	947	ZLK	142	STČ	85
JHM	739	KVK	1549	VYS	939	OLK	141	JHM	82
JHČ	689	PAK	1524	ZLK	844	HKK	124	VYS	70
PAK	550	JHČ	1396	ULK	559	PLK	121	PLK	48
ZLK	429	MSK	1388	MSK	549	ULK	109	ZLK	45
MSK	347	JHM	1347	JHM	501	JHM	108	JHČ	38
ULK	321	LBK	1281	OLK	488	VYS	108	LBK	28
PLK	289	STČ	1180	PLK	449	KVK	108	ULK	22
HKK	245	ULK	1165	STČ	319	STČ	100	KVK	21
KVK	20	PLK	1071	KVK	176	LBK	88	MSK	2
ČR	682	ČR	1427	ČR	658	ČR	167	ČR	82

Poznámka: CZV/OB - celkové způsobilé výdaje na obyvatele (v Kč); zelenou barvou jsou označené kraje s hodnotami CZV/OB and průměrem Česka

Obrázek 3.16: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – předškolní vzdělávání, kraje

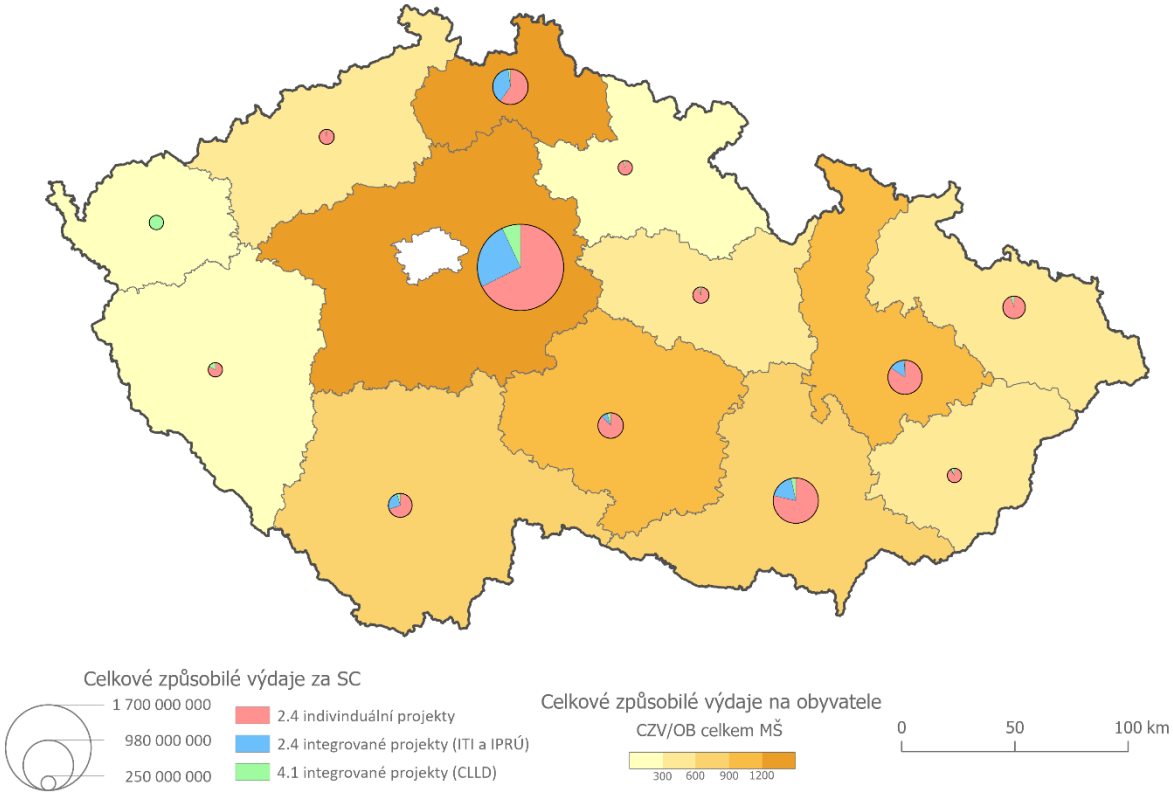

Obrázek 3.17: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – základní vzdělávání, kraje

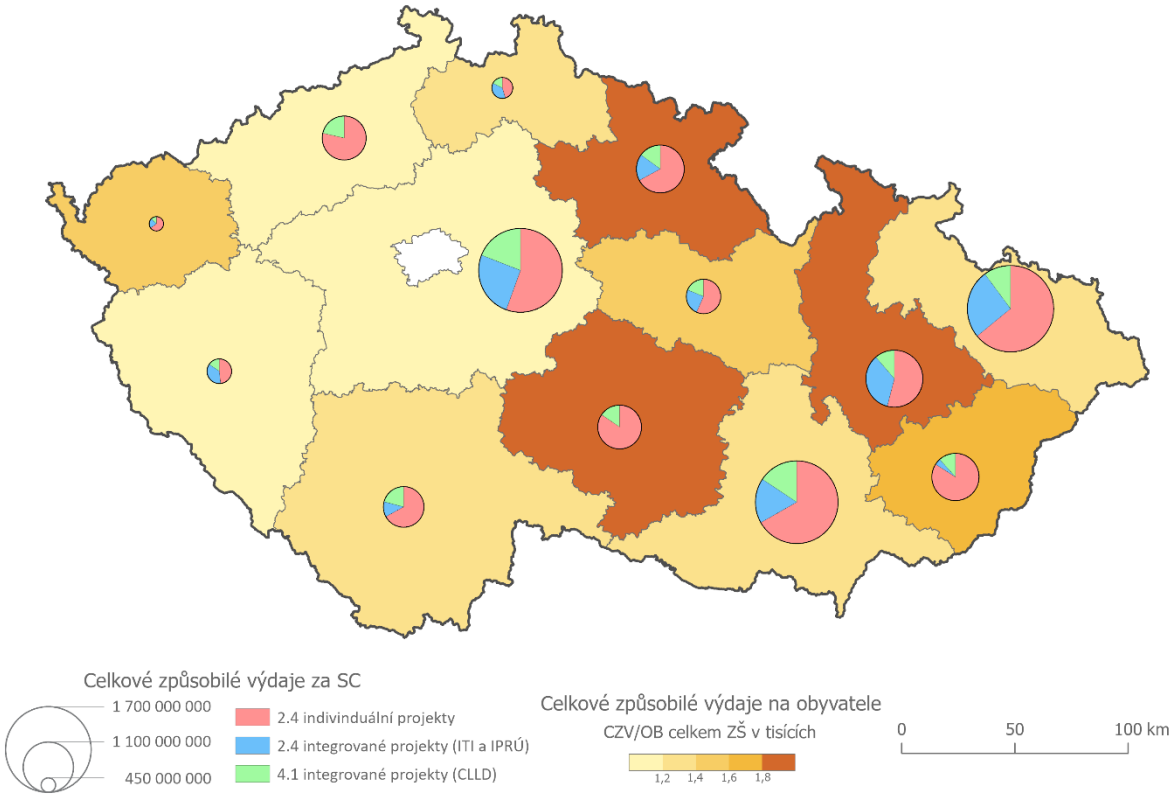

Obrázek 3.18: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – střední vzdělávání, kraje

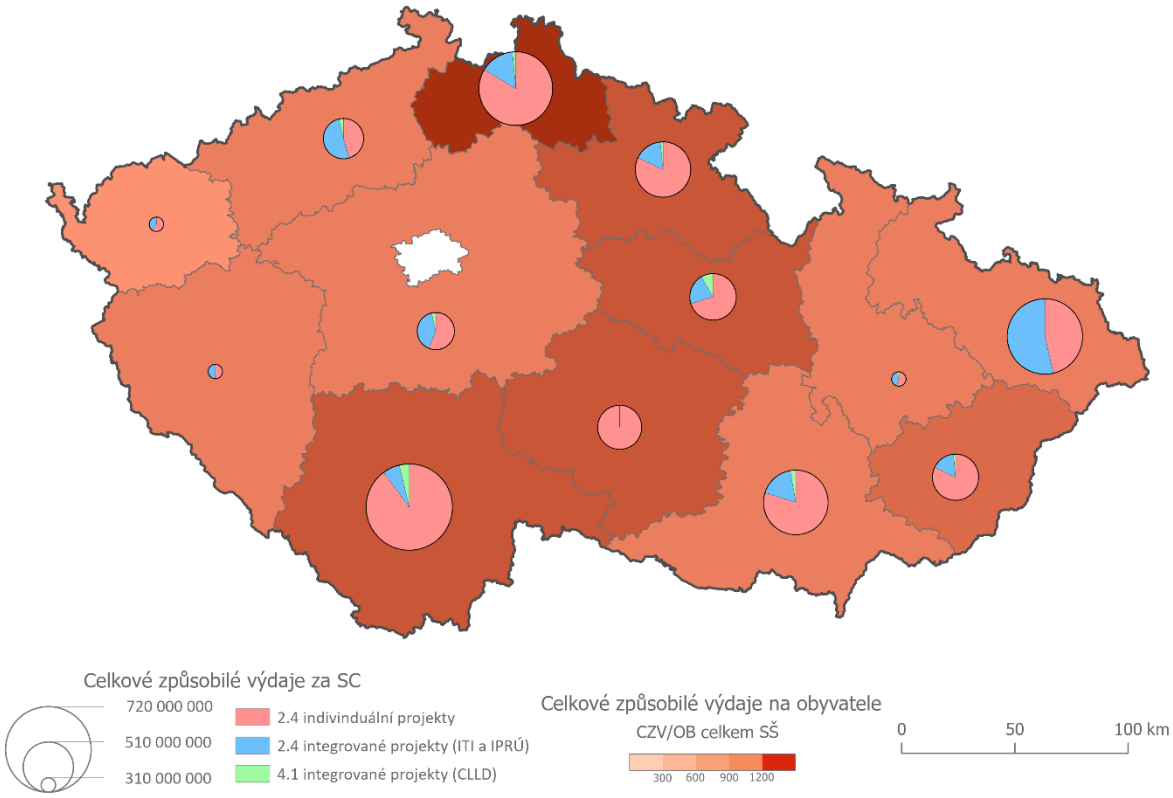

Obrázek 3.19: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – SC 2.4 individuální projekty a typy vzdělávání, kraje

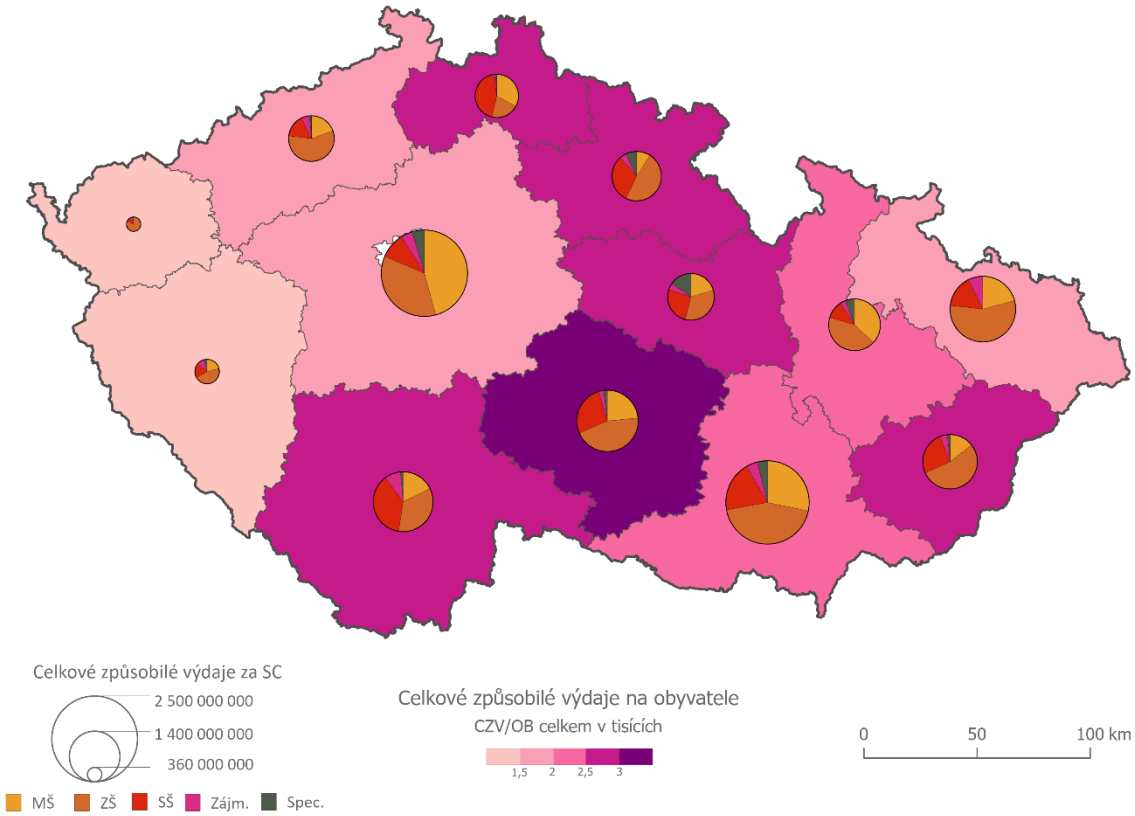

Obrázek 3.20: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – SC 2.4 integrované projekty ITI a IPRÚ a typy vzdělávání, kraje

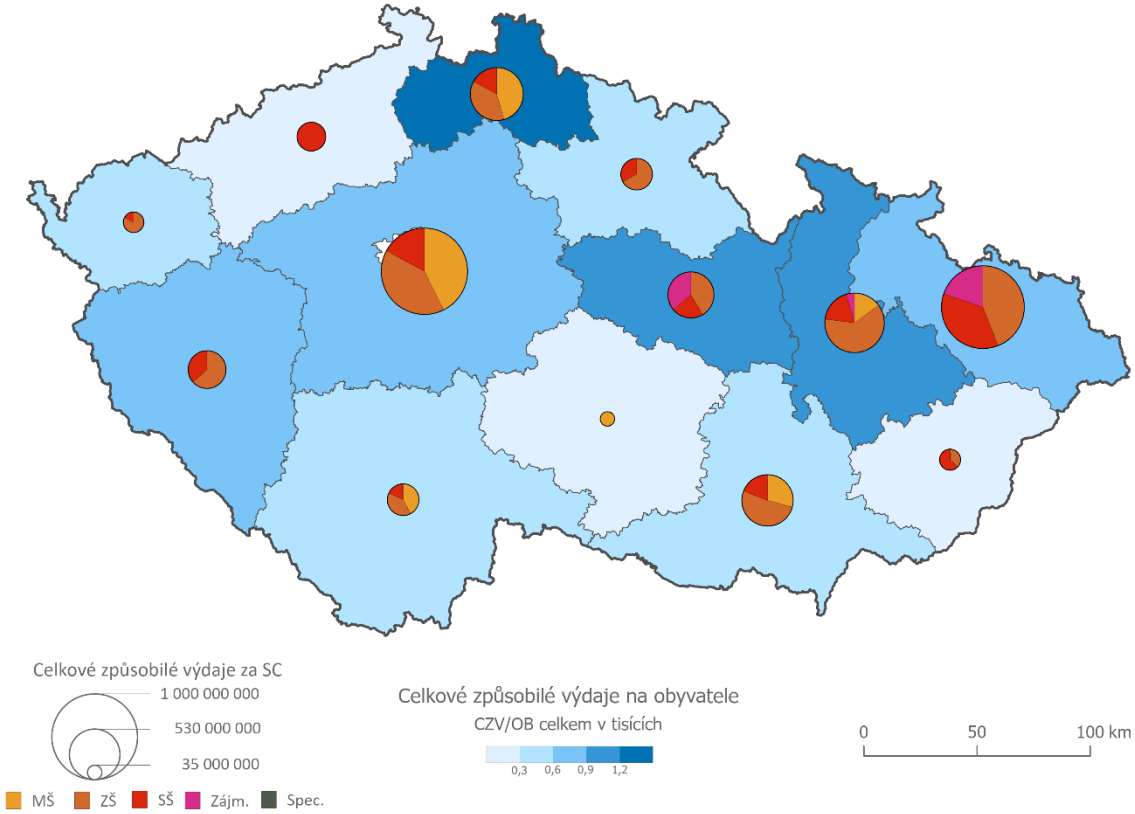

Obrázek 3.21: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – SC 4.1 integrované projekty CLLD a typy vzdělávání, kraje

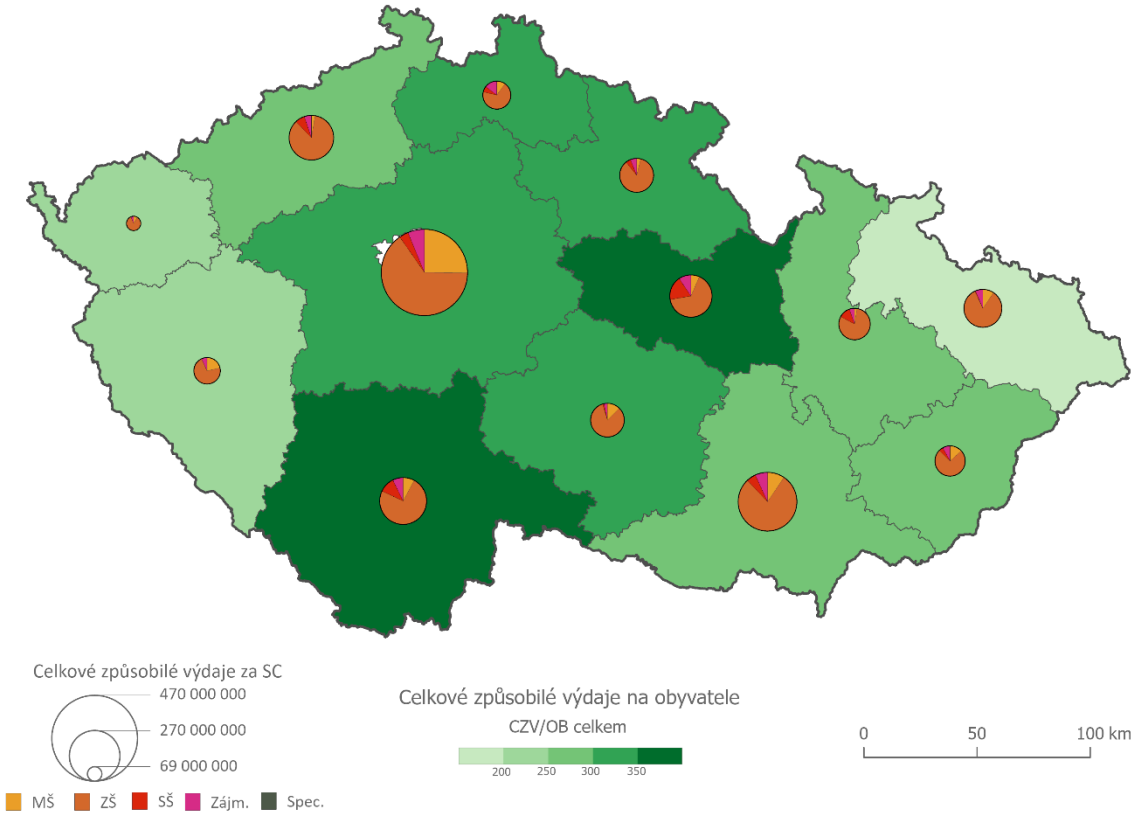

Obrázky 3.16 – 3.18 ukazují **značné mezikrajské rozdíly v intenzitě čerpání na obyvatele kraje (CZV/OB) pro předškolní, základní a střední vzdělávání** (intenzita kartogramu, tj. zbarvení plochy krajů), zároveň zobrazují CZV celkem, a to v členění podle specifických cílů a typů podpory IROP (kartodiagramy - terče a jejich vnitřní členění). Obrázky 3.19 - 3.21 jsou konstruovány zrcadlově. Zobrazují mezikrajské rozdíly v intenzitě čerpání na obyvatele kraje (CZV/OB) podle specifických cílů a typů podpory IROP pro SC 2.4 individuální projekty, SC 2.4 integrované projekty ITI a IPRÚ a SC 4.1 integrované projekty CLLD (intenzita kartogramu, tj. zbarvení plochy krajů), a zároveň zobrazují **CZV celkem v členění podle typů vzdělávání na předškolní, základní, střední, zájmové a specifické** (kartodiagramy - terče a jejich vnitřní členění).

Obrázky 3.22 – 3.27 jsou shodně připravené **pro úroveň SO ORP**, přičemž ukazují, že regionální a územní variabilita **na úrovni SO ORP je mnohem výraznější** než na úrovni krajů. V případě **předškolního vzdělávání** je zřejmé, že vyšší **intenzita čerpání byla v regionech s vyšším populační růstem v zázemí velkých měst a také v lokalitách s rostoucí populací s ohledem na zaměstnávání ve zpracovatelském průmyslu**, kde k růstu dochází mj. zahraniční migrací.

U **základního školství** je vidět čerpání podpory v území celého Česka, přičemž je ale výrazně diferencované na úrovni krajů, kde rámcově odpovídá obecným rozdílům, a zejména SO ORP. V úrovni základních škol se projevuje nižší čerpání na obyvatele Ústeckého a Plzeňského kraje, přičemž toto neplatí pro Karlovarský kraj, který dominantně čerpal v oblasti základního školství a minimálně u ostatních typů vzdělávání.

Intenzita využité podpory IROP 2013-2020 pro **střední školství** více koresponduje s velkými a středně velkými městy, přičemž i zde je řada výjimek (např. města Karlovarského kraje čerpaly spíše omezeně). Naopak, vysoké čerpání na obyvatele bylo v kraji Vysočina, SO ORP Třebíč a městě Třebíč, a to díky finančně náročným projektům výstavby a rekonstrukce středních škol.

Kombinovaný shrnující pohled prostřednictvím typů vzdělávání na jedné straně a zdrojů podpory prostřednictvím individuálních projektů, integrovaných projektů ITI a IPRÚ a integrovaných projektů CLLD ukazuje na **značnou rozmanitost**, která odráží nejen **územní diferenciaci potřeb z hlediska různých typů vzdělávání**, ale také velmi **různorodé praktiky a taktiky využívání zdrojů IROP** subjekty v odlišných regionech Česka pro zabezpečení investic do vzdělávací infrastruktury. Například, zatímco některé SO ORP v zázemí Prahy využívaly integrované výzvy ITI a IPRÚ pro podporu předškolního vzdělávání, v okolí Brna se pro investice do předškolního vzdělávání integrované projekty ITI a IPRÚ využívaly v mnohem menší míře, přičemž se podpora investic v předškolním vzdělávání čerpala prostřednictvím individuálních projektů Specifického cíle IROP 2.4.

Podrobná interpretace regionálních a územních odlišností je nad rámec zadání, možností a kapacit této vstupní studie. Pro provedení hlubší analýzy ale v rámci této studie nebyla kapacita. Zodpovědná interpretace výsledků by navíc nad rámec hodnocení analyzovaných dat vyžadovala **hlubší kvalitativní výzkumné sondy a případové studie ve vybraných regionech a lokalitách.**

Detailní vhled do regionálních a územních odlišností v čerpání podpor IROP umožňují **interaktivní webové mapové a datové aplikace** připravené v rámci tohoto úkolu. Kromě toho mohou poskytnout zpětnou vazbu k vlastnímu regionu, městu a obci a inspiraci z hlediska využití možností nabízených IROP v jiných regionech a lokalitách Česka (viz následující část).

Obrázek 3.22: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – předškolní vzdělávání, SO ORP

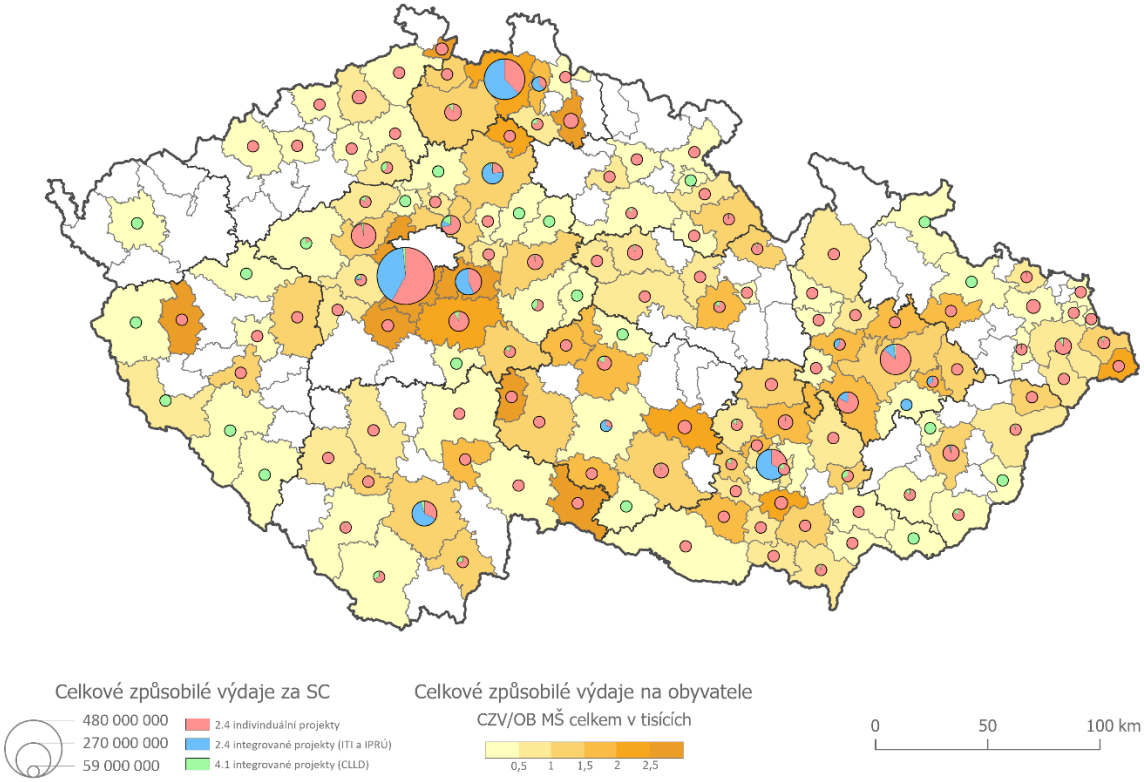

Obrázek 3.23: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – základní vzdělávání, SO ORP

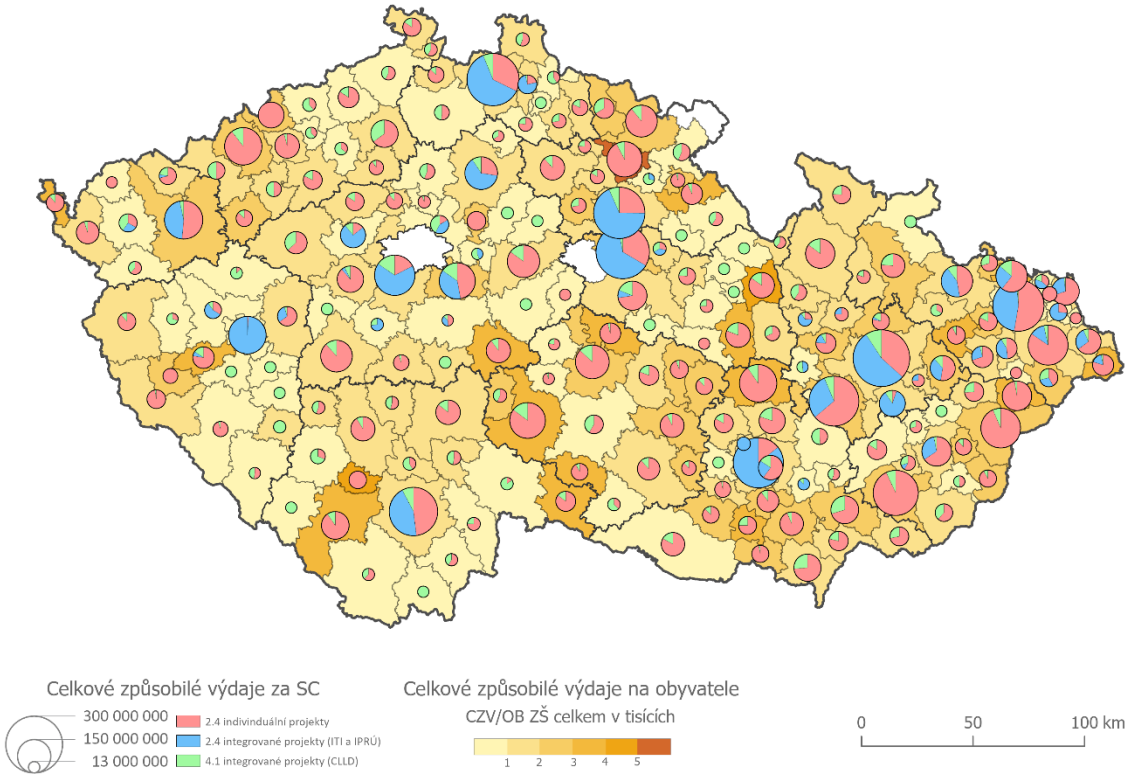

Obrázek 3.24: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – střední vzdělávání, SO ORP

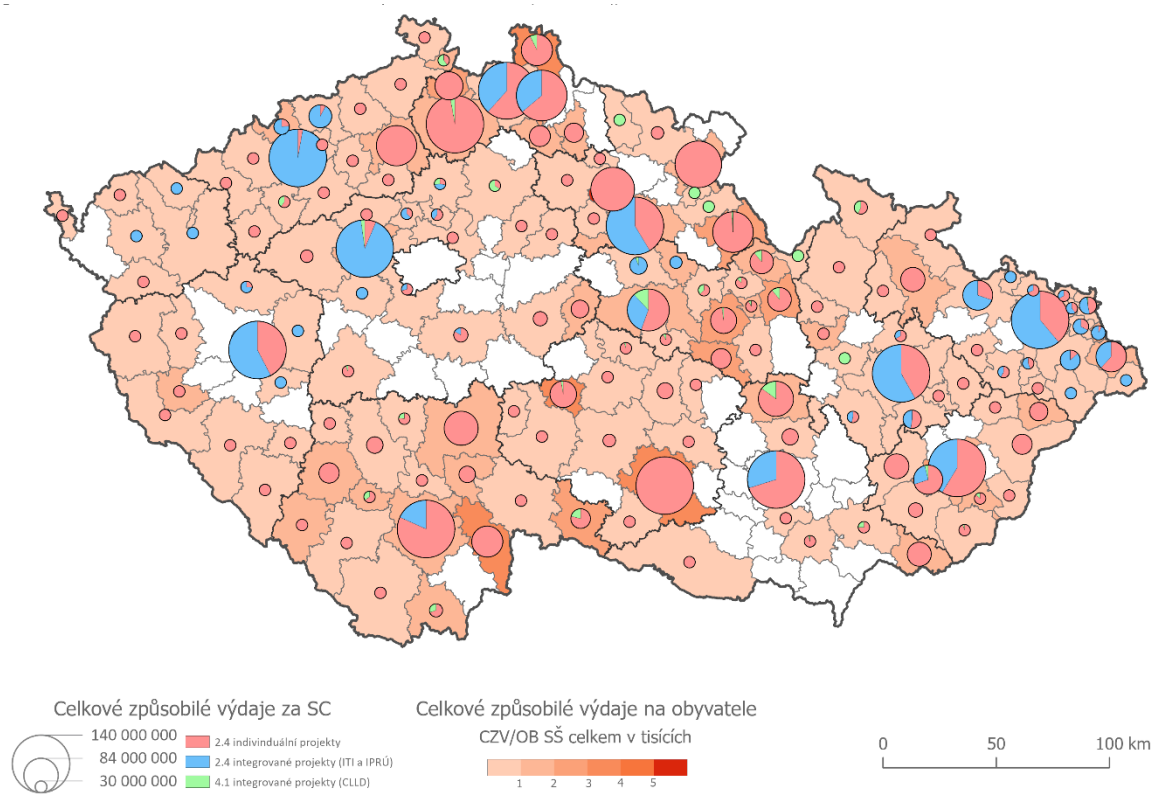

Obrázek 3.25: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – SC 2.4 individuální projekty a typy vzdělávání, SO ORP

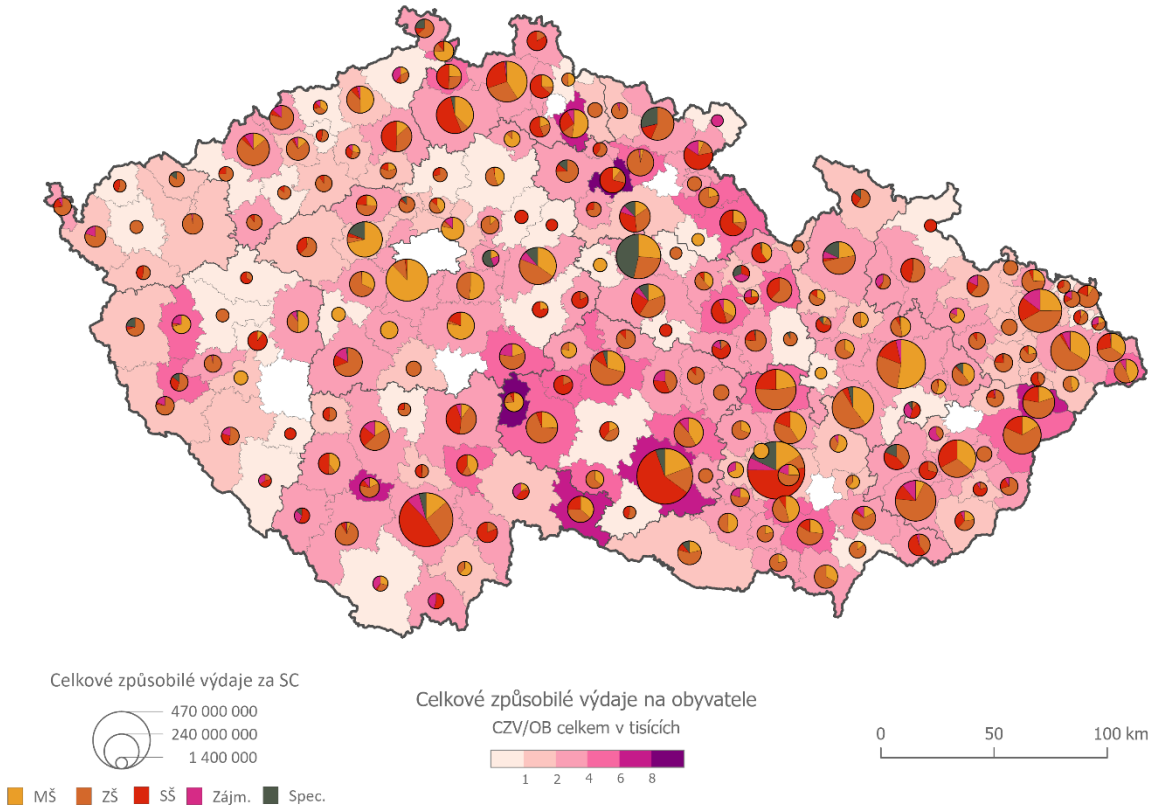

Obrázek 3.26: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – SC 2.4 integrované projekty ITI a IPRÚ a typy vzdělávání, SO ORP

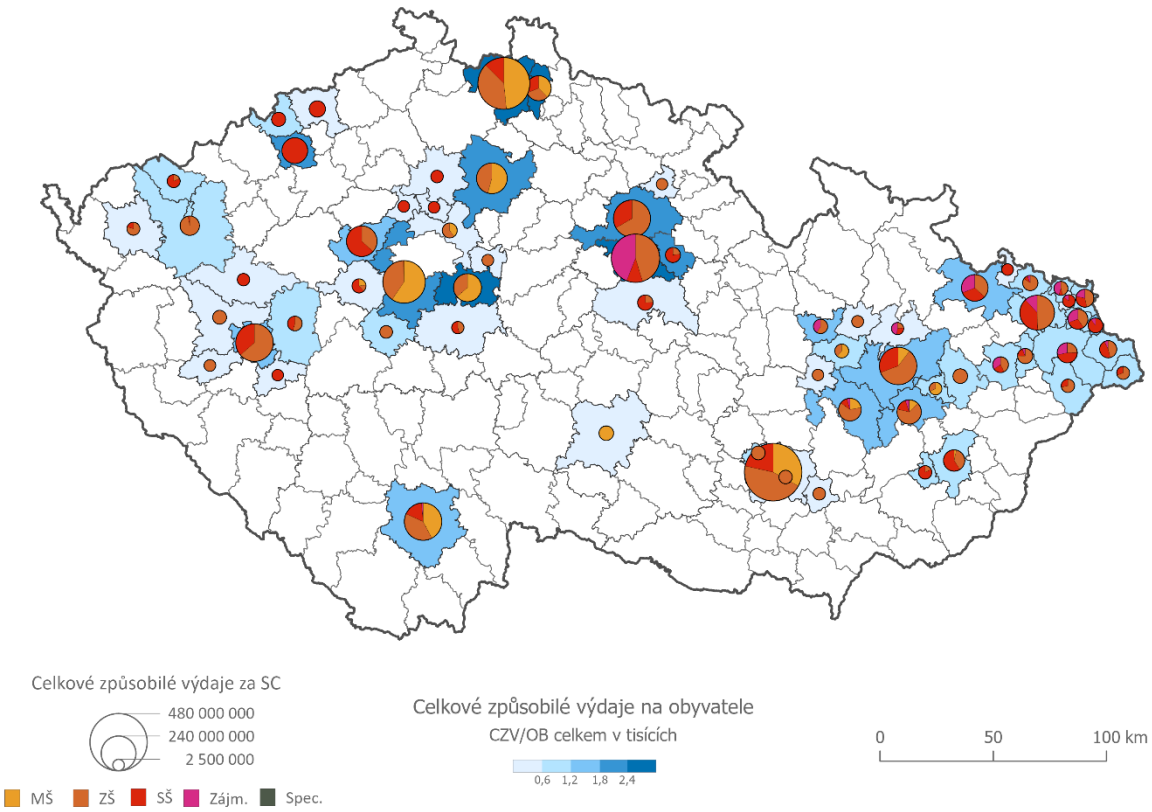

Obrázek 3.27: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – SC 4.1 integrované projekty CLLD a typy vzdělávání, kraje

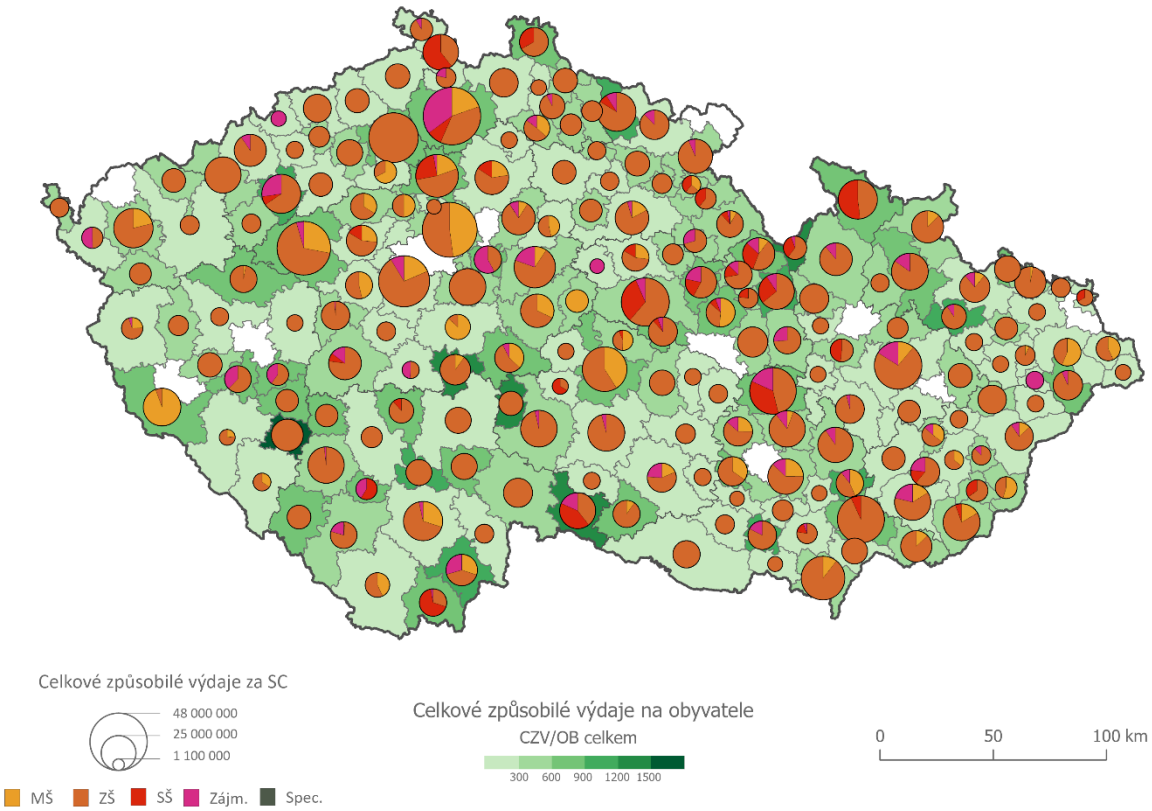

3.8 Mapová a datová aplikace REG

Na základě vstupního zpracování a analýzy dat byly připraveny dva typy **online interaktivních webových mapových a datových aplikací**. Dva typy proto, že bylo potřeba odlišit aplikaci umožňující **základní pohled na geografické rozmístění investic IROP** od aplikace, která zobrazuje **výsledky a výstupy analýz**. Zatímco první aplikace je určena pro širší spektrum uživatelů, druhá je interním pracovním podkladem a nástrojem v rámci IROP a MMR ČR. V rámci druhého typu aplikace byly připraveny návrhy varianty možného zpracování a využití. Jde o návrh a ukázku nástroje, který by mohl být využíván a záleží na IROP a MMR ČR, zda a jak bude rozvíjen a využíván. V rámci jednání ke vstupní a pak i k závěrečné zprávě bylo rozhodnuto zaměřit se na první formu mapové a datové aplikace cílící na široké spektrum uživatelů a druhou (analytickou) ponechat ve formě návrhu a rozpracované ukázky (aplikace a její popis je součástí technické zprávy) pro případné budoucí využití.

Nad rámec zadání byly aplikace připravené ve **větším územním detailu**: zobrazují územní variabilitu projektů podpořených IROP **až do úrovně obcí**. V rámci jednání k závěrečné zprávě bylo rozhodnuto ponechat aplikaci **Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020): za specifické cíle a formy podpory v krajích, SO ORP a obcích** v územním detailu obcí pro využití a sdílení v rámci IROP, MMR ČR a s dalšími partnery.

Mapová a datová aplikace: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020): za specifické cíle a formy podpory v krajích, SO ORP a obcích

Aplikace je připravená jako návrh možné součásti potenciálního systému pro monitorování a vyhodnocování regionálního a územního rozmístění podpor z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Aplikace poskytuje **základní přehled dat IROP** za území[14] a dvoustupňovou strukturu cílů IROP 2.4 a 4.1.

Cíle aplikace:

- poskytnout základní přehled o rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020)
- vyhledávání a prezentace souhrnů za územní celky v úrovních obec, SO ORP, kraj, Česko
- v rámci územních celků třídění údajů podle specifických cílů a výzev IROP: základní členění na individuální projekty, integrované projekty za ITI a IPRÚ a integrované projekty za CLLD
- prezentace základních analytických dat v tabulkách ve vyskakovacích oknech u jednotlivých územních celků v úrovních obec, SO ORP, kraj, Česko

Aplikace je dostupná zde:

https://jcu-cb.maps.arcgis.com/apps/dashboards/14fc3cf0663546b49c6f0db0013684a0

[14] Jsme si vědomi, že IROP provozuje na svém webu Mapu projektů (https://irop.gov.cz/cs/projekty/mapa-projektu). Ta ovšem neumožňuje analytický pohled na regionální variabilitu investic IROP pro různá měřítka hodnocení (kraj, SO ORP, obec).

V **technické zprávě** je přiložen podrobnější popis k práci s aplikací. Níže uvedený text a ilustrace slouží pouze pro stručné představení aplikace v rámci této studie.

V okně mapy aplikace jsou zobrazené úrovně kraj, SO ORP, obec. V rámci mapy je možné se přibližováním, oddalováním **pohybovat mezi úrovněmi**, které plynule přecházejí jedna do druhé (Obrázek 3.28 a 3.29). V každé úrovni je strukturovaným **kartodiagramem** (terč s výsečemi) zobrazeno **členění na cíle 2.4 a 4.1 a v rámci cíle 2.4 pak v členění na individuální a integrované projekty**. Barevnou škálou podkladu je vyjádřena **intenzita podpory na obyvatele** daného území.

Obrázek 3.28: Aplikace REG – základní schéma úrovně krajů

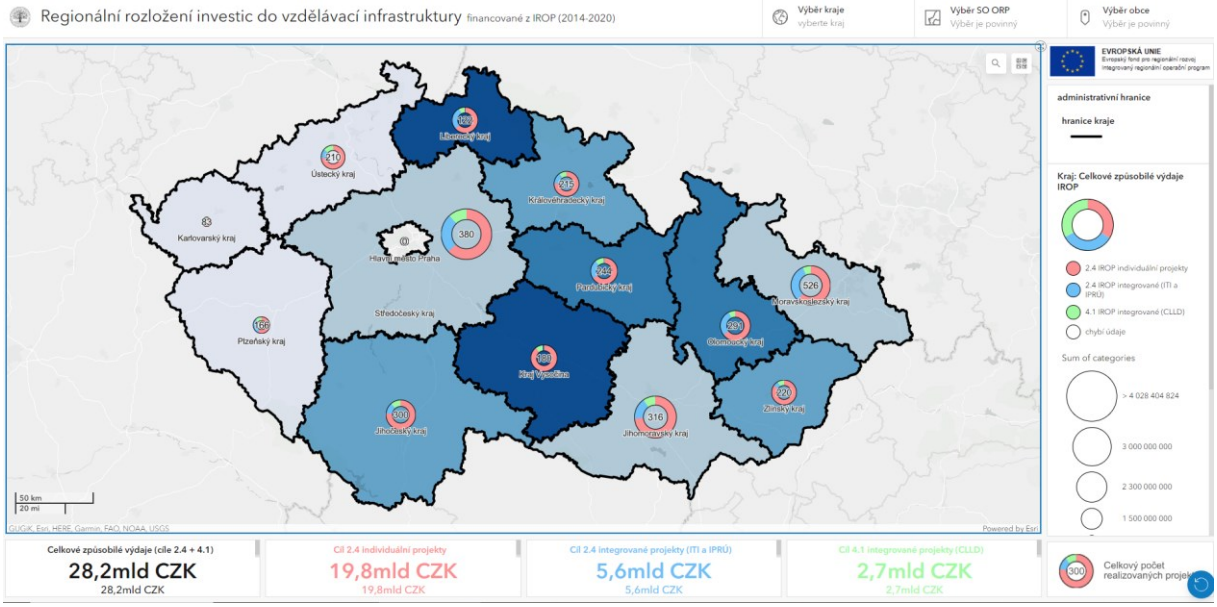

Obrázek 3.29: Aplikace REG – úroveň obcí

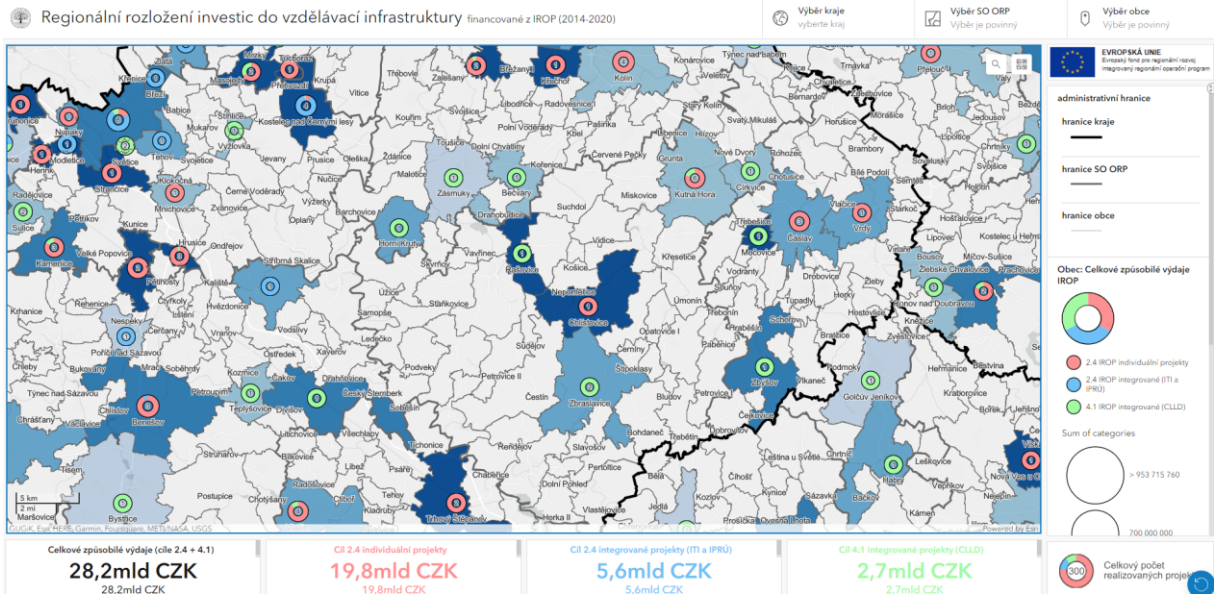

Územní jednotky lze **vybírat v dané úrovni zobrazení** kliknutím na dané území nebo v horní liště postupně výběrem kraje, SO ORP, obce (Obrázek 3.30). Ve spodním banneru se zobrazuje výše investic pro vybrané území a cíle (v porovnání s hodnotou za celou za ČR). Lze vybrat více krajů, SO ORP, obcí, kdy se výdaje projektů zobrazí vždy za celý výběr.

Obrázek 3.30: Aplikace REG – výběr územních celků

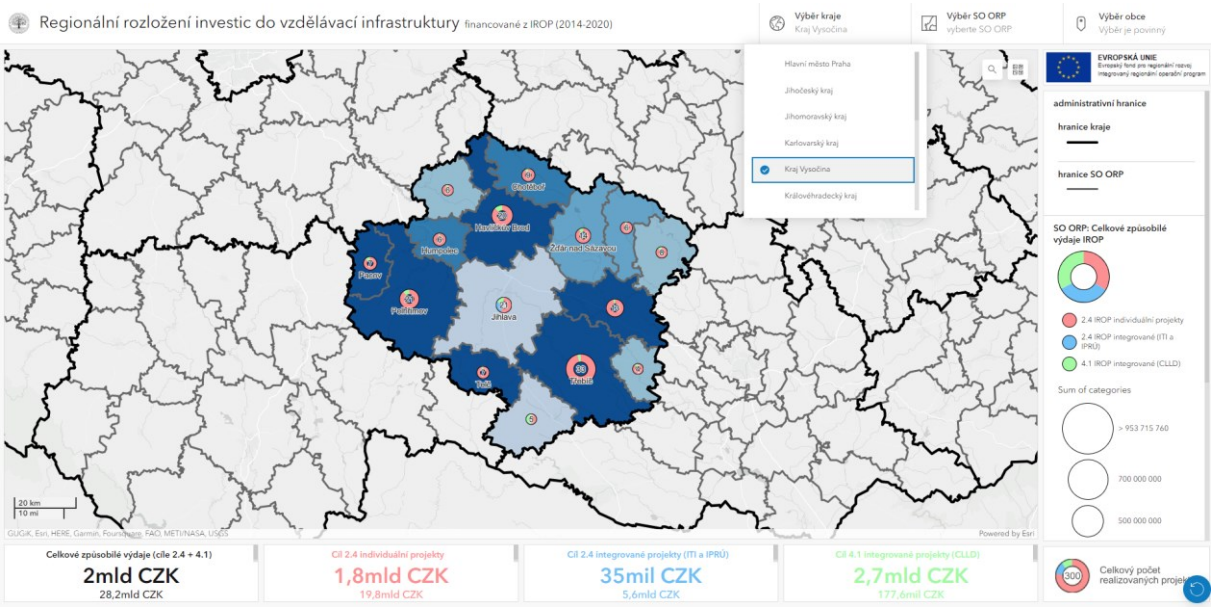

Volbou území v nabídce roletky nebo výběrem v mapě lze zobrazit vyskakovací okno se **základními údaji, daty, a na úrovni obce také se seznamem projektů** (Obrázek 3.31). Při rozkliknutí projektu se objeví **základní údaje o projektu**.

Obrázek 3.31: Aplikace REG – zobrazení údajů ve vyskakovacím okně

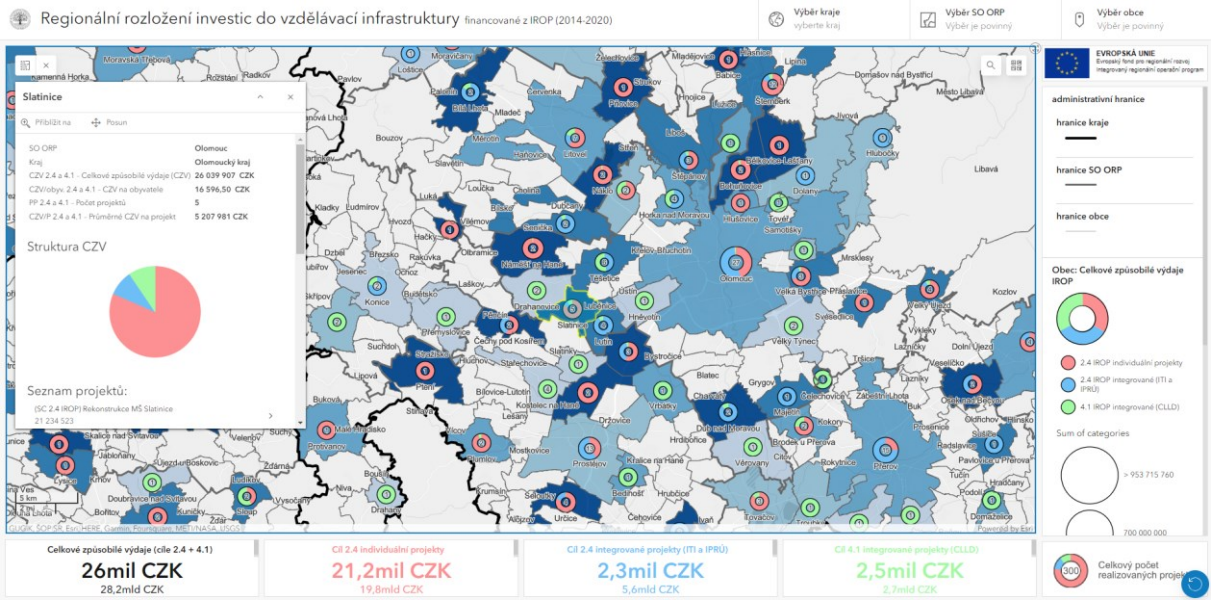

3.9 Mapová a datová aplikace TYPY vzdělávání

V průběhu diskusí nad výstupy studie a závěrečnou zprávou byla formulována potřeba zadavatele vytvořit aplikaci zobrazující členění podpory IROP podle typů vzdělávání. Ve formě pracovního návrhu byla připravena mapová a datová aplikace „**Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020): za typy vzdělávání v krajích, SO ORP a obcích**“. V rámci diskusí této aplikace z diskuse mezi zadavatelem a zpracovatelem vyplynulo, že by pro využití v rámci IROP bylo nejvhodnější připravit aplikaci kombinující primárně zobrazení podle typů vzdělávání a sekundárně podle specifických cílů IROP „Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020): za typy vzdělávání a specifické cíle a formy podpory v krajích, SO ORP a obcích“. Vzhledem k tomu, že v zadání této studie byla jedna webová mapová a datová aplikace a připraveno jich bylo vysoce nad rámec zadání, tak se zadavatel a zpracovatel dohodli, že další vývoj a zpracování aplikací musí být předmětem jiných úkolů.

Mapová a datová aplikace: Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020): za typy vzdělávání v krajích, SO ORP a obcích

Aplikace poskytuje **základní přehled dat IROP** za území krajů, SO ORP a obcí a dvoustupňovou strukturu cílů IROP 2.4 a 4.1. a pět typů vzdělávání (předškolní, základní, střední, zájmové a speciální). Aplikace je podobně jako aplikace regionální připravená jako návrh možné součásti potenciálního systému pro monitorování a vyhodnocování regionálního a územního rozmístění podpor z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP).

Cíle aplikace:

- poskytnout základní přehled o rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020)
- vyhledávání a prezentace souhrnů za územní celky v úrovních obec, SO ORP, kraj, Česko
- základní členění na čtyři mapy za IROP celkem, individuální projekty, integrované projekty za ITI a IPRÚ a integrované projekty za CLLD
- v rámci územních celků třídění údajů podle typů vzdělávání (předškolní, základní, střední, zájmové a speciální)
- prezentace shrnujících údajů o CZV za typy vzdělávání pro zvolené územní celky
- prezentace základních analytických dat v tabulkách ve vyskakovacích oknech u jednotlivých územních celků v úrovních obec, SO ORP, kraj, Česko

Aplikace je dostupná zde:

https://experience.arcgis.com/experience/9327ae3e803b49a28bf9b70985fdcf74/

Aplikace umožňuje volbu mezi čtyřmi mapami podle specifického cíle a formy podpory:

- SC 2.4 a SC 4.1 celkem
- SC 2.4 individuální projekty
- SC 2.4 integrované projekty (ITI a IPRÚ)
- SC 4.1 integrované projekty (CLLD)

V okně mapy aplikace jsou v rámci výše uvedené volby zobrazené úrovně kraj, SO ORP, obec. V rámci mapy je možné se přibližováním, oddalováním **pohybovat mezi úrovněmi**, které plynule přecházejí jedna do druhé. V každé úrovni je strukturovaným **kartodiagramem** (terč s výsečemi) zobrazeno **členění podpory IROP podle typů vzdělávání**. Barevnou škálou podkladu je vyjádřena **intenzita podpory na obyvatele** daného území pro zvolený specifický cíl a formu podpory (individuální projekty, integrované projekty za ITI a IPRÚ a integrované projekty za CLLD).

Obrázek 3.32: Aplikace TYPY – zobrazení za SC 2.4 individuální projekty, kraje

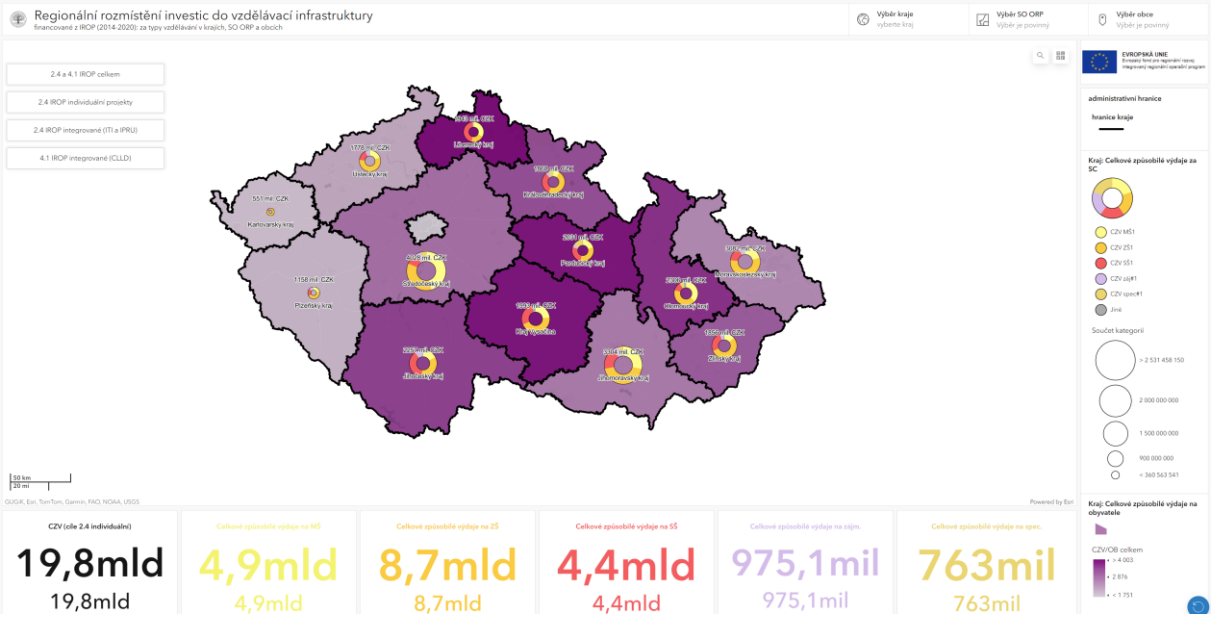

Územní jednotky lze **vybírat v dané úrovni zobrazení** kliknutím na dané území nebo v horní liště postupně výběrem kraje, SO ORP, obce. Ve spodním banneru se zobrazuje výše investic pro vybrané území a **typy vzdělávání** (v porovnání s hodnotou za celou za ČR). Lze vybrat více krajů, SO ORP, obcí, kdy se výdaje projektů zobrazí vždy za celý výběr.

Obrázek 3.33: Aplikace TYPY – zobrazení za SC 2.4 integrované projekty ITI a IPRÚ, SO ORP

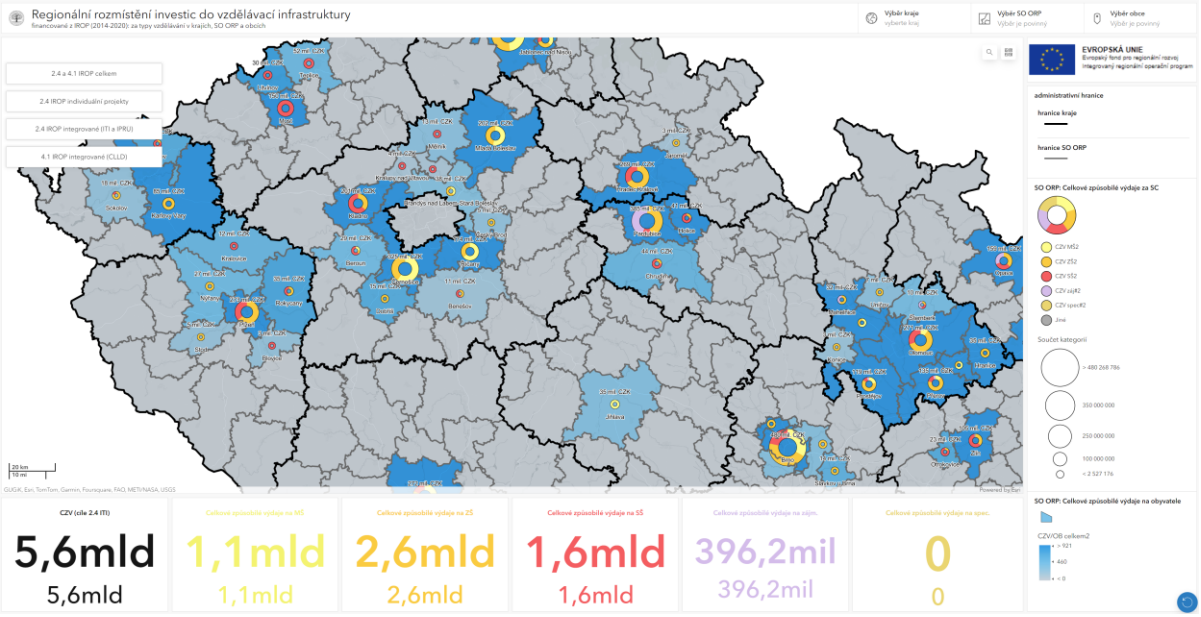

Obrázek 3.34: Aplikace TYPY – zobrazení za SC 4.1 integrované projekty CLLD, obce

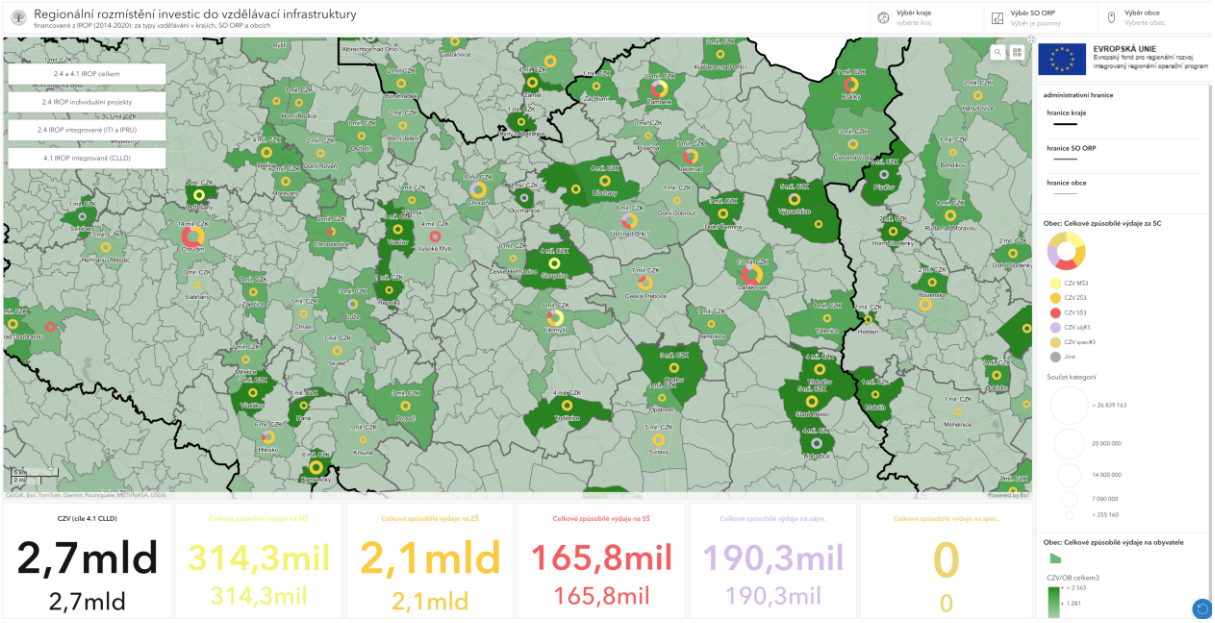

4 Rozmístění investic IROP v územních celcích a typech vymezených SRR 21+

4.1 Úvod

Druhý krok analýz a hodnocení se zaměřil na evaluační otázku EO 2 „Do jaké míry odpovídá intenzita/zaměření podpory IROP prioritám Strategie regionálního rozvoje (SRR) 14-20 a zaměření SRR 21+?“. Hodnocení bylo provedeno pro územní celky a typy definované Strategií regionálního rozvoje České republiky (Obr. 1), a to **s ohledem na dlouhodobé priority národní regionální politiky** (a doprovodně urbánní politiky a politiky rozvoje venkova). Jde zejména o:

- podporu **znevýhodněných regionů a území** (postižené strukturálními změnami, hospodářsky a sociálně ohrožené);
- podporu rozvoje v **centrech sídelního a regionálního systému** (metropolitní oblasti, aglomerace, regionální centra a jejich zázemí);
- podporu rozvoje **územní spolupráce prostřednictvím integrovaných nástrojů a na základě integrovaných strategií územního rozvoje a integrovaných projektů** (ITI a IPRÚ (od 2021 jen ITI, CLLD).

Obrázek 4.1: Vymezení území pro účely SRR 21+

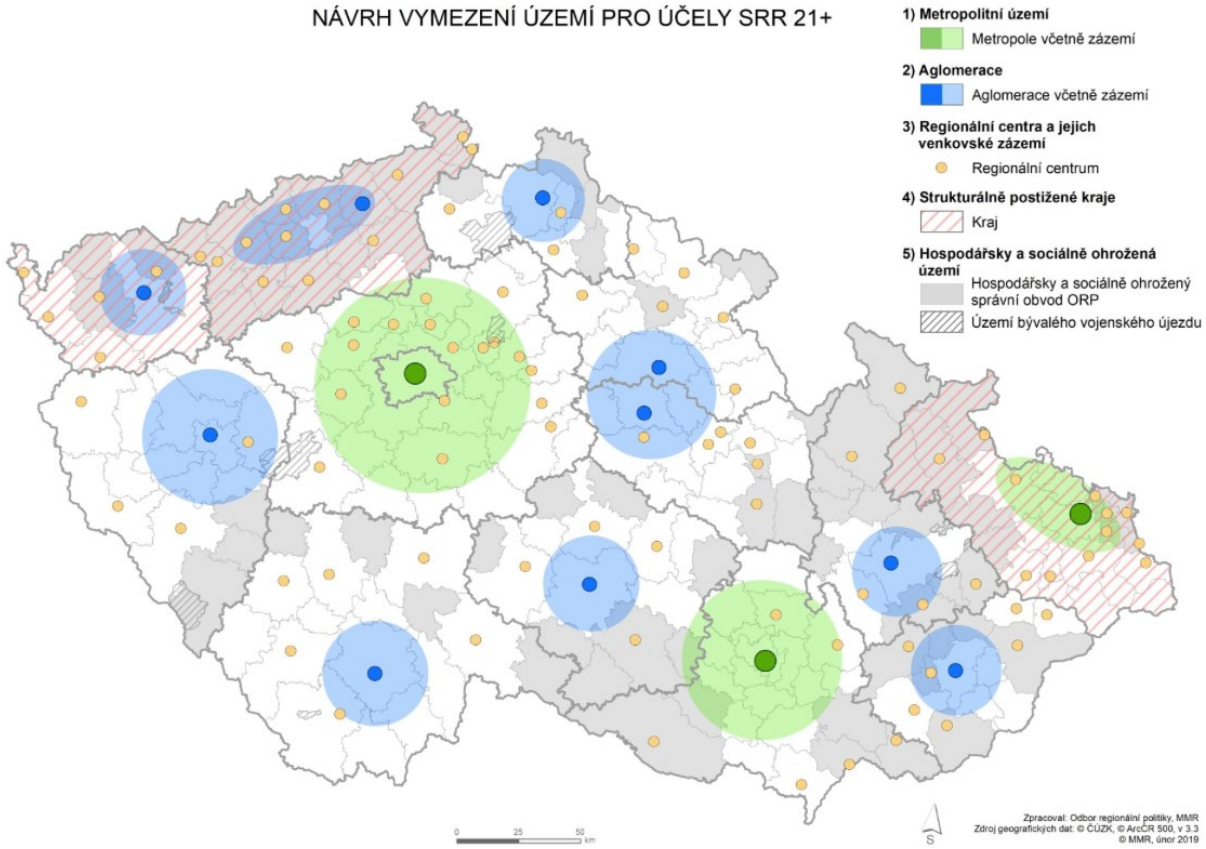

Zdroj: SRR 21+

Dlouhodobé cíle regionální politiky definované ve Strategii regionálního rozvoje ČR 2014-2020 a Strategie regionálního rozvoje ČR SRR 21+ **jsou v základních rysech shodné**. SRR 21+ reflektuje posun v koncepci regionální politiky EU a oproti SRR 2014-2020 přesněji definuje a vymezuje územní celky a územní typy, jež jsou jejím předmětem. Z tohoto důvodu se **hodnocení zaměřilo na územní celky a typy vymezené v aktuální SRR 21+**. Jejich geografické vymezení nejenže reflektuje dlouhodobé cíle regionální politiky, ale zároveň je jejich používání zakořeněno ve vnímání a praxi územních partnerů MMR ČR a potenciálních uživatelů výsledků a výstupů analýzy. Hodnocení provedené za územní typy ze SRR 2014-2020 by mohlo vnést do srozumitelnosti a potažmo přijetí výsledků hodnocení zbytečné komplikace.

Hodnocení využívá podkladů zpracovaných při řešení EO1, na něž navazuje. Geolokalizace vstupních dat poskytnutých zadavatelem o projektech podpořených z IROP do úrovně obcí umožňuje agregaci do územních jednotek podle priorit Strategie regionálního rozvoje ČR 21+:

- Metropolitní oblasti a aglomerace (ITI, v předchozím období ITI a IPRÚ)
- Regionální centra (RC)
- Hospodářsky a sociálně ohrožená území (HSOÚ)
- Strukturálně postižené kraje (SPK)
- Místní akční skupiny (CLLD) (tzv. venkovská dimenze SRR 21+ definovaná Koncepcí rozvoje venkova a využívající nástroje CLLD)

Obrázek 4.2: Vymezení ITI a IPRÚ v programovém období 2014-2020

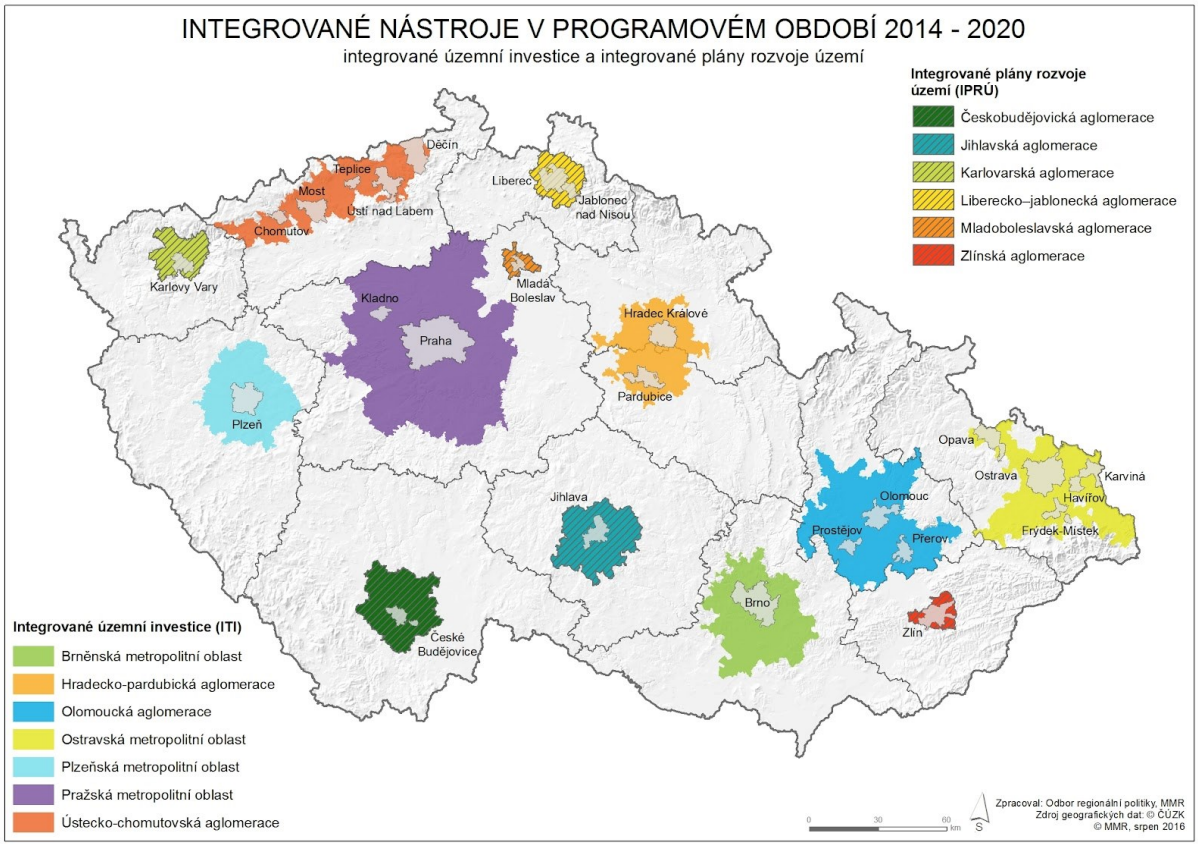

Zdroj: MMR ČR

V případě metropolitních oblastí a aglomerací se **hodnocení týká každé metropolitní oblasti a aglomerace**, které byly v období 2014-2020 předmětem intervence prostřednictvím nástrojů ITI a IPRÚ (Obr. 2) a aktuálně (v období 2021-2027) jsou všechny předmětem nástroje ITI (Obr. 3). Hodnocení je provedené pro **aktuální územní vymezení ITI**. Zároveň je provedeno **porovnání za metropolitní oblasti a aglomerace celkem a zbývající území České republiky**.

Obrázek 4.3: Vymezení ITI v programovém období 2021-2027

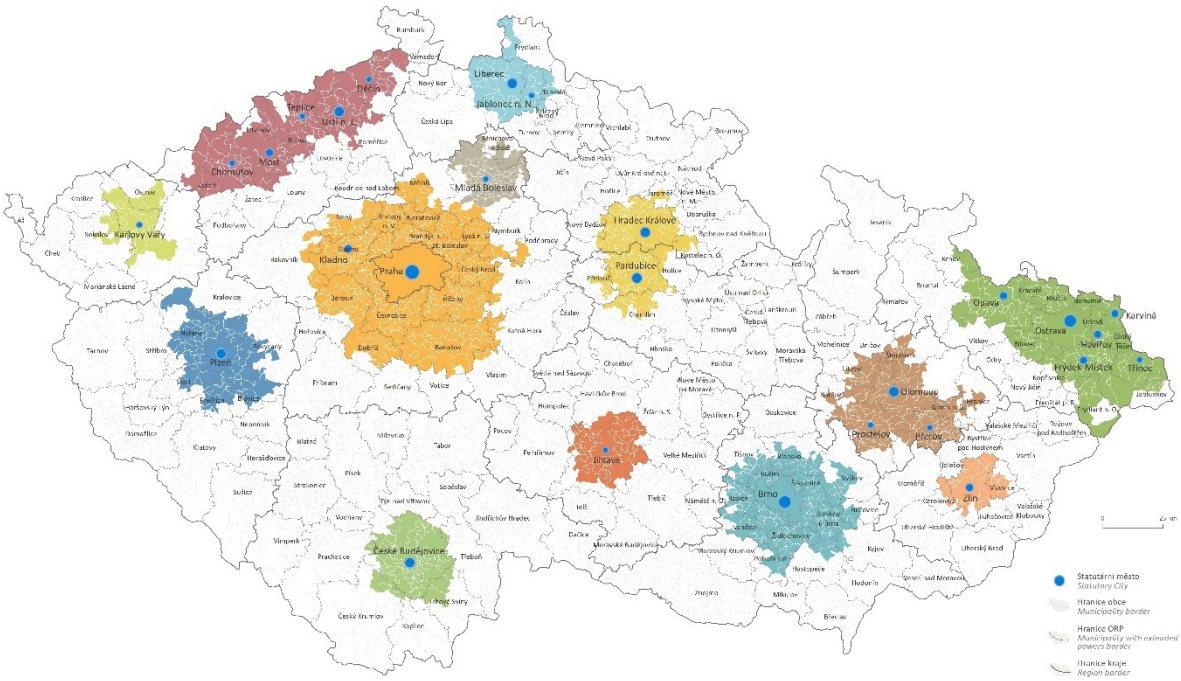

Zdroj: MMR ČR

Pro území **místních akčních skupin (MAS)**, na něž je cílen integrovaný nástroj **komunitně vedený místní rozvoj CLLD**, a příslušné výzvy, se hodnocení týkalo každého území MAS/CLLD. Hodnocení bylo provedené pro **aktuální soubor CLLD a aktuální územní vymezení**. Zároveň bylo provedeno **porovnání za MAS/CLLD celkem a zbývající území České republiky**.

V případě **regionálních center (RC)** bylo hodnocení provedené **za každou obec (město) jež spadá do regionálních center, za všechny 4 kategorie samostatně, za RC celkem a v porovnání se zbytkem území Česka**.

U kategorií **strukturálně postižených krajů** bylo převzato hodnocení každého ze tří dotčených krajů z EO1 a následně byl hodnocen celek území SPK v porovnání s hodnotami za zbývající území Česka.

V případě **hospodářsky a sociálně ohrožených území (HSOÚ)** jež zahrnují vybraných SO ORP a k tomu pět vojenských újezdů, bylo z EO1 převzato hodnocení za SO ORP jež jsou HSOÚ, doplněno hodnocení za vojenské újezdy a vyhodnocen hodnocen celek těchto území v porovnání s hodnotami za zbývající území Česka.

Obrázek 4.4: Vymezení Místních akčních skupin (MAS) (2022)

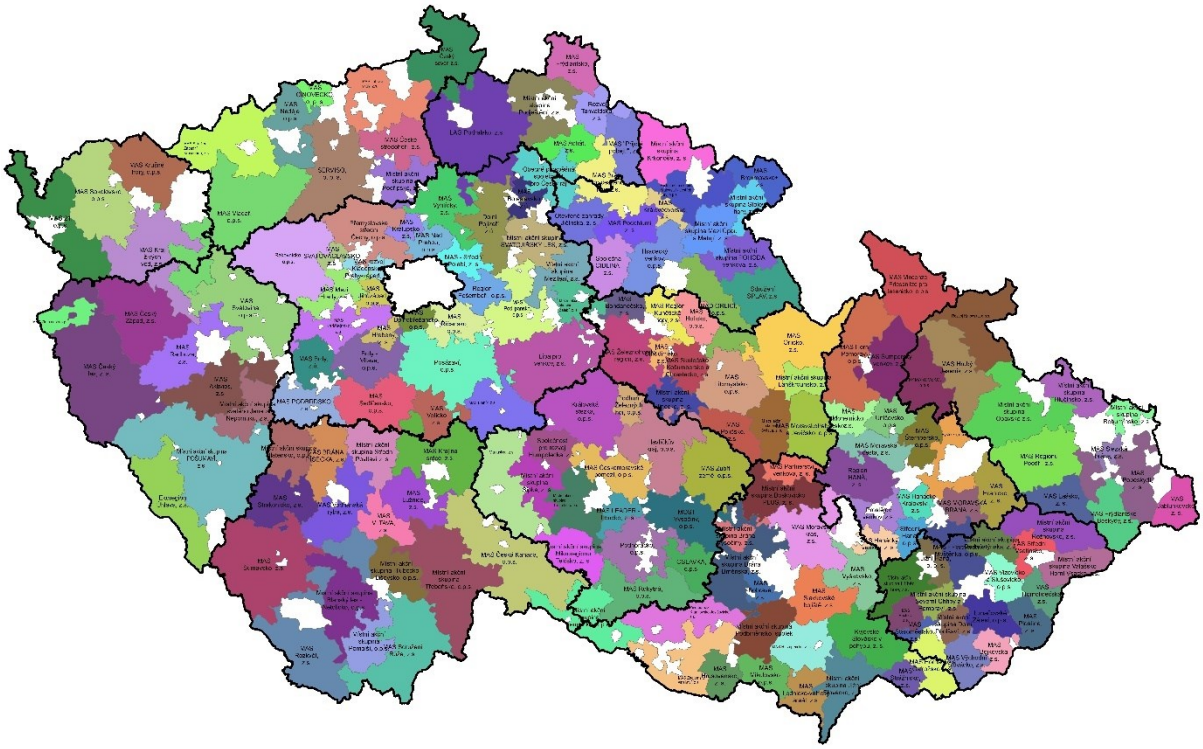

Zdroj: MMR ČR

Obrázek 4.5: Vymezení Hospodářsky a sociálně ohrožených území v programovém období 2021-2027

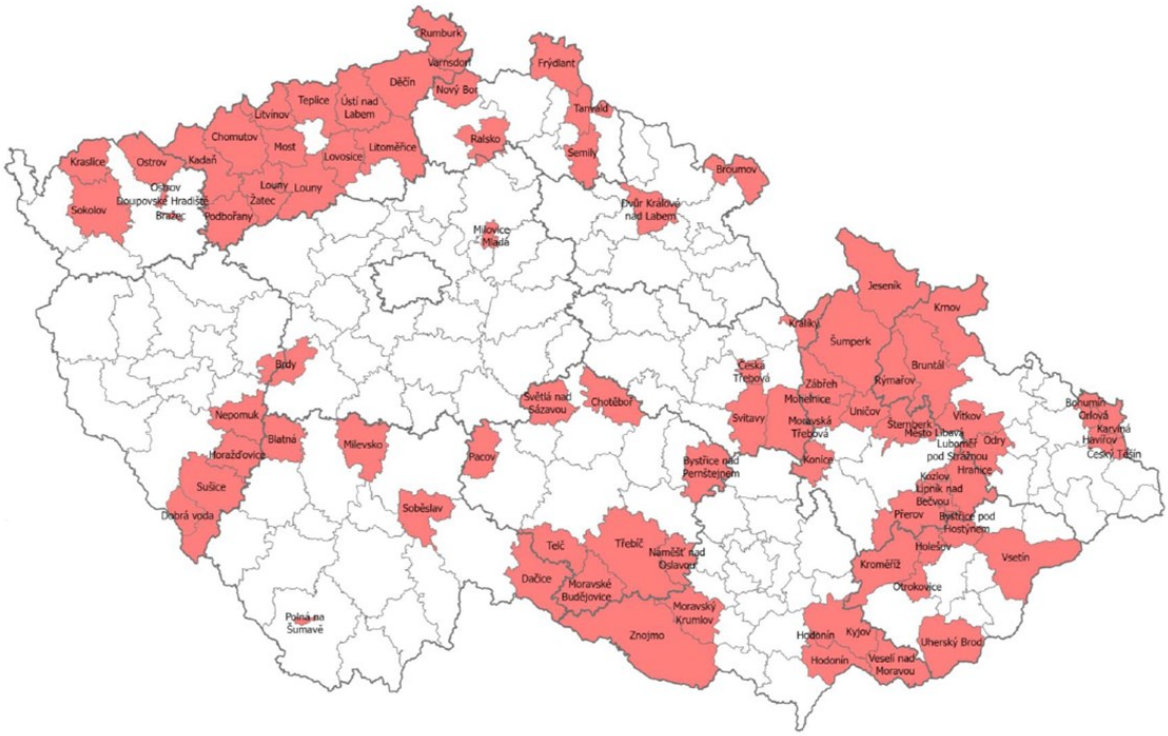

Zdroj: MMR ČR

Hodnocení je stejně jako v případě jednotek územní struktury provedeno za **souhrn a rovněž podle jednotlivých specifických cílů IROP v oblasti vzdělávání** (specifický cíl SC 2.4 „Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení“ a to včetně rozdělení na individuální výzvy a integrované výzvy (ITI a IPRÚ) a SC 4.1 CLLD). Analýza o hodnocení se primárně zaměřuje na **celkové způsobilé výdaje v územních celcích** a doprovodně na **počet projektů**. Hodnocení finanční podpory je provedené na základě **absolutních hodnot finanční alokace** (celkových způsobilých výdajů - CZV) v územních celcích, **relativních hodnot v přepočtu na počet obyvatel** a potenciálně počet žáků škol (v případně poskytnutí dat ze strany MŠMT ČR) a **lokalizačního kvocientu**, který umožňuje porovnat nadprůměrnou/podprůměrnou intenzitu podpory v porovnání s průměrem Česka. Doprovodně je provedeno hodnocení na základě **průměrných CZV na projekt** (na základě počtu projektů v území vztažených k finanční alokaci) v územních celcích, a **lokalizačního kvocientu**, který umožňuje porovnat nadprůměrnou/podprůměrnou intenzitu podpory v porovnání s průměrem Česka.

Výstupy

- **Analýza a hodnocení** prezentované jako součást Vstupní a zejména Závěrečné zprávy, a to včetně tabulkových přehledů a tematických map, které dokumentují rozmístění investic IROP v územích vymezených SRR 21+.
- **Databáze a tabulkové přílohy** s datovými výsledky a výstupy.
- Online **webová interaktivní mapová a datová aplikace** prezentující rozmístění investic IROP do vzdělávací infrastruktury v územích vymezených SRR 21+.

4.2 Výchozí nastavení hodnocení

Základní popis rozmístění investic IROP bylo provedeno pro:

- Metropolitní oblasti a aglomerace (ITI, v předchozím období ITI a IPRÚ)
- Místní akční skupiny (CLLD)
- Regionální centra (RC)
- Hospodářsky a sociálně ohrožená území (HSOÚ)
- Strukturálně postižené kraje (SPK)

Hodnocení zahrnuje následující **indikátory**:

- Celkové způsobilé výdaje IROP (CZV)
- Celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB)
- LQ lokalizační kvocient pro celkové způsobilé výdaje na obyvatele v územní jednotce (LQ CZV / OB)
- Počet projektů (PP)
- Průměrný objem CZV na projekt (CZV/P)
- LQ lokalizační kvocient (nadprůměrný/podprůměrný výskyt) pro celkové způsobilé výdaje na projekt (LQ CZV/P)

Hodnocení oblastí vzdělávání IROP bylo **členěno za specifické cíle**, a to SC 2.4 a 4.1 ve struktuře, v níž jsou data prezentována v tabulkách v technické zprávě:

- 2.4 a 4.1 IROP celkem
- 2.4 IROP individuální projekty a integrované projekty ITI a IPRÚ celkem
- 2.4 IROP individuální projekty
- 2.4 IROP integrované projekty ITI a IPRÚ
- 4.1 IROP integrované projekty CLLD

Pro prezentace a mapové aplikace je využita **dvoustupňová hierarchii členění cílů**:

- 2.4 a 4.1 IROP celkem
    - 2.4 IROP individuální projekty
    - 2.4 IROP integrované projekty ITI a IPRÚ
    - 4.1 IROP integrované projekty CLLD

Podrobné **výsledky analýz** jsou ve formě databáze dostupné jako **součást Technické zprávy**.

4.3 Regionální a územní rozmístění investic IROP do vzdělávací infrastruktury s ohledem na územní celky a typy vymezené SRR 21+

Souhrnné výsledky hodnocení ukazují, že **celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) ve strukturálně postižených (uhelných) krajích a rovněž v hospodářsky a sociálně ohrožených územích nedosahovaly celorepublikového průměru** (Tabulka 4.1). V případě strukturálně postižených krajů to bylo dokonce **necelých 80 % národního průměru** a necelé 3/4 úrovně intenzity podporu na obyvatele v ostatních krajích Česka. V hospodářsky a sociálně ohrožených územích pak **91 % národního průměru**.

Z kategorií území adresovaných SRR 21+ vykazují výrazně **vyšší intenzitu podpory na obyvatele regionální centra,** a to o **6 % nad průměrem Česka**. Ostatní obce, které do kategorie center nepatří, vykazují hodnoty v úrovni 96 % českého průměru. Průměru Česka odpovídají CZV na obyvatele za všechny území **Místních akčních skupin**, jež jsou předmětem **CLLD**.

Nižší, než celostátní průměr, byla rovněž podpora investic v oblasti vzdělávání **v metropolitních oblastech a aglomeracích** (Tabulka 4.1). Vzhledem k dynamice koncentrace obyvatel do metropolitních oblastí a významných aglomerací a neutuchající dynamice suburbanizačního procesu, který vytváří značný tlak na kapacity školských zařízení, je takové zjištění do určité míry překvapivé. **V oblastech s horšími parametry kapacity mateřských a základních škol by bylo možné očekávat vyšší využití možnosti podpory ze strany IROP.**

Tabulka 4.1: Rozdíly v intenzitě podpory IROP pro území, jež jsou předmětem SRR 21+

	Celkové způsobilé výdaje (CZV)	Celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB)	Lokalizační kvocient (LQ CZV/OB)
Strukturálně postižené kraje	5 410 319 035	2 357	0,79
Ostatní kraje bez Prahy	22 745 331 672	3 170	1,07
HSOÚ	7 326 287 292	2 698	0,91
Ostatní obce bez Prahy	20 829 363 414	3 084	1,04
Regionální centra	12 262 071 192	3 138	1,06
Ostatní obce	15 893 579 515	2 857	0,96
Metropolitní oblasti a aglomerace	14 636 097 941	2 893	0,97
Ostatní obce nemetropolitní	13 519 552 766	3 065	1,03
MAS / CLLD	19 394 328 189	2 965	1,00
Ostatní obce a města	8 761 322 518	2 991	1,01

Poznámky: Metropolitní oblasti a aglomerace nezahrnují hl. m. Prahu; LQ lokalizační kvocient: celkové způsobilé výdaje na obyvatele v územní jednotce ve vztahu k průměru za Česko (bez Prahy)

4.4 Metropolitní oblasti a aglomerace a podpora v rámci ITI

Na podporu rozvoje infrastruktury pro vzdělávání v rámci ITI a IPRÚ byly zaměřené specifické výzvy v rámci SC 2.4 **„Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení“**. Celkové způsobilé výdaje projektů podpořených v rámci těchto integrovaných výzev pro ITI a IPRÚ představovaly **20 %** z celkových CZV za SC 2.4 a 4.1 (vzdělávání) celkem. Celkový objem CZV všech projektů realizovaných v územích ITI (v aktuálním vymezení) v rámci obou SC 2.4 a 4.1 byl ve výši 14 636 mil. Kč, což představovalo **52 % z celkového objemu CZV** projektů IROP pro posílení vzdělávací infrastruktury. Projekty uskutečněné v rámci integrovaných výzev pro **Specifický cíl SC 2.4 (pro ITI a IPRÚ) se podílely na CZV v těchto územích menší částí 37,1 %**. V rámci území ITI, jež zahrnují i území spadající do CLLD byly realizovány rovněž projekty v rámci integrovaných projektů cíle SC 4.1 („Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu“) pro CLLD **6 %**. Největší objem CZV nicméně připadal na individuální projekty cíle SC 2.4, jejichž podíl na CZV byl s **56,9 %** většinový[15].

Mezi jednotlivými metropolitními oblastmi a aglomeracemi existují **mimořádně velké rozdíly v CZV připadajících na jednoho obyvatele[16]** (Tabulka 4.2, Obrázek 4.6). Mezi Liberecko-jabloneckou aglomerací a Jihlavskou aglomerací je rozdíl **více než trojnásobný**. Hodnoty CZV na obyvatele v **Brněnské a Ostravské metropolitní oblasti** se pohybují **pod průměrem** za všechny metropolitní oblasti a aglomerace. V případě **Pražské metropolitní oblasti** jsou hodnoty **těsně nad průměrem.** Vzhledem k intenzitě suburbanizačního procesu v suburbiích kolem největších měst Prahy, Brna a Ostravy, a z toho vyplývajícího tlaku na kapacity mateřských a základních škol, jsou tyto hodnoty **překvapivé**.

Metropolitní oblasti a aglomerace se mezi sebou **liší také s ohledem na zastoupení projektů realizovaných v rámci integrovaných** respektive **individuálních výzev** (Tabulka 4.3). V případě čtyř regionů (Mladoboleslavská aglomerace, Plzeňská aglomerace, Hradecko-pardubická aglomerace, Liberecko-jablonecká aglomerace) se na CZV nejvíce podílely **integrované projekty** v rámci SC 2.4 a v případě Karlovarské aglomerace převažovaly integrované projekty SC 2.4 a SC 4.1 nad individuálními projekty SC 2.4. U ostatních metropolitní oblastí a aglomerací se na CZV z největší míry podílely **individuální projekty** SC 2.4.

Značné rozdíly mezi metropolitními oblastmi a aglomeracemi se týkají **CZV na obyvatele za integrované projekty SC 2.4 (ITI a IPRÚ)**. Zatímco se v případě Liberecko-jablonecké aglomerace, Hradecko-pardubické aglomerace, Mladoboleslavské aglomerace, Olomoucké aglomerace a Českobudějovické aglomerace pohybují nad úrovní 1500 Kč na obyvatele, v případě Ústecko-chomutovské aglomerace, Pražské metropolitní oblasti a Jihlavské aglomerace byly CZV na obyvatele pod 500 Kč na obyvatele. **Rozdíl** mezi Liberecko-jabloneckou aglomerací a Jihlavskou aglomerací v CZV na obyvatele je **téměř sedminásobný** (v tomto případě jde jen o integrované projekty a zahrnuty nejsou výdaje za individuální projekty realizované v rámci území ITI[17].

[15] Podrobná analytická data (tabulky) jsou součástí Technické přílohy.

[16] Jde o celkové hodnoty CZV za individuální i integrované projekty SC 2.4 a 4.1.

[17] V tomto případě jde jen o CZV za integrované projekty a zahrnuty nejsou výdaje za individuální projekty realizované v rámci území ITI.

Tabulka 4.2: Rozdíly v intenzitě podpory IROP pro území metropolitních oblastí a aglomerací

Název	Počet obyvatel k 31. 12. 2022 (OB)	Celkové způsobilé výdaje (CZV) v mil. Kč	Celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB)
Liberecko-jablonecká aglomerace	225 507	1 107	4 912
Českobudějovická aglomerace	178 306	736	4 133
Olomoucká aglomerace	399 734	1 627	4 071
Hradecko-pardubická aglomerace	348 885	1 381	3 961
Zlínská aglomerace	130 154	484	3 721
Mladoboleslavská aglomerace	105 154	336	3 197
Brněnská metropolitní oblast	721 999	1 856	2 571
Ostravská metropolitní oblast	970 089	2 429	2 504
Karlovarská aglomerace	138 095	276	1 999
Ústecko-chomutovská aglomerace	554 493	1 092	1 970
Plzeňská aglomerace	323 184	583	1 804
Jihlavská aglomerace	96 261	139	1 445
Pražská metropolitní oblast	2 225 439	2 586	1 162
PMO bez Prahy	868 113	2 586	2 979
Území mimo MO/A	4 410 229	13 519	3 065
Metropolitní oblasti a aglomerace (celkem)	5 059 974	14 636	2 893
Celkem Česko bez Prahy	9 470 203	28 155	2 973

Poznámka: PMO – Pražská metropolitní oblast, MO/A - Metropolitní oblasti a aglomerace

Obrázek 4.6: Podpora IROP pro území metropolitních oblastí a aglomerací

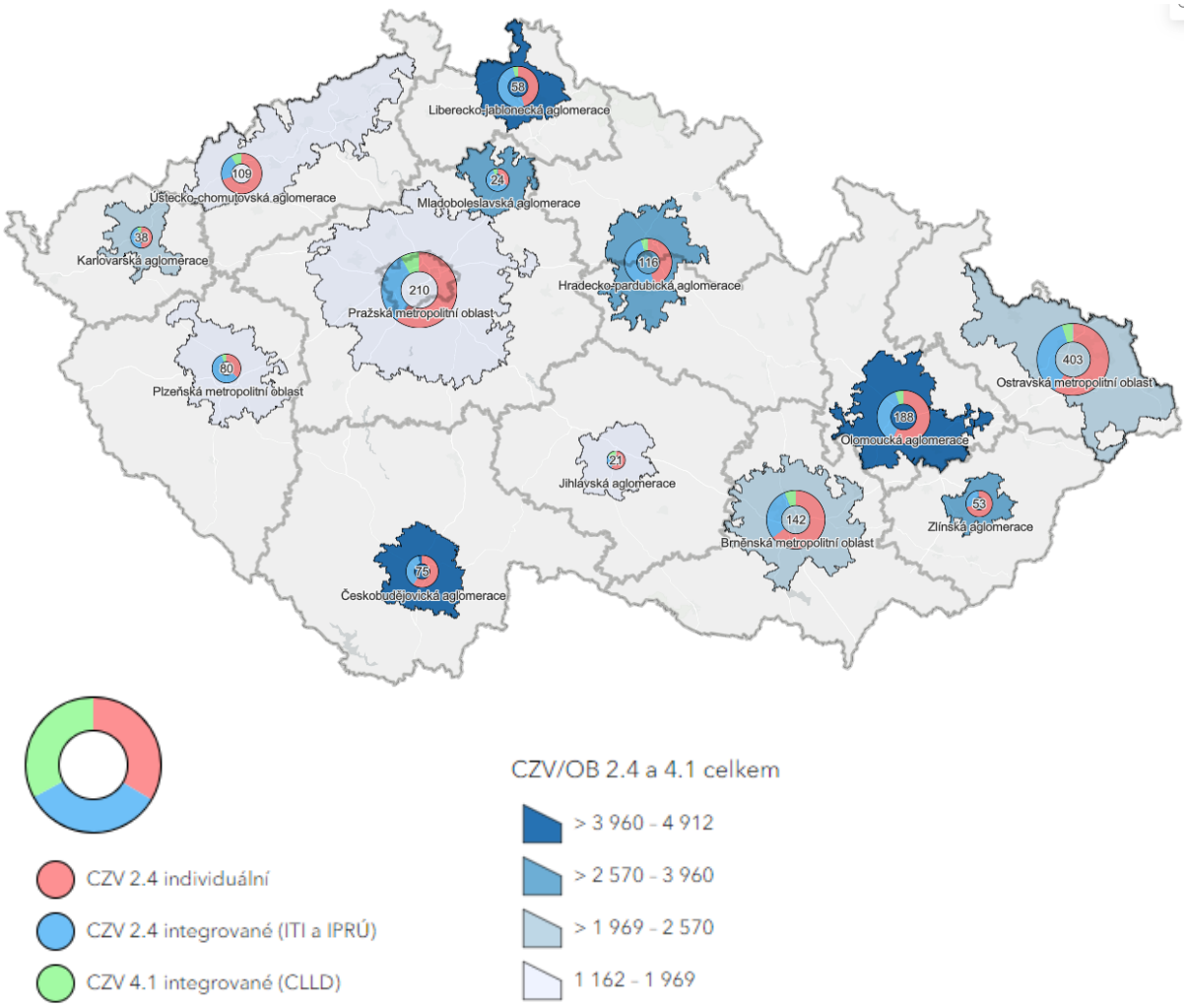

Tabulka 4.3: Území ITI: celkové způsobilé výdaje podle specifických cílů IROP

ITI	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 2.4 individ.	CZV 2.4 (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1 (CLLD)	Integr. celkem	CZV 2.4 individ.	CZV 2.4 (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1 (CLLD)	Integr. celkem
Brněnská metropolitní oblast	1 856	1 198	544	114	658	64,6%	29,3%	6,1%	35,4%
Českobudějovická aglomerace	737	439	269	29	298	59,6%	36,5%	3,9%	40,4%
Hradecko-pardubická aglomerace	1 382	634	679	69	747	45,9%	49,1%	5,0%	54,1%
Jihlavská aglomerace	139	82	35	22	57	58,8%	25,2%	16,1%	41,2%
Karlovarská aglomerace	276	137	121	18	139	49,5%	43,9%	6,5%	50,5%
Liberecko-jablonecká aglomerace	1 108	498	564	46	610	45,0%	50,9%	4,1%	55,0%
Mladoboleslavská aglomerace	336	111	202	23	225	33,1%	60,0%	6,9%	66,9%
Olomoucká aglomerace	1 627	938	608	82	690	57,6%	37,3%	5,0%	42,4%
Ostravská metropolitní oblast	2 429	1 422	888	120	1 007	58,5%	36,5%	4,9%	41,5%
Plzeňská metropolitní oblast	583	209	341	33	374	35,8%	58,5%	5,7%	64,2%
Pražská metropolitní oblast	2 586	1 556	820	210	1 030	60,2%	31,7%	8,1%	39,8%
Ústecko-chomutovská aglomerace	1 092	765	233	94	327	70,0%	21,3%	8,6%	30,0%
Zlínská aglomerace	484	343	128	13	141	70,8%	26,4%	2,8%	29,2%
Metropolitní oblasti a aglomerace bez Prahy	14 636	8 331	5 431	873	6 305	56,9%	37,1%	6,0%	43,1%

Poznámka: CZV v mil. Kč

Tabulka 4.4: Území ITI: celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) a lokalizační kvocient (LQ) podle specifických cílů IROP; pořadí podle integrovaných projektů ITI a IPRÚ

ITI	OB 2022	CZV 2.4 a 4.1 celkem / OB	CZV 2.4 individ. / OB	CZV 2.4 (ITI a IPRÚ) / OB	CZV 4.1 (CLLD) / OB	LQ CZV 2.4 a 4.1 celkem	LQ CZV 2.4 individ.	LQ CZV 2.4 (ITI a IPRÚ)	LQ CZV 4.1 (CLLD)
Liberecko-jablonecká aglomerace	225 507	4 912	2 209	2 501	203	1,65	1,06	4,20	0,70
Hradecko-pardubická aglomerace	348 885	3 961	1 818	1 945	197	1,33	0,87	3,26	0,68
Mladoboleslavská aglomerace	105 154	3 197	1 058	1 919	221	1,08	0,51	3,22	0,76
Olomoucká aglomerace	399 734	4 071	2 346	1 520	205	1,37	1,12	2,55	0,71
Českobudějovická aglomerace	178 306	4 133	2 463	1 508	162	1,39	1,18	2,53	0,56
Plzeňská metropolitní oblast	323 184	1 804	646	1 056	102	0,61	0,31	1,77	0,35
Zlínská aglomerace	130 154	3 721	2 635	983	103	1,25	1,26	1,65	0,36
Ostravská metropolitní oblast	970 089	2 504	1 466	915	123	0,84	0,70	1,54	0,42
Karlovarská aglomerace	138 095	1 999	990	878	131	0,67	0,47	1,47	0,45
Brněnská metropolitní oblast	721 999	2 571	1 660	753	158	0,86	0,80	1,26	0,55
Ústecko-chomutovská aglomerace	554 493	1 970	1 379	420	170	0,66	0,66	0,70	0,59
Pražská metropolitní oblast	2 225 439	1 162	699	369	94	0,39	0,33	0,62	0,33
Jihlavská aglomerace	96 261	1 445	850	364	232	0,49	0,41	0,61	0,80
Metropolitní oblasti a aglomerace bez Prahy	5 059 974	2 893	1 647	1 073	173	0,97	0,79	1,80	0,60

Poznámka: CZV v mil. Kč

4.5 Území místních akčních skupin a podpora CLLD

Na CLLD byl specificky zaměřený cíl IROP **SC 4.1 „Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu“** a výzva č. 68 „**Zvyšování kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení – integrované projekty CLLD“**. Celkové způsobilé výdaje projektů uskutečněných v rámci SC 4.1, který byl specificky zaměřený na území MAS (integrované projekty CLLD), se podílely 9,8% na CZV za všechny realizované projekty IROP cílené na infrastrukturu vzdělávání.

Projekty podpořené v rámci specifického cíle **SC 4.1** se nicméně svými CZV ve výši 2 738 mil. Kč podílely na celkovém objemu CZV projektů infrastruktury vzdělávání v rámci území MAS jen **14,1 %, tj. velmi malou částí**. **Území MAS** totiž cekem absorbovaly 19 394 mil. Kč, tj. **68,9 % z celkového objemu CZV** projektů IROP (součet za oba specifické cíle 2.4 a 4.1). Území MAS byly totiž rovněž podpořené z **integrovaných projektů pro ITI a IPRÚ** v rámci SC 2.4 a to **9,7 %** z celkového objemu CZP do území MAS. Více než **tři čtvrtiny CZV v územích MAS pak připadaly** na projekty v rámci **individuálních výzev specifického cíle SC 2.4**.

Poměr mezi financováním podpory projektů infrastruktury pro vzdělávání na území MAS ze strany SC 4.1 a SC 2.4 se přitom značně lišil mezi jednotlivými MAS, a to od 100% financování v rámci SC 4.1 (Tabulka 4.5) až po 100% financování v rámci SC 2.4 (Tabulka 4.6). Tabulky 4.7 až 4.10 přibližují velkou různorodost v celkovém objemu CZV mezi MAS a zejména pak **mimořádnou nerovnoměrnost v CZV na obyvatele** (Obrázek 4.7), jak v případě CZV za oba SC 2.4 a 4.1, tak specificky za SC 4.1 cílený a omezený právě na CLLD[18].

[18] Podrobná analytická data (tabulky) jsou součástí Technické zprávy.

Tabulka 4.5: Místní akční skupiny s nejvyšším podílem CZV za SC 4.1 v porovnání s CZV celkem za SC 2.4 a 4.1

CLLD	Podíl CZV 4.1 na CZV celkem	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 4.1 integrované (CLLD)	CZV 2.4 a 4.1 celkem / OB	CZV 4.1 integrované (CLLD) / OB	LQ CZV 2.4 a 4.1 celkem	LQ CZV 4.1 integrované (CLLD)
Místní akční skupina svatého Jana z Nepomuku, z.s.	100,0%	13 328 749	13 328 749	1 025	1 025	0,34	3,53
Místní akční skupina SVATOJIŘSKÝ LES, z.s.	100,0%	12 558 668	12 558 668	575	575	0,19	1,98
Místní akční skupina Království - Jestřebí hory, o.p.s.	100,0%	11 216 455	11 216 455	446	446	0,15	1,54
MAS Voticko z.s.	100,0%	8 608 891	8 608 891	726	726	0,24	2,50
Jižní Haná o. p. s.	100,0%	5 865 468	5 865 468	313	313	0,11	1,08
Místní akční skupina Dolní Poolšaví, z.s.	100,0%	1 156 960	1 156 960	76	76	0,03	0,26
Rozvoj Krnovska o.p.s.	63,4%	31 941 562	20 265 647	811	514	0,27	1,77
Místní akční skupina Brána Vysočiny, z.s.	58,4%	18 947 483	11 060 759	1 163	679	0,39	2,34
MAS CÍNOVECKO o. p. s.	57,0%	17 872 404	10 193 364	900	514	0,30	1,77
Místní akční skupina Zálabí, z. s.	55,0%	20 426 715	11 236 913	1 144	630	0,38	2,17
Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.	48,9%	35 787 148	17 487 249	837	409	0,28	1,41
Místní akční skupina Hlinecko, z. s.	48,1%	22 145 771	10 653 197	1 161	558	0,39	1,93
Rozvoj Tanvaldska z.s.	42,8%	30 197 859	12 916 593	1 167	499	0,39	1,72
Místní akční skupina Střední Povltaví z. s.	41,6%	29 141 232	12 123 603	1 602	667	0,54	2,30
MAS VLTAVA, z.s.	41,4%	32 682 830	13 531 639	2 323	962	0,78	3,32
Místní akční skupina Třešťsko, o.p.s.	40,2%	32 234 543	12 958 002	1 508	606	0,51	2,09
MAS Sdružení Západní Krušnohoří, z.s.	39,2%	64 165 993	25 135 396	1 152	451	0,39	1,56
MAS Rozkvět, z.s.	39,0%	58 414 253	22 807 606	2 244	876	0,75	3,02
MAS Vladař o.p.s.	38,6%	161 561 557	62 418 318	2 067	799	0,70	2,75
MAS Horňácko a Ostrožsko z.s.	37,7%	53 981 227	20 368 835	1 313	495	0,44	1,71
MAS Vyhlídky,z.s.	37,4%	81 562 428	30 475 016	1 710	639	0,58	2,20
MAS Moravskotřebovsko a Jevíčsko o.p.s.	36,7%	40 673 806	14 941 122	1 567	576	0,53	1,99
SERVISO, o. p. s.	36,6%	81 411 208	29 786 677	1 072	392	0,36	1,35
MAS Sdružení Růže z.s.	36,5%	53 579 127	19 575 997	1 594	582	0,54	2,01
MAS BRÁNA PÍSECKA z.s.	36,5%	10 408 374	3 798 239	898	328	0,30	1,13
MAS Sokolovsko o.p.s.	36,3%	78 092 867	28 352 722	898	326	0,30	1,12
MAS Lednicko-valtický areál, z.s.	35,8%	68 783 137	24 615 022	1 625	582	0,55	2,01
MAS Bohdanečsko, z. s.	35,0%	12 531 805	4 381 944	827	289	0,28	1,00
MAS Vyškovsko, z.s.	33,9%	63 463 999	21 528 654	1 318	447	0,44	1,54
Rakovnicko o. p. s.	33,9%	129 493 962	43 903 735	2 310	783	0,78	2,70
MAS Hornolidečska, z.s.	33,9%	10 857 138	3 675 553	903	306	0,30	1,05
Střední Haná, o.p.s.	32,9%	11 366 002	3 736 411	743	244	0,25	0,84
MAS Kraj živých vod, z.s.	32,7%	39 796 015	13 025 512	1 978	647	0,67	2,23
NAD ORLICÍ, o.p.s.	32,6%	106 204 707	34 657 260	2 038	665	0,69	2,29
LAG Podralsko z. s.	31,2%	172 532 629	53 761 006	2 366	737	0,80	2,54
MAS Znojemské vinařství, z.s.	30,8%	53 235 998	16 408 793	1 465	452	0,49	1,56
MAS Bojkovska, z.s.	30,4%	24 558 994	7 463 174	2 040	620	0,69	2,14
CLLD (MAS)	14,1%	19 394 328 189	2 738 018 492	2 965	419	1,00	1,44

Tabulka 4.6: Místní akční skupiny s nejnižším podílem CZV za SC 4.1 v porovnání s CZV celkem za SC 2.4 a 4.1

CLLD	Podíl CZV 4.1 na CZV celkem	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 4.1 integrované (CLLD)	CZV 2.4 a 4.1 celkem / OB	CZV 4.1 integrované (CLLD) / OB	LQ CZV 2.4 a 4.1 celkem	LQ CZV 4.1 integrované (CLLD)
Místní akční skupina Mezilesí, z.s.	6,6%	112 552 824	7 481 639	3 259	217	1,10	0,75
MAS rozvoj Kladenska a Prahy-západ, z.s.	6,6%	88 824 821	5 901 891	3 120	207	1,05	0,72
Místní akční skupina Rožnovsko, z.s.	6,5%	289 875 975	18 857 634	3 847	250	1,29	0,86
MAS Šternbersko o.p.s.	6,5%	213 188 910	13 797 782	7 127	461	2,40	1,59
Místní akční skupina Blanský les - Netolicko o.p.s.	6,5%	223 105 721	14 391 102	4 546	293	1,53	1,01
Královská stezka o.p.s.	6,2%	266 800 055	16 559 210	4 531	281	1,52	0,97
Brdy - Vltava o.p.s.	5,9%	96 832 871	5 674 947	3 058	179	1,03	0,62
MAS Královédvorsko, z. s.	5,6%	168 272 301	9 473 684	8 096	456	2,72	1,57
Otevřené zahrady Jičínska z. s.	5,6%	98 549 138	5 496 110	3 300	184	1,11	0,63
MAS Naděje o.p.s.	5,6%	170 114 001	9 472 370	2 960	165	1,00	0,57
Bystřička, o.p.s.	5,5%	61 196 103	3 352 286	2 745	150	0,92	0,52
MAS Region Kunětické hory, z.s.	5,4%	119 653 738	6 434 298	4 439	239	1,49	0,82
Živé pomezí Krumlovsko-Jevišovicko, z.s.	5,2%	67 140 296	3 500 000	2 805	146	0,94	0,50
Místní akční skupina Mikroregionu Telčsko, z. s.	5,2%	70 991 492	3 684 210	4 715	245	1,59	0,84
MAS Dolnobřežansko o.p.s.	5,1%	248 552 816	12 709 608	7 467	382	2,51	1,32
MAS SVATOVÁCLAVSKO, z.s.	5,0%	173 057 072	8 615 482	13 050	650	4,39	2,24
MAS Krajina srdce, z.s.	4,7%	109 032 222	5 117 479	3 067	144	1,03	0,50
MAS Lašsko, z. s.	4,6%	228 119 818	10 504 056	2 585	119	0,87	0,41
MAS Staroměstsko, z.s.	4,1%	155 135 262	6 316 494	12 015	489	4,04	1,69
MAS Mohelnicko, z.s.	3,8%	76 868 662	2 888 479	4 101	154	1,38	0,53
MOST Vysočiny, o.p.s.	3,5%	190 923 820	6 634 315	5 061	176	1,70	0,61
MAS Podchlumí, z. s.	3,4%	154 080 357	5 253 145	6 858	234	2,31	0,81
MAS Zlatá cesta, o.p.s.	3,3%	62 852 400	2 105 263	3 908	131	1,31	0,45
Společnost pro rozvoj Humpolecka, z.s.	3,3%	80 676 083	2 679 084	4 363	145	1,47	0,50
MAS Buchlov, z.s.	2,9%	86 052 622	2 511 829	6 819	199	2,29	0,69
MAS Mikulovsko o.p.s.	2,4%	62 725 806	1 500 000	3 102	74	1,04	0,26
MAS Jablunkovsko, z. s.	1,7%	224 608 075	3 785 079	6 463	109	2,17	0,38
Místní akční skupina Šipka, z. s.	1,3%	70 198 047	919 918	2 787	37	0,94	0,13
MAS Hanácký venkov, z. s.	0,0%	146 667 827	0	8 253	0	2,78	0,00
MAS POLIČSKO z.s.	0,0%	73 450 351	0	3 579	0	1,20	0,00
MAS MORAVSKÁ BRÁNA, z.s.	0,0%	54 095 616	0	2 480	0	0,83	0,00
MAS Uničovsko, o.p.s.	0,0%	44 284 330	0	2 009	0	0,68	0,00
MAS Hrušovansko, z. s.	0,0%	27 037 844	0	2 110	0	0,71	0,00
MAS Broumovsko+, z. s.	0,0%	6 227 364	0	398	0	0,13	0,00
Ekoregion Úhlava, z.s.	0,0%	5 537 568	0	393	0	0,13	0,00
MAS Hřebeny, z. s.	0,0%	3 231 744	0	258	0	0,09	0,00
CLLD (MAS)	14,1%	19 394 328 189	2 738 018 492	2 965	419	1,00	1,44

Obrázek 4.7: Podpora IROP pro území Místních akčních skupin

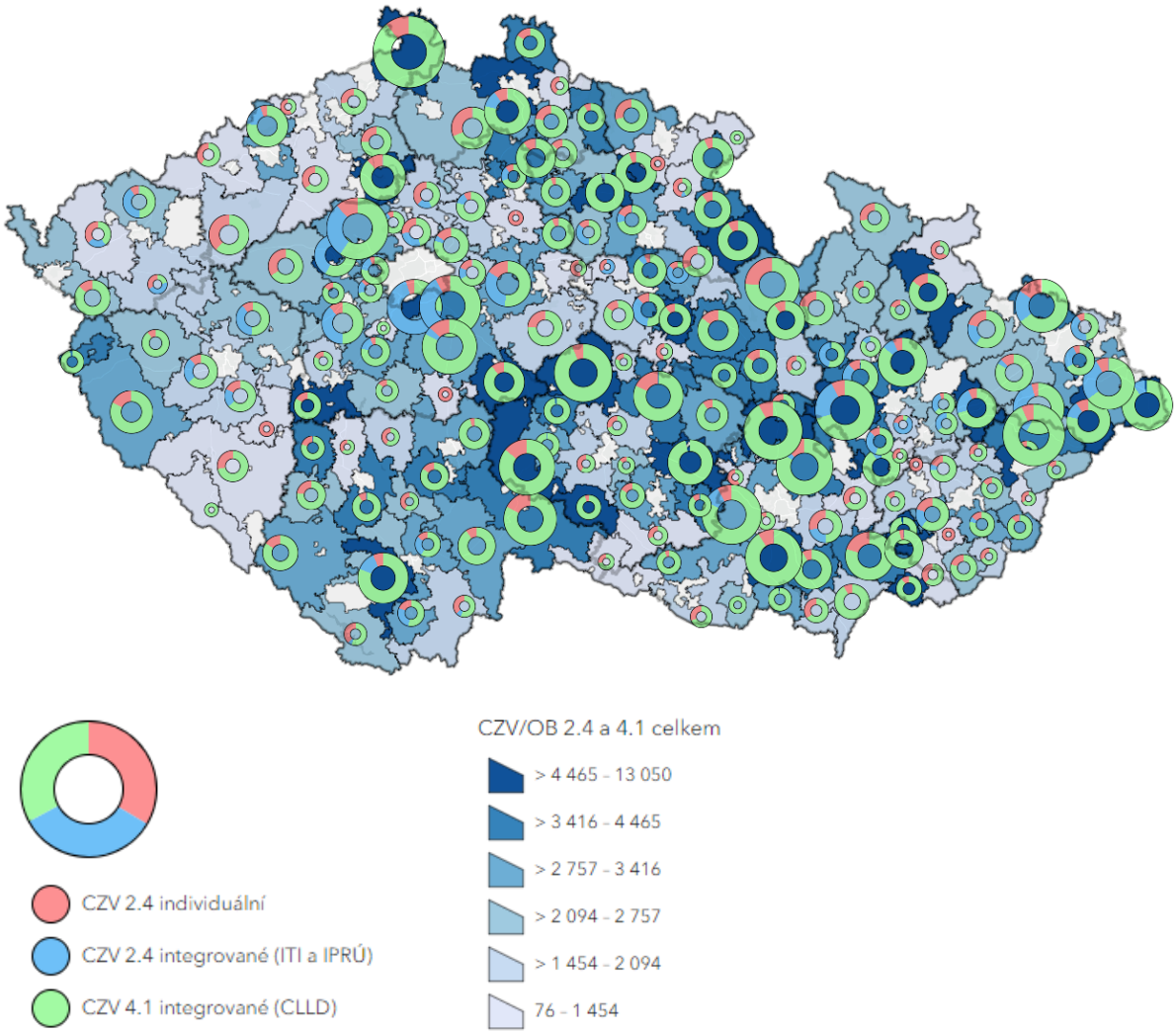

Tabulka 4.7: Místní akční skupiny s nejvyššími a nejnižšími CZV celkem za SC 2.4 a 4.1

CLLD	OB 2022	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 4.1 integrované (CLLD)	CZV 2.4 a 4.1 celkem / OB	CZV 4.1 integrované (CLLD) / OB	LQ CZV 2.4 a 4.1 celkem	LQ CZV 4.1 integrované (CLLD)
MAS Český sever, z.s.	71 318	347 078 739	37 766 282	4 867	530	1,64	1,83
MAS Rožnovsko, z.s.	75 358	289 875 975	18 857 634	3 847	250	1,29	0,86
Přemyslovské střední Čechy o.p.s.	94 267	288 727 192	33 545 030	3 063	356	1,03	1,23
MAS Říčansko o.p.s.	69 063	287 506 100	22 718 030	4 163	329	1,40	1,13
Region HANÁ, z. s.	41 787	278 988 130	20 871 590	6 676	499	2,25	1,72
Místní akční skupina Brána Brněnska, z.s.	87 318	275 603 228	21 387 126	3 156	245	1,06	0,84
Místní akční skupina Boskovicko PLUS, z. s.	40 076	270 524 864	22 020 184	6 750	549	2,27	1,90
Královská stezka o.p.s.	58 880	266 800 055	16 559 210	4 531	281	1,52	0,97
MAS Moravský kras z.s.	74 623	259 883 020	32 668 448	3 483	438	1,17	1,51
Místní akční skupina Podbrněnsko, spolek	47 952	259 140 581	23 503 900	5 404	490	1,82	1,69
Via rustica z.s.	29 399	254 538 792	36 038 696	8 658	1 226	2,91	4,23
MAS Dolnobřežansko o.p.s.	33 288	248 552 816	12 709 608	7 467	382	2,51	1,32
Posázaví o.p.s.	78 506	247 918 448	31 566 078	3 158	402	1,06	1,39
MAS ORLICKO, z.s.	86 248	245 930 659	60 199 887	2 851	698	0,96	2,41
MAS Hlučínsko z.s.	67 787	238 051 225	36 591 407	3 512	540	1,18	1,86
MAS Česká Kanada o.p.s.	56 457	237 793 639	41 116 436	4 212	728	1,42	2,51
MAS Pobeskydí, z. s.	72 117	231 177 957	18 374 004	3 206	255	1,08	0,88
MAS Lašsko, z. s.	88 239	228 119 818	10 504 056	2 585	119	0,87	0,41
MAS Jablunkovsko, z. s.	34 752	224 608 075	3 785 079	6 463	109	2,17	0,38
MAS Blanský les - Netolicko o.p.s.	49 076	223 105 721	14 391 102	4 546	293	1,53	1,01
Havlíčkův kraj, o.p.s.	59 165	220 042 058	39 490 361	3 719	667	1,25	2,30
MAS Šternbersko o.p.s.	29 912	213 188 910	13 797 782	7 127	461	2,40	1,59
Kyjovské Slovácko v pohybu, z. s.	61 644	210 822 669	42 666 219	3 420	692	1,15	2,39
MAS Jemnicko, o.p.s.	16 603	20 144 290	5 302 302	1 213	319	0,41	1,10
MAS Brána Vysočiny, z.s.	16 294	18 947 483	11 060 759	1 163	679	0,39	2,34
MAS CÍNOVECKO o. p. s.	19 849	17 872 404	10 193 364	900	514	0,30	1,77
MAS svatého Jana z Nepomuku, z.s.	13 009	13 328 749	13 328 749	1 025	1 025	0,34	3,53
Místní akční skupina SVATOJIŘSKÝ LES, z.s.	21 853	12 558 668	12 558 668	575	575	0,19	1,98
MAS Bohdanečsko, z. s.	15 159	12 531 805	4 381 944	827	289	0,28	1,00
Střední Haná, o.p.s.	15 306	11 366 002	3 736 411	743	244	0,25	0,84
MAS Království - Jestřebí hory, o.p.s.	25 129	11 216 455	11 216 455	446	446	0,15	1,54
MAS Hornolidečska, z.s.	12 024	10 857 138	3 675 553	903	306	0,30	1,05
MAS BRÁNA PÍSECKA z.s.	11 592	10 408 374	3 798 239	898	328	0,30	1,13
MAS Voticko z.s.	11 861	8 608 891	8 608 891	726	726	0,24	2,50
MAS Broumovsko+, z. s.	15 665	6 227 364	0	398	0	0,13	0,00
Jižní Haná o. p. s.	18 742	5 865 468	5 865 468	313	313	0,11	1,08
Ekoregion Úhlava, z.s.	14 102	5 537 568	0	393	0	0,13	0,00
MAS Hřebeny, z. s.	12 532	3 231 744	0	258	0	0,09	0,00
MAS Dolní Poolšaví, z.s.	15 135	1 156 960	1 156 960	76	76	0,03	0,26
CLLD (MAS)	6 540 557	19 394 328 189	2 738 018 492	2 965	419	1,00	1,44

Tabulka 4.8: Místní akční skupiny s nejvyššími a nejnižšími CZV za SC 4.1

CLLD	OB 2022	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 4.1 integrované (CLLD)	CZV 2.4 a 4.1 celkem / OB	CZV 4.1 integrované (CLLD) / OB	LQ CZV 2.4 a 4.1 celkem	LQ CZV 4.1 integrované (CLLD)
MAS Vladař o.p.s.	78 160	161 561 557	62 418 318	2 067	799	0,70	2,75
MAS ORLICKO, z.s.	86 248	245 930 659	60 199 887	2 851	698	0,96	2,41
LAG Podralsko z. s.	72 907	172 532 629	53 761 006	2 366	737	0,80	2,54
Rakovnicko o. p. s.	56 058	129 493 962	43 903 735	2 310	783	0,78	2,70
Kyjovské Slovácko v pohybu, z. s.	61 644	210 822 669	42 666 219	3 420	692	1,15	2,39
MAS Česká Kanada o.p.s.	56 457	237 793 639	41 116 436	4 212	728	1,42	2,51
Havlíčkův kraj, o.p.s.	59 165	220 042 058	39 490 361	3 719	667	1,25	2,30
MAS Český sever, z.s.	71 318	347 078 739	37 766 282	4 867	530	1,64	1,83
Místní akční skupina Hlučínsko z.s.	67 787	238 051 225	36 591 407	3 512	540	1,18	1,86
Via rustica z.s.	29 399	254 538 792	36 038 696	8 658	1 226	2,91	4,23
NAD ORLICÍ, o.p.s.	52 100	106 204 707	34 657 260	2 038	665	0,69	2,29
MAS Slavkovské bojiště, z.s.	70 168	119 599 742	33 991 965	1 704	484	0,57	1,67
Místní akční skupina Krkonoše, z. s.	38 595	118 025 110	33 769 247	3 058	875	1,03	3,02
Přemyslovské střední Čechy o.p.s.	94 267	288 727 192	33 545 030	3 063	356	1,03	1,23
MAS Moravský kras z.s.	74 623	259 883 020	32 668 448	3 483	438	1,17	1,51
Lípa pro venkov z.s.	74 147	132 705 636	31 738 192	1 790	428	0,60	1,48
Posázaví o.p.s.	78 506	247 918 448	31 566 078	3 158	402	1,06	1,39
MAS Podlipansko, o.p.s.	61 040	194 551 301	31 218 540	3 187	511	1,07	1,76
MAS Mohelnicko, z.s.	18 746	76 868 662	2 888 479	4 101	154	1,38	0,53
MAS Bobrava, z.s.	26 944	29 811 317	2 871 056	1 106	107	0,37	0,37
Společnost pro rozvoj Humpolecka, z.s.	18 492	80 676 083	2 679 084	4 363	145	1,47	0,50
MAS Buchlov, z.s.	12 619	86 052 622	2 511 829	6 819	199	2,29	0,69
MAS Zlatá cesta, o.p.s.	16 081	62 852 400	2 105 263	3 908	131	1,31	0,45
MAS Mikulovsko o.p.s.	20 222	62 725 806	1 500 000	3 102	74	1,04	0,26
Místní akční skupina Dolní Poolšaví, z.s.	15 135	1 156 960	1 156 960	76	76	0,03	0,26
Místní akční skupina Šipka, z. s.	25 190	70 198 047	919 918	2 787	37	0,94	0,13
MAS Hanácký venkov, z. s.	17 771	146 667 827	0	8 253	0	2,78	0,00
MAS POLIČSKO z.s.	20 525	73 450 351	0	3 579	0	1,20	0,00
MAS MORAVSKÁ BRÁNA, z.s.	21 817	54 095 616	0	2 480	0	0,83	0,00
MAS Uničovsko, o.p.s.	22 047	44 284 330	0	2 009	0	0,68	0,00
MAS Hrušovansko, z. s.	12 814	27 037 844	0	2 110	0	0,71	0,00
MAS Broumovsko+, z. s.	15 665	6 227 364	0	398	0	0,13	0,00
Ekoregion Úhlava, z.s.	14 102	5 537 568	0	393	0	0,13	0,00
MAS Hřebeny, z. s.	12 532	3 231 744	0	258	0	0,09	0,00
CLLD (MAS)	6 540 557	19 394 328 189	2 738 018 492	2 965	419	1,00	1,44

Tabulka 4.9: Místní akční skupiny s nejvyššími a nejnižšími CZV celkem za SC 2.4 a 4.1 na obyvatele

CLLD	OB 2022	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 4.1 integrované (CLLD)	CZV 2.4 a 4.1 celkem / OB	CZV 4.1 integrované (CLLD) / OB	LQ CZV 2.4 a 4.1 celkem	LQ CZV 4.1 integrované (CLLD)
MAS SVATOVÁCLAVSKO, z.s.	13 261	173 057 072	8 615 482	13 050	650	4,39	2,24
MAS Staroměstsko, z.s.	12 912	155 135 262	6 316 494	12 015	489	4,04	1,69
Via rustica z.s.	29 399	254 538 792	36 038 696	8 658	1 226	2,91	4,23
Místní akční skupina Lanškrounsko, z.s.	18 203	153 189 847	15 096 191	8 416	829	2,83	2,86
MAS Hanácký venkov, z. s.	17 771	146 667 827	0	8 253	0	2,78	0,00
MAS Královédvorsko, z. s.	20 784	168 272 301	9 473 684	8 096	456	2,72	1,57
MAS Dolnobřežansko o.p.s.	33 288	248 552 816	12 709 608	7 467	382	2,51	1,32
MAS Šternbersko o.p.s.	29 912	213 188 910	13 797 782	7 127	461	2,40	1,59
MAS Podchlumí, z. s.	22 468	154 080 357	5 253 145	6 858	234	2,31	0,81
MAS Buchlov, z.s.	12 619	86 052 622	2 511 829	6 819	199	2,29	0,69
Místní akční skupina Boskovicko PLUS, z. s.	40 076	270 524 864	22 020 184	6 750	549	2,27	1,90
Region HANÁ, z. s.	41 787	278 988 130	20 871 590	6 676	499	2,25	1,72
MAS Jablunkovsko, z. s.	34 752	224 608 075	3 785 079	6 463	109	2,17	0,38
MAS Blaník, z. s.	25 397	164 054 640	17 059 212	6 460	672	2,17	2,32
MAS Frýdlantsko - Beskydy z.s.	29 990	184 323 156	17 389 627	6 146	580	2,07	2,00
Místní akční skupina Podbrněnsko, spolek	47 952	259 140 581	23 503 900	5 404	490	1,82	1,69
MOST Vysočiny, o.p.s.	37 724	190 923 820	6 634 315	5 061	176	1,70	0,61
MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecko, z.s.	22 187	111 984 771	11 559 704	5 047	521	1,70	1,80
MAS Hornolidečska, z.s.	12 024	10 857 138	3 675 553	903	306	0,30	1,05
MAS CÍNOVECKO o. p. s.	19 849	17 872 404	10 193 364	900	514	0,30	1,77
MAS BRÁNA PÍSECKA z.s.	11 592	10 408 374	3 798 239	898	328	0,30	1,13
MAS Sokolovsko o.p.s.	86 992	78 092 867	28 352 722	898	326	0,30	1,12
Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.	42 768	35 787 148	17 487 249	837	409	0,28	1,41
MAS Bohdanečsko, z. s.	15 159	12 531 805	4 381 944	827	289	0,28	1,00
Rozvoj Krnovska o.p.s.	39 407	31 941 562	20 265 647	811	514	0,27	1,77
Střední Haná, o.p.s.	15 306	11 366 002	3 736 411	743	244	0,25	0,84
MAS Voticko z.s.	11 861	8 608 891	8 608 891	726	726	0,24	2,50
Místní akční skupina SVATOJIŘSKÝ LES, z.s.	21 853	12 558 668	12 558 668	575	575	0,19	1,98
Místní akční skupina Království - Jestřebí hory, o.p.s.	25 129	11 216 455	11 216 455	446	446	0,15	1,54
MAS Broumovsko+, z. s.	15 665	6 227 364	0	398	0	0,13	0,00
Ekoregion Úhlava, z.s.	14 102	5 537 568	0	393	0	0,13	0,00
Jižní Haná o. p. s.	18 742	5 865 468	5 865 468	313	313	0,11	1,08
MAS Hřebeny, z. s.	12 532	3 231 744	0	258	0	0,09	0,00
Místní akční skupina Dolní Poolšaví, z.s.	15 135	1 156 960	1 156 960	76	76	0,03	0,26
CLLD (MAS)	6 540 557	19 394 328 189	2 738 018 492	2 965	419	1,00	1,44

Tabulka 4.10: Místní akční skupiny s nejvyššími a nejnižšími CZV za SC 4.1 na obyvatele

CLLD	OB 2022	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 4.1 integrované (CLLD)	CZV 2.4 a 4.1 celkem / OB	CZV 4.1 integrované (CLLD) / OB	LQ CZV 2.4 a 4.1 celkem	LQ CZV 4.1 integrované (CLLD)
Via rustica z.s.	29 399	254 538 792	36 038 696	8 658	1 226	2,91	4,23
Místní akční skupina svatého Jana z Nepomuku, z.s.	13 009	13 328 749	13 328 749	1 025	1 025	0,34	3,53
MAS VLTAVA, z.s.	14 068	32 682 830	13 531 639	2 323	962	0,78	3,32
MAS Partnerství venkova, z. s.	17 799	65 405 540	15 805 765	3 675	888	1,24	3,06
MAS Rozkvět, z.s.	26 033	58 414 253	22 807 606	2 244	876	0,75	3,02
Místní akční skupina Krkonoše, z. s.	38 595	118 025 110	33 769 247	3 058	875	1,03	3,02
Místní akční skupina Lanškrounsko, z.s.	18 203	153 189 847	15 096 191	8 416	829	2,83	2,86
Místní akční skupina Blatensko, o.p.s.	16 174	65 512 360	13 007 659	4 050	804	1,36	2,77
MAS Vladař o.p.s.	78 160	161 561 557	62 418 318	2 067	799	0,70	2,75
Rakovnicko o. p. s.	56 058	129 493 962	43 903 735	2 310	783	0,78	2,70
MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s.	36 991	99 705 868	28 076 463	2 695	759	0,91	2,62
MAS PODBRDSKO, z.s.	18 237	85 547 367	13 646 860	4 691	748	1,58	2,58
LAG Podralsko z. s.	72 907	172 532 629	53 761 006	2 366	737	0,80	2,54
MAS Achát z.s.	35 157	117 228 189	25 778 126	3 334	733	1,12	2,53
MAS Česká Kanada o.p.s.	56 457	237 793 639	41 116 436	4 212	728	1,42	2,51
MAS Voticko z.s.	11 861	8 608 891	8 608 891	726	726	0,24	2,50
Místní akční skupina Dolní Poolšaví, z.s.	15 135	1 156 960	1 156 960	76	76	0,03	0,26
MAS Mikulovsko o.p.s.	20 222	62 725 806	1 500 000	3 102	74	1,04	0,26
Místní akční skupina Šipka, z. s.	25 190	70 198 047	919 918	2 787	37	0,94	0,13
MAS Hanácký venkov, z. s.	17 771	146 667 827	0	8 253	0	2,78	0,00
MAS POLIČSKO z.s.	20 525	73 450 351	0	3 579	0	1,20	0,00
MAS MORAVSKÁ BRÁNA, z.s.	21 817	54 095 616	0	2 480	0	0,83	0,00
MAS Uničovsko, o.p.s.	22 047	44 284 330	0	2 009	0	0,68	0,00
MAS Hrušovansko, z. s.	12 814	27 037 844	0	2 110	0	0,71	0,00
MAS Broumovsko+, z. s.	15 665	6 227 364	0	398	0	0,13	0,00
Ekoregion Úhlava, z.s.	14 102	5 537 568	0	393	0	0,13	0,00
MAS Hřebeny, z. s.	12 532	3 231 744	0	258	0	0,09	0,00
CLLD (MAS)	6 540 557	19 394 328 189	2 738 018 492	2 965	419	1,00	1,44

4.6 Regionální centra

Regionální centra (RC)[19] jsou jedinou kategorií území adresovaných SRR 21+, která vykazuje výrazně **vyšší intenzitu podpory na obyvatele** a to o 6 % nad průměrem Česka (viz Tabulka - lokalizační kvocient pro CZV za cíle 2.4 a 4.1 - LQ CZV 2.4 a 4.1). **Mezi jednotlivými kategoriemi regionálních center ale existují značné rozdíly** (Tabulky 4.11 a 4.12, Obrázek 4.8). **Vysoce nad průměrem ČR a to o 34 % je kategorie D středních center ostatních**. O 9 % nad průměrem je také **kategorie C středních center významných.** Obě kategorie **vyšších center významných (A)** a **vyšších center ostatních (B)** je pod průměrem Česka. Ostatní obce, které nejsou součástí kategorie regionálních center, vykazují hodnoty v úrovni 96 % českého průměru[20].

Kategorie center se mezi sebou **významně liší z hlediska CZV na obyvatele** podle zastoupení jednotlivých specifických cílů a individuálních, respektive integrovaných projektů. Výzva v rámci SC 4.1 se téměř netýkala regionálních center kategorií A a B (s výjimkou Olomouce a Kutné Hory, viz Tabulky 4.13 a 4.14). I v případě RC kategorií C a D (Tabulky 4.15 a 4.16), byly CZV na obyvatele ve SC 4.1 nižší než průměr ČR. V kategoriích regionálních center **C a D zcela dominovaly individuální projekty**. U nejvýznamnějších regionálních center kategorií **A a B**, měly v CZV mírně nadpoloviční a tím i vůči ČR výrazně **nadprůměrné zastoupení integrované projekty ITI a IPRÚ**.

Tabulka 4.11: Regionální centra: celkové způsobilé výdaje podle specifických cílů IROP

Regionální centra	OB 2022	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 2.4 individuální	CZV 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1 integrované (CLLD)	CZV 2.4 individuální	CZV 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1 integrované (CLLD)
A	1 722 328	5 049	2 442	2 601	5	48,4%	51,5%	0,1%
B	631 651	1 780	817	953	9	45,9%	53,6%	0,5%
C	1 027 499	3 331	2 800	327	203	84,1%	9,8%	6,1%
D	526 375	2 101	1 714	218	168	81,6%	10,4%	8,0%
Ostatní obce	5 562 350	15 893	11 991	1 542	2 360	75,4%	9,7%	14,8%
Regionální centra	3 907 853	12 262	7 774	4 102	385	63,4%	33,5%	3,1%
ČR bez Prahy	9 470 203	28 156	19 766	5 644	2 745	70,2%	20,0%	9,8%

Poznámka: CZV v mil. Kč

[19] Viz MMR ČR (2022) Centra osídlení České republiky. Vymezení vyšších a středních center a metodický postup pro vymezení nižších a malých center. 28 s. a aktualizované vydání MMR ČR (2024) Centra osídlení České republiky. Vymezení vyšších a středních center a metodický postup pro vymezení nižších a malých center. 2. vydání. 28 s. Vyšší centra významná (A): Praha, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Chomutov, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Olomouc, Zlín, Ostrava, Opava. Vyšší centra ostatní (B): Kladno, Mladá Boleslav, Kolín - Kutná Hora, Tábor, Cheb, Most, Teplice, Děčín, Jablonec nad Nisou, Prostějov, Přerov, Karviná, Frýdek-Místek. Střední centra významná (C): Benešov, Beroun, Mělník, Nymburk - Poděbrady, Příbram, Rakovník, Jindřichův Hradec, Písek, Strakonice, Klatovy, Sokolov, Kadaň - Klášterec nad Ohří, Litoměřice, Louny, Žatec, Česká Lípa, Náchod, Trutnov, Chrudim, Svitavy, Česká Třebová - Ústí nad Orlicí, Havlíčkův Brod, Třebíč, Žďár nad Sázavou, Blansko, Břeclav, Hodonín, Vyškov, Znojmo, Šumperk, Kroměříž, Uherské Hradiště, Valašské Meziříčí, Vsetín, Krnov, Kopřivnice - Příbor, Nový Jičín, Třinec, Havířov, Český Těšín. Střední centra ostatní (D): Slaný, Kralupy nad Vltavou, Neratovice, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Lysá nad Labem – Milovice, Říčany, Český Krumlov, Prachatice, Domažlice, Tachov, Aš, Mariánské Lázně, Ostrov, Litvínov, Rumburk – Varnsdorf, Turnov, Jičín, Rychnov nad Kněžnou, Dvůr Králové nad Labem, Vrchlabí, Vysoké Mýto – Choceň, Pelhřimov, Veselí nad Moravou, Jeseník, Hranice, Otrokovice, Uherský Brod, Rožnov pod Radhoštěm, Bruntál, Bohumín, Orlová.

[20] Podrobná analytická data (tabulky) jsou součástí Technické zprávy.

Tabulka 4.12: Regionální centra: celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) a lokalizační kvocient (LQ) podle specifických cílů IROP

Regionální centra	CZV 2.4 a 4.1 celkem / OB	CZV 2.4 individuální / OB	CZV 2.4 integrované (ITI a IPRÚ) / OB	CZV 4.1 integrované (CLLD) / OB	LQ CZV 2.4 a 4.1 celkem	LQ CZV 2.4 celkem	LQ CZV 2.4 individuální	LQ CZV 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	LQ CZV 4.1 integrované (CLLD)
A	2 932	1 418	1 511	3	0,99	1,09	0,68	2,53	0,01
B	2 818	1 294	1 510	15	0,95	1,04	0,62	2,53	0,05
C	3 242	2 726	319	198	1,09	1,13	1,31	0,54	0,68
D	3 992	3 256	415	320	1,34	1,37	1,56	0,70	1,10
Ostatní obce	2 857	2 156	277	424	0,96	0,91	1,03	0,47	1,46
Regionální centra	3 138	1 989	1 050	99	1,06	1,13	0,95	1,76	0,34
ČR bez Prahy	2 973	2 087	596	290	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Poznámka: CZV v mil. Kč

Obrázek 4.8: Podpora IROP pro regionální centra

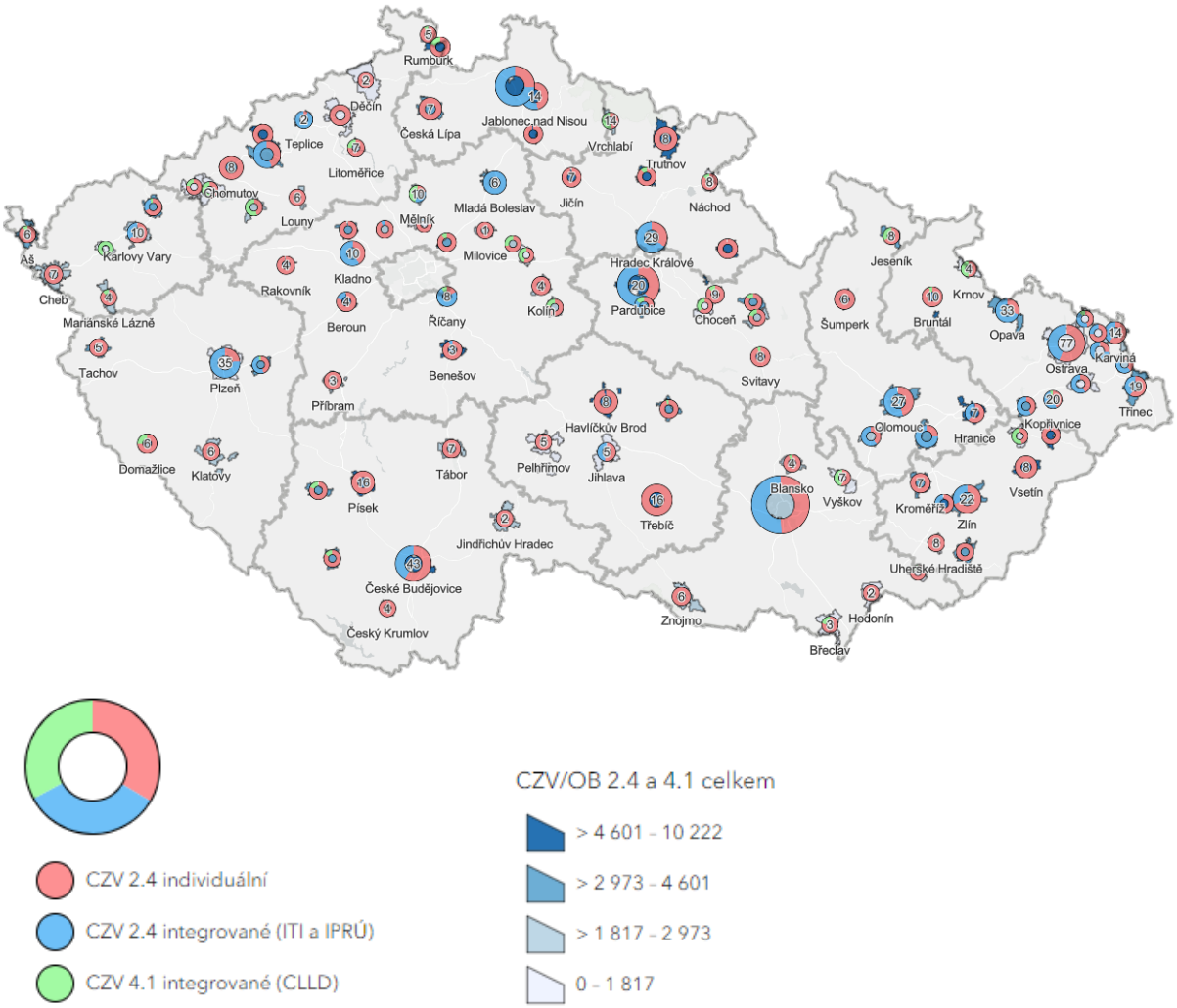

Tabulka 4.13: Regionální centra A: celkové způsobilé výdaje podle specifických cílů IROP

Regionální centra	OB 2022	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 2.4 individuální	CZV 2.4 (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1 (CLLD)	CZV 2.4 a 4.1 celkem / OB	CZV 2.4 individuální / OB	CZV 2.4 (ITI a IPRÚ) / OB	CZV 4.1 (CLLD) / OB
Praha	1 357 326	0	0	0	0	0	0	0	0
Brno	396 101	954	473	480	0	2 408	1 195	1 212	0
Ostrava	283 504	490	278	213	0	1 729	979	750	0
Plzeň	181 240	325	75	250	0	1 793	415	1 378	0
Liberec	107 389	542	143	398	0	5 043	1 336	3 706	0
Olomouc	101 825	330	150	176	5	3 244	1 472	1 724	48
České Budějovice	96 417	462	268	194	0	4 792	2 775	2 017	0
Hradec Králové	93 506	351	123	228	0	3 755	1 319	2 435	0
Pardubice	92 149	603	235	368	0	6 542	2 553	3 989	0
Ústí nad Labem	91 963	133	133	0	0	1 449	1 449	0	0
Zlín	74 191	291	201	90	0	3 919	2 704	1 215	0
Opava	55 512	189	58	132	0	3 413	1 041	2 371	0
Jihlava	52 548	75	40	35	0	1 424	758	666	0
Karlovy Vary	49 043	108	69	39	0	2 211	1 413	799	0
Chomutov	46 940	196	196	0	0	4 176	4 176	0	0

Poznámka: CZV v mil. Kč

Tabulka 4.14: Regionální centra B: celkové způsobilé výdaje podle specifických cílů IROP

Regionální centra	OB 2022	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 2.4 individuální	CZV 2.4 (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1 (CLLD)	CZV 2.4 a 4.1 celkem / OB	CZV 2.4 individuální / OB	CZV 2.4 (ITI a IPRÚ) / OB	CZV 4.1 (CLLD) / OB
Kladno	68 436	218	90	128	0	3 187	1 313	1 874	0
Most	63 856	270	119	150	0	4 223	1 867	2 356	0
Frýdek-Místek	54 188	87	36	51	0	1 605	670	935	0
Teplice	50 843	57	4	52	0	1 116	84	1 032	0
Karviná	50 172	149	87	62	0	2 973	1 739	1 234	0
Děčín	47 180	13	13	0	0	281	281	0	0
Jablonec nad Nisou	45 830	266	123	142	0	5 795	2 686	3 109	0
Mladá Boleslav	45 000	176	0	176	0	3 909	0	3 909	0
Prostějov	43 551	103	41	61	0	2 356	944	1 412	0
Přerov	41 634	174	43	130	0	4 168	1 039	3 129	0
Tábor	34 301	71	71	0	0	2 067	2 067	0	0
Kolín	33 289	77	77	0	0	2 312	2 312	0	0
Cheb	31 954	76	76	0	0	2 363	2 363	0	0
Kutná Hora	21 417	45	36	0	9	2 118	1 687	0	430

Poznámka: CZV v mil. Kč

Tabulka 4.15: Regionální centra C: celkové způsobilé výdaje podle specifických cílů IROP

Regionální centra	OB 2022	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 2.4 individuální	CZV 2.4 (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1 (CLLD)	CZV 2.4 a 4.1 celkem / OB	CZV 2.4 individuální / OB	CZV 2.4 (ITI a IPRÚ) / OB	CZV 4.1 (CLLD) / OB
Havířov	70 245	102	28	74	0	1 452	393	1 059	0
Česká Lípa	37 262	171	171	0	0	4 601	4 601	0	0
Třebíč	34 712	355	355	0	0	10 222	10 222	0	0
Třinec	34 306	137	80	57	0	3 986	2 327	1 659	0
Znojmo	34 146	75	75	0	0	2 194	2 194	0	0
Příbram	32 743	61	61	0	0	1 864	1 864	0	0
Písek	30 742	177	177	0	0	5 762	5 762	0	0
Trutnov	29 660	186	186	0	0	6 269	6 269	0	0
Kroměříž	28 185	105	105	0	0	3 714	3 714	0	0
Vsetín	25 393	159	159	0	0	6 262	6 262	0	0
Šumperk	25 061	116	116	0	0	4 633	4 633	0	0
Uherské Hradiště	24 812	39	39	0	0	1 570	1 570	0	0
Břeclav	24 544	32	24	0	7	1 285	995	0	290
Hodonín	23 805	21	21	0	0	870	870	0	0
Český Těšín	23 487	60	23	37	0	2 574	999	1 576	0
Chrudim	23 443	97	38	44	14	4 125	1 637	1 870	618
Havlíčkův Brod	23 398	199	195	0	4	8 485	8 325	0	160
Litoměřice	23 124	46	35	0	11	1 981	1 494	0	487
Nový Jičín	23 015	80	33	47	0	3 492	1 444	2 047	0
Krnov	22 848	12	6	0	6	516	264	0	252
Valašské Meziříčí	22 630	29	13	0	15	1 275	595	0	680
Strakonice	22 583	68	55	0	13	3 023	2 453	0	570
Klatovy	22 496	52	52	0	0	2 305	2 305	0	0
Sokolov	22 227	4	0	0	4	202	0	0	202
Kopřivnice	21 669	61	26	31	3	2 799	1 221	1 432	147
Jindřichův Hradec	20 828	40	40	0	0	1 908	1 908	0	0
Beroun	20 809	106	86	18	2	5 116	4 124	875	117
Žďár nad Sázavou	20 519	73	69	0	4	3 567	3 373	0	195
Vyškov	20 426	30	16	0	15	1 485	769	0	717
Mělník	20 202	40	8	13	18	1 968	409	655	904
Blansko	20 174	53	49	0	3	2 624	2 453	0	171
Náchod	19 936	30	26	0	4	1 527	1 314	0	214
Žatec	19 044	48	21	0	27	2 511	1 102	0	1 409
Kadaň	18 275	28	14	0	14	1 556	769	0	787
Louny	18 121	35	35	0	0	1 908	1 908	0	0
Benešov	16 875	96	89	6	0	5 664	5 303	360	0
Svitavy	16 186	101	96	0	5	6 267	5 949	0	318
Rakovník	15 574	67	65	0	2	4 322	4 194	0	127
Nymburk	15 424	30	21	0	9	1 926	1 352	0	574
Česká Třebová	15 203	32	25	0	7	2 114	1 670	0	444
Poděbrady	14 902	6	3	0	3	390	215	0	175
Klášterec nad Ohří	14 324	12	9	0	3	856	657	0	199
Ústí nad Orlicí	14 141	61	52	0	8	4 280	3 698	0	582

Poznámka: CZV v mil. Kč

Tabulka 4.16: Regionální centra D: celkové způsobilé výdaje podle specifických cílů IROP

Regionální centra	OB 2022	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 2.4 individuální	CZV 2.4 (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1 (CLLD)	CZV 2.4 a 4.1 celkem / OB	CZV 2.4 individuální / OB	CZV 2.4 (ITI a IPRÚ) / OB	CZV 4.1 (CLLD) / OB
Orlová	27 966	51	37	14	0	1 806	1 316	490	0
Litvínov	22 695	111	111	0	0	4 889	4 889	0	0
Bohumín	20 643	36	16	15	4	1 726	784	749	192
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	19 767	82	74	0	8	4 134	3 739	0	395
Kralupy nad Vltavou	18 770	52	48	4	0	2 771	2 549	222	0
Hranice	17 978	98	61	35	2	5 428	3 385	1 955	88
Otrokovice	17 634	87	62	23	3	4 945	3 499	1 293	153
Říčany	16 775	113	20	83	10	6 727	1 182	4 921	624
Slaný	16 557	58	55	0	2	3 473	3 336	0	137
Pelhřimov	16 423	30	29	0	1	1 817	1 761	0	56
Uherský Brod	16 410	54	54	0	0	3 279	3 279	0	0
Neratovice	16 220	18	14	4	0	1 106	849	257	0
Jičín	16 210	96	93	0	2	5 895	5 740	0	154
Rožnov pod Radhoštěm	16 205	83	81	0	1	5 097	5 009	0	87
Ostrov	15 894	57	39	15	3	3 586	2 427	940	220
Bruntál	15 415	114	107	0	7	7 407	6 964	0	442
Dvůr Králové nad Labem	15 348	80	71	0	9	5 226	4 655	0	571
Varnsdorf	14 837	108	86	0	22	7 283	5 803	0	1 480
Turnov	14 472	81	79	0	3	5 609	5 430	0	179
Rokycany	14 309	51	23	26	2	3 535	1 591	1 800	145
Tachov	13 800	61	61	0	0	4 402	4 402	0	0
Mariánské Lázně	13 766	31	27	0	4	2 227	1 952	0	275
Milovice	13 634	33	33	0	0	2 390	2 390	0	0
Český Krumlov	12 907	37	37	0	0	2 882	2 882	0	0
Aš	12 804	41	37	0	4	3 169	2 863	0	305
Vysoké Mýto	12 333	11	7	0	4	876	552	0	324
Vrchlabí	12 205	34	16	0	18	2 804	1 348	0	1 456
Prachatice	11 211	43	36	0	7	3 830	3 225	0	605
Rychnov nad Kněžnou	11 178	109	107	0	2	9 741	9 590	0	151
Domažlice	11 010	99	74	0	25	8 953	6 689	0	2 264
Rumburk	10 937	31	28	0	3	2 852	2 599	0	253
Jeseník	10 665	36	24	0	12	3 348	2 242	0	1 106
Veselí nad Moravou	10 642	12	10	0	2	1 126	893	0	233
Lysá nad Labem	10 047	0	0	0	0	0	0	0	0
Choceň	8 708	68	59	0	9	7 824	6 786	0	1 039

Poznámka: CZV v mil. Kč

4.7 Hospodářsky a sociálně ohrožená území

Celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) za oba specifické cíle 2.4 a 4.1 byly v hospodářsky a sociálně ohrožených územích na úrovni **91 % celorepublikového průměru**. Mezi jednotlivými územími zařazenými do HSOÚ jsou však **mimořádné rozdíly** (Obrázek 4.9). Všechny SO ORP s CZV / OB přesahujícími 2973 Kč (viz Tabulka 4.17) byly nad průměrem ČR, dva regiony dokonce více než trojnásobně. Mezi SO ORP zařazenými do HSOÚ jsou ale rovněž takové, kde CZV na obyvatele byly pouze **10 % (Bystřice pod Hostýnem) a 13 % (Broumov) národního průměru**.

Na CZV za oba SC 2.4 a 4.1 se v HSOÚ **dominantně podílely individuální projekty** SC 2.4 a to 77,0 %. Integrované projekty ITI a IPRÚ SC 2.4 měly podíl 10,5% a integrované projekty CLLD SC 4.1 potom 12,5% podíl. I zde však existují **značné regionální a územní rozdíly**. Např. na CZV v SO ORP Most a Teplice se dominantně podílely integrované projekty v rámci SC 2.4 (viz Tabulka 4.17).

Obrázek 4.9: Podpora IROP pro hospodářsky a sociálně ohrožená území

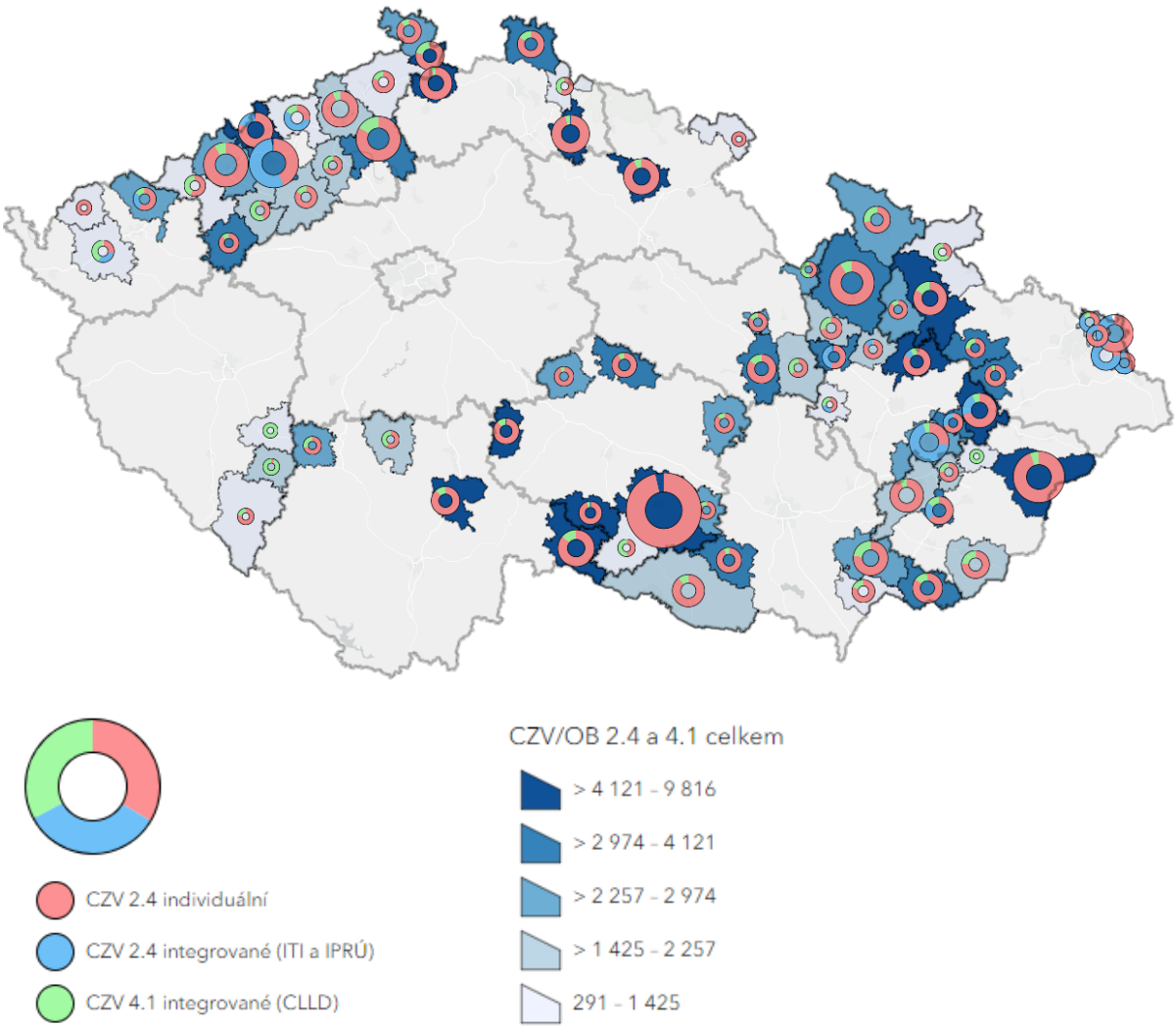

Tabulka 4.17: SO ORP zařazené mezi HSOÚ s nejvyššími a nejnižšími CZV za SC 2.4 a 4.1 celkem

SO ORP	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 2.4 individuální	CZV 2.4 (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1 (CLLD)	CZV 2.4 a 4.1 celkem / OB	CZV 2.4 individuální / OB	CZV 2.4 (ITI a IPRÚ) / OB	CZV 4.1 (CLLD) / OB
Pacov	93	81	0	12	9 816	8 586	0	1 231
Dačice	176	151	0	25	9 498	8 170	0	1 327
Semily	185	176	0	9	7 211	6 869	0	342
Třebíč	472	455	0	17	6 382	6 153	0	230
Dvůr Králové nad Labem	171	159	0	12	6 310	5 856	0	454
Varnsdorf	113	89	0	24	5 812	4 570	0	1 243
Nový Bor	146	139	0	7	5 555	5 291	0	264
Telč	71	67	0	4	5 442	5 160	0	282
Soběslav	113	99	0	14	5 035	4 424	0	611
Hranice	160	114	35	11	4 660	3 304	1 022	333
Litvínov	163	131	30	2	4 523	3 634	835	54
Šternberk	108	90	10	8	4 511	3 732	433	345
Vsetín	288	272	0	16	4 453	4 206	0	247
Bruntál	154	129	0	25	4 333	3 619	0	714
Frýdlant	102	85	0	17	4 121	3 441	0	680
Mohelnice	77	42	32	3	4 101	2 231	1 715	154
Litoměřice	237	197	0	40	4 044	3 370	0	675
Chotěboř	86	79	0	7	3 950	3 614	0	336
Brdy	80	69	1	9	3 898	3 381	73	444
Moravský Krumlov	88	82	0	6	3 855	3 593	0	262
Svitavy	120	101	0	18	3 853	3 265	0	588
Most	274	119	150	4	3 790	1 652	2 085	54
Vítkov	47	34	0	12	3 526	2 595	0	930
Šumperk	238	217	0	21	3 501	3 194	0	307
Odry	59	55	0	4	3 472	3 239	0	233
Veselí nad Moravou	126	107	0	19	3 414	2 890	0	524
Lipník nad Bečvou	49	34	15	0	3 246	2 261	985	0
Otrokovice	110	70	23	17	3 228	2 059	669	500
Podbořany	50	44	0	6	3 157	2 785	0	372
Sokolov	65	18	18	28	890	252	250	388
Teplice	96	27	52	16	884	253	486	146
Nepomuk	10	0	0	10	874	0	0	874
Sušice	20	16	0	5	846	655	0	191
Konice	10	5	3	3	842	400	214	229
Děčín	62	50	0	12	828	669	0	159
Krnov	32	12	0	20	811	296	0	514
Broumov	6	6	0	0	398	398	0	0
Bystřice pod Hostýnem	4	0	0	4	291	0	0	291
HSOÚ	7 326	5 638	771	917	2 698	2 077	284	338

Poznámka: CZV v mil. Kč

4.8 Strukturálně postižené kraje

Celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) ve strukturálně postižených (uhelných) krajích ani zdaleka **nedosahovaly celorepublikového průměru** (Tabulky 4.18 a 4.19). I přes to, že IROP vypsal specifickou výzvu č. 98 **Infrastruktura základních škol pro uhelné regiony** (pro území krajů Ústeckého, Karlovarského a Moravskoslezského) CZV na obyvatele dosahovaly necelých **80 %** národního průměru (Obrázek 4.10).

Vysoce podprůměrná úroveň CZV/OB za oba specifické cíle 2.4 a 4.1 se vedle **Karlovarského a Ústeckého** kraje týkala také kraje **Plzeňského** (ve všech případech méně než 75 % celostátního průměru). Při porovnání s ostatními kraji jde zejména o **nízké CZV na obyvatele v případě individuálních projektů SC 2.4** (Tabulka 4.19).

Obrázek 4.10: Podpora IROP pro strukturálně postižené kraje

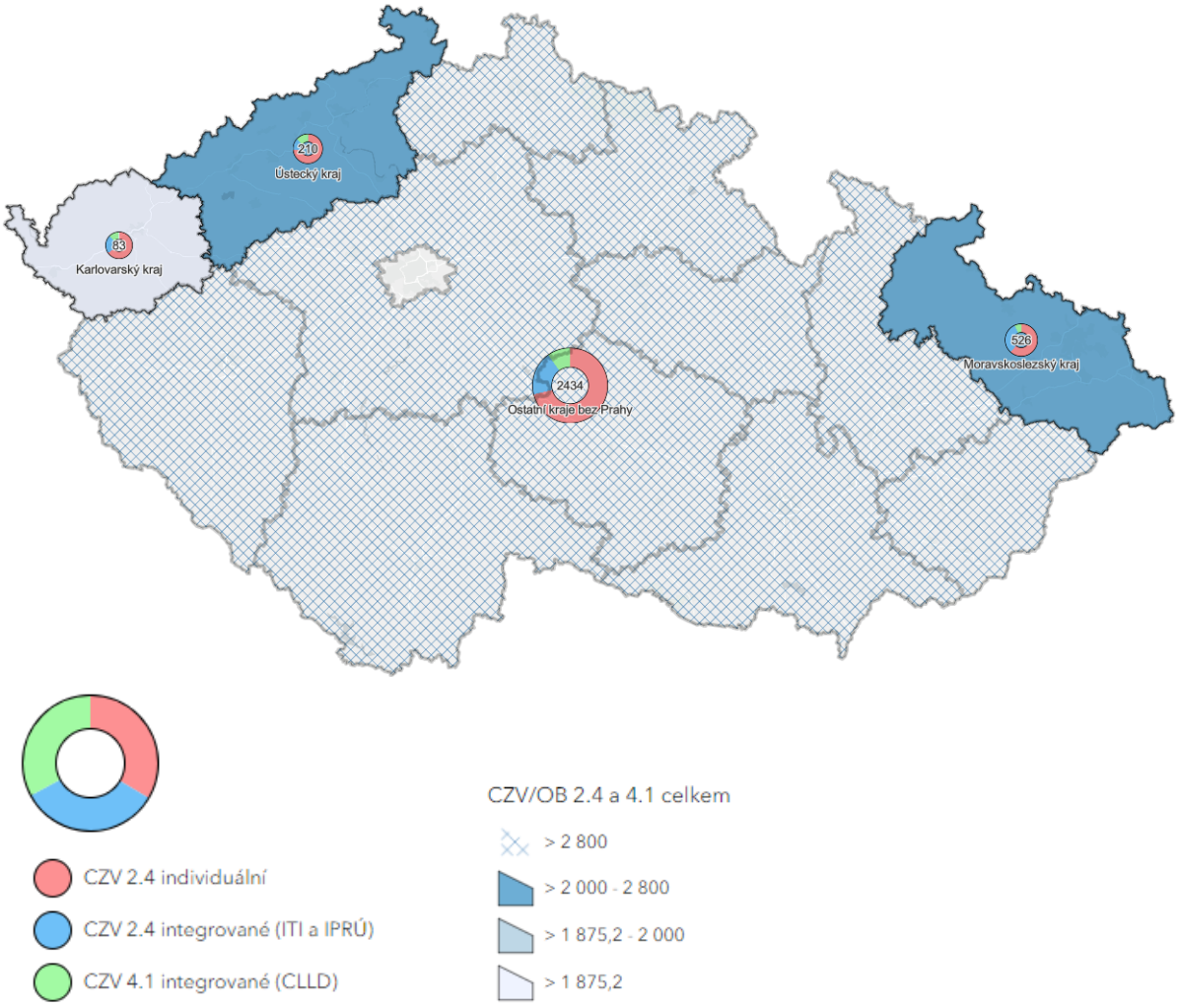

Tabulka 4.18: Strukturálně postižené kraje: celkové způsobilé výdaje podle specifických cílů IROP

Kraj	OB 2022	CZV 2.4 a 4.1 celkem	CZV 2.4 individuální	CZV 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1 integrované (CLLD)	CZV 2.4 individuální	CZV 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	CZV 4.1 integrované (CLLD)
Hlavní město Praha	1 357 326	0	0	0	0	0,0%	0,0%	0,0%
Středočeský kraj	1 439 391	4 028	2 531	1 022	475	62,8%	25,4%	11,8%
Jihočeský kraj	652 303	2 257	1 733	272	252	76,8%	12,1%	11,2%
Plzeňský kraj	605 388	1 158	665	356	137	57,4%	30,7%	11,8%
Karlovarský kraj	293 595	551	361	121	69	65,5%	22,0%	12,5%
Ústecký kraj	812 337	1 778	1 305	233	240	73,4%	13,1%	13,5%
Liberecký kraj	449 177	1 943	1 234	564	146	63,5%	29,0%	7,5%
Královéhradecký kraj	555 267	1 868	1 418	271	179	75,9%	14,5%	9,6%
Pardubický kraj	528 761	2 031	1 335	470	226	65,7%	23,1%	11,1%
Kraj Vysočina	514 777	1 993	1 780	35	178	89,3%	1,8%	8,9%
Jihomoravský kraj	1 217 200	3 304	2 442	544	319	73,9%	16,5%	9,7%
Olomoucký kraj	631 802	2 306	1 486	655	165	64,4%	28,4%	7,2%
Zlínský kraj	580 531	1 856	1 570	128	158	84,6%	6,9%	8,5%
Moravskoslezský kraj	1 189 674	3 082	1 907	973	202	61,9%	31,6%	6,6%
Strukturálně postižené kraje	2 295 606	5 410	3 573	1 328	510	66,0%	24,5%	9,4%

Poznámka: CZV v mil. Kč

Tabulka 4.19: Strukturálně postižené kraje: celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB) a lokalizační kvocient (LQ) podle specifických cílů IROP

Kraj	CZV 2.4 a 4.1 celkem / OB	CZV 2.4 individuální / OB	CZV 2.4 integrované (ITI a IPRÚ) / OB	CZV 4.1 integrované (CLLD) / OB	LQ CZV 2.4 a 4.1 celkem	LQ CZV 2.4 individuální	LQ CZV 2.4 integrované (ITI a IPRÚ)	LQ CZV 4.1 integrované (CLLD)
Karlovarský kraj	1 875	1 228	413	234	0,63	0,59	0,69	0,81
Plzeňský kraj	1 913	1 098	588	227	0,64	0,53	0,99	0,78
Ústecký kraj	2 188	1 607	287	295	0,74	0,77	0,48	1,02
Moravskoslezský kraj	2 591	1 603	818	170	0,87	0,77	1,37	0,59
Jihomoravský kraj	2 715	2 006	447	262	0,91	0,96	0,75	0,90
Středočeský kraj	2 799	1 759	710	330	0,94	0,84	1,19	1,14
Zlínský kraj	3 197	2 704	220	273	1,08	1,30	0,37	0,94
Královéhradecký kraj	3 364	2 553	489	322	1,13	1,22	0,82	1,11
Jihočeský kraj	3 461	2 657	417	387	1,16	1,27	0,70	1,33
Olomoucký kraj	3 650	2 352	1 036	262	1,23	1,13	1,74	0,90
Pardubický kraj	3 841	2 525	888	428	1,29	1,21	1,49	1,48
Kraj Vysočina	3 871	3 458	68	345	1,30	1,66	0,11	1,19
Liberecký kraj	4 326	2 747	1 255	324	1,46	1,32	2,11	1,12
Strukturálně postižené kraje	2 357	1 556	578	222	0,79	0,75	0,97	0,77

Poznámka: CZV v mil. Kč

4.9 Mapová a datová aplikace SRR

Na základě vstupního zpracování a analýzy dat je připravena **online interaktivní webová mapová a datová aplikace** umožňující základní pohled na **geografické rozmístění investic IROP do vzdělávací infrastruktury v územních celcích a typech vymezených SRR 21+**. Aplikace zobrazuje výsledky z předcházejících kapitol 4.2 - 4.9.

Mapová a datová aplikace: Rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) za specifické cíle a formy podpory v územích SRR 21+

Aplikace Rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) v územních celcích a typech vymezených SRR 21+ je obdobou Aplikace Regionální rozložení investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) (základní přehled) s tím, že místo správních územních jednotek (obec, SO ORP, kraj) zobrazuje a poskytuje údaje za územní celky a typy vymezené v SRR 21+.

Aplikace vizualizuje rozmístění investic IROP a poskytuje základní datový přehled pro:

- Metropolitní oblasti a aglomerace (ITI, v předchozím období ITI a IPRÚ)
- Místní akční skupiny (CLLD)
- Regionální centra (RC)
- Hospodářsky a sociálně ohrožená území (HSOÚ)
- Strukturálně postižené kraje (SPK)

Aplikace slouží pro **přímou vazbu mezi IROP a regionální a urbánní politikou a politikou rozvoje venkova České republiky**.

Aplikace je dostupná zde:

https://www.arcgis.com/apps/dashboards/a7b8bb4ce0bb4709a50192a9c7070c1f

Obrázek 4.11: Aplikace SRR - Rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) za specifické cíle a formy podpory v územích SRR 21+

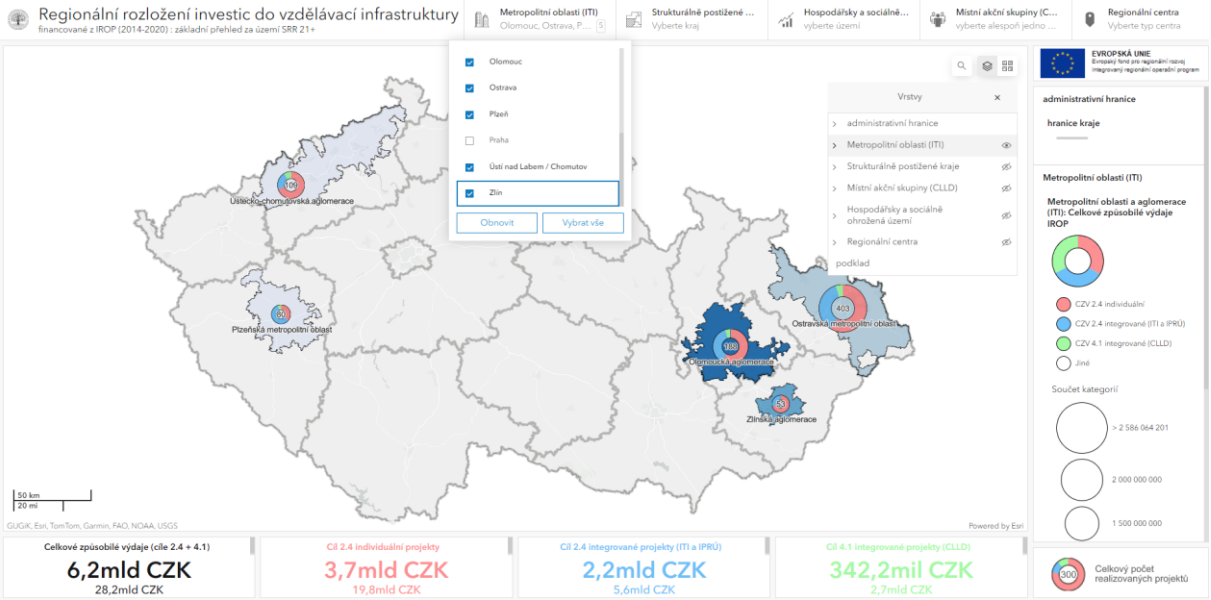

5 Rozmístění investic IROP s ohledem na území s vyšší mírou sociálního vyloučení

5.1 Intenzita podpory IROP pro posílení vzdělávací infrastruktury s ohledem na území s vyšší mírou sociálního vyloučení

Třetí krok analýz a hodnocení se zaměřil na evaluační otázku EO 3 **„Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s vyšší mírou sociálního vyloučení?“**. Zároveň řešil evaluační otázku EO 4 **„Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s vyšší mírou problémovosti z hlediska SRR a sociálního vyloučení?“**. Prioritní metodickou otázkou pro provedení hodnocení bylo nadefinování území, pro něž je hodnocení provedené. Zadání předpokládalo využití **Metodiky identifikace lokalit segregace** (Sýkora 2020) (celý název je: Metodika identifikace lokalit segregace 2020 a hodnocení vhodnosti lokalit pro pořizování sociálního bydlení z hlediska prevence rezidenční segregace). Využita byla aktualizovaná verze metodiky, tj. Metodika identifikace a hodnocení lokalit segregace (základní modul) (Sýkora 2023), a její **výstupy v podobě lokalit sociálního vyloučení a segregace**.

Metodika identifikace a hodnocení lokalit segregace (Sýkora 2023) vymezuje lokality segregace a sociálního vyloučení na úrovni základních sídelních jednotek (ZSJ) (Obrázek 5.1). Výstupem jsou tři **typy lokalit segregace s extrémní, vysokou a střední koncentrací osob žijících v těchto lokalitách v situaci chudoby, materiální deprivace a sociálního a prostorového vyloučení**. K identifikaci lokalit metodika využívá analýzu dat o **společně posuzovaných osobách pro poskytnutí příspěvku na živobytí (SPO PNZ)**, tj. základní **dávky pomoci v hmotné nouzi**.

Obrázek 5.1: Příklad zobrazení z aplikace Lokality sociálního vyloučení a segregace

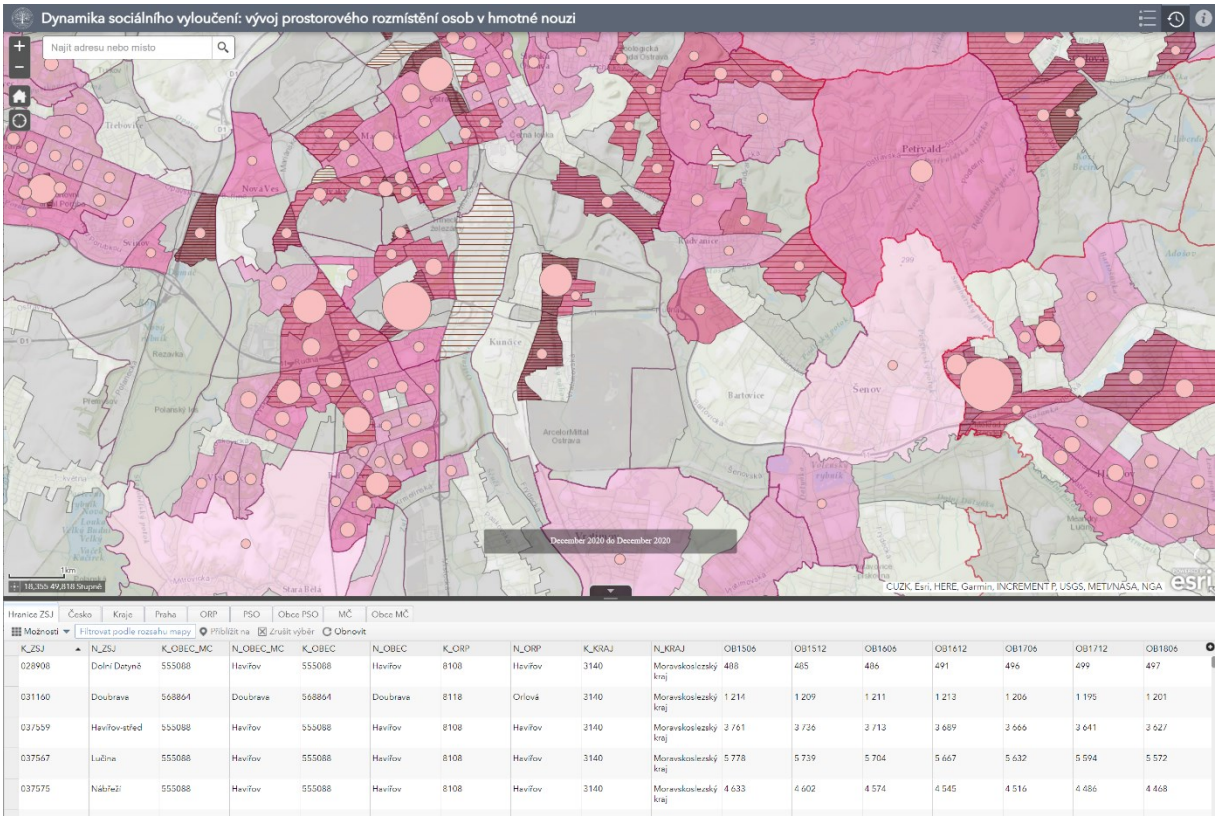

K_ZSJ	N_ZSJ	K_OBEC_MC	N_OBEC_MC	K_OBEC	N_OBEC	K_ORP	N_ORP	K_KRAJ	N_KRAJ	OB1506	OB1512	OB1606	OB1612	OB1706	OB1712	OB1806
028908	Dolní Datyně	555088	Havířov	555088	Havířov	8108	Havířov	3140	Moravskoslezský kraj	488	485	486	491	496	499	497
031160	Doubrava	568864	Doubrava	568864	Doubrava	8118	Orlová	3140	Moravskoslezský kraj	1 214	1 209	1 211	1 213	1 206	1 195	1 201
037559	Havířov-střed	555088	Havířov	555088	Havířov	8108	Havířov	3140	Moravskoslezský kraj	3 761	3 736	3 713	3 689	3 666	3 641	3 627
037567	Lučina	555088	Havířov	555088	Havířov	8108	Havířov	3140	Moravskoslezský kraj	5 778	5 739	5 704	5 667	5 632	5 594	5 572
037575	Nábřeží	555088	Havířov	555088	Havířov	8108	Havířov	3140	Moravskoslezský kraj	4 633	4 602	4 574	4 545	4 516	4 486	4 468

Výsledky analýz provedených na základě metodiky jsou prezentovány prostřednictvím tzv. „mapy lokalit segregace“, která formou webové online dostupné **interaktivní mapové a datové aplikace** „Lokality sociálního vyloučení a segregace“ (https://lokality.page.link/segregace_op) prezentuje lokality segregace identifikované na základě metodiky a typy lokalit, jež jsou aktuálně spojené s nastavením specifických podmínek ve výzvách týkajících se sociálního bydlení v Operačním programu zaměstnanost plus a Integrovaném regionálním operačním programu v období 2021-2027.

Mapu doplňují další interaktivní online webové mapové aplikace zaměřené na identifikaci o hodnocení lokalit segregace a dynamiky sociálního vyloučení v území Česka. Mapové a datové aplikace jsou dostupné na www.segregace.cz (Obrázek 5.2). Účel jednotlivých mapových aplikací, diskusi zobrazovaných jevů a návod na použití aplikací nabízí formou **Storymap** shrnující online aplikace „Segregace a sociální vyloučení“.

Obrázek 5.2: Webová stránka segregace.cz nabízí mapové a datové aplikace, metodické postupy a doporučení

Metodika identifikace a hodnocení lokalit segregace, jejíž využití předpokládá zadání, identifikuje lokality segregace a sociálního vyloučení na úrovni základních sídelních jednotek (ZSJ). Údaje za regionální (územní) rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury prostřednictvím IROP jsou ale dostupné až od úrovně obcí. Výstupy dosažené na základě metodiky identifikace a hodnocení lokalit segregace musí být tudíž nejdříve **transformovány pro využití při hodnocení na měřítkových úrovních obcí, SO ORP a krajů**.

Využití výstupů Metodiky identifikace a hodnocení lokalit segregace bylo provedeno na základě údajů o:

- **Podílu SPO PNZ na populaci územních jednotek**, a to na úrovni SO ORP;
- **Podílu SPO PNZ v lokalitách segregace na populaci územních jednotek**, a to na úrovni SO ORP.

Na základě hodnocení těchto dvou indikátorů byla vytvořena **typologie územních jednotek na úrovni SO ORP**, jež byla předmětem hodnocení s ohledem na regionální rozmístění investic IROP v oblasti vzdělávání (typologie je dostupná v elektronické formě v rámci datových souborů, jež jsou součástí Technické zprávy).

Kromě toho hodnocení využilo **územní diferenciaci indexu sociálního vyloučení** (Obrázek 5.3), stanoveného podle **Metodiky pro posouzení míry a rozsahu sociálního vyloučení v území** (Lang a Matoušek, 2020), kterou využívá MMR ČR, Odbor (Agentura) pro sociální začleňování. Index je primárně kalkulován na úrovni obcí, ale dále je rovněž stanoven pro SO ORP a kraje. Pro potřeby hodnocení byla využita **průměrná hodnota indexu sociálního vyloučení za celé období konstrukce indexu, tj. roky 2016-2022**.

Obrázek 5.3: Index sociálního vyloučení v obcích v roce 2022

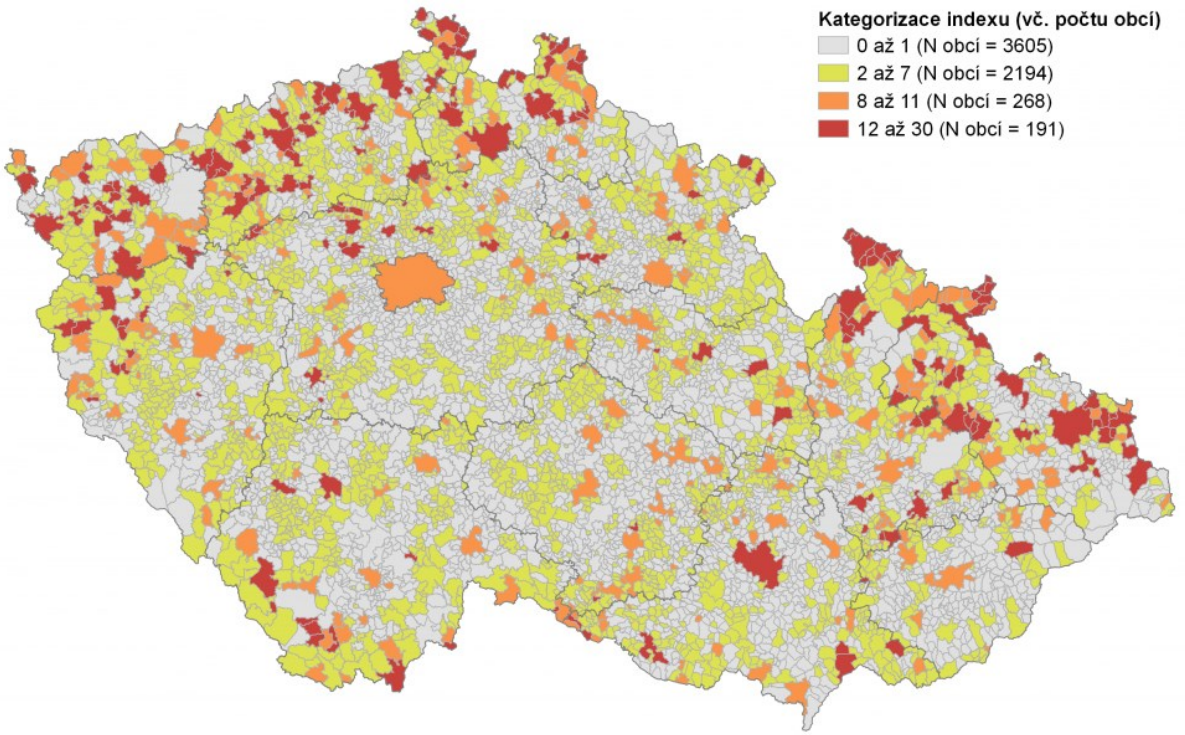

Zdroj: MMR ČR (https://www.socialni-zaclenovani.cz/index_socialniho_vylouceni/)

Hodnocení postupovalo stejně jako v případě území vymezených SRR 21+ a to **dvěma způsoby**. Za prvé bylo provedené za kategorii SO ORP na základě typologie založené na míře sociálního vyloučení (podíl SPO PNZ na populaci územních jednotek) a segregace (podíl SPO PNZ v lokalitách segregace na populaci územních jednotek) (podle metodik Sýkora 2020 a 2023). Za druhé bylo provedené za typologii podle indexu sociálního vyloučení za SO ORP (Lang a Matoušek 2020) za období 2016-2022.

Hodnocení bylo provedeno za:

- **souhrn obou cílů** (SC 2.4 „Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení“ a SC 4.1 „Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu“) a všech výzev IROP

- **za výzvy IROP specificky zaměřené na sociálně vyloučené lokality** (výzvy 15., 33., 47., 57., 88.)
- za ostatní výzvy IROP (pro porovnání).

Hodnoceny byly **celkové způsobilé výdaje v územních typech podle míry sociálního vyloučení a segregace** (objem výdajů celkem, intenzita výdajů na obyvatele a žáky škol, lokalizační kvocient). Doprovodně bylo hodnoceny průměrná výše výdajů na projekt v území, a to s cílem porovnání územních jednotek s průměrem Česka na základě lokalizačního kvocientu.

Zadání hodnocení sloužící k zodpovězení evaluační otázky EO 3 „Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s vyšší mírou sociálního vyloučení?“ spočívá v **následném vyhodnocení územní podpory IROP v období 2014-2021 a to s ohledem na územní rozměr sociálního vyloučení, který nebyl známý v době realizace IROP 2014-2021**, ale až od roku 2020 v případě indexu sociálního vyloučení (Lang a Matoušek, 2020) a identifikovaných lokalit segregace (Sýkora 2020). IROP tak v rozhodování vycházel ze souboru SO ORP v nichž se v roce 2015 vyskytovaly sociálně vyloučené lokality identifikované v Analýze sociálně vyloučených lokalit v ČR (GAC 2015). Tyto SO ORP přitom pokrývaly 77,3 % území České republiky a žilo v nich 62 % obyvatel Česka (Obrázek 5.4). Vzhledem k populační velikosti Prahy, která nebyla předmětem podpory IROP, žila v SO ORP bez sociální vyloučených lokalit jen čtvrtina obyvatel Česka. **IROP tak na základě těchto podkladů nemohl v období 2014-2021 efektivně cílit na lokality sociálního vyloučení a segregace.**

Obrázek 5.4: SO ORP se sociálně vyloučenými lokalitami (2015)

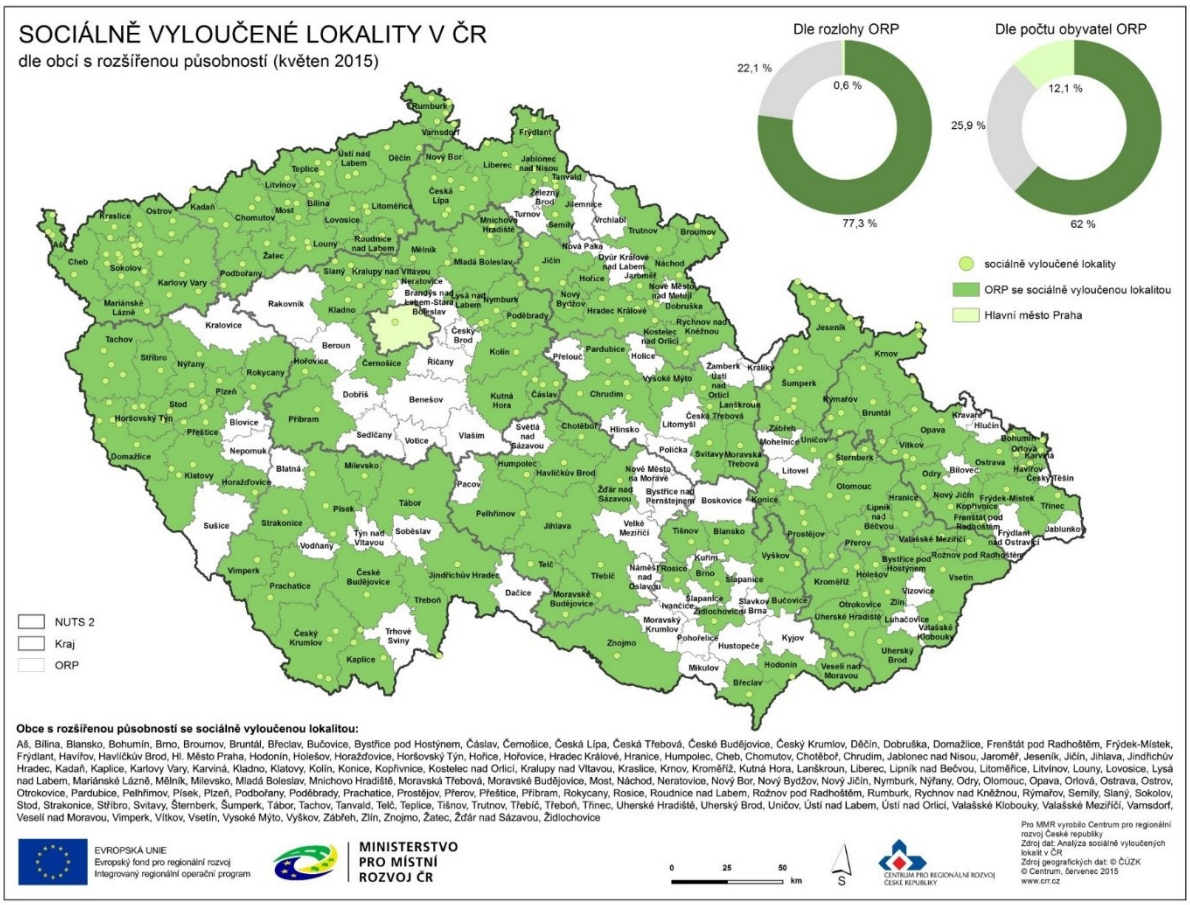

Součástí hodnocení bylo rovněž řešení EO 4 **„Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s vyšší mírou problémovosti z hlediska SRR a sociálního vyloučení?“**, které se specificky zaměřilo na vyhodnocení výzev zaměřených na sociálně vyloučené lokality s ohledem na Strukturálně postižené kraje a hospodářsky a sociálně ohrožená území. Podstatou řešení této evaluační otázky bylo provázání a kombinace výsledků a výstupů z řešení EO 2 a EO 3. Hodnocení bylo provedené za územní kategorie obcí, SO ORP a krajů a při využití indikátorů z analýz pro předchozí evaluační otázky EO 2 a EO 3. Hodnocení EO 2 bylo promítnuto přímo do hodnocení EO 3, jehož je integrální součástí.

Výstupy

- **Analýza a hodnocení** prezentované jako součást Závěrečné zprávy, a to včetně tabulkových přehledů a tematických map.
- **Databáze a tabulkové přílohy** s datovými výsledky a výstupy.
- **Mapové výstupy** v grafické podobě pro prezentaci uživatelům.

5.2 Výchozí nastavení hodnocení

Základní popis a hodnocení rozmístění investic IROP bylo provedeno pro SO ORP na základě:

- **typologie založené na míře sociálního vyloučení** (podíl SPO PNZ na populaci územních jednotek) **a segregace** (podíl SPO PNZ v lokalitách segregace na populaci územních jednotek) (podle metodik Sýkora 2020 a 2023);
- **typologii podle indexu sociálního vyloučení** (Lang a Matoušek 2020) za období 2016-2022.

Hodnocení zahrnuje **indikátory**:

- Celkové způsobilé výdaje IROP (CZV)
- Celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB)
- Celkové způsobilé výdaje na SPO PNZ - společně posuzované osoby pro poskytnutí příspěvku na živobytí (CZV/SPO PNZ)
- Celkové způsobilé výdaje na SPO PNZ - společně posuzované osoby pro poskytnutí příspěvku na živobytí, jež jsou koncentrované v sociálně vyloučených lokalitách (lokalitách podle metodiky segregace) (CZV/SPO PNZ v SVL)
- Lokalizační kvocient pro celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB)
- Lokalizační kvocient pro celkové způsobilé výdaje na SPO PNZ - společně posuzované osoby pro poskytnutí příspěvku na živobytí (CZV/SPO PNZ)
- Lokalizační kvocient pro celkové způsobilé výdaje na SPO PNZ - společně posuzované osoby pro poskytnutí příspěvku na živobytí, jež jsou koncentrované v sociálně vyloučených lokalitách (lokalitách podle metodiky segregace) (CZV/SPO PNZ v SVL)

Hodnocení oblastí vzdělávání IROP bylo **členěno za specifické cíle**, a to SC 2.4 a 4.1 ve struktuře:

- **2.4 a 4.1 IROP celkem** (souhrn cílů SC 2.4 „Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení“ a SC 4.1 „Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu“ a všech výzev IROP);
- **za výzvy z cíle 2.4 IROP** (individuální projekty a integrované projekty ITI a IPRÚ), které byly specificky **zaměřené na sociálně vyloučené lokality** (výzvy 15., 33., 47., 57., 88.);
- za všechny ostatní výzvy IROP (pro porovnání).

Doporučení

- Potenciálně je možné pro alternativní typologii využít data o žácích se **speciálními vzdělávacími potřebami** z Výkazů o ZŠ (MŠMT ČR). Jde však o návrh nad rámec realizace předkládaného hodnocení.

5.3 Typologie SO ORP podle míry sociálního vyloučení a segregace

Index sociálního vyloučení (Lang a Matoušek 2020) je připravovaný Agenturou pro sociální začleňování každoročně od roku 2016 a to na úrovni obcí, SO ORP a krajů ČR. Pro potřeby hodnocení byly využity indexy za roky 2016-2022. Z nich byla vypočítána průměrná hodnota a zaokrouhlena na celé číslo. V případě SO ORP se index pohybuje v rozmezí 1-22 a u obcí v rozmezí 1-30. V hodnocení byla **každá úroveň indexu spojena s jedním typem**.

SO ORP s indexem 1-12 lze považovat za území s nízkou mírou sociálního vyloučení. SO ORP s hodnotami 13 a výše již dosahují podstatně vyšších podílů SPO PNZ na populaci oproti průměru ČR (Tabulka 5.1) a s rostoucím indexem se míra sociálního vyloučení zvyšuje.

Druhá použitá **typologie byla založené na postupech a výstupech Metodiky identifikace lokalit segregace** (Sýkora 2020 a 2023). V prvém kroku vyhodnotila **míru sociálního vyloučení na základě podílu SPO PNZ na populaci územních jednotek**. V případě SO ORP byl územím s LQ 1,5 a více (jeden a půl násobek průměrné hodnoty za ČR – významná míra sociálního vyloučení) přiřazen 1 bod a územím s LQ 3 a více (vysoká míra sociálního vyloučení) 2 body (Tabulka 5.1). Zbývající SO ORP žádný bod nezískaly.

V druhém kroku byla hodnocena **míra segregace, a to jako podíl SPO PNZ v lokalitách segregace na populaci územních jednotek**. V případě SO ORP byl územím s podílem SPO PNZ nad 35 % (významná míra segregace) přiřazen 1 bod a územím s podílem nad 50 % (vysoká míra segregace) přiřazeny 2 body (tabulka 5.1). Ostatní SO ORP s podílem SPO PNZ nižším než 35 % žádný bod nezískaly. Obrázek 5.5 zobrazuje kombinaci míry sociálního vyloučení a míry segregace v SO ORP Česka.

Tabulka 5.1: Míra sociálního vyloučení a míra segregace

	Míra sociálního vyloučení	**Míra segregace**
Významná – 1 bod	Podíl SPO PNZ na celkové populaci SO ORP 1,5ti násobný a vyšší než průměr Česka.	Podíl SPO PNZ v lokalitách segregace na populaci SPO PNZ v územních jednotkách 35 % a vyšší.
Vysoká – 2 body	Podíl SPO PNZ na celkové populaci SO ORP trojnásobný a vyšší než průměr Česka.	Podíl SPO PNZ v lokalitách segregace na populaci SPO PNZ v územních jednotkách 50 % a vyšší.

Obrázek 5.5: Typologie SO ORP podle míry sociálního vyloučení a míry segregace

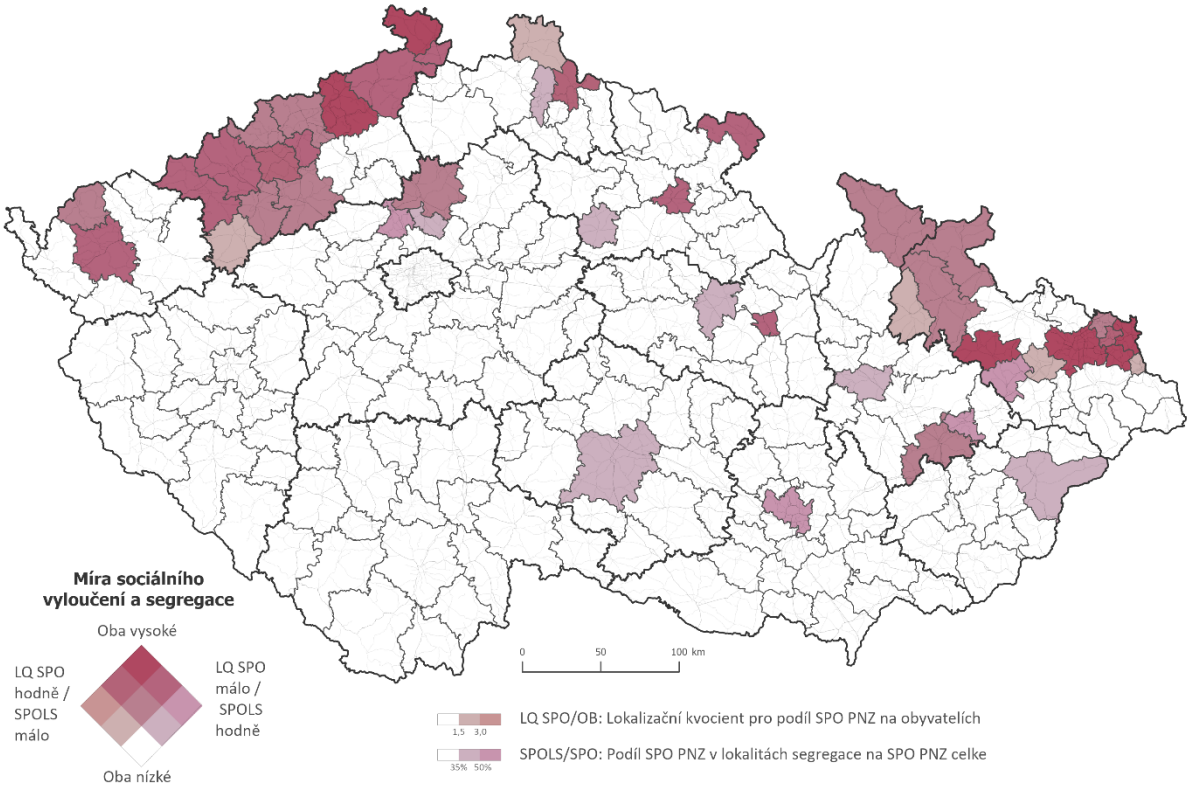

Poslední metodický krok vedoucí k **výsledné typologii** spočívá v součtu bodových hodnocení za oba parametry, tj. sociálně vyloučené osoby a územní segregaci, a dosahuje pěti typů s body v rozmezí 0-4, přičemž s vyšší hodnotou roste míra sociálního vyloučení a segregace. Kategorie SO ORP podle míry sociálního vyloučení a segregace zobrazuje Tabulka 5.2. a Obrázek 5.6.

Tabulka 5.2: Míra sociálního vyloučení a segregace

Míra sociálního vyloučení a segregace	Popis / hodnocení	Počet SO ORP
0 nevýznamná míra sociálního vyloučení a segregace	bez významné míry sociálního vyloučení a segregace	161
1 zvýšená míra sociálního vyloučení nebo segregace	významná míra sociálního vyloučení nebo významná míra segregace	12
2 významná míra sociálního vyloučení a segregace	významná míra jak sociálního vyloučení, tak segregace, nebo vysoká míra sociálního vyloučení nebo segregace	15
3 vysoká míra sociálního vyloučení a segregace	kombinace vysoké míry sociálního vyloučení nebo segregace a zároveň významné míra u druhého jevu	12
4 extrémní míra sociálního vyloučení a segregace	vysoká míra sociálního vyloučení a zároveň vysoká míra segregace	6

5.4 Regionální a územní rozmístění investic IROP v územích s vyšší mírou sociálního vyloučení

Podíl celkových způsobilých výdajů (CZV) projektů podpořených ze specifických výzev zaměřených na sociálně vyloučené lokality dosahoval 36,42 % z celkové alokace na infrastrukturu pro vzdělávání v rámci cílů IROP 2.4 a 4.1. V tomto ohledu byl podíl prostředků na tyto výzvy **poměrně značný**.

Otázkou je, zda a jak se podíl CZV specifických výzev zaměřených na sociálně vyloučené lokality lišil v typech SO ORP podle výše indexu sociálního vyloučení. Lze totiž **předpokládat, že v SO ORP s vyšší mírou sociálního vyloučení by tyto výzvy mohly hrát větší roli v celkové alokaci**.

Tabulka 5.3 připravená pro typy SO ORP podle Metodiky identifikace lokalit segregace tento **předpoklad zcela nepotvrzuje**. Nicméně podíl alokace prostřednictvím specifických výzev zaměřených na SVL byl **pro dva typy s nejvýraznější mírou sociálního vyloučení a segregace vyšší než průměr ČR**. Nad průměrem ČR byl ale také podíl alokace pro SVL v typu SO ORP s nejnižší mírou sociálního vyloučení a segregace (Typ 0) a s mírně nadprůměrnou úrovní osob žijících v hmotné nouzi a chudobě (SPO PNZ) (Typ 1). Velmi podprůměrnou roli v celkovém objemu CZV výzev zaměřených na vzdělávání pak hrály výzvy zaměřené na SVL v případě SO ORP ve střední kategorii (Typ 2), které je možné považovat za území s nadprůměrnou koncentrací sociálního vyloučení a segregace.

Tabulka 5.3: Rozmístění CZV specifických výzev zaměřených na SVL podle typů SO ORP na základě metodiky identifikace lokalit segregace

Typ Met. segregace	CZV IROP SVL / IROP		SPO PNZ		SPO PNZ v SVL		CZV IROP SVL / OB	CZV IROP SVL / SPO	CZV IROP SVL / SPOLK
	podíl %	LQ	podíl %	LQ	podíl %	LQ			
0	37,06%	1,02	0,76%	0,61	12,76%	0,37	1021	134607	1054667
1	37,31%	1,02	1,45%	1,16	31,79%	0,92	1122	77229	242955
2	23,13%	0,64	2,22%	1,78	46,29%	1,34	519	23389	50523
3	46,98%	1,29	3,47%	2,78	55,68%	1,61	914	26298	47235
4	38,54%	1,06	4,25%	3,40	62,54%	1,81	724	17041	27249
ČR	36,42%	1,00	1,25%	1,00	34,48%	1,00	958	76779	222648

Vysvětlivky:
CZV IROP SVL / IROP: podíl CZV specifických výzev zaměřených na SVL na celkových CZV IROP 2.4 a 4.1
SPO PNZ: společně posuzované osoby pro poskytnutí příspěvku na živobytí (příjmově nejchudší část populace)
SPO PNZ v SVL: SPO PNZ koncentrované v lokalitách segregace / v sociálně vyloučených lokalitách (podle Metodiky identifikace lokalit segregace)
LQ: lokalizační kvocient (porovnání s průměrem ČR)
CZV IROP SVL / OB: CZV specifických výzev zaměřených na SVL připadající na jednoho obyvatele
CZV IROP SVL / SPO: CZV specifických výzev zaměřených na SVL připadající na jednu osobu SPO PNZ
CZV IROP SVL / SPOLK: CZV specifických výzev zaměřených na SVL připadající na jednu osobu SPO PNZ v lokalitách segregace

Vyhraněnější obraz poskytuje hodnocení využívající typologii SO ORP na základě indexu sociálního vyloučení ASZ. **Z jedenácti typů s nejvyššími hodnotami indexu, a tak i horším hodnocením míry sociálního vyloučení, se nadprůměrné hodnoty alokace prostřednictvím specifických výzev pro SVL vyskytují pouze u tří typů, zatímco u osmi typů jsou podprůměrné**. U jedenáctky typů SO ORP

s nejnižšími hodnotami indexu je tomu právě naopak Tabulka 5.3). Na základě těchto hodnocení využívajících dvě typologie sociálního vyloučení a segregace nelze než konstatovat, že **podpora vzdělávací infrastruktury nijak výrazněji nesměřovala do území s vyšší mírou sociálního vyloučení**. Hodnocení využívající index sociálního vyloučení ASZ spíše poukázalo na opačnou situaci.

Tabulka 5.4: Rozmístění CZV specifických výzev zaměřených na SVL podle typů SO ORP dle indexu sociálního vyloučení ASZ MMR ČR

Typ Index SV ASZ	CZV IROP SVL / IROP		SPO PNZ		SPO PNZ v SVL		CZV IROP SVL / OB	CZV IROP SVL / SPO	CZV IROP SVL / SPOLK
	podíl %	LQ	podíl %	LQ	podíl %	LQ			
1	0,00%	0,00	0,18%	0,15	0,00%	0,00	0	0	0
2	34,80%	0,96	0,28%	0,23	2,86%	0,08	954	348721	12122799
3	23,49%	0,64	0,52%	0,42	8,38%	0,24	882	169586	2059439
4	46,44%	1,27	0,48%	0,38	2,72%	0,08	1654	333575	12827475
5	40,15%	1,10	0,78%	0,63	9,62%	0,28	1208	153589	1616631
6	38,03%	1,04	0,86%	0,69	17,71%	0,51	1091	121659	726636
7	45,87%	1,26	0,82%	0,66	20,34%	0,59	1542	187261	941408
8	39,26%	1,08	1,15%	0,92	19,89%	0,58	1388	121093	609137
9	56,89%	1,56	1,48%	1,19	18,04%	0,52	1566	101766	595964
10	37,61%	1,03	1,20%	0,96	23,84%	0,69	848	73243	300613
11	32,95%	0,90	0,72%	0,58	12,11%	0,35	265	35754	307088
12	32,96%	0,90	2,01%	1,61	39,07%	1,13	985	45588	125189
13	35,25%	0,97	3,17%	2,54	45,85%	1,33	768	23370	52392
14	21,87%	0,60	2,18%	1,75	50,09%	1,45	432	21059	40297
15	28,75%	0,79	3,11%	2,49	49,86%	1,45	296	9309	18903
16	13,94%	0,38	3,18%	2,55	23,85%	0,69	574	16637	76210
17	52,41%	1,44	4,26%	3,41	73,32%	2,13	888	21133	28484
18	53,01%	1,46	3,23%	2,59	62,92%	1,82	1618	47872	76822
19	39,25%	1,08	4,18%	3,35	61,25%	1,78	713	18269	27761
20	32,38%	0,89	5,28%	4,23	46,99%	1,36	1005	17825	39734
21	3,63%	0,10	3,93%	3,15	57,25%	1,66	52	1321	2306
22	31,20%	0,86	4,94%	3,96	50,80%	1,47	928	17549	36683
ČR	36,42%	1,00	1,25%	1,00	34,48%	1,00	947	76213	222648

Vysvětlivky:
CZV IROP SVL / IROP: podíl CZV specifických výzev zaměřených na SVL na celkových CZV IROP 2.4 a 4.1
SPO PNZ: společně posuzované osoby pro poskytnutí příspěvku na živobytí (příjmově nejchudší část populace)
SPO PNZ v SVL: SPO PNZ koncentrované v lokalitách segregace / v sociálně vyloučených lokalitách (podle Metodiky identifikace lokalit segregace)
LQ: lokalizační kvocient (porovnání s průměrem ČR)
CZV IROP SVL / OB: CZV specifických výzev zaměřených na SVL připadající na jednoho obyvatele
CZV IROP SVL / SPO: CZV specifických výzev zaměřených na SVL připadající na jednu osobu SPO PNZ
CZV IROP SVL / SPOLK: CZV specifických výzev zaměřených na SVL připadající na jednu osobu SPO PNZ v lokalitách segregace

Větší vypovídací hodnotu má porovnání objemu alokace celkových způsobilých výdajů na obyvatele, na jednoho SPO PNZ (tj. chudou osobu) a jednoho SPO PNZ žijícího v sociálně vyloučené lokalitě (tj. chudou a segregovanou osobu). V případě použití typologie podle metodiky segregace byly alokace prostřednictví specifických výzev zaměřených na SVL

v přepočtu na jednoho obyvatele vyšší v SO ORP s nejnižší mírou segregace. V případě přepočtu na jednoho SPO PNZ se rozdíl výrazně zvýšil, přičemž alokace CZV byla u SO ORP s nejnižší mírou segregace 7,5krát vyšší než u typu SO ORP s nejvyšší mírou segregace. Při **přepočtu na jednoho SPO PNZ žijícího v SVL tento rozdíl vzrostl téměř na čtyřicetinásobek**.

Při využití typologie SO ORP na základě indexu sociálního vyloučení se ukázaly **extrémní rozdíly**, kdy alokace specifických výzev zaměřených na SVL při přepočtu na jednoho SPO PNZ byla u typu s indexem sociálního vyloučení 2 (v podstatě bez vyloučení) 263krát vyšší než u typu s indexem 21 (extrémní vyloučení). Při přepočtu na jednoho SPO PNZ žijícího v SVL byl tento rozdíl více než 5000násobkem.

Hodnocení založené na přepočtu na jednoho SPO PNZ (tj. chudou osobu) a jednoho SPO PNZ žijícího v sociálně vyloučené lokalitě (tj. chudou a segregovanou osobu) je nutné interpretovat s opatrností a ohledem na skutečnost, že **poskytnuté podpory ze strany IROP necílí na jednotlivce**, který se nachází v situaci chudoby, sociálního vyloučení nebo dokonce segregace (k tomu slouží cílená nástroje sociální politiky), ale na **prostředí, v němž se takto znevýhodněné osoby nacházejí ve svém každodenním životě**. To však **nesnižuje očekávání, že v územích s vysokou mírou sociálního vyloučení a segregace by neměla být podpora ze strany IROP výrazně vyšší** než v územích s nízkou mírou sociálního vyloučení a segregace.

Obrázek 5.6: Podpora vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) s ohledem na míru sociálního vyloučení a segregace (2020) v SO ORP

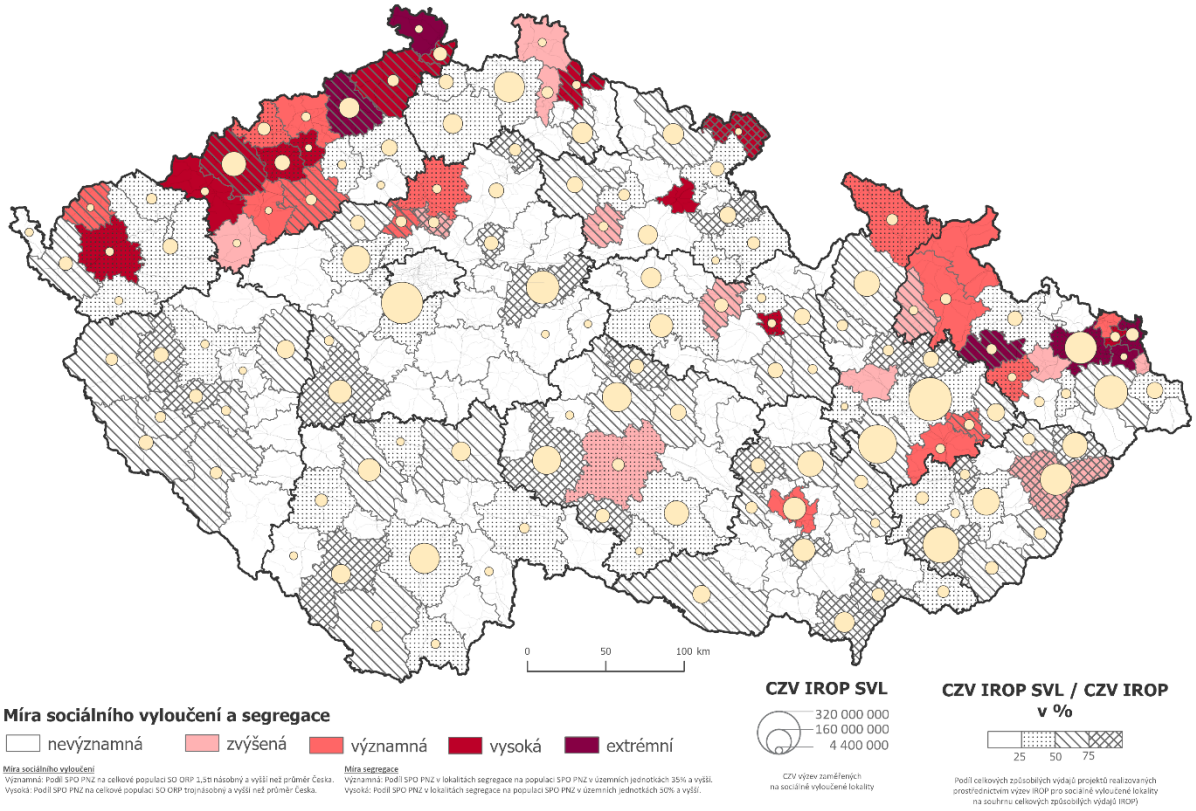

Podpora vzdělávací infrastruktury alokovaná prostřednictvím výzev IROP specificky zaměřených na SVL (v rámci specifického cíle 2.4) nesměřovala do území s vyšší mírou sociálního vyloučení. Naopak, tyto zdroje disproporčně pomáhaly v SO ORP s nižší mírou sociálního vyloučení (Obrázek 5.6)[21]. V případě přepočtu na sociálně vyloučenou a segregovanou populaci je pak disproporci nutné považovat za extrémní. Je paradoxem, že **investiční prostředky poskytnuté prostřednictvím specifických výzev zaměřených na SVL pomáhaly v jiných než sociálním vyloučením ohrožených a segregací poznamenaných územích a regionech**.

Doporučení

- *V navazujících analýzách se zaměřit na **podrobnější vyhodnocení územních rozdílů**. Například, **čerpají města se SVL více než menší venkovské obce**? Jak se do míry a intenzity čerpání podpor ze strany IROP **promítají odlišnosti v míře čerpání mezi kraji**, které jsou značné?*
- *Územní cílení výzev specificky zaměřených na SVL bylo nastavené na úrovni SO ORP. V případě SVL a segregace jde ale o **prostorově nedostatečně specifikované zacílení intervencí**. Výskyt SVL a lokalit segregace **má sice výrazně nerovnoměrný regionální výskyt, zároveň ale jde o jevy, jež jsou velmi lokalizované**. V rámci budoucích intervencí do vzdělávací infrastruktury se doporučuje zvážit **vazbu na „segregované" školy**, tj. školy s mimořádně vysokým zastoupením žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), a na školy, jejichž spádové obvody jsou spojené se SVL. Územní identifikaci škol v úrovni adres (adresních bodů) je možné získat z dat MŠMT ČR. K tomu se doporučuje **územní cílení výzev specificky zaměřených na SVL na úroveň základních územních jednotek**, tj. obcí a městských částí a obvodů v případě velkých a vnitřně správně členěných měst, které se vyznačují vysokou mírou sociálního vyloučení a segregace a v nichž jsou lokalizovány školy, nebo spádové obvody „segregovaných" škol.*

[21] Podrobná analytická data (tabulky) jsou součástí Technické přílohy.

6 Rozmístění investic IROP s ohledem na území s nedostatečnými kapacitami mateřských škol

6.1 Intenzita podpory IROP do území s nedostatečnými kapacitami mateřských škol

Pátý krok analýz a hodnocení se zaměřil na evaluační otázku EO 5 **„Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s nedostatečnými kapacitami mateřských škol?“**. IROP se prostřednictvím specifických cílů SC 2.4 a 4.1 zaměřil na zajištění dostupnosti infrastruktury školských zařízení v území. Za klíčovou považoval **podporu pro zařízení v místě s nedostatkem kapacit, zejména v oblastech s pozitivním demografickým vývojem**. Problém s nedostatkem kapacit vnímal jako **nejvýraznější v oblasti předškolního vzdělávání**. Podpora budování nové infrastruktury měla tedy směřovat prioritně do oblasti předškolního vzdělávání. Důvodem je skutečnost, že nízká dostupnost kvalitních zařízení péče o děti v předškolním věku vytváří bariéry pro zapojení rodičů na trh práce a limituje využití předškolního vzdělávání k vytváření a rozvíjení studijních schopností a sociální integrace jednotlivců. Obzvláště naléhavá je tato **potřeba v případě dětí se SVP a dětí ze sociálně znevýhodněných a kulturně odlišných rodin**.

Hodnocení provedené v rámci EO 5 se týkalo specifických výzev IROP zaměřených na předškolní vzdělávání, a to s ohledem na **individuální výzvy týkající se sociálně vyloučených lokalit** a **výzvy prostřednictvím integrovaných projektů ITI a IPRÚ** (výzvy 14., 15. 58., 59., 87., 88.). Výzva 68. zaměřená na integrované projekty CLLD sice zahrnuje i některé projekty zaměřené na mateřské školy nebo společně na MŠ a ZŠ, jelikož ale primárně necílila na předškolní vzdělávání, nebyla do hodnocení zahrnuta.

Zásadním vstupem pro hodnocení je **určení (ne)dostatečných kapacit mateřských škol**. Pro hodnocení nedostatečnosti kapacity mateřských škol se nabízí **data z Výkazů MŠ**, jež spravuje MŠMT ČR[22]. Vzhledem k tomu, že data byla poskytnuta až těsně před dokončením termínu odevzdání, nebylo možné otestovat jejich využití. Na řadu úskalí v hodnocení kapacit škol nicméně upozorňuje analýza kapacit a naplněnosti veřejných základních škol, která vznikla v rámci Auditu vzdělávací politiky ČR za rok 2022 (https://www.eduin.cz/clanky/kapacity-a-naplnenost-verejnych-zakladnich-skol/).

Pro zpracování EO 5 „Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s nedostatečnými kapacitami Mateřských škol?“, poskytnul zadavatel (IROP, MMR ČR) koncem roku 2023 **data z modelu „Demografická predikce pro oblast kapacit mateřských škol zřizovaných obcí nebo dobrovolným svazkem obcí v jednotlivých ORP v období školních roků 2021/2022 – 2023/2024“**, které měl k dispozici z MŠMT ČR. Řídící orgán IROP, MMR ČR na základě této analýzy a predikce připravil mapu s typologií SO ORP podle skóre rizikovosti nedostatku kapacit MŠ (Obrázek 6.1). Na nejohroženějších SO ORP cílí výzvy IROP 21+ pro navyšování kapacit MŠ a to na základě požadavku MŠMT ČR.

Podobný datový model existuje i **pro základní školy** - „Demografická predikce pro oblast kapacit základních škol zřizovaných obcí nebo dobrovolným svazkem obcí v jednotlivých ORP v

[22] V rámci konzultací v expertním panelu byla diskutována možnost využití údaje z výkazu S 1-01, části XXVII. Žádosti o přijetí do MŠ, „žádosti, jimž nebylo vyhověno“, jakožto možného indikátoru o naplněnosti kapacity mateřských škol, respektive potřebě navýšení kapacity. Využití údaje by však bylo nutné ověřit otestováním a prostřednictvím případových studií k čemuž v rámci tohoto hodnocení nebyly věcné, časové a finanční zdroje.

období školních roků 2023/2024–2027/2028“. Zadavatel následně na MŠMT ČR vyžádal **podklady datových modelů do úrovně obcí**. Ty ale v období zpracování této analýzy a hodnocení nebyly poskytnuty. Podle neoficiálních informací jsou dostupné až do úrovně jednotlivých subjektů MŠ a ZŠ.

Obrázek 6.1: Nedostatečné kapacity MŠ v SO ORP

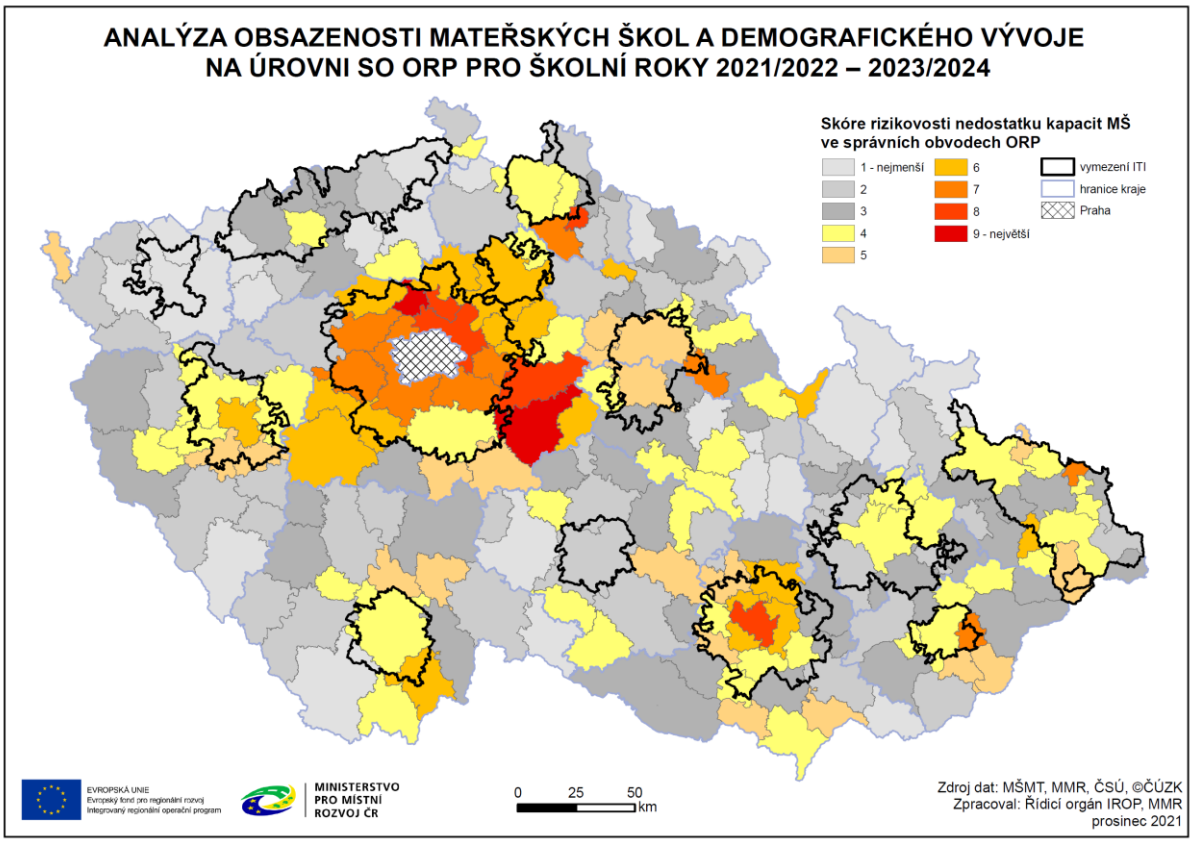

Zdroj: Řídící orgán IROP, MMR ČR

Hodnocení EO 5 „Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s nedostatečnými kapacitami mateřských škol?“ je **následným vyhodnocením územní podpory IROP v období 2014-2020, a to s ohledem na aktuálně známé nedostatečné kapacity** mateřských (a také základních) škol. Údaje o nedostatečných kapacitách MŠ a ZŠ nebyly v době realizace IROP 2014-2020 k dispozici. Využívají se až v aktuálním IROP 21+. IROP tak v období 2014-2020 **neměl podklady pro přesnější územní zacílení na regiony a území s nedostatečnými kapacitami MŠ a ZŠ**. Zodpovězení EO tak není hodnocením adekvátnosti podpory IROP 2014-2020, nýbrž poznáním toho, zda podpora v předchozím období směřovala (či nikoliv) do oblastí z dnešního pohledu s nedostatečnými kapacitami MŠ a ZŠ. Taková informace může pomoci při nastavení míry územního zacílení v aktuálním období i v budoucnosti a rovněž poukázat na oblasti, kde mají (či nemají) zkušenost s čerpáním podpory z IROP.

Pro hodnocení EO 5 „Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s nedostatečnými kapacitami mateřských škol?“ byla využita **typologie SO ORP na základě demografické predikce kapacit mateřských škol MŠMT ČR**. K této typologii bylo vztaženo hodnocení rozmístění podpory IROP poskytnuté v rámci specifického cíle SC 2.4 „Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení“ a výzev zaměřených na infrastrukturu pro předškolní vzdělávání (výzvy 14., 15. 58., 59., 87. a 88.).

Analýza a hodnocení v rámci EO 5 dokumentovalo rozmístění investic do infrastruktury mateřských škol financovaných z IROP, a to pro územní jednotky:

- SO ORP
- kraj
- Česko

Diskuse nad výsledky hodnocení poukázala na zásadní roli **Místních akčních plánů (MAP) vzdělávání** (Obrázek 6.2) pro výsledný regionální a územní vzorec podpor IROP 2014-2020. Analýzy za území MAP ale již nemohly být provedeny v rámci věcných, časových a finančních rámců tohoto hodnocení. Vzhledem k tomu, že území MAP do značné míry korespondují s SO ORP, hodnocení za SO ORP v obecné poloze bude velmi podobné případnému hodnocení za území MAP. V konkrétních případech by bylo hodnocení za MAP vhodné a může být předmětem navazujících podrobněji zacílených analýz.

Obrázek 6.2: Nositelé a území Místních akčních plánů (MAP) vzdělávání

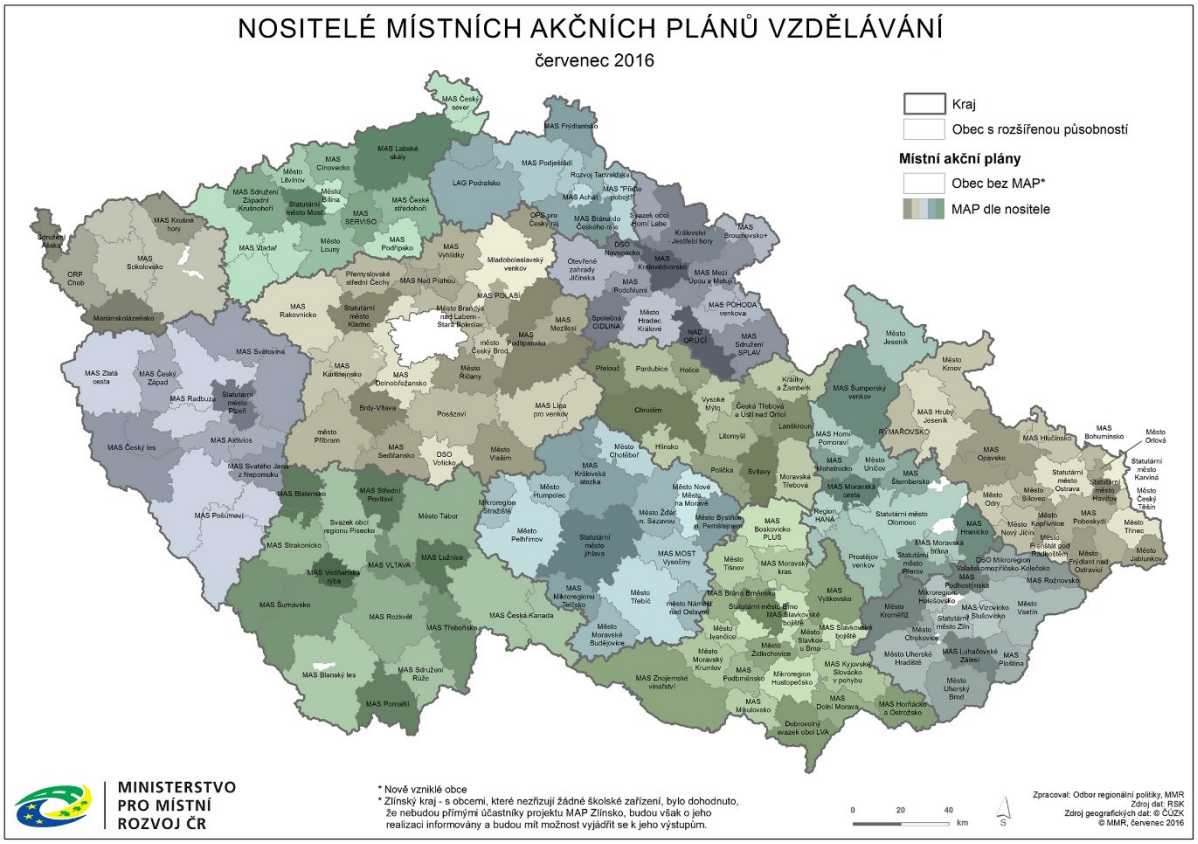

Zdroj: MMR ČR

Hodnocení bylo provedeno za **celkové způsobilé výdaje v územních celcích** a doprovodně na počet projektů. Hodnocení finanční podpory bylo provedené na základě **absolutních hodnot finanční alokace** (celkových způsobilých výdajů - CZV) v územních celcích, **relativních hodnot v přepočtu na počet obyvatel** (**počet žáků škol** je možné doplnit až dodatečně na základě dat z Výkazů MŠ poskytnutých MŠMT ČR těsně před dokončením úkolu) a lokalizačního kvocientu, který umožňuje porovnat nadprůměrnou/podprůměrnou intenzitu podpory v porovnání s průměrem Česka. Doprovodně bylo provedeno hodnocení na základě průměrných **CZV na projekt** (na základě počtu projektů v území vztažených k finanční alokaci) v územních celcích, a lokalizačního kvocientu, který umožňuje porovnat nadprůměrnou/podprůměrnou intenzitu podpory v porovnání s průměrem Česka.

Výstupy

- **Analýza a hodnocení** prezentované jako součást Závěrečné zprávy, a to včetně **tabulkových přehledů** a tematických map.
- **Databáze a tabulkové přílohy** s datovými výsledky a výstupy (součást Technické zprávy).
- **Mapové výstupy** v grafické podobě pro prezentaci uživatelům.

6.2 Výchozí nastavení hodnocení

Základní popis a hodnocení rozmístění investic IROP bylo provedeno **pro kategorie SO ORP** na základě:

- dat z modelu „Demografická predikce pro oblast kapacit mateřských škol zřizovaných obcí nebo dobrovolným svazkem obcí v jednotlivých ORP v období školních roků 2021/2022–2023/2024“, zejména skóre rizikovosti nedostatku kapacit;
- dat z modelu „Demografická predikce pro oblast kapacit základních škol zřizovaných obcí nebo dobrovolným svazkem obcí v jednotlivých ORP v období školních roků 2023/2024–2027/2028“, zejména skóre rizikovosti nedostatku kapacit.

Hodnocení zahrnuje **indikátory**:

- Celkové způsobilé výdaje IROP (CZV)
- Celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB)
- Celkové způsobilé výdaje na dítě v předškolním vzdělávání (MŠ)
- Celkové způsobilé výdaje na žáka v základním vzdělávání (ZŠ)
- Lokalizační kvocient pro celkové způsobilé výdaje na obyvatele (CZV/OB)
- Lokalizační kvocient pro celkové způsobilé výdaje na dítě v předškolním vzdělávání (MŠ)
- Lokalizační kvocient pro celkové způsobilé výdaje na žáka v základním vzdělávání (ZŠ)

Hodnocení oblastí vzdělávání IROP bylo **členěno za specifické cíle**, a to SC 2.4 a 4.1, a za typy vzdělávacích aktivit se zacílením na předškolní (MŠ) a základní (ZŠ) vzdělávání ve struktuře:

- 2.4 a 4.1 IROP celkem;
- za **výzvy** z cíle 2.4 IROP (individuální projekty a integrované projekty ITI a IPRÚ), které byly **specificky zaměřené na infrastrukturu pro předškolní vzdělávání** (výzvy 14, 15, 58, 59, 87 a 88) a **výzvu** z cíle 4.1 IROP (integrované projekty CLLD – výzva 68), která také zahrnovala **infrastrukturu pro předškolní vzdělávání**;
- za výzvy z cíle 2.4 IROP (individuální projekty), které byly **zaměřené na infrastrukturu pro základní školy** (výzvy 46, 47 a 92), **výzvy** z cíle 2.4 IROP (integrované projekty ITI a IPRÚ) která zahrnovaly i **infrastrukturu pro základní vzdělávání** (výzvy 66 a 67), a **výzvu** z cíle 4.1 IROP (integrované projekty CLLD – výzva 68), která také zahrnovala **infrastrukturu pro základní vzdělávání**.

6.3 Regionální a územní rozmístění investic IROP v územích s nedostatečnými kapacitami mateřských a základních škol

Podpora vzdělávací infrastruktury alokovaná prostřednictvím výzev specificky zaměřených na **předškolní vzdělávání** (MŠ) byla při porovnání s typy SO ORP podle skóre rizikovosti nedostatku kapacit MŠ (aktuálně, tj. v období po roce 2020) zcela **různorodá a nevykazovala žádný zřejmý vzorec**. Druhou nejnižší míru podpory získaly regiony s aktuálně nejvyššími problémy s kapacitami MŠ[23] (Tabulka 6.1). Nejnižší podporu SO ORP se středním rizikem nedostatku kapacit MŠ a třetí nejnižší podporu SO ORP s nejnižším rizikem nedostatku kapacit MŠ. Nejvyšší podporu, téměř trojnásobnou s porovnáním průměru Česka vykázaly SO ORP s poměrně vysokým skórem rizika v úrovni 7 z 9 stupňů[24].

V případě typů regionů podle naplněnosti a nedostatečnosti kapacit základních škol (ZŠ) byla podpora vzdělávací infrastruktury alokovaná prostřednictvím **výzev specificky zaměřených na ZŠ směřovaná především do SO ORP, kde jsou problémy s kapacitami v současnosti nejnižší [25] (skóre rizikovosti 0 a 1**), ale také do SO ORP se zvýšeným rizikem nedostatku kapacit ZŠ (skóre 6 a 7), a naopak, **SO ORP s aktuálně vysokou naplněností a nedostatkem kapacit (skóre rizikovosti 8 až 10, podobně i SO ORP se skórem 5) čerpaly s nejnižší intenzitou v přepočtu na žáky škol** (Tabulka 6.2)[26]. Nutno ovšem poznamenat, že zacílení priorit IROP 2014-2020 bylo dáno na úrovni SR MAP, které v případě základních škol nemělo žádné územně nebo regionálně odlišné priority s ohledem na nedostatečné kapacity. Takové zacílení pak z hlediska regionálního rozmístění znamenalo **plošnou územní podporu ze strany IROP**.

[23] Na základě podkladu MŠMT ČR „Demografická predikce pro oblast kapacit mateřských škol zřizovaných obcí nebo dobrovolným svazkem obcí v jednotlivých ORP v období školních roků 2021/2022 – 2023/2024“.
[24] Podrobná analytická data (tabulky) k IROP a předškolnímu vzdělávání jsou součástí Technické přílohy.
[25] Na základě podkladu MŠMT ČR „Demografická predikce pro oblast kapacit základních škol zřizovaných obcí nebo dobrovolným svazkem obcí v jednotlivých ORP v období školních roků 2023/2024–2027/2028“.
[26] Podrobná analytická data (tabulky) k IROP a základnímu vzdělávání jsou součástí Technické přílohy.

Tabulka 6.1: Alokace CZV specifických výzev zaměřených na předškolní vzdělávání (MŠ) podle typů SO ORP na základě skóre rizikovosti nedostatku kapacit MŠ (MŠMT ČR)

Skóre rizikovosti nedostatku kapacit MŠ	CZV IROP MŠ / děti	
	Kč	LQ
1	10682	0,57
2	19783	1,05
3	13498	0,72
4	27905	1,49
5	6642	0,35
6	18012	0,96
7	50783	2,71
8	23799	1,27
9	8344	0,44
ČR	18753	1,00

Vysvětlivky:
CZV IROP MŠ / děti: CZV specifických výzev zaměřených na předškolní vzdělávání (MŠ) připadající na jedno dítě v MŠ (k 30.9.2020)
LQ: lokalizační kvocient (porovnání s průměrem ČR)

Obrázek 6.3: Podpora vzdělávací infrastruktury předškolního vzdělávání financované z IROP (2014-2020) a skóre rizikovosti nedostatku kapacit mateřských škol (MŠMT ČR)

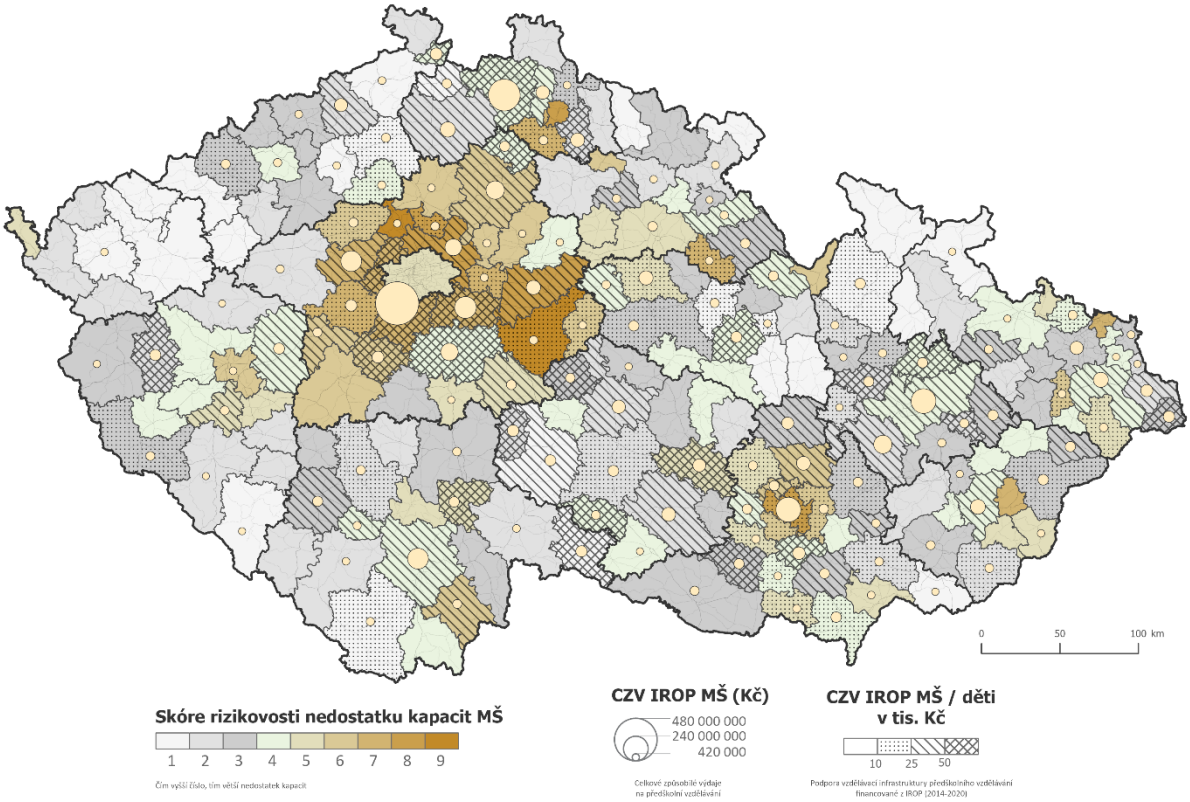

Tabulka 6.2: Alokace CZV specifických výzev zaměřených na předškolní vzdělávání (MŠ) podle typů SO ORP na základě skóre rizikovosti nedostatku kapacit MŠ (MŠMT ČR)

Skóre rizikovosti nedostatku kapacit ZŠ	CZV IROP ZŠ / žáci	
	Kč	LQ
0	20641	1,48
1	18519	1,33
2	13711	0,98
3	13131	0,94
4	13501	0,97
5	5589	0,40
6	18584	1,33
7	24163	1,73
8	10800	0,77
9	6084	0,44
10	6256	0,45
ČR	13969	1,00

Vysvětlivky:
CZV IROP ZŠ / žáci: CZV specifických výzev zaměřených na ZŠ připadající na jednoho žáka ZŠ (k 30.9.2022)
LQ: lokalizační kvocient (porovnání s průměrem ČR)

Obrázek 6.4: Podpora vzdělávací infrastruktury základního vzdělávání financované z IROP (2014-2020) a skóre rizikovosti nedostatku kapacit základních škol (MŠMT ČR)

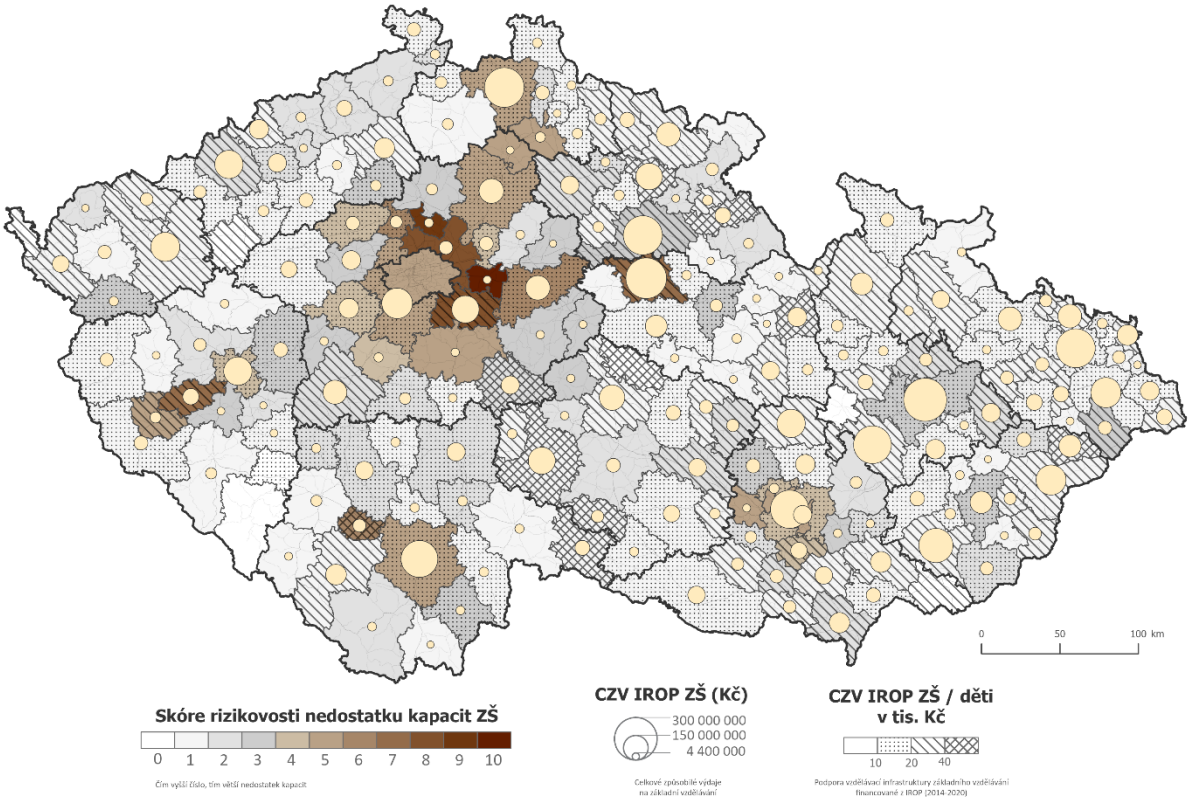

V rámci diskusí nad výsledky hodnocení s členy expertního panelu byla vyslovena **hypotéza, že díky podpoře z IROP 2014-2020 došlo v řadě lokalit a regionů k pokrytí potřeb** explicitně vyjádřených formou podaných projektů a aktuálně používaná typologie SO ORP podle nedostatečných kapacit MŠ a ZŠ tato území neukazuje jako problémová. IROP v období 2014-2020 v podstatě **podpořil všechny úspěšně podané projekty** a saturoval tak potřeby MŠ a ZŠ formulované prostřednictvím podaných žádostí. Aktuálně pozitivní situace tak může být také důsledkem investiční podpory ze strany IROP. Na základě výsledků analýzy lze rovněž konstatovat, že **některá území s nižší mírou využité podpory ze strany IROP 2014-2020 aktuálně vykazují nedostatky kapacit MŠ i ZŠ**. K tomu mohlo přispět i **nedostatečné využití možností, které IROP 2014-2020 nabídl** v oblasti podpory infrastruktury pro vzdělávání prostřednictvím výzev v rámci specifických cílů 2.4 a 4.1.

Provedené hodnocení nemělo podklady ani zdroje (finanční, časové) k analýze toho, **zda a jak dalece IROP přispěl k aktuálně pozitivní situaci nebo jak dalece je aktuálně nepříznivý stav kapacit MŠ a ZŠ v některých SO ORP způsoben také nedostatečným využitím nabídky podpory ze strany IROP**. Z dostupných evaluačních studií[27] nicméně vyplývá, že podpora z ESIF[28] pokrývá 15-25 % investic do infrastruktury a vybavení v regionálním školství a tím přispívá ke zlepšení kvality zázemí a vybavení škol. Podpora z ESIF 2014 - 2020 přispěla k navyšování kapacit MŠ a služeb péče o děti a ke zvýšení podílu 3-4 letých dětí zapsaných v MŠ na všech dětech dané věkové kategorie a podpora rozvoje zázemí a vybavení vzdělávacích zařízení přispěla k vyššímu zapojení žáků se zdravotním postižením do běžných tříd v MŠ a SŠ.

Z hlediska hodnocení regionálního rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury Integrovaného regionálního operačního programu 2014-2020 podpora vzdělávací infrastruktury alokovaná prostřednictvím výzev specificky zaměřených na předškolní vzdělávání (MŠ) i základní školy (ZŠ) nevykazovala žádný zřejmý vzorec s ohledem na aktuální typy SO ORP podle míry naplnění kapacity školských zařízení[29]. K tomu je nezbytné poznamenat, že **IROP buď neměl dostatečné podklady pro podrobnější územní zacílení**, nebo **reflektoval požadavky partnerů z MŠMT ČR** (preference podpory prioritám na úrovni MAP/KAP[30] vedoucí k **plošným podporám** IROP) a **ASZ ČR** (malý počet a objem projektů v rámci KPSVL). Nejdůležitějším faktorem ovlivňujícím regionální rozmístění podpory pak byla skutečnost, že **počet/objem žádostí nijak zásadně nepřevyšoval finanční možnosti IROP 2014-2020 a většina žádostí byla uspokojena**. **Regionální rozmístění investic IROP je tudíž výsledkem aktivity aktérů v území a počtu/objemu předložených projektů z daného regionu**.

[27] Výsledková tematická evaluace Dohody o partnerství pro období 2014-2020 a Výsledková evaluace přínosů evropských fondů na regionální úrovni.

[28] IROP je součástí podpor z ESIF.

[29] Z diskuse s garantem SC 2.4 IROP vyplynulo, že nastavení výzev pro ZŠ mělo sice sníženou míru podpory a upravené limity, ale i přesto došlo k výraznému převisu poptávky nad nabídkou. Do budoucna je potřeba nastavit lepší zacílení investičních priorit do oblasti ZŠ, jelikož zacílení prostřednictvím místních akčních plánů vzdělávání (MAP) není dostatečné a investiční potřeby obcí a školy převyšují možnosti dotačních titulů.

[30] Místní akční plány (MAP) vzdělávání jsou vytvářeny pro oblast mateřského a základního školství, krajské akční plány (KAP) vzdělávání jsou vytvářeny pro oblast středního a vyššího odborného školství (https://mmr.gov.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/map-kap). Nositelem MAP mohou být obce, dobrovolné svazky obcí, nebo místní akční skupiny. MAP jsou realizovány ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností, nebo v území stanoveném regionální stálou konferencí příslušného kraje. Do realizace MAP musí být vždy zapojeno alespoň 70 % škol v daném území. Prioritními opatření realizovanými v rámci MAP jsou: předškolní vzdělávání a péče: dostupnost - inkluze - kvalita, čtenářská a matematická gramotnost, a inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem.

Jinými slovy, aktéři v krajích, SO ORP a obcích s nižší mírou intenzity podpory IROP **nevyužili dostatečně možnosti podpory, která se v období 2014-2020 nabízela**.

Doporučení

- *Pro územní zacílení podpory ze strany IROP **využívat podklady MŠMT ČR týkající se nedostatečných kapacit školských zařízení**[31].*
- *Jelikož v rámci některých SO ORP existují rozdíly v kapacitách škol, **zvážit územního zacílení při kombinaci úrovně SO ORP a základní územní jednotky (ZUJ)**, tj. obec nebo městská část/obvod ve velkých a správně členěných městech.*
- *Pro doplňující / navazující analýzu **zvážit využití indikátorů** z Výkazu o MŠ (MŠMT ČR), např. Žádosti o přijetí do MŠ – žádosti, jimž nebylo vyhověno.*
- ***Při monitorování projektů podpořených z IROP využívat pro vazbu projektu na školské zařízení, k němuž se intervence vztahuje, identifikátory** v databázích MŠMT ČR (red_izo, izo a p_izo, nejlépe do úrovně p_izo, tj. pracoviště). Pokud tak bude činěno u všech podpor z OP a dalších veřejných zdrojů, bude možné jeden dílčí tok porovnat s ostatními, a to včetně vývoje v čase.*

[31] V aktuálně realizovaném IROP 2021 – 2027 došlo oproti IROP 2014 – 2020 k lepšímu zacílení investičních intervencí. Konkrétně podpora do MŠ směřuje v IROP 21 – 27 do území s identifikovaným nedostatkem kapacit (dle demografické analýzy zpracované MŠMT) a do MŠ s identifikovanými nedostatky ze strany Krajské hygienické stanice. V oblasti SŠ a SŠ/VOŠ a také v oblasti speciálního vzdělávání došlo k zacílení podpory na úrovní regionálních akčních plánů (RAP) a stanovení krajských (regionálních) alokačních obálek dle počtu žáků. V oblasti zájmového a neformálního vzdělávání došlo k užšímu zacílení podporovaných zařízení a snížení míry podpory.

7 Hodnocení a odpovědi na evaluační otázky

7.1 Zaměření hodnocení a obecný rámec hodnocení dílčích evaluačních otázek

Hodnocení regionálního rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury IROP 2014-2020 se v souladu se zadáním v evaluačních otázkách zaměřilo na:

- území, na něž cílí **regionální politika** a jsou stanovené a definované ve Strategii regionálního rozvoje České republiky;
- **územní rozdíly v naplněnosti kapacit mateřských škol** a potřebu řešit nedostatečné kapacity v regionech;
- **územní diferenciaci (nerovnosti) chudoby a sociálního vyloučení**, a to zejména s ohledem na výzvy IROP zaměřené na sociálně vyloučené lokality, zmírňování důsledků a prevenci sociálního vyloučení v území a územní rezidenční segregace.

Zde je nezbytné poznamenat, že **evaluační otázky byly formulovány nad rámec specifických cílů IROP v oblasti vzdělávání**, kterými bylo:

- zvýšení **kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání** a celoživotní učení;
- **posílení komunitně vedeného místního rozvoje** za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu.

Hodnocení se tudíž **nezaměřovalo na naplňování specifických cílů IROP v oblasti vzdělávání a potažmo na hodnocení vztahu mezi rozmístěním investic do vzdělávací infrastruktury a dosahováním výše uvedených cílů IROP 2014-2020**. Evaluační otázky byly formulovány oproti cílům IROP formulovány šířeji s cílem vyhodnotit regionální rozložení podpory, a to s ohledem na možnost využít výsledky analýz a hodnocení **pro zpřesnění územního zacílení podpor ze strany IROP** v aktuálním období 2021-2027.

S ohledem na podporu ze strany IROP do vzdělávací infrastruktury je nezbytné konstatovat, že **30 % podpory bylo směřováno prostřednictvím integrovaných projektů ITI a IPRÚ a CLLD**, **jejichž zásadním cílem je podpora územní spolupráce**. Jde o **významnou podporu územní dimenze regionálního rozvoje** a regionálních politik EU a České republiky to **zejména v podmínkách Česka s rozdrobenou strukturou územní správy**. V tomto ohledu **sehrávají podpory IROP mimořádnou roli v naplňování cílů národní regionální politiky**. Praktická realizace regionální politiky v České republice **akcentuje podporu partnerům v území**. Spíše, než úzce vymezené územní zacílení podle potřeb, se více projevuje **plošná podpora**, která **nabízí příležitost pro partnery v území a aktivizaci vnitřního rozvojového potenciálu v obcích a regionech**.

7.2 Odpovědi na evaluační otázky

EO 1 Jaké bylo regionální rozložení investic IROP do úrovně SO ORP?

Výsledky **ukázaly poměrně různorodý vzorec rozmístění investic IROP na úrovni SO ORP** a obcí. Území Plzeňského kraje, Karlovarského kraje a Ústeckého kraje se přitom vyznačují nižší mírou intenzity podpory IROP, než tomu bylo u ostatních krajů České republiky. Vzhledem k tomu, že jde o regiony spojované s vyšší mírou sociálního vyloučení a kraje, na něž prioritně cílí národní regionální politika, zjištění poukazuje na skutečnost, že **mezi alokací podpory ze strany IROP pro infrastrukturu vzdělávání a naplňováním priorit národní i regionální politiky v oblasti podpory zmírňování regionálních disparit nebyla zjištěna jasnější souvislost**. Tato skutečnost je ovšem daná tím, že IROP 2014-2020 mohl v podstatě podpořit všechny dobře připravené projekty. **Regionální rozmístění investic IROP 2014-2020** tak bylo především **odrazem aktivity aktérů v území** a objemu předložených projektů z daného regionu. Zjištění lze interpretovat také tak, že aktéři v krajích, SO ORP a obcích s nižší mírou intenzity podpory IROP nevyužili dostatečně možnosti podpory, která se v období 2014-2020 nabízela.

EO 2 Do jaké míry odpovídá intenzita/zaměření podpory IROP prioritám Strategie regionálního rozvoje ČR (SRR) 14-20 a zaměření SRR 21+?

S výjimkou kategorie regionálních center byla intenzita podpory IROP v územích, jež jsou prioritou Strategie regionálního rozvoje, pod průměrem za celou Českou republiku. V případě strukturálně postižených krajů to bylo necelých 80 % národního průměru (a to přesto, že na podporu tzv. uhelných regionů byla dodatečně vyhlášena specifická výzva č. 92) a v hospodářsky a sociálně ohrožených územích jen 91 % národního průměru. Nižší, než celostátní průměr byla rovněž podpora investic v oblasti vzdělávání v metropolitních oblastech a aglomeracích, kde je největší tlak na kapacity školských zařízení. Na druhou stranu je zřejmé, že výzvy IROP zaměřené na **integrované projekty v rámci ITI/IPRÚ a CLLD** a alokace finanční podpory pro vzdělávací infrastrukturu **pomáhají posilovat územní spolupráci v metropolitních regionech a aglomeracích a na území MAS**. K výsledkům hodnocení je nicméně nutné poznamenat, že **v rámci hodnocených územních kategorií a typů existují značné rozdíly v intenzitě využité podpory IROP na obyvatele**. Celkové obecné hodnocení za územní typ jako celek musí být tudíž při jeho aplikaci **doplněné o detailní územní vhled a vyhodnocení na úrovni jednotlivých regionů a obcí.**

EO 3 Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s vyšší mírou sociálního vyloučení?

Podpora vzdělávací infrastruktury alokovaná prostřednictvím výzev specificky zaměřených na SVL v období 2014–2020 směřovala do území s vyšší mírou sociálního vyloučení v podprůměrné míře. Tyto zdroje často disproporčně pomáhaly v územích a regionech s nižší mírou sociálního vyloučení. **Investiční prostředky poskytnuté prostřednictvím specifických výzev zaměřených na SVL pomáhaly i v jiných než sociálním vyloučením ohrožených a segregací poznamenaných územích a regionech**. Tento výsledek je dán **zacílením výzev zaměřených na SVL na úroveň správních obvodů ORP**, v nichž se SVL vyskytovaly. SO ORP byly zahrnuté bez ohledu na míru sociálního vyloučení, a tak zahrnovaly většinu území a populace

Česka (bez Prahy). Konkrétní SVL bylo přitom možné **prioritně podpořit ve výzvách na základě projektů předložených v rámci KPSVL**. IROP všechny žádosti v rámci KPSVL podpořil. Na úrovni KPSVL bylo ale připraveno jen **málo projektů o malém investičním objemu**.

EO 4 Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s vyšší mírou problémovosti z hlediska SRR a sociálního vyloučení ve vzdělávací soustavě?

Dva typy území, jež jsou dlouhodobými prioritami zacílení SRR, a to strukturálně postižené kraje a hospodářsky a sociálně ohrožená území vysoce korelují s regiony s vysokou mírou sociálního vyloučení a mimořádným výskytem sociálně vyloučených lokalit. V obou případech byla **intenzita využité podpory ze strany IROP výrazně podprůměrná**. Tato regionální nerovnoměrnost v intenzitě podpory IROP je **odrazem aktivity aktérů v území** a počtem/objemem předložených projektů z daného regionu. Vzhledem k dostatku zdrojů IROP (po navýšení původní alokace), lze konstatovat, že aktéři v krajích, SO ORP a obcích s nižší mírou intenzity podpory IROP **nevyužili dostatečně možnosti podpory, která se v období 2014-2020 nabízela**.

EO 5 Do jaké míry směřovala podpora vzdělávací infrastruktury do území s nedostatečnými kapacitami mateřských škol?

Podpora vzdělávací infrastruktury alokovaná prostřednictvím výzev specificky zaměřených na předškolní vzdělávání (MŠ) byla při porovnání s typy SO ORP podle míry naplnění kapacity školských zařízení (aktuálně, tj. v období po roce 2020) zcela různorodá a nevykazovala žádný zřejmý prostorový vzorec. Území a regiony s nižší mírou podpory nyní vykazují nedostatky kapacit. Zároveň, území s vyšší mírou podpory aktuálně nevykazují problémy s nedostatkem kapacit. V rámci diskusí nad výsledky hodnocení byla vyslovena **hypotéza, že díky podpoře z IROP 2014-2020 došlo v řadě lokalit a regionů k pokrytí potřeb** a aktuálně používaná typologie SO ORP podle nedostatečných kapacit MŠ tato území neukazuje jako problémová[32].

EO 6 Jaká jsou doporučení k územnímu rozložení podpory reflektující její nerovnoměrnost, tj. koncentraci intervencí do určitých území?

Provedená hodnocení a souhrnné odpovědi na evaluační otázky poukázaly na skutečnost, že intenzita podpory rozvoje vzdělávací infrastruktury v rámci IROP 2014-2020 **nekoresponduje s cíli regionální politiky v oblasti snižování regionálních disparit ani s cíli zaměřenými na snižování a prevenci sociálního vyloučení a segregace**. Zároveň je ale nezbytné poznamenat, že IROP buď **neměl dostatečné podklady pro podrobnější územní zacílení**, nebo reflektoval požadavky partnerů z MŠMT ČR (preference podpory prioritám na úrovni MAP a KAP vedoucí k plošným podporám IROP) a ASZ ČR (malý počet a objem projektů v rámci KPSVL). Nejdůležitějším faktorem pak byla skutečnost, že **objem žádostí nijak zásadně nepřevyšoval**

[32] Podle tematicky souvisejících publikovaných studií (Výsledková tematická evaluace Dohody o partnerství pro období 2014-2020 a Výsledková evaluace přínosů evropských fondů na regionální úrovni) přispívala podpora z ESIF 2014 - 2020 k navyšování kapacit MŠ a služeb péče o děti a statisticky významně tak zvýšila podíl 3-4 letých dětí zapsaných v MŠ na všech dětech dané věkové kategorie.

finanční možnosti IROP 2014-2020 a **většina žádostí byla uspokojena**[33]. **Regionální rozmístění investic IROP je tudíž výsledkem aktivity aktérů v území** a objemu předložených projektů z daného regionu. Jinými slovy, aktéři v krajích, SO ORP a obcích s nižší mírou intenzity podpory IROP **nevyužili dostatečně možnosti podpory**, která se v období 2014-2020 nabízela. V aktuálním a budoucím období je nicméně nezbytné posílit **intenzivní spolupráci na propojení agend MMR ČR a MŠMT ČR**, a to od úrovně definování politik a strategií po jejich naplňování a monitorování důsledků a dosažených výsledků.

[33] Z Výsledkové tematické evaluace Dohody o partnerství pro období 2014-2020 vyplývá, že podpora z ESIF celkově pokrývá 15 – 25 % investic do infrastruktury a vybavení v regionálním školství a prokazatelně zlepšuje kvalitu zázemí a vybavení škol.

8 Doporučení

Posledním šestým krokem hodnocení je zodpovězení evaluační otázky EO 6 „**Jaká jsou doporučení k územnímu rozložení podpory reflektující její nerovnoměrnost, tj. koncentraci intervencí do určitých území?**“. V případě této zprávy nejde jen o šestý krok, jelikož doporučení byla průběžně formulována u každého tématu zpracovávaného v rámci jednotlivých evaluačních otázek. Hlavní doporučení (souhrn viz Tabulka 8.1) se týkají:

- územního cílení a rozmístění podpory IROP pro budoucí intervence;
- monitorování a hodnocení podpor IROP s ohledem na zvyšování jejich efektivnosti a efektivity.

Doporučení byla v tabulce č. 8.1 seřazena sestupně podle prioritizace. Doporučení s nejvyšší prioritou jsou řazena nejvýše. S rostoucím pořadím v tabulce doporučení klesá prioritizace konkrétního doporučení.

8.1 Doporučení k rozmístění a zacílení podpory IROP s ohledem na sociálně vyloučené lokality

Územní cílení výzev specificky zaměřených na sociálně vyloučené lokality bylo nastavené na úrovni SO ORP. V případě SVL a segregace jde ale o **prostorově nedostatečně specifikované zacílení intervencí**. Výskyt SVL a lokalit segregace **má sice výrazně nerovnoměrný regionální výskyt, zároveň ale jde o jevy, jež jsou velmi lokalizované**.

V rámci intervencí IROP je možné zvážit **vazbu na „segregované“ školy**, tj. školy s mimořádně vysokým zastoupením žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a jejichž spádové obvody jsou spojené se SVL. Územní identifikaci škol v úrovni adres (adresních bodů) je možné získat z dat MŠMT ČR.

Rovněž se nabízí **územní cílení výzev specificky zaměřených na SVL na úroveň základních územních jednotek**, tj. obcí a městských částí a obvodů v případě velkých a vnitřně správně členěných měst.

8.2 Doporučení k rozmístění a cílení podpory IROP s ohledem na kapacity školských zařízení

Intervence je aktuálně zacílená na úroveň SO ORP. Jelikož v rámci některých SO ORP existují značné rozdíly v kapacitách škol, doporučuje se **zvážit územní zacílení při kombinaci úrovně SO ORP a základní územní jednotky (ZUJ)**, tj. obec nebo městská část/obvod ve velkých a správně členěných městech. Doporučení bylo částečně aplikováno již v programovém období 2021-2027 (například data z modelu „Demografická predikce pro oblast kapacit mateřských škol zřizovaných obcí nebo dobrovolným svazkem obcí v jednotlivých ORP v období školních roků 2021/2022 – 2023/2024“, měl ŘO IROP k dispozici od MŠMT ČR a následně na základě této analýzy a predikce připravil mapu s typologií SO ORP podle skóre rizikovosti nedostatku

kapacit MŠ atd. Nicméně pro budoucí intervence budou potřebné aktualizované podklady od MŠMT ČR, zejména v oblasti základních škol.

Projekty podpořené z IROP vázat na školská zařízení prostřednictvím jejich identifikátorů v databázích MŠMT ČR (red_izo, izo a p_izo, nejlépe do úrovně p_izo, tj. pracoviště). Pokud tak bude činěno u všech podpor z OP a dalších veřejných zdrojů, bude možné jeden dílčí tok porovnat s ostatními, a to včetně vývoje v čase.

8.3 Doporučení k regionálnímu rozmístění a cílení podpory IROP s ohledem na priority národní regionální politiky

Zjistit, jaké jsou důvody nízkých CZV na obyvatele v případě individuálních projektů specifického cíle SC 2.4 u Karlovarského kraje, Plzeňského kraje, Ústeckého kraje a Moravskoslezském kraje, a to zejména s ohledem na skutečnost, že ve třech případech jde o strukturálně postižené kraje a kraje s mimořádně vysokou úrovní sociálního vyloučení a výskytem SVL a segregace.

8.4 Doporučení ke zvýšení podpory IROP v regionech s výrazně podprůměrným čerpáním

Podprůměrné CZV na obyvatele v oblastech s nadprůměrnou potřebou podpory lokálního a regionálního rozvoje byly zjištěné a potvrzené z více zdrojů. Lze tudíž usuzovat, že jde o obecný strukturální jev. Doporučuje se zaměřit se na **podporu žadatelů v regionech s podprůměrnou mírou využití podpory z IROP** (CZV na obyvatele) a zároveň s vysokou mírou potřeby pro podporu místního a regionálního rozvoje.

8.5 Doporučení pro monitorování a hodnocení podpor IROP

Pro potřeby podrobného územního hodnocení je vhodné **doplnit kódy ZUJ za obvody a MČ ve městech Brno, Ostrava, Plzeň**, tam, kde nyní chybí, tak aby bylo možné provádět **územně podrobnější hodnocení v rámci velkých měst**.

Hodnocení podpor poskytnutých v rámci specifických cílů IROP **vztáhnout k dalším relevantním cílům IROP a dalších OP** (např. cíle IROP v oblasti podpory vzdělávací infrastruktury vztáhnout k podporám zaměřeným na Místní akční plány rozvoje vzdělávání MAP)**, popř. národních podpůrných programů v dané tematické oblasti**.

8.6 Doporučení pro hodnocení územních důsledků projektů podpořených IROP

Posuzování územních důsledků je jedním z klíčových prvků uplatňování a hodnocení politik EU. Územní důsledky projektů podpořených IROP se ale dosud nehodnotí. Pro hodnocení územních důsledků podpor byla přitom pod záštitou Ministerstva pro místní rozvoj ČR

připravena „**Metodika TIA: Hodnocení územních dopadů projektových záměrů**“ (Friedek a kol. 2020, 2021). Doporučuje se **metodiku TIA otestovat** s využitím případových studiích **přizpůsobit pro zachycení územního rozsahu důsledků projektů podpořených IROP** a připravit pro budoucí využití.

Tabulka 8.1: Přehled doporučení

Název doporučení a prioritizace	Popis doporučení	Komu je doporučení určeno
1. Doporučení k rozmístění a zacílení podpory IROP s ohledem na **sociálně vyloučené lokality**	Výskyt SVL a lokalit segregace má sice výrazně nerovnoměrný regionální výskyt, zároveň ale jde o jevy, jež jsou velmi lokalizované. V rámci intervencí IROP se doporučuje zvážit vazbu na tzv. „segregované“ školy s vysokým podílem sociálně znevýhodněných žáků. Doporučuje se **územní cílení výzev specificky zaměřených na sociálně vyloučené lokality nejen v úrovni SO ORP, ale zároveň i v měřítku obcí, základních územních jednotek (ZUJ), popř. lokalit** (základních sídelních jednotek – ZSJ).[34]	Agentura (Odbor) pro sociální začleňování, ŘO IROP, MŠMT ČR, MMR ČR OSARPPB
2. Doporučení k rozmístění a cílení podpory IROP s ohledem na **kapacity školských zařízení**	Doporučuje se **přesnější územní zacílení podpory** na základě **kombinace hodnocení potřebnosti intervence na úrovni SO ORP a v měřítku základní územní jednotky (ZUJ)**, tj. obce nebo městské části/obvodu ve velkých a správně členěných městech.	ŘO IROP ve spolupráci s MŠMT ČR, MMR ČR OSARPPB
3. Doporučení k regionálnímu rozmístění a cílení podpory IROP s ohledem na **priority národní regionální politiky**	Doporučuje se zjistit **důvody nízkých CZV na obyvatele** u Karlovarského kraje, Plzeňského kraje, Ústeckého kraje a Moravskoslezském kraje, a to zejména s ohledem na skutečnost, že ve třech případech jde o strukturálně postižené kraje a kraje s mimořádně vysokou úrovní sociálního vyloučení a výskytem SVL a segregace. **Zaměřit se na podporu žadatelů v regionech s podprůměrnou mírou využití podpory** a zároveň s vysokou mírou potřeby pro podporu místního a regionálního rozvoje a na **podporu organizací a institucí** v těchto regionech s cílem **posílit absorpční kapacitu**.	ŘO IROP, MŠMT ČR, MMR ČR OSARPPB

[34] K tomu lze využít např. dlouhodobě sledovaný index sociálního vyloučení (MMR ČR, Agentura (odbor) pro sociální vyloučení) nebo lokality segregace definované na základě Metodiky identifikace a hodnocení lokalit segregace (Sýkora 2023).

4. Doporučení pro **monitorování a hodnocení** podpor IROP	**Lokalizovat projekty podpořené IROP do úrovně ZUJ** (doplnit kódy ZUJ) ve městech členěných na obvody a městské části (Brno, Ostrava, Plzeň), tak aby bylo možné provádět územně podrobnější hodnocení v rámci velkých měst.	ŘO IROP
5. Doporučení pro **hodnocení územních důsledků** projektů podpořených IROP	Pro zachycení **územního rozsahu důsledků projektů podpořených IROP** zvážit využití **metodiky TIA**, jež byla připravena pod záštitou MMR ČR.	ŘO IROP, MMR ČR OSARPPB

Poznámka: Doporučení v tabulce č. 8.1 byla seřazena sestupně a očíslována podle prioritizace. Doporučení s nejvyšší prioritou jsou řazena nejvýše.

9 Literatura

Binek, J., Konečný, O., Šilhan, Z., Svobodová, H., Chaloupková, M. (2020) Místní akční skupiny: leadeři venkova? Mendelova univerzita v Brně, 165 s.

EACE (2020) Ex-ante evaluace Integrovaného regionálního operačního programu pro období 2021–2027. Závěrečná zpráva. 114 s.

EACE (2021) Evaluace integrovaných nástrojů v IROP. Závěrečná zpráva. 98 s.

Ernst & Young (2020) Evaluace Integrovaný regionální operační program, PO2: Specifické cíle 2.1, 2.2, 2.4 se zaměřením na sociální inkluzi. Závěrečná zpráva. 186 s.

Ernst & Young (2023) Výsledková tematická evaluace Dohody o partnerství pro období 2014-2020. Souhrnná hodnotící zpráva. 70 s.

Ernst & Young (2023) Výsledková evaluace přínosů evropských fondů na regionální úrovni. Závěrečná zpráva. 321 s.

ESPON (2012) Territorial Impact Assessment of Policies and EU Directives A practical guidance for policymakers and practitioners based on contributions from ESPON projects and the European Commission

Friedek, P., Vozáb, J., Maier, K., Vorel, J., Jovanovič, P., Kadlec, V., Hanušová, J., Valdmanová, M., Čekajle, V., Vlasák, T. (2020) Efekty územně determinovaných projektů. Metodika hodnocení územních dopadů intervencí/projektů.

Friedek, P., Vozáb, J., Maier, K., Vorel, J., Jovanovič, P., Kadlec, V., Hanušová, J., Valdmanová, M., Čekajle, V., Vlasák, T. (2021) TIA: Hodnocení územních dopadů projektových záměrů. MMR ČR.

GAC (2015) Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR. GAC, Praha, 116 s.

Konečný, O., Šilhan, Z., Chaloupková, M., Svobodová, H. (2020) Area-based approaches are losing the essence of local targeting: LEADER/CLLD in the Czech Republic. European Planning Studies 29 (4), 619–636.

Lang, P., Matoušek, R. (2020) Metodika pro posouzení míry a rozsahu sociálního vyloučení v území. Agentura pro sociální začleňování. 20 s.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2013) Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020. MMR ČR.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2019) Koncepce rozvoje venkova. MMR ČR.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2020) Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+. MMR ČR.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2021) Koncepce Smart Cities. MMR ČR.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2021) Územní dimenze v operačních programech. MMR ČR.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2022) Centra osídlení České republiky. Vymezení vyšších a středních center a metodický postup pro vymezení nižších a malých center. MMR ČR.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2023) Politika územního rozvoje České republiky. MMR ČR.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2024) Centra osídlení České republiky. Vymezení vyšších a středních center a metodický postup pro vymezení nižších a malých center. 2. vydání. MMR ČR.

Novosád, F., Vrbová, K., Opravil. Z. (2022) Metodika centra osídlení České republiky – vymezení vyšších a středních center a metodický postup pro vymezení nižších a malých center. Urbanismus a územní rozvoj XXV, 6, s. 3-7.

ŘO IROP (2019) Vyhodnocení plnění specifických cílů Integrovaného regionálního operačního programu. MMR ČR, ŘO IROP, 58 s.

Sýkora, L., ed. (2010) Rezidenční segregace. Praha, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta a Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 144 s.

Sýkora, L., Matoušek, R., Brabcová, Š., Čaněk, M., Fiedlerová, K., Procházková, A., Trlifajová, L. (2015) Metodika identifikace lokalit rezidenční segregace. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů a Multikulturní centrum Praha, 52 s. ISBN 978-80-7444-041-0 (UK PřF), 978-80-87615-53-9 (MKC). Dostupné online: http://migraceonline.cz/doc/metodika_identifikace_lokalit_segregace_dvoustrany.pdf [certifikovaná metodika, Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, 2016].

Sýkora, L. a kol. (2020) Metodika identifikace lokalit segregace 2020 a hodnocení vhodnosti lokalit pro pořizování sociálního bydlení z hlediska prevence rezidenční segregace. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 27 s.

Sýkora, L. (2023a) Metodika identifikace a hodnocení lokalit segregace (základní modul). Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů, 26 s. s.

Sýkora, L. (2023b) Metodika hodnocení vývojové dynamiky segregace a sociálního vyloučení v území. Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů, 29 s.

Úřad vlády ČR (2015) Strategický rámec ČR 2030.

Zykanová, T., Janhubová, K. (2022) Analýza dostupnosti zařízení péče o děti v předškolním věku. Aktualizace pro rok 2020 se zaměřením na strategie rodičů. MPSV ČR. 44 s.

10 Přílohy

10.1 Specifické cíle IROP (2014-2020) v oblasti vzdělávání

IROP (2014-2020) se na oblast vzdělávání zaměřil **specifickým cílem SC 2.4 „Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení“**. V tomto případě všechny výzvy cílily na vzdělávání. Druhým specifickým cílem, který zahrnoval také oblast vzdělávání (kromě dalších tematických oblastí), byl **SC 4.1 „Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu“**. Výzvy v rámci SC 2.4 zahrnovaly jak **individuální výzvy**, tak **integrované výzvy pro ITI a IPRÚ**. SC 4.1 se na oblast vzdělávání zaměřil v jedné výzvě a ze své podstaty zahrnoval jen **integrované projekty CLLD**.

Tabulka 11.1: Přehled výzev v rámci specifických cílů IROP v oblasti vzdělávání

Spec.cíl	Kód výzvy	Název výzvy
SC 2.4	06_15_013	14. výzva IROP - Infrastruktura pro předškolní vzdělávání - SC 2.4
SC 2.4	06_15_014	15. výzva IROP - Infrastruktura pro předškolní vzdělávání pro sociálně vyloučené lokality - SC 2.4
SC 2.4	06_16_049	32. výzva IROP - Infrastruktura středních a vyšších odborných škol - SC 2.4
SC 2.4	06_16_050	33. výzva IROP - Infrastruktura středních a vyšších odborných škol (SVL) - SC 2.4
SC 2.4	06_16_062	46. výzva IROP - Infrastruktura základních škol - SC 2.4
SC 2.4	06_16_063	47. výzva IROP - Infrastruktura základních škol (SVL) - SC 2.4
SC 2.4	06_16_053	56. výzva IROP - Infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání - SC 2.4
SC 2.4	06_16_054	57. výzva IROP - Infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání (SVL) - SC 2.4
SC 2.4	06_16_041	58. výzva IROP - Infrastruktura pro předškolní vzdělávání (ITI) - SC 2.4
SC 2.4	06_16_042	59. výzva IROP - Infrastruktura pro předškolní vzdělávání (IPRÚ) - SC 2.4
SC 2.4	06_16_066	66. výzva IROP - Infrastruktura pro vzdělávání – integrované projekty ITI - SC 2.4
SC 2.4	06_16_067	67. výzva IROP - Infrastruktura pro vzdělávání – integrované projekty IPRÚ - SC 2.4
SC 4.1	06_16_075	68. výzva IROP - Zvyšování kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení - integrované projekty CLLD – SC 4.2
SC 2.4	06_18_108	86. výzva IROP - Infrastruktura vedoucí k přechodu do škol hlavního vzdělávacího proudu a k samostatnému způsobu života - SC 2.4
SC 2.4	06_18_109	87. výzva IROP Infrastruktura pro předškolní vzdělávání II. - SC 2.4
SC 2.4	06_18_110	88. výzva IROP - Infrastruktura pro předškolní vzdělávání (SVL) II. - SC 2.4
SC 2.4	06_19_116	92. výzva IROP - Infrastruktura základních škol pro uhelné regiony - SC 2.4

Specifický cíl SC 2.4: Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení

Cílem bylo prostřednictvím kvalitní a dostupné infrastruktury **zajistit rovný přístup ke vzdělávání a k získávání klíčových schopností** definovaných v Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. prosince 2006 o klíčových schopnostech pro celoživotní učení (2006/962/ES) a tím **zajistit reálnou uplatnitelnost na trhu práce**.

Cíle bylo dosahováno **podporou investic do výstavby, stavebních úprav a pořízení vybavení** za účelem zajištění rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí žáků. Podpořeny byly vzdělávací zařízení (školy, školská zařízení a další zařízení podílející se na realizaci a zkvalitňování vzdělávacích aktivit), která umožní zlepšit kvalitu formálního vzdělávání (předškolního, základního, středního, vyššího odborného), zájmového a neformálního vzdělávání mládeže a dalšího vzdělávání dospělých.

Z pohledu zajištění dostupnosti infrastruktury v území byla klíčová **podpora pro zařízení v místě s nedostatkem těchto kapacit, zejména v oblastech s pozitivním demografickým vývojem**. Problém s nedostatkem kapacit je **nejvýraznější v oblasti předškolního vzdělávání**, podpora budování nové infrastruktury bude tedy směřovat prioritně do oblasti předškolního vzdělávání. Nízká dostupnost kvalitních zařízení péče o děti v předškolním věku vytváří bariéry pro zapojení rodičů na trh práce a limituje využití předškolního vzdělávání k vytváření a rozvíjení studijních schopností a sociální integrace jednotlivců. Obzvláště naléhavá je tato **potřeba v případě dětí se SVP a dětí ze sociálně znevýhodněných a kulturně odlišných rodin**.

Důraz byl kladen na **podporu kvalitní infrastruktury pro výuku klíčových kompetencí**, které žáci základních a středních škol využijí v praxi, účelem je odstranění nesouladu nabídky a poptávky na regionálním trhu práce a zohlednění specifik regionální ekonomiky. Průřezově byl kladen důraz na **výuku technických a řemeslných dovedností** pro zvyšování zájmu žáků a studentů o **přírodovědné a technické obory, výuku cizích jazyků a oblast digitálních technologií**, vybudování zázemí, využitelného pro celoživotní učení a rekvalifikace v souladu s požadavky trhu práce. Pro zajištění rozvoje klíčových kompetencí bylo využito také zájmové neformální vzdělávání. Problematika zajištění rovného přístupu ke vzdělávání byla řešena s ohledem na děti ze sociálně a kulturně znevýhodněných rodin a děti se SVP, kdy je nutné **uzpůsobit vzdělávací zařízení pro inkluzi osob** v souladu s požadavky zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, aby byly vytvořené předpoklady pro jejich zapojení do vzdělávacího procesu a rozvoj jejich klíčových schopností. Důraz byl kladen na zajištění **vnitřní konektivity škol**, kvalitního **připojení k internetu** a případně pořízení **digitálních vzdělávacích zdrojů** výuky.

Shrnutí dílčích cílů:

- **zvýšení kapacity MŠ** v demograficky příznivých oblastech (kapacitu ZŠ a SŠ je možné zvyšovat pouze v ORP s vyloučenou lokalitou);
- ve všech územích podpora investic, které povedou ke **zlepšení vybavení škol** (od technické infrastruktury po pomůcky), vnitřní konektivitu škol, tj. vnitřní internetovou síť, a posílení vnějšího připojení;
- důraz na úpravy **zajišťující inkluzi ve vzdělávání** (bezbariérovost, speciální učebny, kompenzační pomůcky apod.) s ohledem na děti ze sociálně a kulturně znevýhodněných rodin a děti se SVP.

Typy příjemců

- zařízení péče o děti do 3 let
- školy a školská zařízení v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání a vyšší odborné školy
- další subjekty podílející se na realizaci vzdělávacích aktivit
- kraje a organizace zřizované nebo zakládané kraji
- obce a organizace zřizované nebo zakládané obcemi
- nestátní neziskové organizace
- církve a církevní organizace
- organizační složky státu a příspěvkové organizace organizačních složek státu

Územní zaměření podpory

Území celé ČR mimo území hl. m. Prahy. Územní dimenze pro mateřské školy, ZŠ, SŠ a VOŠ je stanovena v akčních plánech rozvoje vzdělávání. Cílené výzvy v objemu minimálně 60 % alokace specifického cíle 2.4 byly zaměřeny na projekty realizované **na území správního obvodu obcí s rozšířenou působností, kde se nacházejí sociálně vyloučené lokality** a do **obcí zařazených do Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL)**. Toto území bylo stanoveno **na základě studie, identifikující sociálně vyloučené lokality v České republice, zpracované Ministerstvem práce a sociálních věcí**.

Specifické zaměření individuálních výzev

- na sociálně vyloučené lokality byly specificky zaměřené výzvy č. 15., 33., 47., 57., 88;
- na infrastrukturu pro předškolní vzdělávání byly specificky zaměřené výzvy č. 14., 15. 58., 59., 87. a 88;
- na infrastrukturu pro základní školy byly specificky zaměřené výzvy č. 46., 47., 92;
- na uhelné regiony byla specificky zaměřená výzva č. 98.

Specifické zaměření integrovaných výzev

- na ITI a IPRÚ byly specificky zaměřené výzvy č. 58., 59., 66. a 67;
- na CLLD byla specificky zaměřená výzva v rámci SC 4.1 č. 68

V případě výzev specificky zaměřených na **sociálně vyloučené lokality** byla maximální míra podpory z EFRR 85 %, a ze státního rozpočtu až 15 %. Minimální velikost projektu 60 milionů. Územně zacíleny byly do SO ORP, na jehož území se nacházejí sociálně vyloučené lokality a do obcí zařazených do Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám.

Výzva č. 98 **Infrastruktura základních škol pro uhelné regiony** (území krajů Ústeckého, Karlovarského a Moravskoslezského) byla výše podpory 85 % z EFRR a maximálně 15 % ze státního rozpočtu. Mezi podporované aktivity výzvy patřilo:

- stavby, přístavby, nástavby a stavební práce spojené s budováním či modernizací infrastruktury škol (včetně vybudování přípojky pro přivedení inženýrských sítí);
- rekonstrukce a stavební úpravy pro zajištění bezbariérovosti škol;
- nákup nemovitosti pro potřeby nových učeben;
- pořízení vybavení;
- zajištění vnitřní konektivity školy a připojení k internetu.

Specifický cíl SC 4.1: Posílení komunitně vedeného místního rozvoje za účelem zvýšení kvality života ve venkovských oblastech a aktivizace místního potenciálu

Specifický cíl 4.1 byl koncipován, aby podporované aktivity přispívaly ke **snížení lokální nezaměstnanosti, k lepšímu využití ekonomického potenciálu venkova, ke zlepšení situace osob sociálně vyloučených či ohrožených sociálním vyloučením, k ochraně kulturního dědictví a k rozvoji místních služeb a dopravní obslužnosti**. Hlavním a zastřešujícím cílem bylo přispět k **vyváženému a udržitelnému územnímu rozvoji venkovských oblastí** prostřednictvím snížení regionálních nerovností s ohledem na periferní oblasti, dlouhodobé stabilizace venkovských oblastí, zabránění odlivu lidí a **využití místně specifického potenciálu**.

Zaměření na infrastrukturu vzdělávání bylo v rámci specifického cíle 4.1 realizováno prostřednictvím výzvy č. 68 pro program IROP **Zvyšování kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení – integrované projekty CLLD**. Výzva byla vyhlášena 20. 1. 2017, ukončena (po prodloužení) k 31. 12. 2021. Celková alokovaná částka z Evropského fondu pro regionální rozvoj 2 482 425 000,- Kč při míře podpory 95 %. Maximální výše způsobilých výdajů byla 99 mil. Kč s tím, že částka se stanovovala podle údajů ve schválených strategiích komunitně vedeného místního rozvoje. Územím realizace bylo území MAS vymezené ve schválené strategii CLLD (Databáze členů Národní sítě místních akčních skupin ČR (http://databaze.nsmascr.cz/). Realizace mimo území MAS bylo explicitně označeno jako nezpůsobilý výdaj. U aktivity zaměřené na ZŠ a SŠ bylo zvýšení kapacity spojeno s podmínkou sociálně vyloučené lokality, zatímco u MŠ nikoliv.

Typy podporovaných projektů byly:

1. Aktivita **Infrastruktura předškolního vzdělávání**

- Stavby, stavební úpravy a pořízení vybavení za účelem zajištění dostatečné kapacity kvalitních a cenově dostupných zařízení péče o děti do tří let, dětských skupin a mateřských škol v území, kde je prokazatelný nedostatek těchto kapacit.

2. Aktivita **Infrastruktura základních škol, Infrastruktura středních škol a vyšších odborných škol**

- Stavby, stavební úpravy a pořízení vybavení odborných učeben za účelem zvýšení kvality vzdělávání ve vazbě na budoucí uplatnění na trhu práce v klíčových kompetencích (komunikace v cizích jazycích, práce s digitálními technologiemi, přírodní vědy, technické a řemeslné obory).
- Rekonstrukce a stavební úpravy stávající infrastruktury ve vazbě na budování bezbariérovosti škol.
- Zvýšení kapacit škol ve vazbě na území se sociálně vyloučenou lokalitou, kde je prokazatelný nedostatek těchto kapacit.

3. Aktivita **Infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání**

- Stavební úpravy a pořízení vybavení odborných učeben za účelem zvýšení kvality vzdělávání ve vazbě budoucí uplatnění na trhu práce v klíčových kompetencích (komunikace v cizích jazycích, práce s digitálními technologiemi, přírodní vědy, technické a řemeslné obory).

Projekty měly zejména **zvyšovat kapacitu MŠ v územích MAS s nedostatkem míst v mateřských školách a provádět stavební úpravy směřující ke zlepšení vybavení učeben pro rozvoj technického, přírodovědného, informačně-technologického a jazykového vzdělávání a pro řemeslnické obory (dílny)**. Stavby s cílem zvýšení kapacit ZŠ a SŠ byly podmíněny **polohou v sociálně vyloučené lokalitě**. Další příklady podporovaných aktivit: technická infrastruktura škol (vodovod, internetové sítě), nákup nemovitostí (budov, pozemků), kompenzační pomůcky, vybavení učeben, bezbariérové úpravy.

Žadatelem mohli být kraje a jejich organizace, obce a jejich organizace, neziskové organizace, církve a jejich organizace, organizační složky státu a jejich příspěvkové organizace a v případě aktivit zaměřených na MŠ a ZŠ také školy a školská zařízení, popř. další vzdělávací organizace.

10.2 Složené mapy IROP (2014-2020)

Součástí výstupů jsou dvě složené mapy Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020), které jsou připravené pro:

- primární zobrazení podle **specifických cílů IROP**;
- primární zobrazení podle **typů vzdělávacích aktivit**.

Mapy jsou připravené pro tisk ve formátu A3. Obrázky 10.1 a 10.2 zobrazují náhled. V plné verzi jsou součástí Technické zprávy.

Obrázek 10.1: Složená mapa Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – primární zobrazení podle specifických cílů IROP

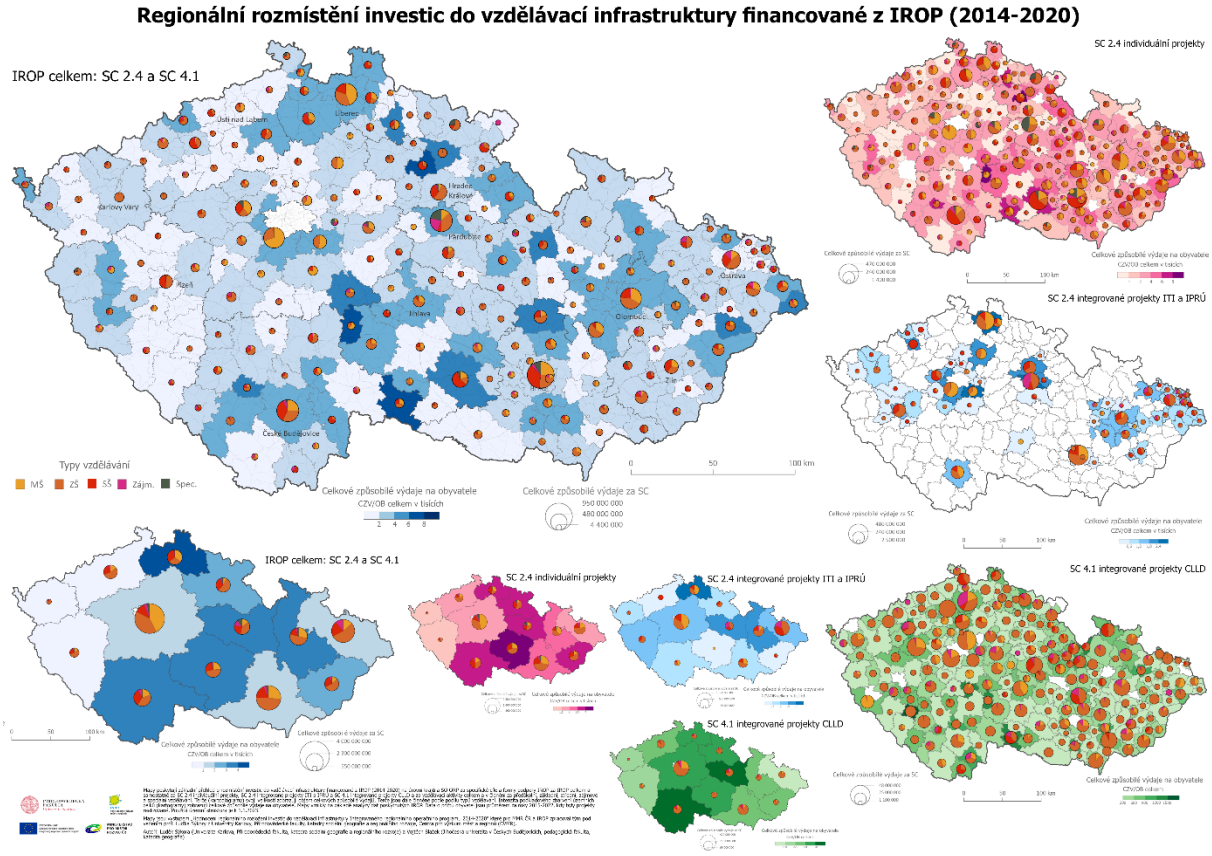

Obrázek 10.2: Složená mapa Regionální rozmístění investic do vzdělávací infrastruktury financované z IROP (2014-2020) – primární zobrazení podle typů vzdělávacích aktivit

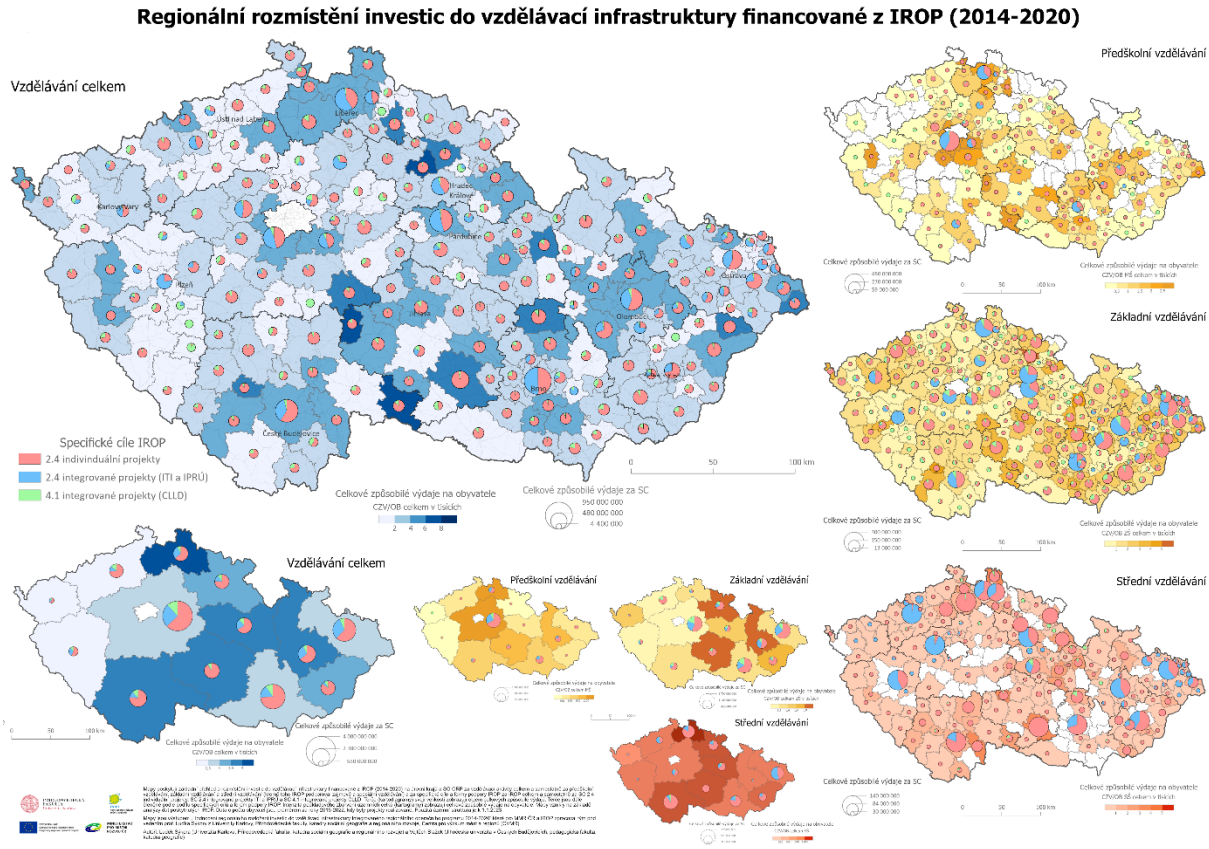

10.3 Technická příloha

Technická příloha je samostatnou přílohou (není součástí zveřejnění).